CODEX VERCELLENSIS.

QUATUOR EVANGELIA

ANTE HIERONYMUM LATINE TRANSLATA

EX RELIQUIIS CODICIS VERCELLENSIS

SAECULO UT VIDETUR QUARTO SCRIPTI

ET

EX EDITIONE IRICIANA PRINCIPE

DENUO EDEDIT

J. BELSHEIM

CHRISTIANIAE
LIBRARIA MALLINGIANA
MDCCCLXXXXIV

TYPIS MALLINGIANIS

PRÆFATIO.

Inter omnia monumenta ad res criticas bibliorum sacrorum Novi Testamenti pertinentia codicem vetustum Vercellensem quatuor Evangelia continentem ante Hieronymum Latine translata insignem et magni momenti esse, omnibus in studia litterarum sacrarum incumbentibus notum est. Primum editus est in opere, quod inscribitur: «Sacrosanctus Evangeliorum codex S. Eusebii Magni episcopi et martyris manu exaratus ex autographo basilicæ Vercellensis ad unguem exhibitus nunc primum in lucem prodit opera et studio Joannis Andreæ Irici Tridinensis Collegii Ambrosiani doctoris. Cum ejusdem præfatione, notis et concordantibus, aliorum codicum et ss. pp. lectionibus. Mediolani. In Regia Curia 1748» 2 voll. 4to.

Jam sequenti anno prodit in opere grandi, quod inscribitur: «Evangeliarium quadruplex Latinæ versionis antiquæ sev veteris Italicæ nunc primum in lucem editum ex codicibus manuscriptis aureis argenteis purpureis aliisque plusquam millenariæ antiquitatis sub auspiciis Johannis V. regis fidelissimi Lusitaniæ, Algarbiorum etc. a Josepho Blanchino Veronensi, presbytero congregationis oratorii sancti Philippi Nerii de urbe. Romæ 1749.» 2 voll. fol. In hoc opere textus codicis Vercellensis paginam sinistram sive locum primum et eminentiorem habet. In dextra pagina textus codicis Veronensis et in pede paginarum textus codicis Corbeiensis et codicis Brixiani positus est. Denique in opere grandi «Patrologia Cursu Completo», editore I. P. Migne, tom. 12 (Parisiis 1845) textus horum codicum secundum «Evangeliarium quadruplicem» cum prolegominis et concordantibus impressi sunt.

Prolegomena uberiora his editionibus præmissa sunt; hic breviter de codice Vercellensi et hac editione mentionem facimus.

In indice editionis Iricianæ dictum est codicem manu S. Eusebii Magni episcopi et martyris († 371) exaratum esse. Si hæc traditio, cuius vestigia brevi tempore post eius ætatem inveniri creduntur, certa et credibilis sit, hic codex sane unus ex codicibus antiquissimis ad hodiernum tempus asservatis est. Sed si hoc dubitari possit, multa signa quidem remotæ ætatis in hoc codice reperiuntur: scriptura continua litteris pulchris rotundis uncialibus exarata, nulla interpunctio, nulla stichometria adhibita, nulla in codicibus sæculo quinto scriptis usitata divisio in canones, Eusebii vocatos, et in «breves», lingua vulgaris etc. Omnia hæc signa codicem sæculo quarto scriptum esse significare videntur.

Divisio propria, arbitrario ut videtur, facta, in codice invenitur, quantum videri potest: evangelium Matth. in plus quam 400 sectiones, ev. Joh. in plus quam 350, ev. Luc. in plus quam 440, et denique ev. Marc. in plus quam 225 sectiones divisum est; quaeque harum sectionum a littera, in margine posita, incipit.

Sicut in multis aliis codicibus Græcis et Latinis evangelia quattuor ea in serie inveniuntur, cuius mentionem Tertullianus fecit: ev. Matth., ev. Joh. (a duobus Apostolis scripta) deinde ev. Lucani, et ev. Marci, (a duobus Apostolicis scripta).

Codex Vercellensis nunc 316 folia[1] (aut reliquias foliorum), 25 cm. alta, 15 cm. lata continet. Jam quum codex anno 1748 ab Irico primum editus est, quattuor folia deperdita fuerunt: 1 in ev. Luc. (11, 12—27) 2 in ev. Luc. (12, 37—59), 1 in ev. Marc. (1, 22—34). Ev. Marci a Cap. 15, 14 ad finem evangelii deperditum est. Cap. 16, 7—20 recentiore manu secundum translationem Vulgatam adscripti sunt. Membrana codicis tenuissima, scriptio pulchra rotunda et nitida est; duo vel tres versus primi cuiusque evangelii colore rubro scripti sunt.

Tegumentum codicis auro argentoque ornatum est; in priore laminia tegumenti imago salvatoris sculptus est cum quattuor animalibus, quæ symbola quattuor evangelistarum sunt; in laminia tegumenti posteriore est imago Eusebii episcopi

---

[1] Inter ev. Matth. exiens et ev. Joh. iniens in codice tria folia sine scriptura inveniuntur.

et martyris cum hoc carmine partim super, partim supter imaginem:

Præsul hic Eusebius scripsit solvitque vetustas.
Rex Berengarius sed reparavit idem;
Argento postquam fulvo depromsit et auro,
Ecclesiæ, præsul, obtulit ipse tuæ.

Hoc carmen sæculo nono scriptum ese creditur, quum Berengarius rex fortasse codicem tegumento præsente exornavit.

Postquam aliquot codices biblicos translationes Latinas antehieoronymianas continentes partim primum, partim denuo edideram, in rem esse denuo examinare codices Latinos in «Evangeliario quadruplice» editos opinatus sum. Ad hoc propositum meus præceptor et amicus, beatus Prof. Carolus Paulus Caspari († 1892), vir doctissimus, me sæpe exhortatus est. Unum eorum codicum, Corbeiensem quidem, olim Parisiensem, nunc Petropolitanum, jam anno 1881 denuo edidi.

Mihi peregrinanti in Italia et venienti Vercellas autumno 1889 permissum erat hunc codicum videre, et omnis liberalitas et benignitas a celeberr. doctissimo viro Patre Canetti, præfecto bibliothecæ cathedralis, et ab aliis mihi præstita erat. Codicem denuo examinare desideravi; sed ad hoc venia a Capitulo data necessaria erat. Venia hac accepta, de qua re præfectus bibliothecæ per litteras, 1 Mai 1890 scriptas, certiorem me fecit, iterum Vercellas autumno huius anni profectus sum atque hac venia usus aliquot dies Vercellis commoratus sum et omnia codicis, quæ nunc legi possunt, cum editionibus ab Irico et Blanchino accurate contuli. Codex a tempore edaci multum detrimentum accepit; iam quum ab Irico anno 1748 edebatur, multa folia lacerata erant, quod ex editionibus apparet; sed post hoc tempus circiter dimidia pars codicis humore et putrore corrupta est, media parte foliorum, ubi scriptura erat, aut in rubiginem meram aut in foramen quadratum mutata itaque plane deperdita, et tantummodo margo circa foramen quadratum superest.

Editio Iriciana, litteris uncialibus impressa, codicem per paginam, columnam, versum, litteram, compendia scribendi aliquot verba (ihs̄, xps̄, ds̄ dns̄, sps̄ scs̄, pro iesus christus deus dominus spiritus sanctus, aut pro casibus obliquis horum verborum) accu-

INCIPIT EVANGELIUM SECUNDUM MATTHÆUM.

I. 1. Liber generatio ... Christi filii Da. ... lii Abr.
... 2. Abraham ... it Isaac. ... uit Jacob. ... autem genuit ...
et fratres. ... 3. Judas autem ... it Phares, et Zara de Thamar.
Phares ... em genuit Esrom. Esrom. ... genuit ... 4. A. ... tem.
... it A. ... it N. ... as. ... autem genuit Salmon. 5.
Salmon autem genuit Booz. Booz autem genuit Obed ex Ruth.
Obed autem genuit Jesse. Jesse a. ... Da. ... em Re. ..... 8. Asa
au ... genu. ... Josaphat. Josaphat. ... ge ... Joram au-
tem genu ... Oziam. 9. Ozias aut. ... genuit Joatham.
... atham autem genuit Achaz. Achaz au. ... m genuit
Ezechiam. 10. Eze ... as autem genuit Manassen. Manasses
autem genuit Amon. Amon autem genuit Josiam. 11. Josias
autem genuit Jechoniam et fratres ejus in trans ... tione B. ...
12. Et post ... migra. ... bilonis Je. ... genuit Sala. ...
Salathiel autem genuit Zorobabel. 13. Zorobabel autem genuit
Abiud. Abiud autem genuit Eliachim. Eliachim autem genuit
Azor. 14. Azor autem genuit Sadoc. Sadoc autem genuit
Achim. Achim autem genuit Eliud. 15 Eliud autem genuit
Eleazar. Eleazar autem genuit Matthan. Matthan autem
genuit Jacob. 16. Jacob autem genuit Joseph: cui desponsata
Virgo Maria genuit Jesum, qui dicitur Christus. 17. Omnes
ergo generationes ab Abraham usque ad David generationes XIIII.
Et a David usque ad transmigrationem Babylonis, generationes
sunt quattuordecim. Et a transmigratione Babylonis usque ad
Christum generationes sunt quattuordecim. 18. Christi autem
generatio sic erat. Cum desponsata esset mater ejus Maria
Joseph, priusquam convenirent inventa est in utero habens de
Spiritu Sancto. 19. Joseph autem vir ejus cum esset homo
justus, et nollet eam traducere, voluit eam occulte ... tere.
20. Haec cogitante eo, Angelus Domini apparuit ei in somnis
dicens: Joseph fili D ... d noli timere accipere Mariam conju-

gem tuam; quod enim ex ea nascetur de ... Sancto ... 21. ... et au ... um ... nom ... Jesum ... sal ... p ... a pe ... 22. Hoc ... per Eseiam Prophetam dicentem: 23. Ecce ... go in u ... ro concipiet ... pariet fili ... et vocabunt nomen ejus Emmanuel, quod est in ... rpraeta ... Novis ... s. 24. ... autem ... omno ... prae ... nge ... 25. ... vit nomen ejus Jesum.

II. 1. Cum ergo natus esset Jesus in Bethlem civitate Judaeae in diebus Herodis Regis: ecce Magi ab Oriente venerunt Hierosolyma, 2. dicentes: Ubi est qui natus est Rex Judaeorum? Vidimus enim stellam ejus in Orientem, et venimus adorare eum. 3. Audiens autem Herodes Rex turbatus est, et omnis Hierosolyma cum ipso. 4. Et ... gavit omnes principes Sacerdotum et scribas populi, et interrogabit ab eis ubi Christus nascitur? 5. Ad illi dixerunt in Bethlem Judaeae: sic enim scriptum est per Eseiam Prophetam dicentem: 6. Et tu Bethleem Judaeae; non es minima inter principes Juda. Ex te enim exiet Rex, qui regat populum meum Istrahel. 7. Tunc Herodes occulte vocavit Magos, et diligenter exquisivit ab eis tempus. ... paruit eis stella: 8. et misit illos in Bethlem, dicens: Ite, interrogate deligenter de puero: et cum inveneritis, nuntiate mihi, ut et ego veniam, et adorem eum. 9. Qui cum audissent regem, abierunt, et ecce stella, qvam viderant in orientem, antecedebat. ... ve ... pra. ... er. 10. Videntes autem stellam gavisi sunt gaudio magno valde. 11. Et intrantes in domum, viderunt puerum cum Mariam matre ejus, et procedentes adoraverunt eum: et apertis thensauris suis obtulerunt ei munera: aurum, thus, et murra. 12. Et admoniti in somnis ne redirent ad Herodem, per aliam viam regressi sunt in ... am regionem. 13. Qui cum recessissent, ecce angelus Domini apparuit in somnis Joseph, dicens: Surge, et accipe puerum, et matrem ejus, et fuge in Aegyptum, et esto ibi usque dum dicam tibi. Futurum est enim ut Herodes quaerat puerum istum perdere. 14. Surgens autem Joseph a somno, accepit puerum, et matrem ejus, et abiit in Aegyptum, 15. et erat ibi usque ad mortem Herodis: ut adimpleretur quod dictum est a Domino per Prophetam dicentem: Ex Aegypto vocavi filium meum, 16. Tunc Herodes, ut vidit quoniam delusus est a Magis, iratus est valde; et misit, et occidit omnes pueros, qui erant in Bethlem, et in omnibus regionibus ejus, a bimatu et infra, secundum tempus quod exquisierat a Magis. 17. Tunc adimpletum est quod dictum est per Hieremiam Prophetam dicentem: 18. Vox in Rhama audita est, fletus, et ululatus multus: Rachel plorans filios suos, et noluit consolari, quia non sunt. 19. Defuncto autem Herode, ecce Angelus Domini apparuit in somnis Joseph in Ægypto 20. ... ns: Surge, et accipe

puerum, et matrem ejus, et vade in terram Istrahel: defunctus
est enim, qui quaerebat animam pueri 21. Et surgens
accepit puerum, et matrem ejus, et venit in terram Istrahel.
22. Audiens autem quod Archelaus regnaret in Judea pro He-
rode patre suo, timuit illo ire; et admonitus in somnis, se . . .
23. . . . vit in civitate, quae vocatur Nazareth; ut adimpleretur
quod dictum est per Prophetam: Quoniam Nazoreus vocabitur.

III. 1. In illis autem diebus venit Johannes Baptista
praedicans in deserto Judeae. 2. et dicens: Paenitentiam agite:
adpropinqvavit enim regnum Caelorum. 3. Hic est enim de
quo dictum est per. . . phetam dicentem: Vox clamantis in
deserto: Parate viam Domini: rectas facite semitas ejus. Om-
nis vallis implebitur, et omnis mons et collis humiliabitur; et
erunt omnia prava in directa, et aspera in vias planas; et videbit
omnis caro salu . . . rem Dei. 4. Ipse autem Johannes . . .
bat . . . suum de pilis camellorum, et zona pellicia circa lumbos
ejus: esca autem ejus erat locusta, et mel silvestrae. 5. Tunc
egrediebatur ad eum omnis Hierosolyma, et omnis Judea, et
omnis confinis region . . . Jordanis: 6. et baptizaban . . . ab illo
in Jordanen, co . . . ten . . . 7. . . . sacorum, et Sadduceorum, veni-
entes ad baptismum suum, dixit illis: Progenies viperarum, quis
demonstravit vobis fugere ab ira ventura? 8. facite ergo fructos
dignos phenitentiae. 9. Et nolite existimare, dicentes inter
vos: Patrem habemus Abraham. Dico enim vobis, quoniam
potens est Deus ex lapidibus istis sus . . . e fili . . . 10. Jam
. . . ris ad radices arborum posita est. Omnis ergo arbor, quae
non facit fructum bonum, excidetur, et in ignem mittetur. 11. Ego
quidem baptizo vos in aqua in paenitentiam: qui autem venit,
fortior me est, cujus non sum dignus calciamenta portare: ipse
vos baptizabit in Spiritu Sancto, et igni: 12. habens venti-
labrum in manu sua: et mundavit aream . . . am: et congregavit
triticum in horreo, paleas autem comburet igne inextinguibili.
13. Tunc venit Jesus a Galilaea in Jordanem ad Johannem, ut
baptizaretur ab eo; 14. et prohibebat eum Johannis, dicens:
Ego a te debeo baptizari, et tu venis ad me? 15. Respondens
autem Jesus, dixit illi: sine modo: sic enim decet nos implere
omnem justitiam. Tunc dimisit eum. 16. Et cum baptizaretur,
lumen ingens circumfulsit de aqua; ita ut timerent omnes qui ad-
venerant. Et baptizato Jesu, confestim ascendit de aqua, et ecce
aperti sunt ei caeli: et vidit Spiritum Dei descendentem de
Caelo sicut columbam venientem in ipsum. 17. Et ecce vox
de caelis dicens ad eum: Tu es Filius meus dilectus, in quo
bene com . . .

IV. 1. Tunc Jesus ductus est in deserto ab Spiritu, ut
temptaretnr a diobolo. 2. Et cum jejunasset XL. diebus, et
XL. noctibus, postea esuriit. 3. Et accessit ad eum temptator,

et dixit illi: Si filius Dei es, dic ut lapides isti fiant panes. 4.
Ad ille respondens dixit: Scriptum ... Non in ... lo pane vibet
homo, sed in omni ... 5. ... in sanctam civitatem, et statuit eum
supra pinnam templi, et ait illi: 6. Si filius Dei es, mitte
te deorsum. Scriptum est enim: Quia angelis suis mandavit,
ut custodiant te, et in manibus tollant te, ne forte offendas ad
lapidem pedem tuum. 7. Ait illi iterum Jesus: Scriptum
est: Non temptabis Dominum Deum tuum. 8. Iterum adsump-
sit eum Diabolus in montem excelsum valde: et ostendit ei omnia
regna Mundi, et gloriam eorum, 9. et dixit illi: Haec omnia
tibi dabo, si procidens adoraveris me. 10. Tunc ait illi Jesus:
vade retro Satanas: Scriptum est enim: Dominum Deum tuum
adorabis, et ipsi soli servies. 11. Tunc ... liquit eum ... et.
... et ministrabant ei. 12. Cum audisset autem Jesus quod
Johannes traditus est, secessit in Galilaeam: 13. et relicta
civitate Nazareth, venit, et habitavit in Capharnaum maritima,
in finibus Zabul ... et Nepthalim: 14. ut impleretur quod
dictu... ... rat per Es.... ... Prophetam: 15. Terra Za....
... Galilaeae gentium, 16. populus qui sedebat in tene-
bris, lucem viderunt magnam: et qui sedebant in umbra
mortis, lux orta est illis. 17. Ex inde coepit Jesus prae-
dicare, et dicere: Penitentiam agite: adpropinquavit enim
regnum Coelorum. 18. Cum transiret autem Jesus secus mare
Gali ... ae, vidit du ... dream fratrem ejus mittentes retiam
in mare, erant enim priscatores. 19. Et ait illis Jesus: Venite
post me, et faciam vos fieri piscatores hominum. 20. Ad illi
continuo relictis retiis suis, secuti sunt eum. 21. Et procedens
inde, vidit alios duos fratres, Jacobum Zebaedei, et Johannem
fratrem ejus in navi cum Zeba ... eo patre suo, reficientes retias
suas: et vocavit illos. 22. Ad illi, relicta nave, et patre,
secuti sunt eum. 23. Et circuibit Jesus totam Galilaeam, do-
cens in Synagogis eorum, et praedicans Evangelium Regni: et
curans omnem languorem, et omnem infirmitatem in plebe. 24. Et
abiit opinio ejus in totam Syriam, e ... ptulerunt ... nes ...
tes variis languoribus, tormentis adpraehensos, et qui Demonia
habebant, et lunaticos, et paralyticos, et omnes curavit:
25. et sequebantur eum turbae multae a Galilaea, et a Decapoli,
et ab Hierosolymis, et a Judaea, et trans Jordanem.

V. 1. Videns autem Jesus turbam, ascendit, in montem,
et cum sedisset, ... esserunt ad e ... s, 2. et aperuit os
suum, et docebat eos, dicens: 3. Beati pauperes spiritu: quo-
niam ipsorum est regnum caelorum. 4. Beati mites: quoniam
ipsi hereditate possidebunt terram. 5. Beati, qui lugent: quo-
niam ipsi consolabuntur. 6. Beati, qui esuriunt et sitiunt ju-
stitiam: quoniam ipsi saturabuntur. 7. Beati ... seri ... rebi-
tur Deus. 8. Beati mundo corde: quoniam ipsi Deum videbunt.

9. Beati paci ... quoniam filii Dei vocabuntur. 10. Beati,
qui persecutionem patiuntur propter justitiam: quoniam ipsorum
est regnum caelorum. 11. Beati estis cum vos maledicent,
et persequentur, et dicent omne ... justitiam: 12. gau-
dete, et exultate, quoniam merces vestra copiosa est in
caelo. Sic enim persecuti sunt prophetas, qui erant ante vos.
13. Vos estis sal terrae. Quod si sal evanuerit, quo sallietur?
ad nihilum valet nisi ut mittatur foras: et conculcetur ab
hominibus. 14. Vos estis lux hujus mundi. Non potest civitas
abscondi supra montem sita. 15. Neque accendunt lucernam,
et ponunt eam sub modium, sed super candelabrum, ut luceat
omnibus qui in domo sunt. 16. Sic luceat lux vestra coram
hominibus, ut videant opera vestra bona, et magnificent patrem
vestrum, qui est in caelis. 17. Nolite putare quoniam veni
solvere legem, aut prophetas: non veni solvere, sed adimple-
re. 18. Amen dico vobis, donec transeat caelum et terra, jota
unum, vel unus apex non praeteribit a lege, donec omnia fiant. 19.
Qui enim solverit unum de mandatis istis minimis, et docuerit
sic homines minimus vocabitur in regno caelorum: qui autem
fecerit et docuerit sic, magnus vocabitur in regno caelorum.
20. Dico autem vobis nisi abundaberit justitia vestra plus quam
Scribarum, et Phariseorum, non intrabitis in regno caelorum.
21. Audistis quia dictum est ab antiquis: Non occides: qui
autem occiderit, reus erit judicio. 22. Ego autem dico vobis:
quod omnes, qui irascitur fratri suo sine causa, reus erit judicio.
Qui autem dixerit fratri suo, racha: reus erit concilio. Qui
autem dixerit, fatue: reus erit gehennae ignis. 23. Si ergo
offeres munus tuum ad altare, et ibi rememoratus fueris quia
frater tuus habet aliquid adversum te: 24. relinque ibi munus
tuum ante altare, et vade prius reconciliare fratri tuo: et tunc
veniens offers munus tuum. 25. Esto consentiens adversario
tuo cito dum es cum illo in via: ne forte tradat te adversarius
judici, et judex tradat te ministro: et in carcerem mittaris.
26. Amen dico tibi, non exies inde, donec reddas novissimum
quadrantem. 27. Audistis quia dictum est: Non moe-
caveris. 28. Ego autem d. ... vobis: qu ... n. ... is, qui
viderit mulierem ad concupiscendum eam, jam moecatus est eam
in corde suo. 29. Quod si oculus tuus dexter scandalizat te,
erue eum, et proice abs te: expedit enim tibi ut pereat unum
membrorum tuorum, quam totum corpus tuum eat in gehennam.
30. ... dextera man. ... tua sca. ... d. ... at te, ... eam,
pro ... s te: ... dit. ... ut pereat unum membrorum tuorum,
quam totum corpus tuum eat in gehennam. 31. Dictum
est autem: quicumque dimiserit uxorem suam, det illi repudi-
um. 32. Ego autem dico vobis, Quicumque dimiserit uxo-
rem suam, excepta causa fornicationis, facit eam moecari.

33. Iterum audistis quia dictum est ab an . . . : Non . . . abis:
reddes autem Domino juramenta tua. 34. Ego autem dico
vobis, non jurare omnino, nequae per caelum, quia trhonus
Dei est: 35. neque per terram, quia scabellum est pedum ejus:
nequae per Hierosolymam, quia civitas est magni regis: 36.
neque per caput tuum juraveris, quia non potes unum cappillum
album facere, aut nigrum. 37. Sit autem sermo vester, est,
est: non, non: quod autem amplius est, a malo est. 38. Audi-
stis quia dictum est: Oculum pro oculo, dentem pro dentem.
39. Ego autem dico vobis, non resistere malo; sed si quis te
percusserit in dexteram maxillam, praeve illi et sinis . . . am: 40.
Et qui . . . et le . . . dici . . . d . . . remitte ei et palleum: 41.
et qui te angeariaverit mille passus, vade cum illo adhuc
alia duo. 42. Omni petenti te, tribue: et volenti mutuari a
te, ne averteris te. 43. Audistis quia dictum est: Diliges
proximum tuum, et odies inimicum tuum. 44. Ego autem
dico vobis: Diligite inimicos vestros, b. . . . acite h. . . .
odiunt vo. . . . : et o. . . . pro cal. . . . antibus, et persequen-
tibus vos: 45. ut sitis filii patris vestri qui est in caelis:
qui solem suum oriri jubet super bonos et malos: et pluet super
justos et injustos. 46. Si enim diligitis eos qui vos diligunt,
quam mercedem habebitis? nonne et publicani hoc faciunt?
47. Et si salutatis fratres vestros tantum, quod amplius facitis?
nonne et ehtnici hoc faciunt? 48. Estote ergo vos perfecti,
sicut Pater vester caelestis perfectus est.

VI. 1. Attendite ne justitiam vestram faciatis coram ho-
minibus, ut videamini ab eis: alioquin mercedem non habebitis
aput Patrem vestrum, qui est in caelis. 2. Cum ergo facis
elemosymam, noli tuba canere ante te, sicut hypocritae faciunt
in synagogis, et in vicis, ut honorificentur ab hominibus. Amen
dico vobis, habent mercedem suam. 3. Te autem facientem
elemosynam, nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua: 4.
ut sit elemosyna tua in absconso, et pater tuus, qui videt in
absconso, reddet tibi in palam. 5. Cum autem oratis, non eritis
sicut Hypocritæ, qu. . . . mant stare in synagogis et in angulis
platearum stantes orare, ut videantur ab hominibus: amen dico
vobis, habent mercedem suam. 6. Tu autem cum oras, intra in
cubiculum tuum, et cluso ostio, ora patrem tuum in absconso;
et pater tuus qui videt in absconso, reddet tibi in palam. 7. Oran-
tes autem, nolite multum loq. . . . sicut ethni. . . . Pu . . . nt
enim quod. . . . multiloquio suo audiantur. 8. Nolite ergo simi-
liare illis. Scit enim pater vester, quid opus sit vobis, ante
quam petatis ab eo. 9. Sic autem orabitis illum: Pater noster,
qui es in caelis: sanctificetur nomen tuum. 10. Adveniat reg-
num tuum. Fiat voluntas tua in caelo, et in terram. 11.
Panem nostrum cottidianum . . . nobis hodie. 12. Et remitte

nobis debita nostra, sicut et. . . . . . . debitoribus nostris. 13.
Et ne nos inducas in temptationem. Sed. libera nos a malo.
14. Si enim dimiseritis hominibus peccata eorum: dimittet vobis
Pater vester qui est in caelis. 15. Sin autem non remiserit
. . . hominibus: nec Pater vester remittet vobis peccata vestra.
16. Cum autem jejunatis, nolite fieri sicut hypocritae tristes.
Exterminant enim facies suas. ut pareant hominibus jejunantes.
Amen dico vobis, habent mercedem suam. 17. Vos . . . tem,
cum jejunatis, unguite caput vestrum, et faciem vestram labate,
18. ne pareatis hominibus jejunantes sed patri vestro qui est
in absconso: et Pater vester, qui videt in absconso, reddet vobis
in palam. 19. Nolite thensau . . . re vobis thensauros in terra:
ubi erugo, et tinea exterminat: et ubi fures effodiunt, et furan-
tur. 20. Thensaurizate autem vobis thensauros in caelis:
ubi neque erugo, neque tinea exterminat; et ubi fures non effo-
diunt, et furantur. 21. Ubi enim est thensaurum tuum, ibi
erit et cor tuum. 22. Lucerna corporis tui est oculus tuus.
Si oculus tuus simplex est: totum corpus tuum lucidum est.
23. Si autem oculus tuus nequam est, totum corpus tuum . . .
tenebrosum est. Tenebrae tuae quantae sunt? 24. Nemo potest
duobus dominis servire: aut enim unum odiet. et alterum ama-
bit: aut unum patietur, et alterum contemnet. Non potestis
Deo servire et Mamonae. 25. Ideo dico vobis, ne cogitetis in
corde vestro quid manducetis, neque corpori vestro quid induatis.
Nonne anima plus est quam esca: et corpus quam vestimentum?
26. Respicite volatilia caeli, quoniam non serunt, neque metunt.
neque congregant in horreis: et pater vester caelestis pascit illa.
Nonne vos magis pluris estis illis? 27. Qui enim potest adicere
ad staturam suam cubitum unum? 28. Et de vestimento sol. . . .
citi estis? Considerate lilia agri quomodo crescunt: non la-
borant, n. . . . eunt 29. dico . . . tem vobis, quia nec Sa-
lomon in omni gloria sua vestiebatur sicut unus ex istis. 30 Quod
si foenum agri, quod hodie est, et cras in clibanum mittitur,
Deus sic vestit: quanto magis vos modicae fidei? 31. Nolite
ergo sol . . . citi esse, dic . . . : Quid . . . ucabimus, aut quid
bebimus, aut quo operiemur? 32. hec e . . . gente . . . irunt.
. . . pater vester, quod horum omnium indigetis. 33. Quaerite ergo
primum regnum Dei, et justitiam ejus: et omnia haec praesta
sunt vobis. 34. Nolite solliciti esse in crastinum. Crastinus
enim dies sollici . . . erit s . . . Suffic . . . malitia sua.

VII. 1. Nolite judicare, ut non judicetur de vobis. 2.
In quo enim judicio judicaveritis. judicabitur de vobis: et in
qua mensura mensi fueritis, metietur vobis. 3. Quid autem vides
festucam in oculo fratris tui: et trabem, quæ in oculo tuo est,
non consideras? 4. Aut qvomodo dicis fratri tuo: Sine eiciam
festucam de oculo tuo: et ecce trabis est in oculo tuo?

5. Hypocrita, eice primum trabem de oculo tuo, et tunc videbis
eicere festucam de oculo fratris tui. 6. Nolite dare sanctum
canibus, neque miseritis margaritas vestras ante porcos: ne forte
conculcen. . . . s pedibus suis, et conversi . . . dirum. . . . 7. Pe-
tite, et. . . . tur vo. . . . rite, et invenietis: pulsate, et aperietur
vo . . . s 8. Omnis enim qui petit, accipit: et qui quaerit, inve-
nit: et pulsanti aperietur. 9. Aut quis ex vobis homo est a
quo petit filius ejus panem, numquid lapidem porriget ei? 10. Aut
si. . . . em petit, numquid serpentem porrigit ei? 11. Si ergo
vos cum sitis mali, nostis bona da . . . filiis . . . is: quanto
magis pater vester, qui est in caelis, dabit bona petentibus se.
12. Omnia ergo quaecumque vultis ut faciant vobis homines
bona, ita et vos facite illis. Haec est enim lex, et Pophetae.
13. Intrate per angustam portam: quam lata, et spatiosa
est via, quae ducit ad perditionem, et multi sunt qui intrant
per il . . . 14. Angus . . . ta est via, quae ducit ad vitam: et
pauci sunt, qui inveniunt eam! 15. Adtendite a falsis prophetis,
qui veniunt ad vos in vestitu ovium, ab intus autem sunt lupi
rapaces: 16. a fructibus eorum cognoscetis eos Numquid colli-
gunt de spinis uvas, et de tribolis ficus? 17. Sic om-
nis arbor bona bonos fructus facit: mala autem arbor
fructus malos facit. 18. Non potest arbor bona malos fructus
facere: neque arbor mala bonos fructus facere: 19. Omnis
arbor, quae non facit fructum bonum, exciditur, et in ignem mit-
tetur. 20. Igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos. 21. Non
omnis, qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum caelo-
rum: sed qui facit voluntat . . . Patri . . . in caelis est, ipse
intravit in regno caelorum. 22. Multi dicent mihi in illa
die: Domine, Domine, nonne in nomine tuo prophetavimus, et
in nomine tuo daemonia ejecimus? 23. Et tunc dicam illis:
Quia non novi vos: discedite a me operarii. . . . iquitatis 24. Om-
nis, qui audit verba mea, et facit ea, similis est viro sa . . .
enti, qui ae . . . cavit domum suam supra petra: 25. des-
cendit pluvia, advenerunt flumina flaverunt venti, et offenderunt
in domum illam, et non cecidit: fundata enim erat supra petram.
26. Et omnis, qui audit verba mea haec, et non facit ea, similis
est viro stulto, . . . edificavit domum suam supr. . . . renam: 27.
et des. . . . dit pluvia, . . . nerunt. . . . mina, . . . runt venti, et
offenderunt in domum illam, et cecidit, et facta est ruina ejus
magna. 28. Et factum est: cum consummasset Jesus verba haec,
mirabantur turbae super doctrinam ejus. 29. Erat enim docens
eos sicut potestatem habens, non sicut Scribae eorum, et Pha-
risaei.

VIII. 1. Et descendent. . . . e. . . . nt. . . . 2. leprosus
quidam veniens, adorabat eum dicens: Domine, si vis potes me
mundare. 3. Et extendens manum Jesus, tetigit eum, dicens:

Volo mundare. Et continuo mundata est lepra ejus. 4. Et ait
illi Jesus: vide, nemini dixeris: sed vade, ostende te sacerdoti,
et offers munus, quod praecepit Moyses, in testimonium ill . . .
5. Post . . . cum itroisset Capharnaum, accessit ad eum quidam
Centurio, rogans eum, 6. et dicens: Domine, puer meus jacet
in domo paralyticus, et male torquetur. 7. Et ait illi Jesus:
Ego veniens, curabo eum. 8. Et respondens Centurio, ait
illi: Domine, non sum dignus ut intres sub tectum meum: sed
tantum dic verb . . . nabi . . . 9. . . . am et ego homo sum sub
potestatem constitutus, habens sub me milites, et dico huic:
Vade, et vadit; alio, Veni, et venit; et servo meo dico, Fac hoc,
et facit. 10. Audiens autem Jesus miratus est, et sequentibus
se dixit: Amen dico vobis, quia in nullo tantam fidem inveni
in Istrahel. 11. Dico autem vobis quod multi ab oriente, et
occidente venien . . . cumbunt cum Abraham, et Isac, et Jacob
in regno caelorum: 12. fili autem regni ibunt in tenebras
exteriores: ibi erit fletus, et stridor dentium. 13. Et dixit
Centurioni: Vade, sicut credidisti fiat tibi. Et sanatus est puer
ex illa hora. 14. Et cum venisset Jesus in domum Petri, vidit
socrum ejus jacentem, et febricitantem: 15. et tetigit manum
ejus, et remisit eam febris, et surrexit et ministrabat eis. 16. Ve-
spere autem facto, optulerunt illi multos daemonia habentes: et
eiciebat spiritus inmundos verbo: et omnes male habentes cura-
vit: 17. ut adimpleretur quod dictum est per Esciam Prophe-
tam, dicentem: Quia ipse infirmitates nostras suscepit: et lan-
guores nostros portavit. 18. Videns autem Jesus turbas multas
circum se, jussit discipulos suos ire trans fretum. 19.
Et accedens quidam Scriba, ait illi: Magister, sequar te, quo-
cumque ieris. 20. Dicit ei Jesus: Vulpes foveas habent, et
volucres caeli nidos ubi requiescant: filius autem hominis non
habet ubi caput suum reclinet. 21. Alius autem discipulorum
ait illi: Domine, permitte mihi primum ire, et sepelire patrem
meum. 22. Et ait illi Jesus: Sequere me, et remitte mor-
tuos: sine mortui sepeliant mortuos suos 23. . . . ascenden-
tem eo in naviculam, secuti sunt eum discipuli ejus: 24. et
e . . . e motus magnus factus est in mari, ita . . . avicula operi-
retur a fluctibus, ipse vero dormiebat. 25. Et accesserunt
et suscitaverunt eum, dicentes: Domine, libe . . . os, perimus.
26. Ait illis: Quid timidi estis, modicae fidei? Tunc sur-
gens, impera . . . to et mari, et facta est tranquillitas mag-
na. 27. Illi autem homines mirati sunt, dicentes: qualis . . .
hic, quod ventus et mare ob . . . iun . . . 28. Et cum . . . set
trans fretum in regionem G . . . soenorum, occurrerunt ei duo . . .
monia habentes, de monumentis exeuntes periculosi nimis, ita ut
nemo poss . . . transire per viam illam. 29. Et exclamaverunt,
dicentes: Quid nobis, et tibi , Jesus fili? . . . nisti huc . . . te

tempus . . . ere nos? 30. Erat autem non longe ab ill . .
porcorum mul . . . um pascentium. 31. Daemones autem roga-
bant eum, dicentes: Si eicis nos, mitte nos in gregem porcorum.
32. Et ait illis: Ite. Ad illi exeuntes abierunt in porcos, et
ecce impetu abiit totus grex per praeceps in mare: et mortui
sunt in aquis. 33. Hi autem qui eos pascebant fugerunt: et
venientes in civitatem, . . . averunt omnia, et de his, qui dae-
monia habebant. 34. Et ecce tota civitas exiit obviam Jesu:
et viso eo rogabant, ut transiret a finibus eorum.

IX. 1. Et ascendens in naviculam transfretavit, et venit
in civitatem Judeae. 2. Et optulerunt ei paralyticum jacentem
in lecto. Videns autem Jesus fidem illorum, . . . it paralytico:
Constans esto fili, remissa sunt tibi peccata tua. 3. Quidam
autem de Scribis dixerunt intra se: Hic blasfemat: quis potest
remittere peccata. nisi unus Deus. 4. Videns autem Jesus cogi-
tationes eorum, dixit: Ut quid cogitatis mala in cordibus ve-
stris? 5. Quid est faci . . . us, dicere: Remissa sunt tibi peccata
tua; aut dicere: Surge, et ambula? 6. Ut sciatis autem, quia
filius hominis potestatem habet super terram remittere pec-
cata, tunc ait paralýtico: Surge, et tolle grabattum tuum, et
vade in domum tuam. 7. Et surgens, abiit in domum suam.
8. Videntes autem turbae timuerunt, et hono . . . icaverunt Do-
minum, qui dedit talem potestatem hominibus. 9. Et, cum
transiret inde Jesus, vidit hominem sedentem in teloneo,
Mattheum nomine. Et ait illi: Sequere me. Et surgens secu-
tus est eum. 10. Et factum est recumbente eo in domo, ecce
multi publicani et peccatores recumbebant cum Jesu, et cum dis-
cipulis ejus: 11. Et videntes Farisei, dicebant discipulis ejus:
Q . . . cum publicanis et peccatores recumbebant cum Jesu, et
cum discipulis ejus. Et videntes Farisaei, dicebant discipulis
ejus: Quare cum publicanis et peccatoribus m. . . . ucat? 12. Et
Jesus. . . . spondens, dix. . . . s: Non est opus sanis medicus, sed
male habentibus. 13. Euntes autem discite quid est: Mi-
sericordiam volo, et non sacrifi. . . . Non. . . . ni vocare. . . . tos
sed peccatores. 14. Tunc accesserunt ad eum discipuli Johannis,
dicentes: Quare nos, et Pharisaei, jejunamus frequenter; discipuli
autem tui non jejunant? 15. Et ait illis Jesus: Numquid pos-
sunt fil. . . . si jejuna. . . . e quandiu cum ill. . . . st spo.
. . . sus? Venient autem dies cum aufe. . . . ab eis. . . .
unt: et jejunabunt in illis diebus. 16. Ne. . . . m co. . . .
mittit commissuram panni rudis in vestimentum vetus: tollit
enim plenitudinem ejus, et pejor fit scissura. 17. Ne . . .
mittunt . . . num novum in utres veteres, alioquin r . . . untur
utres, et vinum peribit. Sed vinum novum in utres novos
mittunt, et ambo servantur. 18. Hæc. . . . n te ad illos, ecce
princeps unus accessit, et adorabat eum, di . . . ns: filia

mea modo defu ... a est: sed ... ni, inpone manum su ... r eam, et vivet. 19. Et surgens Jesus, se ... uebatur eum, cum discipulis suis. 20. Et ecce mulier, quæ sanguinis praefluvium habebat XII. annis, accessit retro, et ... vesti ... ntum ejus. 21. Dicebat enim intra se: Si tetigero vestimentum ejus, salva ero. 22. Ad ille conversus, videns eam, di ... t: Constans esto filia, fides tua te salvam fecit. Et salva facta est mulier ex illa hora. 23. Et cum venisset Jesus in domum principis, videns tubicinis et turbam tumultuantem, dicebat. 24. Recedite: non est en. ... o. ... tua puel. ... sed dormit. Et deridebant eum. 25. Sed cum ejecta esset turba venit, et tenuit manum ejus. Et surrexit puella. 26. Et exiit fama haec in universam terram illam. 27. Et transeunte inde Jesu, secuti sunt eum duo caeci, clamantes: Miserere nobis, fili David. 28. Et venit in domum, et accesserunt ad eum duo caeci. Quibus ait Jesus: Creditis quod possum hoc facere vobis? Dicunt ei; utique, Domine. 29. tunc tetigit oculos eorum, dicens: Secundum fidem vestram fiat vobis. 30. et statim aperti sunt oculi eorum: et comminatus est illis Jesus, dicens: Videte ne quis sciat. 31. Illi autem exeuntes, diffamaverunt in totam terram illam. 32. Egresssis autem illis, ecce optulerunt ei hominem mutum et surdum, daemonium habentem. 33. Et ejecto daemonio, locutus est mutus, et miratae sunt turbae, dicentes: Quia numquam sic apparuit in Istrahel. 35. Et circumibat Jesus civitates omnes et castella, docens in synagogis eorum, et praedicans evangelium regni, et curans omnem infirmitatem: et multi secuti sunt eum. 36. Videns autem turbas, misertus est quod essent vexati, et jacentes sicut oves non habentes pastorem. 37. Tunc dixit discipulis suis: Messis quidem multa, operari autem pauci. 38. Petite itaque Dominum messis, ut mittat operarios suos ad messem suam.

X. 1. Et convocatis XII. discip... s suis, dedit eis potestatem spirituum immundorum, ut eicerent eos, et curarent omnem languorem, et omnem infirmitatem. 2. Duodecim autem Apostolorum haec sunt nomina. Primus Simon, qui dicitur Petrus, et Andreas frater ejus. 3. Jacobus Zebedei, et Johannis frater ejus, Philippus, et Bartholomaeus, et Matheus, publicanus, ... Jacobus Alphei, et Judas Zelotes, et Thomas, 4. et Sim. ... hananaeus, et Jud. ... rioth, ... ui et tradidit eum. 5. Hos XII. misit Jesus; praecipiens eis, et dicens: In viam gentium ne abieritis, et in civitatibus Samaritanorum ne intraveritis; 6. sed potius ite ad oves perditas domus Istrahel. 7. Euntes autem praedicate, dicentes: Quia adpropinquavit regnum caelorum. 8. Infirmos curate, mortuos suscitate, leprosos mundate, deamon ... eicite, gratis accepistis, gratis

date. 9. Nolite possidere aurum, neque argentum, neque pecu-
niam in zonis vestris: 10. non peram in via, neque duas
tunicas, neque calciamenta, neque virgas in manibus vestris:
dignus est enim operarius mercedem suam. 11. In qua-
cumque civitatem intraveritis, interrogate, quis in ea dignus
est: et ibi manete donec exeatis. 12. Intrantes autem in do-
mum, salutate eam dicentes: Pax huic domui. 13. Et si fuerit
domus illa digna, veniet pax vestra super eam: si autem noe
fuerit digna, pax vestra ad vos revertetur. 14. Et quicumqun
non receperit vos neque audierit sermones vestros: exeuntes
foris de domo vel civitate, excutite pulverem de pedibus
vestris. 15. Amen dico vobis: Tolerabilius erit terrae So-
domorum et Gomorraeorum in die iudicii, quam illi civitati.
16. Ecce ego mitto vos sicut oves in medio luporum. Estote
ergo prudentes sicut serpentes et simplices sicut columbae.
17. Attendite vobis ab hominibus. Tradent enim vos in
conciliis, et flagellabunt vos: 18. et ante reges et praesi-
des stabitis propter me, in testimonium illis, et gentibus.
19. Cum autem tradent vos, nolite cogitare quit loquamini: da-
bitur vobis in illa hora, quid loquamini. 20. Non enim vos
estis qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri, qui loquitur in
vobis. 21. Tradet autem frater fratrem in mortem, et Pater
filium: et insurgent fili in parentes, et morte eos adficient: 22.
et eritis odio omnibus gentibus propter nomen meum: qui au-
tem perseveraverit usque ad finem, hic salvus erit. 23. Cum
autem persequentur vos in civitatem istam, fugite in aliam
Quod si in alteram persequentur vos, fugite in aliam. Amen
dico vobis, non consummabitis civitates Istrahel, donec veniat
filius hominis. 24. Non est discipulus supra magistrum, neque
servus super dominum. 25. Satis est discipulo, ut sit sicut
magister ejus; et servus sicut dominus ejus. Si patrem familias
Beelzebul vocaverunt: quanto mag ... domesticos ejus? 26.
Ne ergo timueritis eos. Nihil enim opertum est, quod non reve
... bitur; occultum, quod n ... scietur. 27. Quod dico vobis
... nebris, dicite in lumine: et quod in aure audistis, praedicate
super tecta. 28. Et nolite timere eos, qui occidunt corpus;
animam autem non possunt occidere: sed potius eum timete, qui
potest ... mam et. ... pus perdere in gehennam. 29. Nonne
duo passeres asse ve ... nt: et unus ... is non ca ... super
ter ... m sine vo ... tate Patris ... tri? 30. ... sed et
capilli capitis ... tri nume ... sunt omnes. 31. Nolite
er ... mere: mul ... melio ... passe ... 33. ... Patre meo,
qui est in caelis: Qui autem negaverit me coram hominibus,
negabo et ego eum coram Patre meo, qui est in caelis. 34. No-
lite arbitrare quia veni mittere pacem in terram: non veni pa-
cem mittere, sed gladium. 35. Veni enim separa ... ad-

... patrem fili ... adversus matrem suam, ... um ... sus socrum suam: 36. et inimici hominis, domestici ejus. 37. Qui diligit patrem aut matrem plusquam me, non est me dignus: et qui diligit filium aut filiam plus quam me, non est me dignus. 38. Et qui non accipit crucem suam, et sequitur me, non est me dignus. 39. Qui invene ... animam, ... rdet illam: et qui perdiderit anima ... am pr ... me, inveniet eam. 40. Qui recipit vos, me recipit et qvi recipit me, recipit eum, qu ... misit. 41. Qui recipit ... phetam in ... mine pro ... tae, mercedem prophetae, accipiet: et qui recipit justum in nomine justi, mer ... dem jus ... cipiet. 42. Et qui ... tantum in nomine discipuli: amen dico vobis, quia non perivit merces ejus.

XI. 1. Et factum est, cum consummasset Jesus, praecipiens XII. discipulis suis, transiit inde ut doceret et praedicaret in civitabitus eorum. 2. Johannes autem cum audisset in carcere opera ..., mittens di ... pulos suos, ait: 3. Tu es, qvi venturus, a ... um expectamus. 4. Respondens autem Jesus, dixit illis: Euntes renuntiate Johanni quae audistis, et videtis. 5. Caeci vident, et claudi ambulant, leprosi mundantur, et surdi audiunt, et mortui resurgunt, et pauperes evangelizantur 6. ... atus ... ui in me ... n fuerit scandalizatus. 7. Abeunti. ... utem il ... aepit Jesus dicere ad turbas de Johanne Baptista: Quid existis in deserto videre? harundinem a ventis agitari? 8. Sed quid existis videre? hominem mollibus vestitum? Ecce qui mollibus vestiuntur in domibus regum sunt. 9. Sed quid existis videre? pr ... etam? Utique ... vobis, ecc. ... plusquam prophe. ... 10. Hic est ... de quo diiest. Ecce ego mitto angelum meum ante faciem meam, et paravit viam tuam ante te. 11. Amen dico vobis, non surrexit inter natos mulierum major Johanne Baptista: qui autem minor est in regno caelorum, m. ... r est illo. 12. ... diebus. ... hannis Ba. ... ae. ... m cogitur, et cogentes deripiunt illud. 13. Omnes enim prophetae, et lex, usque ad Johannem. prophetaverunt: 14. et si vultis scire, ipse est Helias, qui venturus est. 15. Qui habet aures audiendi, audiat. 16. Cui autem similem aestimabo generationem istam? Similis est pueris sedentibus in foro, et ad ... mantibns invicem, c. ... 17. ... mus vobis, et non saltastis: lamentavimus vobis, et non planxistis. 18. Venit enim Johannes neque manducans, neque bibens, et dicunt: Daemonium habet: 19. Venit filius hominis manducans et bibens, et dicunt: Ecce homo vorax, et potator, publicanorum et peccatorum amicus. Et justificata est sapientia a filiis suis. 20. Tunc caepit inproperare civitatibus in quibus factae sunt plurimae virtutes ejus, quod non egerint paenitentiam. 21. Vae tibi Corazain, et Bedsaida: quia, si in Tyro et Sidone factae essent

virtutes, quae factae sunt in vobis, olim in cilicio et cinerem paenitentiam egissent. 22. Amen dico vobis: Tyro et Sidone remissius erit in die judicii, quam vobis. 23. Et tu Capharnaum, numquid usque in caelnm exaltaveris? aut usque in infernum descendes. Quia, si in Sodomis factae fuissent virtutes, quae factae sunt in te, fortae mansisent usque in hodiernum diem. 24. Tamen dico vobis, quia terrae Sodomorum remissius erit in die judicii, quam vobis. 25. In illo tempore respondens Jesus dixit: Confiteor tibi, Pater, Domine caeli et terrae, quia abscondisti haec a sapientibus, et prudentibus, et revelasti ea parvulis. 26. Ita Pater: quoniam sic f. . . . t placitum ante te. 27. Omnia mihi tradita sunt a Patre meo. et nemo novit Filium, nisi Pater: neqne Patrem quis novit, nisi Filius et cui voluerit Filius revelare. 28. Venite ad me omnes, qui laboratis, et onerati estis, et ego vos reficiam. 29. Tollite jugum meum super vos, et discite a me, quia mitis sum, et humilis corde: et invenietis requiem animis vestris. 30. Jugum enim meum suave est, et onus meum leve est.

XII. 1. In illo tempore . . . it Jesus . . . co . . . tis: discipuli autem ejus esurientes coeperunt evellere spicas, et manducare. 2. Far . . . autem videntes . . . dixerunt . . . Discipuli tui faciunt quod non licet . . . cere sabbatis 3. . . . se dixit eis: Non legistis quid fecit David, cum esurit ipse . . . qui cum illo erant: 4. quomodo intrav. . . . in domum D. . . . et panes propositionis manducavit, quos non licebat. . . . manduca . . . his qui cum illo erant, nisi sace. . . . bus? 5. Aut non. . . . tis in. . . . sabb. . . . 6. Dico autem vobis, qu ... templo major est hic. 7. Si enim sciretis quid est: Misericordiam volo, et non sacrificium: numquam condemnassetis innocentes. 8. Dominus est enim sabbati fil. ... hominis . . . 9. . . . de tra . . . venit . . . gam 10. . . . ecce . . . mo erat ibi . . . num ha . . . a. . . . idam, et inte . . . sabbatis curare? ut accusarent eum. 11. Ipse autem dixit illis: Quis . . . obis, qui hab . . . m, et si ceciderit in foveam sabbato, non tenebit eam et levavit? 12, Quanto magis melior est homo ovi? Itaqne licet sabbatis benefacere? 13. . . . homi . . . extende . . . num tuam. . . . tendit . . . m suam, . . . tituta sicut et altera. 14. Et exeuntes Pharisaei, consilium faciebant adversus eum, ut eum perderent. 15. Jesus autem sciens secessit inde: et sequebantur eum multi, et curavit eos. Omnes autem quos curavit 16. . . . praecepit eis, ne divulgarent illum. 17. Ut adimpleretur quod dictum est per Eseiam prophetam, dicentem: 18. Ecce puer meus, quem elegi, dilectus. in quo bene placuit anima mea. Ponam spiritum meum super eum, et judicium gentibus adnuntiavit. 19. Non contendet, neque clamavit. neque audiet aliquis in plateis vocem ejus:

20. harundinem quassatam non confringet, et linum fumigantem non
extinguet, donec eiciat in victoria iudicium: 21. et in nomine
ejus gentes sperabunt. 22. Tunc oblatus est ei homo daemo-
nium habens, caecus, et mutus, et curavit eum ita ut loqueretur,
et videret. 23. Et stupebant omnis turbae, et dicebant: Num-
quid hic est filius David? 24 Pharisaei autem audientes, dixe-
runt: Hic non eicit daemonia nisi in Beelzebul principem
daemoniorum. 25. Jesus autem sciens cogitationes eorum, dixit
eis: Omnem regnum divisum contra se, desolabitur: et omnis
civitas, vel domus divisa contra se, non stavit. 26. Si Satanas
Satanan eicit, adversum se divisus est: quomodo ergo stavit reg-
num ejus? 27. Quod si ego in Beelzebul eicio daemonia,
filii vestri in quo eiciunt? Ideo ipsi judices erunt vestri. 28.
Si autem in spiritu Dei ego eicio daemonia, utique adpropiavit
in vos regnum Dei. 29. Aut quomodo potest quis intrare in
domum fortis, et vasa ejus diripere, nisi prius alligaverit fortem?
et tunc domnm illius diripiet. 30. Qui non est mecum,
contra me est: et qui non congregat mecum, dispargit . . . 31. Ideo
dico vo . . . Omne pe . . . tum et blasphemia remittetur homini-
bus. 32. Et quicumque dixerit verbum contra filium hominis,
remittetur ei: qui autem dixerit contra Spiritum sanctum, non
remittetur ei, nec in hoc saeculo, neque in futuro. 33. Aut
facite . . . bo . . . m bonam, et fructus ejus bonos: aut facite
arborem malam, et fructus ejus malos: ex fructu enim arbor
cognoscetur. 34. Progenies viperarum, quomodo potestis bona
loqui, cum sitis mali? Ex abundantia enim cordis os loquitur.
35. Bonus homo de bono thensauro bona profert: et malus
homo de malo thensauro mala profert. 36. Dico autem vobis,
quoniam omne verbum otiosum, quod locuti fuerint homines, red-
dent de eo rationem in die judicii. 37. Unusquisque enim ex
verbis suis justificabitur, aut condemnabitur. 38. Tunc respon-
derunt ei quidam Scribarum, et Pharisaeorum, dicentes: Ma-
gister, volumus a te signum . . . 39. . . . autem respondens ait illis:
Generatio mala et adultera signum quaerit: et signum non davi-
tur ei, nisi signum Jonae Prophetæ. 40. Sicut enim fuit Jo-
nas in ventre ceti tribus diebus, et tribus noctibus: ita erit
et Filius hominis in corde terrae tribus diebus, et tribus nocti-
bus. 41. Viri Ninevitae resurgent in judicio cum generatione
ista, et condemnabunt eam: quia paenitentiam egerunt in praedi-
catione Jonæ. Et ecce plus hic quam Jonas. 42. Saba Re-
gina austri resurget in generatione ista in judicio, et condemnabit
eam: quia venit ab ultimis partibus terrae audire sapientiam So-
lomonis, et ecce plus hic quam Solomon. 43. Cum autem im-
mundus spiritus exierit ab homine, ambulat per loca arida quæ-
rens requiem, et non invenit. 44. Tunc dicit: Revertar in
domum meam, unde exiit. Veniens invenit vacantem, et

mundatam, et ornatam. 45. Tunc vadit, et adsumit secum VII. spiritus alios nequiores quam se; et intrantes habitant in ea: et fiunt novissima hominis illius pejora magis quam priora. Sic erit generationi huic pessimae. 46. Hae. . . . oque. . . . te. . . . a. . ,. turbas, ec. . . . mater ejus et fratres stabant foris, querentes loqui cum eo. 47. Dixit autem unus illis: ecce mater tua, et fratres tui stant foris quaerentes te videre. 48. Respondens autem Jesus, dixit illi, qui secum loquebatur: Quæ est mater mea, aut qui sunt fratres mei? 49. . . . extendens manum ad discipulos suos, dixit: Ecce mater mea, et fratres mei. 50. Quicumque enim fecerit voluntatem Patris mei qui in caelis est, ipse meus frater, et soror, et mater est.

XIII. 1. Eo die exiit Jesus et sedebat secus mare. 2. Et congregatae sunt turbae ad eum, ita ut in navicula. . . . ascenderet, et omnes turbae stabant . . . 3. . . . cutus est ad eos mul. . . . parabo. . . . cens: Ecce exiit qui seminat seminare. 4. Et cum seminat, quaedam ceciderunt secus viam, et venerunt volucr. . . . et comederunt ea. . . . . 6. . . . habebant radicem, aruerunt. 7. Alia autem ceciderunt in spinas: et creverunt spinae, et suffocaverunt ea. 8. Alia vero ceciderunt in terram bonam: et dabant fructum, quaedam centesimum, aliut LX. alint XXX. 9. Quia habet aures, au . . . 10. . . . Et accedentes discipuli ejus dixerunt ei: Quare in parabo . . . loqueris ad eos? 11. Ad ipse respondens ait illis: Quia vobis datum est nosse mysterium regni: illis autem non est datum. 12. Qui enim habet, davitur ei, et abundavit: qui autem non habet, et quod habet auferetur ab eo. 13. Ideo in paravolis loquor illis: ut videntes non videant, et audientes non audiant. 14. Et tunc inpletur prophetia Eseiae dicentis: Vade dic populo huic; aure audietis, et non Intelligetis. 15. Incrassa cor populi huius, aures et oculos eorum grava: ne quando convertantur, et sanem eos. 16. Vestri autem beati oculi qui vident, et aures quae audiunt. 17. Amen dico vobis, quod multi prophetae et justi cupierunt videre quae videtis et non audierunt; et audire quae auditis, et non audierunt. 18. Vos ergo audite parabolam seminantis. 19. Omnis qui audit verbum regni, et non intellegit, venit malus, et rapit quod seminatum est in corde illius: hic est qui secus viam seminatus est. 20. Qui autem supra petra seminatus est, hic est, qui verbum audit, et continuo cum gaudio accipit illum: 21. sed non habet in se radicem, sed est temporalis. Facta autem tribulatione vel persecutione propter verbnm continuo scandalizatur. 22. Qui autem in spinis seminatur, hic est, qui verbum audit, et sollicitudine saeculi, et voluntates divitiarum, suffocat verbum, et infructuosus fit. 23. Qui vero in terram bonam seminatus est, hic est, qui audit verbum, et intelligit, tunc fructum ad-

feret, et facit aliut qvidem C. et aliut sexagesimum, aliud XXX 24. Aliam paravolam proposuit illis, dicens: Simile est regnum caelorum homini, qui semivavit bonum semen in agro suo. 25. Cum autem dormirent hominis, venit inimicus ejus, et superseminavit zizania in triticum, et abiit. 26. Sed cum crevisset herba, et fructum fecisset, tunc apparuit zizania. 27. Accesserunt autem servi patris familias, et dixerunt ei: Domine, nonne bonum semen seminasti in agro tuo? Unde ergo habet zizania? 28. Et ait illis: Inimicus homo fecit hoc. Dicunt et servi, Vis, imus, et colligimus ea? 29. Dixit eis: Non: ne forte colligentes zizania, eradicetis simul et triticum. 30. Sed sinite utraque crescere usque ad messem, et in tempore messis dicam messoribus: Colligite primum zizania, et colligate ea fasciculos ad comburendum, triticum autem congregate in horreum meum. 31. Aliam parabolam locutus est eis dicens: Simile est regnum caelorum grano sinapis, quod . . . piens homo seminavit in agrum suum: 32. quod minimum quidem est omnibus seminibus: cum autem creverit, majus fit omnibus holeribus, et fit arbor tanta, ita ut voluer . . . caeli veniant, et habitent in r . . . is ejus. 33. aliam parabo . . . m dixit eis. . . . est regnum caelorum fermento, quod acceptum mulier abscondit in farinam mensuris tribus, donec fermentatum est totum. 34. Ha . . . nia . . . tus est Jesus in paravolis . .: paravolis non loquebatur eis: 35. ut adimpleretur quod dic . . . erat per Profetam dicentem: Aperiam in parabolis os meum, eructuabo absconsa ante constitutionem mundi. 36. Tunc, dimissis turbis, abiit in domum: et accesserunt ad eum discipuli ejus, dic . . . es: . . . narr . . . s paraho . . . tritici et zizaniorum agri. 37. Ad Jesus respondens ait: Qui semin . . . bonum se . . . Filius hominis est. 38. Ager autem, est hic mundus. Bonum e . . . men, hi sunt filii regni. Zizania autem, filii sunt nequitiae. 39. Inimicus autem, qui seminavit ea, diabolus est. Messis vero, consummatio saeculi est. Messores autem, angeli sunt. 40. Sicut ergo colliguntur zizania, et igni comburuntur: sic erit in consummatione saeculi. 41. Mittet fili . . . hominis angelos suos, et collige . . . de regno e . . . omn . . . scandala, et eos qui faciunt iniquitat . . .: 42. et mitte . . . os in caminum ignis. Ibi erit fletus, et stridor dentium. 43. Tunc justi fulgebunt sicut sol in regno Patris eorum. Qui habet aures, audiat. 44. Simile est regnum caelorum thensauro absconso in agro: quem cum in . . . it homo, ab . . . et prae . . . dio illius vadit, vendit universa quae habet, . . . mit agrum illum. 45. Iterum simile est regnum caelorum homine nego- . . . uae . . . nam margaritam. 46. Inventa autem praetio- . . . marga . . . iit, et vend . . . uaecumque . . . buit, et emit eam. 47. Iterum simile est regnum caelorum retiae missae in

mari, quae ex omni genere piscium c ... 48. Cum aut. ... est. ... ta, eduxerunt eam ad litus sedentes, elegerunt optimos pi ... su ... te ... miserunt. 49. Sic erit in consummatione saecu ... an ... ra ... los ... dio justorum, 50. et mittent eos ... camino ign ... ibi ... fletus, et stri ... tium, et dixit. 51. Intellexistis haec omnia? Dic ... ei: Utique 52. Di ... illis: Ideo omnis scr ... a doctus ... orum, similis est homini patrifamilias qui p ... feret de tensauro suo nova et vetera. 53. Et factum est cum consummasset Jesus parab ... as istas tra ... iit inde. 54. Et ve ...... Unde huic sapientiam, et virtutem? 55. ... nne hic est filius Joseph fabri? Non ... mater ejus dicitur Maria; et frat ... s ejus Jacobus, et Joseph, et Simon, et Judas? 56. et sorores ejus nonne omnes ... 57. ... in patr ... et in ... 58. Ideo non fecit ibi virutes ... as, propter in ... edulitate ... orum.

XIV. 1. In illó te ... pore au ... Herodes ... ar ... m ... 2. ... pu ... Hic est Jo ... es Ba ... te ... vi; ... et 3. ... es ...... im ... han ... liga ... in carcerem propter Herodiadem uxorem fratris sui 4. Dicebat enim illi Johannis: Non licet tibi habere eam 5. et volens illum occidere, ... it popu ... ia sic ... hetam h ... nt eum. 6. Di ... na ta ... v ... Herodis in medio triclinio et placuit Herodi ... to ... 7. ... to ... es ... cu ... lass ... 8. illa ... nita a ... tre sua, dixit: Da mihi in hoc disco caput Johannis Baptistae. 9. Et contristatus rex Herodes propter juramentum, et propter simul recumbentes, jussit dari. 10. Misit autem et ... collavit Io ... m in car- ... m. 11. Et ... m eu ... ser ... 12. ... discipuli ei ... et tulerunt corpus, et sepelierunt illum: et venerunt et renuntiaverunt Jesu. 13. Quo audito Jesus, recessit inde in naviculam, in locum desertum seorsum. Et cum audissent turbae, secuti sunt eum pedibus de civitatibus. 14. Et ut vidit Jesus turbam multam, misertus est illis, et curavit languidos eorum. 15. Vespere autem facto, acceserunt ad eum discipuli ejus, dicentes: Desertus locus est, et ora jam praeteriit: dimitte turbam, et euntes in castella emant sibi escas. 16. Jesus autem dixit: Non habent necesse ire: date illis vos manducare. Responderunt ei: 17. Non habemus nisi V. panes, et duos pisces. 18. Et ait Jesus: Adferite eos ad me. 19. Et cum jussisset turbam discumbere supra faenum, acceptis V. panibus, et duobus piscibus., aspiciens in caelum benedixit, et f ... t, et dedit discipulis suis panes, discipuli autem turbis. 20. Et ... nducaverunt omnes, et saturati sunt. Et reliquias collegerunt, XII. cophinos plenos. 21. Manducantium autem fuit numerus quinqe

milia virorum, exceptis pueris et mulieribus. 22. Et statim Je-
sus jussit discipulis suis ascendere in navicula, et praece-
dere trans fretum, donec ipse dimitteret turbas. 23. Et di-
missa turba, ascendit in monte solus orare. Vespere autem facto
solus erat ibi. 24. Navicula autem in medio mari jactabatur
a fluctivus: erat autem illis ventus contrarius. 25. Quarta
autem vigilia noctis, venit ad eos Jesus ambulans supra mari.
26. Videntes autem illum supra mare ambulantem, tur-
bati sunt, dicentes: Quia fanthasmata est. Et prae timore cla-
maverunt. 26. Statimque Jesus locutus est eis, dicens:
Constantes estote nolite timere, ego sum. 28. Respondens au-
tem Petrus dixit: Domine, si tu es, juve me venire ad te super
aquam. 29. Et ipse ait: Veni. Et descendens Petrus de na-
vicula, ambulabat supra aquam ut veniret ad Jesum. 30. Videns
vero ventum validum, timuit: et cum coepisset mergi, clamavit
dicens: Domine, salvum me fac. 31. Et continuo Jesus exten-
dens manum, adprehendit eum: et ait illi: Modicae fidei, quare
dubitasti? 32. Et cum ascendissent in naviculam, cessavit ven-
tus. 33. Qui autem in navicula erant, venerunt, et adoraverunt
eum, dicentes: Vere Filius Dei es. 34. Et cum transfretassent
invenerunt in terram Gennesar. 35. Et cum cognovissent illum
viri loci illius, adorabant eum. Et confestim miserunt in uni-
versam regionem illam, et optulerunt ei omnes male habentes.
36. Et rogabant eum ut vel fimbriam vestimenti ejus tangerent.
Ft quicumque tetigerunt, salvi facti sunt.
XV. 1. Tunc accesserunt ad eum Scribae et Pharisaei ab
Hierosolyma, dicentes: 2. Quare discipuli tui transgrediuntur
traditionem seniorum? non enim lavant manus suas, cum panem
manducant. 3. Ipse autem respondens ait illis: Quare et vos
transgredimini mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam
Deus dixit: 4. Honora patrem tuum, et matrem tuam;
et: Quicumque maledicit patri morte morietur. 5. Vos autem
dicitis: Quicumque dixerit patri, vel matri: munus quodcumque
ex me tibi proderit, 6. non honorificavit patrem suum:
et inritum fecistis verbum Dei propter traditionem vestram.
7. Hypocritae, bene prophetavit de vobis Eseias, dicens:
8. Plebs haec labiis me honorat, cor autem eorum longe est a
me. 9. Sine causa autem me colunt, docentes doctrinas, et
mandata hominum. 10. Et convocatis ad se turbis dixit eis:
Audite, et intelligite. 11. Non quod intrat in os, inquinat
hominem: sed quod procedet de ore, inquinat hominem. 12. Tunc
accedentes discipuli ejus. dixerunt ei: Scis quod Pharisei audito
hoc verbo, scandalizati sunt? 13. Et Jesus respondens ait:
Omnis plantatio. quam non plantavit Pater meus caelestis eradi-
cabitur. 14. Sinite illos: caeci sunt duces caecorum, caecus
autem si ceco ducatum praestet, ambo in foveam cadunt. 15. Res-

pondens autem Petrus dixit ei: Enarra nobis parabolam istam.
16. Ad ille dixit: adhuc et vos sine intellectu estis? 17.
Non intellegitis, quia omne quod in os intrat, in ventrem vadit,
et in secessu emittitur. 18. Quae autem procedunt de ore, de
corde exeunt. Et ea coinquinant hominem: 19. de corde enim
exeunt cogitationes malae, homicidia, fornicationes, furta, falsa
testimonia, blasphemiae. 20. Haec sunt quae coinquinant
hominem. Non lotis autem manibus manducare, non coinquinat
hominem. 21. Et egressus inde Jesus secessit in partes Tyri
et Sidonis. 22. Et ecce mulier Cananaea a finibus illis egressa
clamavit, dicens: Miserere mei Domine fili David: filia mea se-
vissime a demonio vexatur. 23. Jesus autem non respondit
ei verbum. Et accedentes discipuli ejus rogabant eum dicentes:
Dimitte eam: quia clamat post nos. 24. Ipse autem respon-
dens ait: Non sum missus nisi ad oves, quae perierant domus
Istrahel. 25. Ad illa venit, et adoravit eum, dicens: Adjuva
me, Domine. 26. Ipse autem respondens ad eam dixit: Non
licet accipere panem filiorum, et dare canibus. 27. Ad illa
dixit: Utique Domine: nam et canes edunt de micis, quae ca-
dunt de mensa dominorum suorum. Tunc respondens Jesus, ait:
O mulier, magna est fides tua: contingat tibi sicut vis. Et sa-
nata est filia ejus ex illa hora. 29. Et cum transiret inde
Jesus, venit iterum secus mare Galilaeae: et ascendens in mon-
tem, sedebat ibi. 30. Et accesserunt ad eum turbae multae,
habentes secum clodos, caecos, debiles, mutos, et alios multos:
et projecerunt eos ante pedes ejus, et curavit eos: 31. ita ut
turbae mirarentur, videntes: et magnificabant Deum Istrahel.
32. Jesus autem, convocatis discipulis, dixit: Misereor turbis,
quia triduo est jam quod perseverant mecum, et non habent
escam: et dimittere eos je. . . . nos nolo, ne deficiant in via. 33. Di-
cunt autem ei discipuli: unde ergo in deserto panes tantos. . . .
sature. . . . r tantae tu. . . . ae? 34. Et ait illis Jesus: Quod
panes habetis? Ad illi dixerunt: VII. et paucos pisciculos. 35.
Et praecepit turbis discumbere in terram. 36. Et accepit Jesus
panes, et pisces, et gratias egit, et dedit discipulis suis, et. . . .
cipuli dederunt populo. 37. Et manducaverunt omnes, et
saturati sunt. Et quod abundav. . . . t de panibus, . . . runt
septem sportas plenas. 38. Era. . . . autem, qui manducave-
runt IIII. milia hominum, extra pueros, et mulieres. 49. Et,
dimissa turba, ascendit in naviculam: et venit in finibus Magedam.

XVI. 1. Et accesserunt ad eum Farisaei et Sadducaei
temptantes: et rogaverunt eum, ut signum de caelo illis osten-
deret. 2. Ad ipse respondens, ait: Cum sero factum est, di-
citis: Serenum erit, rubicundum est enim cum nubibus caelum.
3. Et mane: Hodie tempestas erit, quia rubicundum est cae-
lum. 4. Faciem quidem caeli nostis aestimare: signa autem tem-

porum non potestis nosse? Generatio mala signum quaerit: et
signum non davitur ei, nisi signum Jonæ Prophetae. Et relictis
illis, abiit: 5. Et cum venisset trans fretum; obliti sunt disci-
puli ejus panes accipere. 6. Jesus autem dixit illis: Adtendite
vobis a fermento Pharisaeorum. 7. Tunc cogitabant intra se
dicentes: Quia panes non accepimus. 8. Quibus cogitantibus,
dixit illis Jesus: Quid cogitatis intra vos modicae fidei, quia
panes non habetis? 9. Nondum intelle . . . neque meminis-
. . . quinque panum, et quinque milium hominum, et quod cophi-
nos sumpsistis? 10. neque septem panum, et IIII. milia
hominum, et quod sportas sumsistis? 11. Quare non intelle-
gitis, quia non de pane dixi: Adtendite a fermento Pharisaeorum,
et Sadducaeorum? 12. Tunc intellexerunt, quia non dixit illis
ut abstinerent f . . . mento, sed a doctrina Pharisaeorum, adten-
derent sibi. 15. Venit autem Jesus in partem Caesareae Phi-
lippi, et interrogabat discipulos suos, dicens: Quem me homines
dicunt esse, Filium hominis? 14. Ad illi dixerunt: Johannem
Baptistam: alii autem Heliam, alii vero Jeremian, aut unum ex
prophetis. 15. Dicit illis: Vos autem quem me dicitis esse?
16. Respondens Simon Petrus dixit: Tu es Christus, Filius
Dei vivi. 17. Respondens Jesus, dixit illi: Beatus es Simon
Bar Jona: quia caro et sanguis non revelavit tibi, sed Pater
meus, qui est in caelis. 18. Ego enim tibi dico quoniam tu
es Petrus, et super hanc petram aedificabo Æcclesiam meam, et
portae inferni non vincent eam. 19. Et dabo tibi claves regni
caelorum. Et quodcumque adligaveris in terram, erit alligatum
in caelis: et quodcumque solveris in terram, erit solutum in
caelis. 20. Tunc imperavit discipulis suis ut nemini dicerent
quod ipse esset Christus. 22. Exinde coepit Jesus ostendere
discipulis suis, quia oportet eum ire Hierosolyma, et multa pati
a senioribus, et principibus sacerdotum, et occidi, et post tertium
diem resurgere. 22. Et adsumens eum Petrus coepit incre-
pare, et dicere: Propitius tibi, Domine, non erit istut. 23.
Ad ipse conversus Petro, dixit: Vade retro post me Satanas,
scandalum es mihi: quia non quae Dei sunt sapis, sed quae
hominum. 24. Tunc. . . . dixit discipulis suis: Si quis vult
post me venire, abneget se. . . . et tollat crucem suam, et sequ-
. . . ur me. 25. Qui enim volueverit! animam suam salvam facere,
perdet eam: qui autem perdiderit animam suam propter me,
inveniet eam. 26. Quid enim prode est homini, si totum mun-
dum lucretur, animae suae vero detrimentum patiatur? Aut quam
dabit homo commutationem animae suae? 27. Nam Filius ho-
minis venturus est in majestate Patris sui cum angelis ejus: et
reddet unicuique secundum opera ejus. 28. Amen dico vobis,
sunt aliqui de istis adstantibus, qui non gustabunt mortem, donec
videant Filium hominis venientem in majestate sua

XVII. 1. Et factum est post dies sex adsumpsit Jesus Petrum, et Jacobum, et Johannem fratrem ejus, et duxit illos in montem excelsum seorsum: 2. et transfiguratum est Jesus ante eos. Et resplenduit facies ejus sicut sol: vestimenta autem ejus facta sunt alba sicut nix. 3. Et ecce apparuit illi Moyses et Helias cum eo loquentes. 4. Respondens autem Petrus dixit ad Jesum: Domine, bonum est nos hic esse: si vis, faciamus hic tria tabernacula, tibi unum, et Moysi unum, et Heliae unum. 5. Adhuc eo loquente, ecce nubs lucida inumbravit eos. Et ecce vox de nube audita est, dicens: Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui: ipsum audite. 6. Et audientes discipuli ceciderunt in faciem suam, et timuerunt valde. 7. Et accessit Jesus, et tetigit eos; dixitque eis: Surgite, et nolite timere. 8. Levantes autem oculos suos, neminem viderunt, nisi solum Jesum. 9. Et descendentibus illis de monte, praecepit eis Jesus dicens: Videte nemini dixeritis visum, donec Filius hominis a mortuis resurgat. 10. Et interrogaverunt eum discipuli, dicentes: Quomodo ergo Scribae dicunt quod Heliam oportet primum venire? 11. Ad ipse respondens, ait: Helias quidem venturus est componere omnia. 12. Dico autem vobis, quod Helias quidem jam venit, et non cognoverunt eum, sed fecerunt ei quanta voluerunt. 13. Tunc intellexerunt discipuli quod de Johanne Baptista dixit illis: Sic et Filius hominis necesse babet pati ab eis. 14. Et cum venisset ad turbam accessit ad eum homo genibus probolutans ante eum, dicens: Domine, misserere filio meo, quia lunaticus est et male patitur: nam saepe cadit in ignem, et aliquando in aquam. 15. Et optuli eum discipulis tuis, et non potuerunt curare eum. 16. Et respondens Jesus, ait: O generatio incredibilis, et perversa, quousque patiar vos? quousque ero vobiscum? Adducite hoc illum ad me. 17. Et increpavit eum Jesus, et exiit ab eo daemonium, et curatus est puer ex illa hora. 18. Tunc accesserunt disci. . . . li ad Jesum secreto, et dixerunt ei: Quare nos non potuim. . . . eicere illum? 19. Dixit illis: Propter incredulitatem vestram. Amen dico vobis, si habueritis fidem, sicut granum sinapis, dicetis monti huic, Transi hinc illuc, et transibit, et nihil inpossibile erit vobis. 20. Hoc autem genus daemonii non eicitur nisi per orationem et jejunium. 21. Ipsis autem conversantibus in Galilaea, dixit illis Jesus: Futurum est, ut Filius hominis tradatur in manus. . . . num: 22. et occident eum, et post tertium diem resurget. Quo audito contristati sunt vehementer. 23. Et cum venissent Cafarnaum, accesserunt ad Petrum qui tributum exigebant, et dixerunt ei: Magister vester non solvit tributum? 24. ait et ille: Utique. Et intrantes in domum, praevenit eum Jesus, dicens: Quid tibi vide . . . Reges . . . rae a quibus accipiunt tributum vel cen-

... m? a filiis suis, aut ab alienis? 25. Et ille dixit: Ab alienis. Dixit illi Jesus: Ergo liberati sunt filii. 26. Ut autem non scandalizemus eos, vade ad mare, et mitte hamum: et eum piscem, qui primus ascenderit, tolle: et aperto ore ejus, invenies ibi staterem: illum sumens da eis pro me, et te.

XVIII. 1. In illa die accesserunt discipuli ad Jesum, dicentes: ... is putas major est in regno caelorum? 2. Et Jesus vocavit ad se puerum, et statuit eum in medio eorum, 3. et dixit: Amen dico vobis, nisi conversi fueritis, et efficiamini sicut pueri, non intrabitis in regno caelorum. 4. Quicumque ergo humiliaverit se sicut puer iste, hic erit major in regno caelorum. 5. Et qui acciperit unum puerum talem, me accipit. 6. Qui autem scandalizaverit unum de pusillis, qui in me credunt expedit ei ut suspendatur mola asinaria in collo ejus, et demergatur in profundum maris. 7. Vae autem huic mundo a scandalis. Necesse est enim venire scandala: v ... tam ... vae ho ... illi, per quem scandalum venit. 8. Quod si manus tua, vel pes tuus scandalizat te, abscide eum, et proice abs te: bonum tibi est in vitam venire debilem vel clodum, quam duos pedes vel duas manus habentem mitti in ignem aeternum. 9. Et si oculus tuus scandalizat te, erue eum, et proice abs te: bonum tibi est oculum unum habentem in vitam venire, quam duos oculos habentem mitti in gehennam ignis. 10. Videte ne contemnatis unum ex his pusillis: dico enim vobis, quod angeli eorum in caelis semper vident faciem Patris mei, qui in caelis est. 11. Venit autem Filius hominis salvare, quod perierat. 12. Quid autem vobis videtur? si fuerint alicui homini centum oves, et si erraverit una ex eis: nonne relinquet XCVIIII in montibus, et vadit quaerere eam quae erravit? 13. et si contigerit ut inveniat eam: Amen dico vobis, quod gaudebit in eam magis quam in XCVIIII. quae non erraverunt. 14. Sic non est voluntas ante Patrem vestrum, qui est in caelis, ut pereat unus de pusillis istis. 15. Quod si peccaverit in te frater tuus, vade, et corripe eum inter te, et ipsum solum. Si te audierit, lucratus eris fratrem tuum. 16. Si autem non te audierit, adhibe tecum adhuc et unum, vel duos; ut in ore duorum testium vel trium stet omne verbum. 17. Quod si non audierit eos: dic ecclesiae. Si autem ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus et publicanus. 18. Amen dico vobis quaecumque alligaveritis super terram, erunt alligata in caelo: et quaecumque solveritis super terram, erunt soluta in caelo. 19. I ... rum amen dico vobis, quia si duobus convenerit super terram, de omni re quaecumque petierint fiet illis a Patre meo, qui in caelis est. 20. Ubi enim sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi et ego sum in medio eorum. 21. Tunc accedens ad eum Petrus ... xit ei: Domine si peccaverit in me frater meus quotiens

remittam ei? usque septies? 22. Dicit illi Jesus? non dico
tibi usque septies: sed usque septuagies septies. 23. Ideo simile
est habitus regnum caelorum homini regi, qui voluit rationem po-
nere cum servis suis. 24. Et cum coepisset rationem ponere,
oblatus est ei unus, qui debeb ... ecem milia talenta. 25.
Cum autem non haberet unde redderet, jussit eum dominus venun-
dari, et uxorem ejus, et filios, et omnia quæ habebat et reddi
debitum. 26. Procidens autem servus ille ad pedes domini
sui, orabat eum, dicens: Patientiam habe in me, et omnia red-
dam tibi. 27. Misertus autem dominus servi illius, dimisit eum.
et debitum remisit ei. 28. Egressus autem servus ille, invenit
unum ex conservis suis, qui debebat ei centum denarios: et
tenens suffocabat eum, dicens: Redde quod debes. 29. Et pro-
cidens conservus ejus, rogabat eum, dicens: Patientiam habe in
me, et reddam tibi. 30. Ille noluit: sed abiit, et misit
eum in carcere, donec redderet debitum. 31. Videntes
autem conservi ejus quae fiebant, contristati sunt: et venerunt,
et narraverunt domino suo omnia quae facta erant. 32. Tunc
vocavit eum dominus suus: et ait illi: Serve nequa, omne debi-
tum remisi tibi, quoniam rogasti me: 33. non ergo oportuit et
te quoque misereri conservo tuo, sicut et ego tui misertus sum?
34. Et iratus dominus tradidit eum tortoribus, quo ad usque
redderet universum debitum. 35. Sic et vobis faciet Pater
meus qui in caelis est, si non remiseritis unusquisque fratri suo
de cordibus vestris.

XIX. 1. Et factum est, cum locutus esset sermones istos
Jesus, transtulit se a Galilaea, et venit in finibus Judeae et
trans Jordanen, 2. et secutae sunt eum turbae multae, et
curavit illos. ... 3. Et accesserunt ad eum Pharisaei temptân-
tes et dicentes: Si licet homini dimittere uxorem suam, quacum-
que ex causa? 4. Et respondens Jesus ait: Non legistis, quia
qui fecit ab initio masculum et feminam fecit? et dixit: 5. Pròp-
ter hoc remittet homo patrem et matrem, et herebit uxori suae,
et erunt duo in carne una. 6. Itaque jam non sunt duo, sed
una caro. Quod ergo Deus conjunxit in unum, non licet separa-
ri. 7. Dicunt illi: Quid ergo Moyses mandavit dari librum
repudii, et dimittere? 8. Ait illis Jesus: Quoniam ad duritiam
cordis vestri permisit vobis Moyses dimittere uxores vestras: ab
initio autem non fuit sic. 9. Dico autem vobis, quicumque
dimiserit uxorem suam, nisi ob causam fornicationis, et aliam
duxerit, moecatur. 10. Dicunt ei discipuli ejus: Si sic est
causa viri cum uxore, non expedit nubere. 11. Dixit autem
illis Jesus: Non omnes capiunt verbum istut, sed quibus datum
est. 12. Sunt enim spadones, qui de matris utero sic nati
sunt: et sunt spadones, qui facti sunt ab hominibus: et sunt
spadones, qui se ipsos eunucizaverunt propter regnum caelorum.

Qui potest capere, capiat. 13. Tunc oblati sunt ei infantes,
ut manus eis imponeret, et curaret. Discipuli autem ejus prohi-
bebant eos. 14. Jesus vero ait: Sinite pueros, et nolite eos
prohibere ad me venire: talium est enim regnum caelorum. 15.
Et inposita illis manu, abiit inde. 16. Et ecce unus accessit
ad eum, et dixit illi: Magister, quid boni faciam ut habeam
vitam aeternam? 17. Ad Jesus dixit ei: Quid me interro-
gas de bono? Unus et bonus. Sed vis in vitam venire? serva
praecepta. 18. Dicit illi: Quae? Jesus autem dixit: Non
occides: Non moecaberis: Non adulterabis: Non facies furtum:
Non falsum testimonium dices: 19. Honora patrem tuum, et
matrem tuam: et, diliges proximum tuum sicut te ipsum.
20. Dixit autem illi adulescens: Omnia haec custodivi a juven-
tute mea, quid adhuc mihi deest? 21. Ait illi Jesus: Si vis
perfectus esse, vade, vende bona tua, et da pauperibus, et habe-
bis thensaurum in caelo: et veni, sequere me. 52. Cum au-
disset autem adulescens hoc verbum, abiit tristis: erat enim ha-
bens multas possessiones. 23. Jesus autem dixit discipulis suis:
Amen dico vobis, quod dives difficile intravit in regno caelorum.
24. Iterum dico vobis: Facilius est camellum per foramen acus
transire, quam divitem intrare in regno caelorum. 25. His au-
tem auditis, discipuli mirabantur, et timebant valde, dicentes:
Quis ergo poterit salvus esse? 26. Aspiciens autem Jesus, dixit
illis: Aput homines hoc impossibile est: aput Deum vero omnia
possibilia sunt. 27. Tunc respondens Petrus, dixit ei: Ecce
nos reliquimus omnia, et secuti sumus te: quid ergo erit no-
bis? 28. Jesus autem dixit illis: Amen dico vobis, quod vos
qui secuti estis me, in regeneratione cum sederit Filius hominis
in sede majestatis suae, sedebitis et vos super sedes XII. judi-
cantes XII. tribus Istrahel. 29. Et omnis qui reliquerit domum,
vel fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut filios aut
agros, propter nomen meum, centuplum accipiet, et vitam aeternam
possidebit. 30. Multi autem sunt primi novissimi, et novis-
simi primi.

XX. 1. Simile est enim . . . um caelorum homini patri
familias, qui exiit primo mane conducere operarios in vineam suam.
2. Conventione autem facta cum operariis ex denario diurno,
misit eos in vineam suam. 3. Et egressus iterum circa horam
tertiam, invenit alios stantes in foro otiosos, 4. et dixit illis:
Ite et vos in. . . . neam m. . . . quod . . . m fuerit dabo vobis. 5.
Illi autem abierunt. Iterum exiit circa sextam et nonam horam:
fecit similiter. 6. Circa undecima autem exiit, et invenit alios
stantes, et dicit illis: Quid hic statis tota die otiosi? 7. Di-
cunt ei: Quia nemo nos conduxit. Dicit illis: Ite et vos in
vineam meam. 8. Cum ser . . . m factum . . . set, dicit do-
minus vineae procuratori suo: Voca operarios, et redde illis

mercedem, incipiens a novissimis usque ad primos. 9. Cum venissent ergo qui circa undecimam horam venerant, acceperunt singulos denarios. 10. Venientes autem et primi, arbitrati sunt quod plus esse ... accepturi: acceperunt autem et ipsi singulos denarios. 11. Et accipientes murmuraverunt adversus patrem familias, 12. dicen ... Hi novissi ... una hora ., . erunt, et pares eos nobis fecisti qui ... vimus ... us diei, ... 13. ... cum? 14. Tolle itaque quod tuum est, et vade: volo autem et huic novissimo dare sicut et tibi. 15. aut non licet mihi quod volo facere ... meis? an ... us tuus ... qua est, qvia ego bo ... sum? 16. ... runt no ... 17. ... Jesus in Hierosolyma, adsumpsit XII. discipulos suos in via seorsum, et ait illls: 18. Ecce ascendimus Hie. ... solyma, et filius homin. ... tradetur. ... cipibus. ... dotum, et scribis, 19. et cond. ... nabunt. ... morte. ... 20. ... accessit ad eum mater filiorum Zebedaei cum filiis suis, adorans, et petens aliqnid dari. ... 21. ... tem dixit. ... Quid vis? A. ... illa. Dic ut. ... deant duo ... ei un. ... ad dextr. ... alius ad sinis. ... tuam. ... no tuo. 22. Respo. ...... sumus. 23. Ait illis Jesus: Calicem quidem meu. ... etis: sede. ... tem ad dextram meam aut ad sinistram, non est meum dare vobis, sed quibus datum est. ... ... atre meo. 24. ... ntes ... contristati sunt de duob. ... fratrib. ... 25. ... eorum: et ... res ... nt, p. ... esta. ... em exercent in eis. 26. Non ita erit inter vos: ... qui ... erit ... is ma ... erit ... nister: 27. et qui vo ...... tis. Vos autem quaeritis de pusillo crescere, et de majore minores esse. Intrantes autem, et rogati ad coenam, n. ... recumbe. ... in locis e. ... nentiorib. ... ne forte clarior te su. ... veniat; ... cedens qui ad cenam vocavit te, dicat tibi: Adhuc deorsum ... cede, et confunda ...... tem in loco in ... riori recubu eris, et supervenerit humilior te, dicet tibi qui te ad cenam vocavit: Accede adhuc superius Et erit hoc tibi utilius. 29. Et egredientibus eis ad Hiericcho, secuta est eum ... ba multa: 30. et ecce duo caeci sedentes secus viam, ... ierunt ... 31. Turba autem inc. ... pabat eos ut tac ... nt Ad illi ma ... clamaba ... dicente ... Mise ... nobis, fili ... vid. 32. Et ste ... Jesus, et vocavit eos ad se, et ait illis: Ouid ... tis faciam 33. ... Dicunt ... Domine, ut ... riantur ... li nostri ... 34. ... er ... cor ... git oc ...

XXI. 1. Et cum adpro ... Hierosolymis, et ven ... in Beth ... m. ... m Oliveti: tunc Jesus misit duos ... scipulos 2. dicens eis ... castel ... quod ... tra vos est, et ... venietis ... nam ... am ... sol... 3. ... opera eorum des ... con ... rem ... os. 4. Hoc ... factum ... ut adimpleretur quod dictum est per Zacharia ... phe ... centem: 5. dic ... liae Si ... Ecce rex tuus venturus ... ad te sedens ... per as ...

6. discipuli fe ... cut cepit illis. 7. ... Et adduxe ...
asinam, ... super eum vestimenta sua, et sed ... super ea ...
8. Plurima a ... turba st ... runt ...... 9. ... tes: Ossanna fili
David: benedictus, qui venit in nomine Domini ... 10. ...
cum intrasset in Hierosolymis, commota est universa civitas.
11. dicentes: Qui ... t hic? Mul ... autem dixerunt: Hic est
propheta a Nazaret Ga ... ae 12. ... travit Jesus ... templum
Dei, et eicie ... omnes ven ... mensas numulariorum et ca-
tedra ... den ... lumba ... ertit: 13. et dixit: ... Scrip-
tum est ... mus ... domus ... ionis ... tur: ... 15. ... entes
au ... princi ... sacerdotum, et scribae mirabilia, quae fecit
Jesus, et pueros cl ... tes in templo, et dicentes: Ossanna fili
David: indignati sunt, 16. et dixer .... fecisti la ... 17. Et
relictis e ... abiit fo ... extra ci ... tem in Bet ... niam:
et ibi mansit. 18. Mane autem facto transiens Jesus in civi-
tatem, esuriit ... 19. Et ... ns ficus ar ... re unam secus
viam venit ad eam: et nihil invenit in ea nisi folia tantum, et
... le dixit ... lla ... Dominus sed et dix ... illi. Nunqu ... ex te
fruc ... nascatur ... aeternum. Et arefac ... est contin ...
ficulnea. ... 20. ... scipuli, mirati sunt, dicentes: Quomodo con-
tinuo ... 21. Respondens autem Jesus, ait illis: Amen dico
vobis, si habueritis fidem, et non aesitaveritis, non solum de
ficulnea facietis, sed et si monti huic dixeritis, Tolle te,
et jacta te in mare, fiet. 22. Et omnia quaecumque pe-
tieritis in oratione credentes, accipietis. 23. Et cum venisset
in templum, accesserunt ad eum principes sacerdotum, et seniores
populi, dicentes: In qua potestate ha. ... facis? Et. q ... s ... ti
ded. ... nc ... tatem? 24. ... ondens ... illis: roga ... o ...
unum ... bum: quem dicite mihi, et ego vobis dicam in qua potestate
haec facio. 25. Baptismum Johannis unde est? de caelo,
an ex hominibus? Ad illi cogitabant intra se, dicentes: 26. Si
diximus, de caelo ... obis: Quare ... credidisti. ... Si aute. ..
... xe. ... homi ... ti. ... tu. ... omne. ... enim habebant
Johannen sicut prophetam. 27. Et respondentes ad Jesum,
dixerunt: Nescim. ... ait illi et Jesus nec ego vobis dico in qva
... virtu. ... ac ... facio. 28. Quid au. ... bis videtur? Homo
qui. ... habebebat duos filios: et accedens ad primum, dixit illi:
Vade hodie operari in vineam. 29. Ille autem responde. ... ait:
Non. Et postea, paenitentia motus abiit in vineam. 30. Accessit
autem ad alterum, et dixit similiter. Ad ille respondens, ait: eo,
domine et non ... cit. 31. Quis ex duobus fecit patris voluntatem?
Dicunt ei: Novissimus Dixit illis Jesus: Amen dico vobis, quod
meretrices, et ... blicani praecedunt vos ... regno Dei. 32. ...
nit enim ... os Johannis in via justitiae ... non credid ... tis
ei: publicani autem, et meretrices crediderunt ei ... vos autem
videntes, nec poenitentiam habuistis postea, quod non credidistis ei.

33. . . . Aliam a . . . m di . . . erat . . . r fa . . . plan . . . ne . . . e . . . mde . . . et fodit in eam torcular, et aedificavit turrem, et locavit eam colonis, et peregre profectus est. 34. Cum tempus autem fructuum adpropinquasset, misit servos suos ad colonos, at acciperet de fructibus ejus. 35. Et co . . . adpr . . . serv . . . ceci . . . aliu . . . lap . . . alium ant . . . . . . occ. . . . 36. Iterum misit alios servos plures; et fecerunt illis similiter. 37. Novissime autem misit illis filium suum unicum, dicens: Verebuntur filium meum. 38. Coloni autem videntes filium, dixerunt inter se: Hic est heres, ve- . . . occidamus eum, et habebimus heredita. . . . ejus. 39. Et adpre. . . . m eum occiderunt, et ejecerunt extra vineam. 40. Cum ergo venerit dominus vineae, quid faciet colonis illis? 41. Ajunt illi: Malos male perdet: et vineam locavit aliis colonis, qui reddent ei fructum . . . m. . . . rib. . . . 42. Dicit. . . . num. . . . legistis. . . . Lapi. . . . quem reprobaverunt ae . . . ficantes, hic factus est in cap. . . . . . . Domino factus est, et est mirabilis. . . . oculis. . . . . . . ris? 43. Ideo d. . . . bis, quia auferetur a vobis regnum Dei. et dabi . . . . . . 46. qvod . . . Quaerentes eum tenere, timuerunt turbas: quoniam sicut. . . . etam . . . habeb. . . .

XXII. 1. Et respondens Jesus, dixit illis iterum in parabolis. dic. . . . 2. Simi. . . . qvi fecit nuptias filio suo et misit servos . . . . . . servos . . . 4. Dicite invitatis: Ecce . . . andium meum paravi, tauri mei et saginata occisa sunt, et omnia parata sunt: venite ad nuptias. 5. Illi autem neglexerunt: et abierunt, . . . villa. . . . 6. . . . qui . . . tem . . . servos ejus, et contumel. . . . adfectos occ. . . . 7. Ille autem rex . . . cum h. . . . sset, ira . . . . . . suum, et perdidit homicidas illos, et civitates eorum incendit. 8. Tunc ait servis suis: Nuptiae qvidem paratae sunt, sed qui erant invitati non fuerunt di . . . i 9. Ite ergo . . . exitus viarum, et quoscumque inveneritis, vocate ad nuptias. 10. Et egressi ser . . . ejus in vi . . . congregaverunt omnes quod invenerunt, malos et bonos: et inpletae sunt n . . . tiae a dis . . . bentibus. 11. Intravi . . . tem rex . . . videret . . . cumben . . . et vidit ib . . . hominem non vesti . . . vestime . . . . . . mentum nuptialem? 12. Ad ille ommutuit. 13. Tunc dixit rex ministeris: . . . te illum . . . bus, et ma . . . bus, et mitti . . . um in te . . . bras exte- . . . ores: ibi e . . . fletus, et . . . ridor den . . . um 14. Multi autem sunt . . . cati. pau . . . autem electi 15. . . . runt e . . . . . . in sermone. 16. Et miserunt ad eum discipulos suos cum Erodianos dicentes: Magister, scimus quia verax es, et viam Dei in veritate doces, et non est tibi cura de aliquo: non enim respices personam hominum: 17. quid tibi videtur, licet tributum dari Caesari, aut non? 18. Cognita autem Jesus nequitia eorum, ait; Quid me temptatis hypocrtae? 19, ostendite mihi no-

misma census. Ad . . . li optule . . . t ei dena . . . um. 10. Et
ait illis Jesus: Cu . . . s est ima . . . c, et superscriptio?
21. Dicunt ei: Caesaris. Tunc ait illis Jesus: Reddite quae
sunt Caesaris, Caesari, et quae sunt Dei, Deo. 22. Et illi
audientes . . . i sunt, . . . to eo . . . unt. 23. . . . die acc . . .
erunt ad eum Sadducaei, qui dicunt non esse resurrectionem; et
interrogaverunt eum dicentes: 24. Magister, Moyses dixit: Si
quis mortuus fuerit non ha . . . ns. . . . duc. . . . ejus uxo . . .
lius . . . t sem . . . 25. . . . uxore ducta, defunctus est non habens
semen, reliquid uxorem suam fratri suo. 26. Similiter se . . .
dus, et tertius usque ad septimum. 27. Novissima autem om-
nium et mulier defuncta est. 28. In. . . . sur. . . . 29. . . . nes-
cientes Scripturas, neque virtutem Dei. 30. In resurrectionem
neque. . . . neque. . . . angeli. . . . lo. . . . 31. . . . tuorum.
. . . quod dictum est. . . . 33. . . . bantur in doctrina ejus. . . .
38. . . . mum, et primum mandatum. 39. Secundum autem . . . ile
est huic: Diliges proximum . . . 40. In his duobus man-
datis . . . ersa lex pendet, et profetae. 41. Congregatis autem
. . . 42. . . vobis . . . r de Christo? dicunt filius est? Dicunt
ei: David. 43. Ait illis: Quomodo ergo David in spiritu vocat
eum D . . . dicens: 44. Di . . . Dominus Domino meo: se . . .
a dextr. . . . meis, donec ponam inimi . . . tuo . . . bellum pedum
tuorum? 45. Si ergo David eum in spiritu vocat Dominum,
quomo . . . lius . . . 46. Et nemo . . . terat respondere ei ver-
bum: neque ausus est quisquam ex illa hora eum amplius in-
terrogare.

XXIII. 1. Tunc Jesus . . . utus e . . . ad tur . . . iscipu-
los, 2. dicens: . . . cathedram Moysi sederunt scribae, et
. . . 3. Omnia . . . . . . e: dicunt enim, et non faciunt. 4. Alli-
gant autem onera gravia, et imponunt in humeros hominum: di-
gito autem suo nolunt ea movere. 5. Opera vero sua faciunt
ut videantur ab hominibus: dilatant enim filacteria sua, et
magnificant fimbrias. 6. primos discubitos in conviviis, et
primas cathedras in sinagogis, 7. et salutationes in foro,
et vocari ab hominibus Rabbi. 8. Vos autem nolite vo-
cari Rabbi. Unus enim est Magister vester, omnes enim vos
fratres estis. 9. Et patrem nolite vocare vobis super terram:
unus enim est Pater vester, qui in caelis est. 10. Nec voce-
mini magistri; quia Magister vester, est Christus. 11. Qui
vult major in vobis es . . . vester. 12. Qui autem se exaltaver . . .
bitur: et qui se humiliaverit, exaltabitur. 13. Ve autem vobis
Scribae et Phari . . . hypoc . . . tae, . . . ditis . . . cae . . . ante
ho . . . nes . . . non intratis, nec introeuntes sinitis intrare. 15. Ve
vobis Scribae et Pharisaei hypocritae: quia circui . . . mare et
arida, ut faciatis unum proselytum: et cum fuerit factus, faci-
tis eum filium gehennae duplicius quam vos. 16. Ve vobis

duces caeci. qui dicitis: Quicumque juraverit in templo, nihil est: qui autem juraverit in auro templi, debitor est. 17. Stulti, et caeci: Quid enim majus est, aurum, an templum quod sanctificat aurum? 18. Et quicumque juraverit in altario, nihil est: et quicumque juraverit in ... ro, quod ... super illud, debitor est. 19. Caeci: Q ... d enim majus est, donum, an altare, quod sanctificat donum? 20. Qui ergo juraverit in altari, jurat in eo, et in omnibus quae sunt su ... d. 21. Et qui ju ... verit in ... lo, jurat ... et in ... habit ... ... in ipso: 22. qui ... raverit in caelo, jurat in throno Dei, et in ... qui ... r eum. 23. Ve ... Scribae ... saei hypocritae: quia decima ... s mentam, et anetum, et reliquistis quae graviora sunt legis, judicium, ... rdiam, et fidem. Haec autem o ... tuit facere; et illa non omittere. 24. Duces caeci, l ... quantes culicem, camellum autem tragluttientes. 25. Ve vobis Scribae et ... risaei hypocritae, quoniam mundatis quod de foris est calicis et parabsidis: intus autem plena sunt rapina, et intemperantia. 26. Pharisaee caece, munda primum, quod intra calicem est, ut fiat. et deforis ejus mundum. 27. Ve vobis Sc ... bae et Pharisaei hypo ... tae: quia similes estis sepulcris dealbatis, quae a foris parent hominibus speciosa, intus vero plena sunt ossibus mortuorum, et omni spurcitia. Sic et vos a foris quidem paretis hominibus justi: intus autem pleni estis hypocrisi, et iniquitate. 29. Ve vobis Scribae et Pharisaei hyprocritae, qui aedificatis sepulcra prophetarum, et ornatis monumenta justorum, 30. et dicitis: Quia si fuissemus in ... ebus pa ... um nostrorum, non essemus socii eorum in sanguine pro ... tarum. 31. Itaque testimonium redditis vobis, quia filii estis eorum, qui prophetas occiderunt. 32. Et vos imp ... ete mens ... am patrum vestro ... m ... 33. Serpen ... gener ., . viper ... quom ... fu ... s a judicio gehennae? 34. Ideo ecce ego mitto ad vos profetas, sapientes, ... scribas, et ... s occi ... et cruc ... s. et p ... m ... de civita ... in civita ... 35. ., . t venia ... uper vos omnis sangis justus, ... effundit ... uper ... am, a ... nguine Ab ... usq ... sanguin ... Zachari. ... lii Barac ... uem occidistis inter templum et altare. 36. Amen dico vobis, venient haec omnia super gene ... ionem istam. 37. Hierusalem, Hierusalem quae occidis profetas, et lapidas eos qui ad te missi sunt, quotiens volui congregare filios tuos, sicut g ... lina cong ... gat pullos ... os sub alas suas, et nol ... is ... 38. relinqu ... vobis do ... vestra deserta. 39. Dico autem vobis, qui non me ... bitis amodo, donec dicatis: benedictus. qui venit in nomine Domini.

XXIV. 1. Et egressus Jesus de templo, ibat. Et accesserunt discipuli ejus ad eum, ut ostenderent ei structuram templi.

2. . . . s . . . autem respondens dixit illis: Videtis haec
omnia? Amen dico vobis, quod non relinquetur hic lapis super
iapidem, qui non d . . . truatur. 3. Sede . . . tem. . . . per
m. . . . Olive . . . ccesserunt ad eum discipu . . . secreto, d . . .
entes: Dic no . . . s, quando . . . ec erunt? e . . . od signum . . .
ventus . . . et con . . . matio . . . saecu . . . 4. Et respondens
Jesus, dixit: Videte ne quis vos seducat ullo modo. 5. Multi
enim venient in nom . . . eo, dicentes: . . . sum Christus: et
multos seducent. 6. Audientes autem praelia, et opiniones
procliorum. Videte ne turbemini oportet enim fi . . . sed
nondum est finis. 7. Exurget enim ge . . . adversus gen-
tem, et. . . . num contra regnum, et erunt fames, et terrae
motus per loca omnia. 8. Haec initia sunt dolornm. 9.
Tunc tradent vos in tribulatione, et occident vos: et eritis
odio omnibus gentibus propter nomen meum. 10. Et tunc scan-
dalizabuntur multi, et invicem se tradent, et odio se habebunt
invicem. 11. Et multi pseudoprofetae exurgent, et seducent
multos. 12. Et quoniam abundat iniquitas, refrigescet caritas
multo. . . . 13. . . . ui a . . . m remanserit in finem, hic salvus erit.
14. Et praedicabitur Evangelium regni in universo orbe. in te-
stimonio omnibus gentibus: et tunc veniet consummatio. 15. Cum
ergo videritis abominationem desolationis quod dictum est a
Daniel profetam, stantem in loco sancto, qui legit intellegat:
16. tunc qui in Judaea sunt, fugiant in montibus: 17. et qui
in tecto, non descendat tollere aliquid de domo: 18. et qui in
agro, non revertatur tollere tunicam suam. 19. Ve autem
pregnantibus et lactantibus in illis diebus. 20. Orate autem
ut non fiat fuga vestra hieme, vel sabbato. 21. Erit enim tunc
tribulatio magna, qualis non fuit ab initio saeculi usque modo,
neque fiet. 22. Et nisi breviati essent dies illi, non esset salva
omnis caro: sed propter electos breviabuntur dies illi. 23. Tunc
si quis vobis dixerit: Ecce hic Christus, aut ecce illic: nolite
credere. 24. Exurgent enim pseudochristi et pseudoprofetae:
et dabunt signa magna et prod .. ut in . . . ndu . . . etiam
25. . . . Ecce praedixi vobis: 26. Si autem dixerint, Ecce in
deserto est, nol . . . exire; ecce in penetralibus, nolite credere.
Sicut enim fulgur exit ab oriente et paret usque in occidentem:
ita erit adventus filii hominis. 28. Ubic . . . que fuerit corpus,
illic congregabuntur aquilae. 29. Sta . . . post . . . bulationem
dierum illorum. sol obscurabitur. et luna non dabit lumen suum,
et stellae cadent de caelo, et virtu . . . bunt . . . 30. tunc
parebit . . . gnum filii hominis in caelo: et pla . . . nt se tunc
. . . nes tribus terrae: et videbunt filium homin . . . dvenientem
in nubibus caeli cum virtute multa, et majestate. 31. Et
mittet angelos suos cum tuba, et voce magna: et congregabunt
. . . ejus a qua . . . ventis, a summis caelorum usque ad

ultimum eorum. 32. A ficus autem arbore discite parabolam:
cum jam ramus ejus tener fuerit, et folia nascuntur, scitis quia
prope est aestus, ita et vos cum videritis haec omnia fieri, sci-
tote quia prope est in januis. 34. Amen vobis dico, quia non
praeteribit haec generatio, donec haec omnia fiant. 35. Caelum
et terra transibunt; verba autem mea non praeteribunt 30. De
die autem illa et hora nemo scit, neque angeli caelorum, neque
filius, nisi pater solus. 37. Sicut autem in diebus Noe, ita
erit et adventus filii hominis. 38. Nam sicut erat in diebus
diluvii, manducabant, et bibebant, et uxores ducebant usque in
illum diem, quo Noe ingressus est in arcam, 39. et non cog-
noverunt donec venit cataclysmus, et tulit omnes: sic erit ad-
ventus fili hominis. 40. Tunc duo erunt. in agro: unus adsu-
metur, et unus relinquetur. 41. Du ... olentes: una adsume
... r, et una re. ... uetur. Duo in tecto: unus udsumetur
et unus relinquetur. 42. Vi ... ergo, ... ia nescitis ... hora
Dominus vester venturus est. 43. Illud autem scitote, quoniam
si sciret pater familias qua hora f. ... enit, vigilaret utique, et
non sineret perfodiri domum suam. 44. Ideo et vos estote
parati: quia nescitis qua hora filius hominis venturus est.
45. Quisnam est fidelis servus, et prudens, quem constituit
dominus super familiam suam, ut det illis ci. ... m in. ...
46. ... tus. ... vus ille, qu. ... niet sic facientem. 47. Amen
dico vobis, quoniam super omnia bona sua contituet eum.
48. ... dixerit mal. ... ille corde. ... Mor. ... cit dominus ...
49. ... per. ... conservos suos, manducare autem ......

XXV. 1. ... exierunt obviam sponso et sposae. ... 6. ... au-
tem. ... et. ... t. ... 7. ... te non suf ... is ... po ...... vos.
13. Evigilate itaque, quia ... 16. ... que talenta acceperat, et ope-
ratus est in eis, at lucratus est alia quinque. 17. Similiter et qui
duo acceperat, lucratus est in eis alia duo. 18. Qui autem unum ta-
lentum acceperat, fodit in terram, et abscondit pecuniam domini sui.
19. Post multum vero temporis venit dominus servorum illo-
rum, et posuit rationem cum eis. 20. Et accedens qui quin-
que talenta acceperat, posuit alia quinque talenta, dicens: Do-
mine, quinque talenta mihi tradidisti, ecce alia quinque quae su-
perlucratus sum. 21. Ait illi dominus ejus: Euge bone serve,
et fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multa te consti-
tuam, intra in gaudium domini tui. 24. Accendens autem qui
unum talentum acceperat, ait: Domine, sciebam quia homo durus
es, metes ubi non seminasti, et congregas ubi non sparsisti:
25. et timens abii, et abscondi talentum tuum in terra: ecce
habes quod tuum est. 2o. Respondens autem dominus ejus,
dixit ei: Serve nequam, et piger sciebas quod meto, ubi non se-
mino, et congrego ubi non spargo: oportuit ergo te committere
pecuniam meam nummulariis, et veniens ego recepissem usuris

quod meum est. 28. Tollite itaque ab eo talentum, et date ei qui habet decem talenta. 29. Omni enim habenti dabitur: ei autem qui non habet, et qvod habet, auferetur ab eo. 30. Et nequam servum proicite foras in tenebras exteriores: illic erit fletus, et stridor dentium. 31. Cum autem venerit filius hominis in majestate sua, et omnes angeli cum eo, tunc sedebit super sedem majestatis suae: 32. et congregabuntur ante eum omnes gentes, et separavit eos ab invicem, ... segregat oves ab ed ... 33. et oves ... tem ad sin ... 34. Tunc dicet rex his, qui a dextris ejus sunt: Venite benedicti Pa ... mei, poss ... te p ... tum ... reg ... co ... n ... 35. ... dedistis mihi bibere: hospes ... me ... c ... estis me: 36. et oper ... m ... fir ... sit ... ca ... eram, et venistis ad me. 37. Tunc respondebunt ei ... dicen ... Domine, quan ... dimus ... tem, ... mus ... 38. ... hospitem, et suscipimus te: aut nudum et vestivimus: 39. aut quando te vidimus infirmum, aut in carcerem, et venimus ad te? 40. Et respondens dicit illis: Amen dico vobis, qnandiu fecis. ... s uni horum fratruum meorum minimorum, mihi fecistis. 41. Tunc dicit his, qui ad sinistris sunt: Discedite a me maledicti in ignem aeternum quod paravit Pater meus diabolo, et angelis ejus. 42. Esurii enim, et non dedistis mihi manducare: sitii, et non dedistis mihi potum: 43. hospes eram, et non collegistis me: nudus, et non operuistis me; infirmus, et in carcerem, et non visitastis me. 44. Tunc respondebunt et ipsi, dicentes: Domine, quando te videmus esurientem, aut sitientem, aut nudum, aut ospitem, aut infirmum, aut in carcerem, et non ministravimus tibi. 45. Tunc respondebit illis dicens: Amen vobis dico: Quandiu non fecistis uni de minimis his, nec mihi fecistis. 46. Et ibunt hi in ignem aeternum, justi autem in vitam aeternam.

XXVI. 1. Et factum est: postquam consummavit Jesus sermon. ... hos omnes, dixit discipulis suis: 2. Scitis qu. ... post biduum Pascha fiet, et filius hominis tradetur ut crucifigatur. 3. Tunc congregati sunt principes sacerdotum, et seniores populi in atrium principis sacerdotum qui dicebatur Caiphas: 4. et consilium fecerunt ut Jesum dolo tenerent, et occiderent. 5. Dicebant autem: Ut non in die festo, ne forte tumultus fieret in populo. 6. Cum autem esset Jesus in Bethania in domo Simonis leprosi, 7. accessit ad eum mulier habens alabastrum unguenti praetiosi infudit super capud ejus recumbente ipso. 8. Videntes autem discipuli, indignati sunt dicentes: Ut quid perditio haec unguenti? 9. potuit enim istud venundari praetio, et dari pauperibus. 10. Quod ... ognovit, ... xit illis: Quid molesti estis mulieri? opus bonum operata est in me. 11. Nam semper pauperes habetis vobiscum: me autem non. ... per habebi. ... 12. ... tens enim haec unguentum in corpus meum, ad

sepeliendum me fecit. 13. Amen dico vobis, ubicumque praedicatum fuerit hoc Evangelium in toto mundo, dicetur et quod haec fecit in memoriam sui. 14. Tunc abiit unus de duodecim discipulis, qui dici. . . . Judas Scarioth, ad pri . . . pes sac. . . . tum, 15. et ait illis: Quid vultis mihi dare, et ego vobis illum tradam? Ad illi statuerunt illi XXX. stateres. 16. Et exinde quaerebat opportunitatem ut eum traderet. 17. Prima autem die azymorum accesserunt discipuli ad Jesum, dicentes: Ubi vis praeparemus tibi manducare Pascha? 18. Jesus autem dixit eis: Ite in civitate ad quemdam, et dicite ei: Magister dicit: Tempus meum prope est, aput te facio Pascha cum discipulis meis. 19. Et fecerunt discipuli sicut praeceperat eis et paraverunt Pascha. 20. Cumque sero esset factum, discubuit cum duodecim discipulis suis. 21. Et manducantibus eis, dixit: Amen dico vobis, quia unus ex vobis tradet me. 22. Et vehementer contristati, coeperunt dicere singuli: Numquid ego sum Domine? 23. Quibus respondens Jesus, dixit, Qui intingit mecum manum in catinum, hic me tradet. 24. Filius quidem hominis vadit, sicut scriptum est de eo; vae autem homini illi, per quem. . . . us homin. . . . adi. . . . re av. . . . num. . . . si non. . . . set nat. . . . mo ille. . . . 25. Respondens Judas qui traditurus erat eum, dixit: Numquid ego sum Rabbi? Dicit ei Jesus: Tu dixisti. 26. Ipsis autem cenantibus, accepit Jesus panem, et cum benedixisset, . . . egit, et d. . . . discipulis suis, et dixit: A. . . , te, et . . . hoc est e. . . . rpus meum. 27. Et a. . . . to ca . . . benedi . . . gratias . . . et dedit eis, dicens: 28. Hic est sanguis meus novi testamenti, qui pro multis effunditur in remissionem peccatorum. 29. Dico autem vobis: non bibam ex n. . . . tura. . . . usqu. . . . illum diem, cum illum bibam vobiscum novum in regno Patris mei. 30. Et hymno dicto, exierunt in montem Oliveti. 31. Tunc dicit illis Jesus: Omnes vos scandalum patiemini in me hac nocte. Scriptum est enim: Percutiam pastorem . . . dispargen . . . oves gregis. Verum. . . . tea quam surrexero, praecedam vos in Galilaeam, ibi me videbitis. 33. Respondens autem illi Petrus, dixit: Si omnes scandalizati fuerint in te, ego numquam scandalizabor. 34. Ait autem Petro Jesus: Amen dico tibi, quia nocte hac ante galli cantum, ter me abnegabis. 35. Ait ei Petrus: . . . si oportuerit me tecum mori, non te negabo. Similiter eti . . . et omnes discipuli dixerunt. 36. Tunc venit Jesus cum eis in locum, qui dicitur Gedsemani, et dicit discipulis suis: Sedete hic, donec eam illuc orare. 37. Et adsumpto Petro cum duobus filiis Zebedaei, coepit tristis esse, et anxius. 38. Tunc dixit eis Jesus: Tristis est anima mea usque ad mortem: manete hic, et vigilate mecum: 39. Et progressus modicum positis genibus, procidit

in faciem suam orans et dicens: Pater, omnia tibi possibilia sunt, si potest fieri, transeat a me calix iste. Sed tamen non sicut ego volo, sed sicut tu vis. 40. Et venit ad discipulos suos, et invenit eos dormientes, et dixit Petro: sic non potuistis una hora vigilare mecum? 41. Vigilate, et orate ut non intretis in temptationem. Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma. 42. Iterum secundo abiit, et oravit, dicens: Pater, non potest hoc poculum transire nisi illum bibam, fiat voluntas tua. 43. Et cum venisset rursus invenit eos dormientes: erant enim oculi eorum somno gravati. 44. Et relictis eis abiit, et oravit eundem sermonem iterato. 45. ... ne venit ad discipulos ... os, et dicit ... s: Dormite ... m, et requi ... cite: ecce ... ropinqua ... hora, et fi ... hominis tradetur in manibus peccatorum. 46. Surgite eamus hinc: ecce adpropinquavit qui me tradet. 47. Adhuç eo loquente, ecce Judas unus ex duodecim venit, et cum ipso turba multa, cum gladiis, et. ... tibus m. ... a pri. ... bus. ... tum. ... o. ... p. ... eum, 48. ... d. ... s signum, dicens: Quemcumque osculatus. fuero, ipse est, tenete eum. 49. Et statim accessit ad Jesum, et dixit: Habe Rabbi. Et osculatus est eum. 50. Dixit ei Jesus: Ad quod ve ... ti, amice? ... ne injece ... nt man ... Jesum, et ... runt. 51. ... ecce ... ex his ... um ... gladium suum, et percussit servum principis sacerdotum, et amputavit auriculam ejus. 52. Tunc ait ad illum Jesus: Converte gladium tuum in locum suum. Omnes, qui acceperint gladium, gladio, peribu. ... 53. Aut non. ... tas po. ... modo ro, ... re Patrem meu. ... hibe. ... hi plus quam duodecim legiones angelorum? 54. Quomodo ergo implebuntur Scripturae, quia sic oportet fieri? 55. In illa hora Jesus dixit ad turbam: Quasi ad latronem venistis ad me cum gladiis et fustibus conprehendere me: cottidie aput vos sedebam in templo docens, ... non tenu ... tis me. 56. Hoc autem totum. ... est, ut impleantur Scripturae Prophetarum. Tunc discipuli ejus omnes, relicto eo, fugerunt. 57. Ad illi tenentes Jesum duxerunt ad Caipham principem sacerdotum, ubi scribae et seniores convenerant. 58. Petrus autem sequebatur eum a longe, usque ad atrium prin ... pis sa. ... Et ingressus intro, sedebat cum ministr. ... t videret exitum rei. 59. Princeps vero, et universum concilium, quaerebant falsum testimonium adversus Jesum, ut eum interficerent: 60. et non invenerunt, cum multis falsis testes accessissent, non invenerunt exitum rei. Postea autem venerunt duo f. ... testes, 61. et dixerunt: Hic dixit: Possum destruere templum Dei, et in tribus diebus aedificare illud. 62. Et cum surrexisset princeps sacerdotum, dixit illi: Non respondes ad ea, quae hi adversus te testificantur? 64. Jesus autem tacebat. Et respondens princeps sacerdotum dixit ei: Ad-

juro te per Deum vivum, ut dicas nobis si tu es Christus filius Dei. 64. Ait Jesus. Tu dixisti: verumtamen dico vobis, amodo videbitis filium hominis sedentem ad dexteram virtutis, et venientem cum ... bibus. ... 65. ... unc. ... eps sa. ..... 66. ... phemiam, quid vobis videtur? Ad illi responderunt universi, et dixerunt: Reus est mortis. Tunc expuerunt in faciem ejus, et colafos dederunt ei, 68. dicentes: profetiza nobis Christe, quis est qui te percuss ...? 69. Petrus ... sede ...... 70. ... autem negavit in conspectu omnium, dicens: Nescio quid dicas, nec novi. 71. Egressus autem ad januam, vidit illum alia anchilla, et ait illi qui ibi erant: Et hic erat cum Jesu Nazareno. ...... 73. ... et dixerunt Petro: Vere ex ipsis es et tu: nam et loquela tua simillis est. Tunc coepit devotare se et jurare quia non novi hominem. Et confestim gallus cantavit. 75. Et ... corda ... Petrus ... bum ... quod ......

XXVII. 1. Cumque mane esset factum, consilium fecerunt omnes principes sacerdotum et seniores plebis adversus Jesum, ut eum morti traderent. 2. Et ligatum eum duxerunt, et tradiderunt Pontio Pilato praesidi. 3. Tunc videns Judas, qui tradidit eum, quia damnatus est, paenitentia ductus, rettulit triginta argenteos principibus sacerdotum, et senioribus, 4. dicens: Peccavi, quod tradiderim sanguinem justum. Ad illi dixerunt: Quid ad nos? tu videris. 5. Et projectis argentis in templo, secessit: et abiit, et laqueo se suspendit. 6. Princeps autem sacerdotum, accepta pecunia, dixerunt: Non licet mittere ea in corbam: quia praetium sanguinis est. 7. Consilio autem accepto inter se, emerunt agrum figuli, ad sepulturam peregrinorum. 8. Propter hoc vocatus est ager ille Acheldemac, hoc est, ager sanguinis, usque in hodiernum diem. 9. Tunc impletum est quod dictum est per Prophetam, dicentem: Et acceperunt triginta argenteos praetium aestimati, quem aestimaverunt a filiis Istrahel: 10. et dederunt eos in agrum figuli, in sepulturam peregrinorum. 11. Jesus autem stetit ante praesidem, et interrogavit eum praeses, dicens: Tu es rex Judaeorum? Jesus autem ait: Tu dicis. 12. Et cum accusaretur a principibus sacerdotum, et senioribus, nihil respondit. 13. Tunc dicit illi Pilatus: Non audis quanta adversus te testimonia perhibent? 14. Et non respondit ei ullum verbum, ita ut miraretur praeses valde. 15. Per diem autem festum consueverat praeses dimittere populo unum vinctum, quem voluissent. 16. Tunc habebant insignem vinctum, qui dicebatur Barabbas. 17. Congregatis autem illis, dixit Pilatus: Quem vultis vobis de duobus mittam: Barabban, an Jesum, qui dicitur Christus? 18. Sciebat enim quod per invidiam tradiderant eum. 19. Sedente autem illo pro tribunali, misit ad eam uxor ejus, dicens: Nihil sit tibi, et justo illi. Multa enim passa sum hodie per visum propter

illum. 20. Principes autem sacerdotum, et seniores persuaserunt populo ut peterent Barabban, Jesum vero perderent. 21. Respondens autem praeses, ait illis: Quem vultis vobis de duobis(!) dimittam? Ad illi dixerunt: Barabban. 22. Dicit illis Pilatus: Quid ergo faciamus Jesum, qui dicitur Christus? 23. Dicunt omnes: Crucifigatur. Ait illis praeses: Quid enim mali fecit? Ad illi magis clamabant: Crucifigatur. 24. Videns autem Pilatus qui nihil proficit, sed magis tumultum fieri, accepta aqua, lavit manus coram populo, dicens: Innocens ego sum a sanguine hujus: vos videritis. 25. Et respondens universa turba, dixit: Sanguis ejus super nos, et super ... ios nostros. 26. Tunc dimisit illis Barabban: Jesum vero flagellis caesum tradidit eis ut cruci eum figerent. 27. Tunc milites praesidis susceperunt Jesum in praetorio, et congregaverunt ad eum universam cohortem: 28. et induerunt eum tunicam purpuream, et clamydem coccineam circumdederunt ei: 29. et coronam de spinis posuerunt super caput ejus, et harundinem in dextera ejus. Et adgeniculantes se ante eum deludebant eum, dicentes: Habe rex Judaeorum. 30. Et expuebant in faciem ejus, et acceperunt harundinem, et percutiebant caput ejus. 31. Et postquam deluserunt eum, exuerunt eum clamydem, et induerunt eum vestimenta ejus, et duxerunt ut cruci eum figerent. 32. Exeuntes autem invenerunt hominem Cyrineum venientem obviam sibi, nomine Simonem: hunc angariaverunt ut tolleret crucem ejus. 33. Et venerunt in locum, qui dicitur Golgotaha, quod est Calvariae locus. 34. Et dederunt ei bibere vinum cum felle mixtum. Et cum gustasset, noluit bibe ... 35 Postquam autem crucifixerunt eum, diviserunt sibi vestimenta ejus, sortem mittentes, ut impleretur quod dictum est per prophetam: Diviserunt sibi vestimenta mea. Et super vestem meam miserunt sortem. 36. Et sedentes servabant eum. 37. Et inposuerunt ei supra caput causam ejus scriptam: Hic est rex Judaeorum. 38. Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones: unus a dextris, et alter ad sinistris 39. Transeuntes autem blasphemabant eum moventes capita sua, et dicentes: Va qui destruebat templum Dei, et in triduo illud reaedificabat: libera te. Si filius Dei es tu, et descende de crucem. 41. Similiter et principes sacerdotum deludentes cum scribis, et pharisaeis dicebant: 42. Alios salvos fecit, se ipsum non potest salvum facere: si rex Istrahel est, descendat nunc de cruce, et credimus ei: 43. si confidet in Deo, liberet nunc eum, si vult eum: dixit enim: Quia Dei filius sum. 44. Id ipsum autem et latrones, qui crucifixi erant cum eo, inproperabant ei. 45. Et postquam crucifixus est ab hora sexta tenebrae factae sunt super universam terram usque in oram nonam. 46. Circa hora autem nonam exclamavit Jesus voce magna, dicens: Heli, Heli, lama zahthani? hoc est: Deus meus,

Deus meus, ut quid me dereliquisti? 47. Quidam autem illic
stantes, et audientes dicebant: Heliam vocat iste. 48. Et con-
tinuo currens unus ex eis accepta spongia implevit aceto, et in-
posuit in harundine, et dabat ei bibere. 49. Ceteri vero dixe-
runt: Sine videamus si venit Helias, et liberavit eum. 50. Je-
sus autem iterum clamans voce magna, emisit spiritum. 51. Et
ecce velum templi scissum est in duas partes a summo usque
deorsum, et terre motum factum est magnum, et petrae fisse sunt,
52. et monumenta patefacta sunt: et multa corp .. a sanc-
torum dormi .. um sur ... xerunt. 53. Et .. euntes de monu-
men ... ost resur ... onem ... s, vene ... in sanc ... civitatem,
... ltis appa ...... 54. ... viso terrae motu et ea quae fieb ...
timue ... centes: Vere Dei filius erat iste. 55. Erant
autem ibi mulieres multae a longe, videntes, quae secutae fuerant
Jesum a Cana Galilea, ministrantes ei: 56. inter quas er..
Maria Magdalenae, et Maria Jac ... i ... um Zebedei ...
57. ... esset, ve ... quidam homo dives ab Arimathia nomine ...
disciputi ... erat Jesu. 58. Hic a ... sit ad Pila .. m, et pe
tiit co .. us Jesu. Tunc Pilatus jussit reddi corpus. 59. Et
cum accepisset Joseph corpus Jesu, involv ... ud in syndone
munda. 60. Et posuit eum in momum ... uo nov ... od
excide ...... ad osteum monumenti, et abiit. 61. Erat autem
ibi Maria Magdalenae, et altera Maria, sedentes con ... se ...
ulcr ... 62. Altera autem die, quae ... post paras ... ve
conve ... runt prin ... pes sacerd ... et phar ... ad Pilatu ...
centes: 63. ... ne rem ... rati su ...... tertium ... resurgam.
64. Jube ergo custodiri sepulchrum usque in diem tertium: ne
forte veniant discipuli ejus, et furentur eum, et dicant plevi:
Quia surrexit a mortuis. Et erit novissimus error pejor priori.
65. Ait illis Pilatus: Habetis custodes, ite, custodite sicut
66. scitis ... i autem ... eunte ... mu ... unt sepulchrum, sig-
nantes lapidem, cum custodibus.

XXVIII. LXXIV. 1. Vespere autem sabbati, quae luces-
cit in prima sabbati, venit Maria Magdalenae, et altera Maria,
videre sepulchrum. 2. Et ecce terraemotus factus est magnus.
Angelus enim Domini descendit de caelo: et accedens revolvit
lapidem, et sedit super eum: 3. erat autem aspectus ejus sicut
fulgur: et vestimenta ejus candida sicut nix. 4. A timore au-
tem ejus territti sunt custodes, et facti sunt velut mortui. 5. Re-
spondens autem angelus dixit mulieribus: Nolite timere vos: scio
enim, quod Jesum qui crucifixus est, quaeritis: 6. Non est
hic: surrexit enim, sicut dixit: Venite, et videte locum, ubi
positus erat Dominus. 7. Et dicite discipulis ejus quia surre-
xit: et praecedit vos in Galilea: ibi eum videbitis. Ecce dixi
vobis. 8. Et exierunt cito de monumento cum timore et gau-
dio magno currentes nuntiare discipulis ejus. 9. Et ecce Jesus

... currit illis, dicens: Habete. Illae ... tem ecce ... unt et
ten ... pedes ... adoraverunt eum. 10. Tunc ait illis Jesus:
Nolite timere: ite, nuntiate fratribus meis, ut eant in Galileam.
ibi me videbunt. 11. Quae cum abissent ecce quidam de cus-
todibus venerunt in civitatem, et nuntiaberunt principibus sacer-
dotum, et scribis omnia quae facta sunt. 12. Et congregati
principes sacerdotum cum senioribus. consilium acceperunt, et
pecuniam copiosam dederunt militibus, dicentes: 13. Dicite quia
discipuli ejus nocte venerunt, et furati sunt eum, vobis dormien-
tibus. 14. Et si hoc auditum fuerit a Praeside, nos persuade-
mus ei, et securos vos faciemus. 15. Ad illi accepta pecunia,
sicut erant docti. Et divulgatum est verbum istut aput Judaeos,
usque in hodiernum diem. 16. Undecim autem discipuli abierunt
in Galileam, in monte, ubi constituerat illis Jesus. 17. Et cum
vidissent eum adoraverunt: quidam autem dubitaverunt. 18. Et
accedens Jesus locutus est eis, dicens: Data est mihi omnis
potestas in caelo, et in terra 19. Euntes nunc docete omnes
gentes, baptizantes eos in nomine Patris, et Fili, et Spiritus
sancti: 20. docentes eos servare omnia quaecumque mandavi
vobis. Et ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad
consummationem saeculi. Amen.

INCIPIT EVANGELIUM SECUNDUM JOHANNEM.

I. 1. In principio erat Verbum, et Verbum erat aput
Deum, et Deus erat Verbum. 2. Hoc erat in principio aput
Deum. 3. Omnia per illum facta sunt: et sine illo factum est
nihil, quod factum est, 4. In illo vita est, et vita erat lux
hominum. 5. Et lux in tenebris lucet, et tenebrae eum non
comprehenderunt. 6. Fuit homo missus a Deo, cui nomen erat
Johannes. 7. Hic venit in testimonium, ut testimonium perhi-
beret de lumine, ut omnes credant per illum. 8. Non erat ille
lumen, sed ut testimonium perhiberet de lumine. 9. Erat lumen
verum, quod inluminat omnem hominem venientem in hunc mun-
dum. 10. In hoc mund ... et mundus per ipsum factus est,
et mundus illum non cognovit. 11. In sua venit, et sui eum
non receperunt. 12. Quodquod autem receperunt illum, dedit
illis potestatem filios Dei fieri, his, qui credunt in nomine ejus:
13. non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex

volantate viri, sed ex Deo nati sunt. 14. Et Verbum caro factum est, et inhabitavit in nobis: et vidimus gloriam ejus, gloriam sicut unici filii a Patre, plenus gratia, et veritate. 15. Johannes testificetur de illo, et clamat, dicens: Hic est, de quo dixi: Post me veniens, ante me factus est: quoniam prior me erat. 16. Quia de plenitudine ejus, nos omnes accepimus gratiam pro gratia. 17. Quoniam lex per Moysen data est, gratia autem et veritas per Jesum Christum facta est. 18. Deum nemo vidit unquam: nisi unicus filius solus, sinum patris, ipse enarravit. 19. Et hoc est testimonium Johannis, quando miserunt ad eum Judaei ab Hierosolymis sacerdotem et levitas ut interrogarent eum: 20. Tu qui est? Et confessus est, et non negavit: confessus est autem: Quia ego non sum Christus. 21. Et interrogaverunt eum iterum: Quid ergo? Helias? Et ait: Non sum. Quid ergo? Profeta es? Et respondit: Non. 22. Et dixerunt ei: Dic ergo: Quis es ut responsum demus iis, qui nos miserunt? quid dices de te ipso? 23. Qui respondit: Ego vox clamantis in deserto: Dirigite viam Domini sicut dixit Esaias profeta. 24. Et qui missi erant ex Phariseis. 25. Discipuli, et levitae dixerunt ei: Quid ergo baptizas, si tu non es Christus, neque Helias, neque Profeta. 26. Respondens illis Johannes, dicens: Ego baptizo vos in aqua in penitentiam: medius autem stat inter vos, quem vos ignoratis. 27. Qui post me venit, ante me factus est: cujus non sum dignus ego solvere corrigiam calciamenti ejus. 28. Haec autem gesta sunt in Bethania trans Jordanem, ubi erat Johannes baptizans. 29. Altera die vidit Jesum venientem ad se, et ait: Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccatum mundi. 30. Hic est, de quo ego dixi: Post me venit vir, qui ante me factus est: quoniam prior me erat. 31. Et ego ignorabam illum, sed ut manifestaretur in Israhel, ideo veni ego in aqua baptizans. 32. Et testimonium perhibuit Johannes, dicens: Quoniam vidi Spiritum tamquam columbam descendentem de caelo, et mansit super illum. 33. Et ego ignorabam illum: sed qui me misit pabtizare in aqua, ille mihi dixit: Super quem vide . . . spiritum descendentem, et manentem in illo, hic est, qui baptizat in spiritu sancto. 34. Et ego vidi: et testimonium perhibui, quoniam hic est electus Filius Dei. 35. Altera die iterum stabat Johannes, et ex discipulis ejus duo. 36. Et respiciens Jesum ambulantem, ait: Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccatum mundi. 37. Et audierunt ex discipulis ejus duo loquentem illum, et secuti sunt Jesum. 38. Conversus autem Jesus, et videns eos sequentes se ait illis: Quid quaeritis? Ad illi dixerit ei: Rabbi, (quod dicitur interpretatum Magister) ubi manes? 39. Dicit eis: Venite, et videte. Venerunt ergo, et viderunt ubi habitaret, et aput ipsum manserunt illa die: hora autem erat fere decima. 40. Erat autem Andreas

frater Simonis Petri unus ex duobus, qui audierant ab Johanne, et secuti erant illum. 41. Invenit hic primum fratrem suum Simonem, et ait illi: Invenimus Messiam, (quod est interpretatum Christus.) 42. Et duxit illum ad Jesum. Et respiciens eum Jesus, dixit: Tu Simon filius Johannis: tu vocaveris Cephas quod est interpretatum Petrus. 43. Altera die voluit exire in Galilaeam, et invenit Philippum. Et ait illi Jesus: Sequere me. 44. Erat autem Philippus a Bedsaida, de civitate Andreae, et Petri. 45. Invenit Filippus Nathanael, et dicit illi: Quem scripsit Moyses in lege, et Profetae, invenimus Jesum filium Joseph a Nazareth. 46. Ait illi Nathanael: A Nazaret potest aliquid boni esse? Dixit illi Filippus: Veni, et vide. 47. Videns autem Jesus Nathanael venientem ad se, dixit de Nathanael: Ecce vere Israelita, in quo dolus non est 48. ait illi Nathanael: Unde me nosti? Respondit Jesus, et dixit illi: Priusquam te Filippus vocaret, cum esses sub ficus arbore, vidi te. 49. Respondit illi Nathanael, et dixit: Rabbi, tu es Filius Dei tu es Rex Israel. 50. Respondens Jesus, dixit illi: Quoniam dixi tibi: Quia vidi te cum esses sub ficus arbore, credes: majora horum videbit. 51. Et ait illis: Amen, amen dico vobis, videbitis caelum apertum, et Angelos Dei ascendentes, et descendentes supra Filium hominis.

II. 1. Et die tertia nuptiae fiebant in Cana Galileae: et erat ibi mater Jesu invitata. 2. Vocatus autem erat et Jesus, et discipuli ejus ad nuptias. 3. Et vinum non habebant, quoniam consummatum erat vinum nuptiarum. Deinde dicit mater ad Jesum Vinum non habent. 4. Ait illi Jesus: Quid mihi, et tibi est mulier? nondum venit hora mea. 5. Dicit mater ejus ministris: Quodcumque vobis dixerit, facite. 6. Erant autem ibi hydriae lapideae sex secundum purificationem Judaeorum, capientes metretas binas vel ternas. 7. Dicit illis Jesus: Implete hydrias aqua. Et impleverunt eas usque ad summum. 8. Ait eis Jesus: Haurite, et ferte architriclino. Ad illi aurierunt, et adtulerunt. 9. Cum autem gustasset architriclinus aqua vinum factum, et nesciebat unde factum esset, ministri autem sciebant, qui haurierant aquam, et videntes factum, mirabantur: vocat sponsum architriclinus, 10. et ait illi: Omnis homo bonum vinum prius ponit: et cum inebriati fuerint homines, id, quod deterius: Tu autem servasti bonum vinum usque modo. 11. Hoc fecit initium signorum Jesus in Cana Galileae: et manifestavit gloriam suam, et crediderunt in illum discipuli ejus. 12. Post hoc descendit Capharnaum ipse, et mater ejus, et fratres: et ibi manserunt non multos dies. 13. Et prope erat Pascha Judaeorum, et ascendit Hyerosolimis Jesus: 14. et invenit in templo vendentes oves, et boves, et columbas, et nummularios vendentes. 15. Et fecit tamquam flagellum de

restibus, et omnes ejecit de templo, oves, et boves, et columbas, et nummulariorum effudit pecuniam, et mensas eorum evertit. 16. Et vendentibus columbas, dixit: Tollite haec istinc, et nolite facere domum patris mei domum negotiationis. 17. Tunc rememorati sunt discipuli ejus quod scriptum sit: Zelus domus tuae comedit me. 18. Responderunt ergo Judei, et dixerunt ei: Quod signum ostendis nobis quia haec facis? 19. Respondit Jesus, et dixit illis: Solvite hoc templum, et in triduo resuscitabo illud. 20. Dixerunt autem Judaei: XLVI. annis aedificatum est hoc templum, et tu tribus diebus resuscitabis illud? 21. Ille autem dicebat de templo corporis sui. 22. Postquam surrexit ergo a mortuis, rememorati sunt discipuli ejus, quod hoc dixit et crediderunt scripturae, et verbo, quod dixit Jesus. 23. Cum autem esset Jesus Hierosolymis per Pascha in die festo, multi crediderunt in nomine ejus, videntes signa, quae faciebat. 24. Ipse autem Jesus non credebat se illis, eo quod nosset omnes, 25. et quia non desideraret ut aliquis testimonium diceret de homine: ipse enim sciebat quid esset in homine.

III. 1. Erat autem homo de Pharisaeis cui nomen Nicodemus, Princeps Judaeorum. 2. Hic venit ad Jesum nocte, et ait illi: Rabbi, scimus, quod a Deo venisti Magister, nemo enim postest haec signa facere, quae tu facis, nisi Deus sit cum illo. 3. Respondit Jesus, et dixit illi: Amen, amen dico tibi, nisi quis renatus fuerit denuo, n . . . potest videre regnum Dei. 4. Dicit ad eum Nicode . . . Quomodo potest homo renasci, cum sit senex? numquid potest homo, ut nos, in utero matris suae iterum introire, et renasci? 5. Respondit Jesus: Amen, amen dico tibi, nisi quis renatus fuerit de aqua, et de Spiritu sancto, non potest in . . . trare in regnum Dei. 6. Quod natum est de carne, caro est, quia de carne natum est: et quod natum est de spiritu, spiritus est, quia Deus spiritus est, et ex Deo natus est. 7. Noli mirari quia dixi tibi: oportet vos renasci. 8. Spiritus ubi vult spirat: et vocem ejus audis, sed nescis unde veniat, aut ubi vadat: sic est omnis, qui renascitur de aqua, et Spiritu. 9. Respondens Nicodemus, et dixit ei: Quomodo possunt haec fieri? 10. Respondit Jesus, et dixit: Et tu es doctor in Istrahel, et haec ignoras? 11. Amen, amen dico tibi, quia quae scimus loquimur, et quod vidimus testamur, testimonium nostrum non accipitis. 12. Si terrestria vobis dixi, et non creditis: quomodo, si dixero caelestia, creditis? quomodo si dixero: 13. Nemo ascendit in caelum, nisi qui de caelo descendit, Filius hominis, qui est in caelis. 14. Quemadmodum enim Moyses exaltavit serpentem in deserto; sic oportet exaltari Filium hominis: 15. ut omnis, qui credit in eum, habeat vitam aeternam. 16. Sic enim dilexit Deus hunc mundum ut Filium suum

unicum daret: ut omnis, qui credit in eum non pereat sed habeat vitam aeternam. 17. Non enim misit Deus Filium suum in mundo, ut judicet mundum, sed ut salvetur mundus per ipsum. 18. Ideo qui credit in eum, non judicatur: qui autem non credit, jam judicatus est: quia non credidit in nomine unici Filii Dei. 19. Hoc est autem judicium: quia lux venit in hoc mundo, et dilexerunt homines potius tenebras, quam lucem: erant enim opera illorum mala. 20. Omnis, qui prava agit, odit lucem, et non venit in lucem, ut non arguantur operae ejus: 21. nam qui facit veritatem, venit in lucem, ut manifestetur opus ejus, quoniam in Deo est factum. 22. Post haec exiit Jesus, et discipuli ejus in Judaeam terram: et ibi morabatur cum illis, et baptisabat. 23. Erat autem Johannes baptizans in Aeno, prope Salim: quoniam aquae ibi multae erant, et veniebant, et baptizabantur. 24. Nondum enim missus fuerat in carcerem Johannes. 25. Facta est ergo quaestio inter Judeos, et discipulos Johannis de purif ... 26. Et venerunt ad Johannem, et dixerunt ei: Rabbi, qui erat tecum trans Jordanem, cui testimonium reddidisti, ecce hic baptizat, et omnes veniunt ad illum. 27. Respondit Johannes, et dixit: Non potest homo accipere quicquam, nisi illi datum fuerit de coelo. 28. Ipsi vos testimonium mihi perhibetis, quia de ... vo ... Non sum Christus: sed quia missus sum ante illum. 29. Qui habet sponsam, sponsus est: amicus autem sponsi stans, et audiens illum gaudio gaudet propter vocem sponsi. Hoc ergo gaudium meum impletum est. 30. Illum oportet crescere, me autem minui. 31. Qui de sursum venit, supra omnes est. Qui autem supra ter ... est, de terra est, et de terra loquitur. 32. Qui de coelo venit, quod vidit, et quod audit, testificatur, et testimonium ejus nemo accipit. 33. Qui accepit testimonium ejus, signavit quia Deus verax est. 44. Quem enim misit Deus verba Dei loquitur: non enim ad mensuram dat Deus spiritum. 35. Pater diligit Filium: ... nia dedit in manu ejus. 36. Qui credit in Filium, habet vitam aeternam: qui in dicto obaudiens est Filio, non videvit vitam, sed ira Dei manet super illum.

IV. 1. Jesus ergo ut cognovit quia audierunt Pharisaei, quod Jesus plures discipulos haberet, et baptizat, magis quam Johannis, 2. (quamquam Jesus ipse non baptizabat, sed dis ... pu ... ejus), reliquid terram Judeam, et abiit iterum in Galileam. 4. Oportebat autem illum transire per Samariam. 5. Venit ergo in civitatem Samariae, quae dicitur Sichar, juxta agrum, quem dedit Jacob filio suo Joseph. 6. Erat autem ibi fons Jacob. Jesus ergo fatigatus ex itinere, sedebat supra fontem. Hora erat fere sexta. 7. Et venit mulier Samaritana haurire aquam. Ait illi Jesus: Da mihi bibere. 8. (Discipuli enim ejus habierunt in civitatem ut emerent escas.) 9. Dicit ergo

illi mulier Samaritana: Tu, cum Judaeus sis, quomodo a me bibere petis, cum sim Samaritana? 10. Respondit Jesus, et dixit illi: Si scires munus Dei, et quis est, qui dicit tibi: Da mihi bibere: tu peteres ab eo, et dedisset tibi aquam vivam. 11. Ait illi mulier: Domine unde haurias non habes, et puteus altus est: unde habens aquam vivam? 12. Nunquid tu major es patri nostro Jacob, qui puteum nobis hunc dedit, et ipse ex eo bibit, et filii ejus et pecora ejus? 13. Respondens Jesus, dixit il ... Omnis, q ... biberit ex aqu ... siti ... tem biberit de aqua, quam ego dabo ei, non sitiet ... ernum: 14. sed aq ... quam ego dabo ... illi fons aquae salientis in vitam aeternam. 15. ... t illi mulier: Domine, da mihi hanc aquam, ut non sitiam, neque veniam hoc aurire. 16. Dicit illi: Va ... ca virum ... veni ... 17. ... ondit mulier, et dixit illi: Non ... vir ... re dixis ... d vir ... on ha ... ui ... 18. ... ue enim viros habuis ... nunc, quem habes, non est tuus vir: hoc verum dixisti 19. ... t mulier: Domine, video ... uod Profeta es. Patres nostri in hoc monte adoraverunt et vos dicitis q ... in Hierosolymis est ... opo ... 21. Dicit i ...... de ... quoniam ve ... hora, cum ... ue in hoc m ... te, neque in Hierosolymis adorabitis Patrem. 22. Vos adoratis qu ... escitis: nos adoramus quod ... uoniam scimus salus ex Judeis est. 23. Sed veniet hora, et nunc est, cum veri ad ... atores adorabunt Patrem ... spiritu ... Pa ... es q ... qui ad ...: eum spiritu. 24. Spiritus est Deus: et qui adorant illum in spiritu, et veritate ... re oportet. 25. Dicit illi mulier: Scio quod Messias venturus est, (qui dicitur Christus.) dum venerit ipse, adnuntiabit nobis omnia. 26. Dicit illi Jesus: Ego sum qui loquor tecum. 27. Et inte ... venerunt discipuli ejus: et mirabantur qu ... muli ... queretur. Nemo tamen dixit illi: Qvid queris, aut quid loqueris cum illa? 28. Reliquid ergo hydriam suam mulier, et abiit in civitatem, et dixit homini: 29. Venite, videte hominem, qui mihi dixit omnia quae fecci: numquid ... e est Christus 30. ... runt de civitatem, et veniebant ... m 31. Inter ... gabant ... scipuli, dicentes: Magister, manduca. 32. Ait illis: Ego escam habeo manducare, quam vos nescitis. 33. Dicebant autem discipuli illius ad invicem: Numquid aliquis adtulit illi manducare? 34. Ait illis Jesus: Mea esca est ut faciam voluntatem ejus, qui me misit, ut perficiam opus ejus. 35. Nonne vos dicitis, quod adhuc quattuor menses sunt, et messis venit? Ecce dico vo ... Elevate oculos vestros, et videte regiones, quoniam albae sunt ad messem. 36. Qui metit, mercedem accipit, et congeret fructum in vitam aeternam: ut, et qui serit, simul gaudeat, et qui metit. 37. In hoc est enim verbum veritatis: quia alter est qui serit, et a ... qui metit. 38. Ego si misi vos metere quod non vos laborastis:

alii laboraverunt, et vos in labore illorum introistis. 39. De
civitate autem illa multi crediderunt Samaritanorum, propter ver-
bum mulieris testimonium prodentes: q ... d. ... mihi ...
quae ... quae ... 40. Cum ... ergo ad illum Sam ... ani, rog
... nt ... ma ... sit i ... 41. ... crediderunt per verbum ejus.
42. Mulieri autem dicebant: Quoniam non propter tuam loque-
lam credimus: ipsum enim au ... vimus, et scimus quod hic
est vere Salvator mun ... 43. ... Post bi ... utem ... Gali-
leam. 44. Ipse enim Jesus ... stificatus ... quod Profeta in
suam patriam non habet honorem. 45. Cum venisset ergo ...
alileam ... eperunt ... m Galilaei univer ... visis omnibus quae
fecit Hierosolymis in die sollemni: nam et ipsi venerant ad
diem festum. 46. Venit ergo iterum in C ... aeae, ubi fecit
uquam vinum. Erat ibi quidam basiliscus, cujus filius infirmus
erat in Capernaum. 47. Hic cum audisset quod Jesus venit
de Ju ... in Galil ... venit ad illum, et roga ... t ut descen-
deret, et sanaret filium ejus: erat enim moriturus. 48. Ait
ergo ad illum Jesus: nisi signa, et prodi ... videritis non ...
tis. 49. Dicit illi reg ... s: Domine, d ... e ...... 50. Ait
... Jesus: ade, filius tuus vivit. Et credidit homo verbo, quod
dixit illi Jesus: et ibat. 51. Jam ... ipso descendente, servi
ocurrer ... illi et nunt .. verunt ei ... centes, quoniam filius
tuus vivit. 52. Inter ... gabat h ... melius habuit. Et dixe-
runt: Heri hora septima ... liquid illum febris. 53. Cognovit
ergo pater, quoniam illa hora, qua dixit Jesus: Filius tuus vivit:
et credidit ipse, et domus ejus universa. 54. Hoc iterum se-
cundum fecit Jesus signum, veniens de Judaea in Galileam.

V. 1. Post haec erat ... es ... stus Jud ... um, et ... it
Jesus Hierosolymis. 2. Est autem Hierosolymis in inferiorem
partem natatalia piscina, quae dicitur Hebraeicae Belzaetha, quin-
que porticus habens. 3. In his decumbebant turbae infirmorum,
caecorum, claudorum, aridorum, paralyticorum spectantium aquae
motum. 4. Angelus autem Domini descendebat et movebat
aquam. Et quicumque prior descendebat in natatoria, sanus fiebat
quaecumquae tenebatur infirmitate. 5. Erat autem ibi homo
XXXVIII annos habens in infirmitate sua. 6. Hunc ut vidit
Jesus jacentem, sciens quod jam multum temporis habuerit, ait
illi: Vis sanus fieri? 7. Respondit illi inf. ... mus: Domine,
hominem non habeo, ut. .. m mota fuerit aqua, mittat me in
piscinam: dum en ... ego venio, alter ante me descendit. 8. Ait
illi Jesus: Surge, et tolle grabattum tuum, et ambula. 9. Et
statim sanus factus est homo: et surrexit, et sustulit grabattum
suum, et ambulabat. Er .. autem ... tum in ... 10. Diceba ...
Judaei illi, qui curatus fuerat: Sabbatum est, et non licet tibi
tollere grabattum tuum. 11. ... n .. it eis: Qui fecit me sa-
num, ille mihi dixit: Tolle grabattum tuum, et ambula. 12. In-

terrogaverunt eum: ... is est ille homo, qui dixit tibi: Tolle grabattum tuum, et ambula? 15. Is autem, qui cur ... erat n. ... quis ... enim declinavit a turba constituta in illo loco. 14. Postea invenit illum Jesus in templo, et dixit illi: Ecce sanus factus est: jam noli peccare, quid tibi deterius contingat. 15. Abiit homo, et dixit Judaeis quia Jesus est, qui fecit me sanum. 16. Propter hoc persequebantur Jesum Judaei, quia haec faciebat sabbato. 17. Jesus au ... respondit illis: Pater meus usque nunc operatur, et ego operor. 18. Propter hoc magis quaerebant illum Judaei occidere; quod non solum solveret sabbatum, sed quod etiam patrem suum dicebat Deum, aequalem se faciens Deo. Respondens Jesus, dixit illis: 19. Amen, amen dico vobis: non potest Filius a se facere quidquam, nisi videat Patrem facientem: quecumque enim ille fecerit, haec et Filius facit similiter. 20. Pater amat Filium, et omnia ostend ... illi, quae ipse facit: et multo majora quam haec ostend ... illi opera, ut vos miremini. 21. Sicut enim Pater suscitat mortuos, et vivificat: ita et Filius, quos vult vivificat: 22. Ne ... enim Pat ... judicat ... quam ... dicium omnem dedit Filio, 23. ut omnes honorificent Filium, sicut honor ... icant Patrem: qui non honorificat Filium, non honorificat Patrem, qui misit il ...... 24. ... morte in vitam. 25. Amen dico vobis, quod venit hora, cum mortui audient vocem Fili Dei: et qui audierit, vivet. 26. Sicut enim ... ter habet ... m in se: ... it et Fi ... vitam ...... 28. ... venit hora, qua omnis, qui in monumentis sunt, audient vocem ejus: 29. et procedent qui bona fecerunt, in resurrectionem vitae qui male e .. runt, in r .. recti .. judici ... 30. .. ero ...... meam, sed ejus, qui me misit. 31. Si ego testimonium perhibeo de me, testimonium meum non est verum. 32. ... Alter est, qui testimonium perhibet de me: et scitis ...... 34. .. timonium accipio: sed haec dico ut vos salvi sitis. 35. Ille erat lucerna lucens, et inluminans. Vos autem voluistis ad horam exultare in luce ejus. 36. Ego autem habeo testimonium majus quam Johannes. Opera enim, quae dedit mihi Pater ut illa perficiam, ipsa opera testimonium dicunt, quoniam Pater me misit: 37. et quia me misit Pater, ille de testimonium dicit: neque vocem ejus umquam audistis, neque speciem ejus vidistis, 38. et verbum illius non habetis manentem in vobis: quia quem misit ille, huic vos non creditis. 39. Scrutate Scripturas, in quibus vos existimatis in illis vitam aeternam habere: illae sunt, quae testimonium dicunt de me: in quibus putatis vos vitam habere: hae sunt, quae de me testificantur: 40. et nec sic vultis venire ad me ut vitam habeatis. 41. Gloriam ab hominibus non accipio. 42. Sed cognovi vos, quod caritatem Dei non habetis in vobis. 43. Ego veni in nomine Patris mei, et non accipistis me: si alter venerit in nomine suo, illum accipietis.

44. Quomodo potestis vos credere, gloriam ab invicem accipi-
entes: et gloriam ab unico non quaeritis? 45. Nolite arbitrare
quod ego vos accusaturus sum aput Patrem, est qui vos accuset
Moyses, in quem speratis. 46. Si enim crederetis Moysi cre-
deretis et mihi: de me enim ille scripsit. 47. Sed cum man-
datis illius non credatis, quomodo verbis meis credetis?
VI. 1. Post haec abiit Jesus trans mare Galileae Tibe-
riadis: 2. sequebatur autem illum turba multa, quoniam vide-
bant signa, que faciebant supra infirmos. 3. Abiit ergo in
montem Jesus: et ibi sedebat cum discipulis suis. 4. Erant
autem in proximo Pascha dies solemnis Judaeorum. 5. Elevavit
ergo oculos Jesus, et vidit quod turbae multae veniunt ad illum:
ait Philippo: Unde ememus panes, ut hi manducent? 6. Hoc
autem dicebat temptans illum: ipse enim sciebat quid esset fac-
turus. 7. Respondit ei Philippus: Ducentorum denariorum
panes non sufficiunt illis, u. . . . accipiat. 8. Dicit illi unus ex
discipulis ejus, Andreas frater Simonis Petri: 9. Est puer hic,
qui habet V. panes hordiaceos, et duos pisces: sed haec quid
sunt in tam multos? 10. Ait Jesus: Facite homines discum-
bere. Erat autem faenum multum in loco illo. Recubuerunt ergo
homines, fere V. milia. 11. Accepit panem Jesus: et gratias
egit, et distribuit recumbentibus: similiter et de piscibus quan-
tum voluerunt. 12. Quibus saturatis, dicit discipulis suis: Col-
ligite fragmenta quae superaverunt, ne quid pereat. 13. Et
collegerunt, et impleverunt cophinos XII. fragmentorum ex V.
panibus hordia . . . quae superaverunt his, qui manducaverunt.
14. Homines ergo illi videntes quae fecit signa, dicebant: Hic
est vere profeta, qui in hunc mundum venturus est. 15. . . .
ergo ut cog . . . vit quod . . . nturi essent . . . rapturi . . . m, ut
face . . . sibi eum . . . git . . . te ipse solus. 16. Et cum sero
factum esset, descenderunt discipuli ejus ad mare. 17. Et as-
cenderunt in nave, et ibant trans mare in Capharnaum: et
tenebrae jam erant: et nondum venerat Jesus ad illos. . . . 18.
. . . magno vento flante, jam surgebat. 19. . . . cum remi . . . ssent
fe . . . stadia XXV vel XXX, vident Jesum ambulantem supra
mare, et prope nave fieri, timuerunt. 20. Quibus ipse ait: Ego
sum, nolite timere. 21. Volebant ergo accipere illum in navem:
et navis confestim facta est ad terram, in qua ibant. 22. Altera
die turbae, quae stabant trans mare, viderunt quia alia navi-
cula non erat nisi una, in qua ascenderant discipuli Jesu, et
quod non simul cum discipulis suis intravit Jesus in navicula,
sed tantum discipuli ejus abierant: 23. aliae autem naviculae
venerunt de Tiberiade prope locum ubi manducaverunt panem.
24. Cum ergo . . . dissent. . . . bae quod. . . . non e. . . . que
di. . . . li ejus, ascenderunt confestim in naviculas, et venerunt
Capharnaum quaerentes Jesum. 25. Et invenerunt illum trans

mare, et dixerunt illi: Rabbi, quando hoc venisti. 26. Respondit illis Jesus, dicens: Amen, amen dico vobis: quaeritis me non quia vidistis signa, et prodigia, sed quia manducastis de panibus, et saturati estis. 27. Operamini non escam, quae perit, sed escam, quae manet in vitam aeternam, quam Filius hominis davit vobis. Hunc enim Pater signavit Deus. 28. Dixerunt ergo ad illum: Quid faciemus ut operemus opera Dei? 29. Respondit illis Jesus, et dixit: Hoc est opus Dei, ut credatis in eum quem misit ille. 30. Dixerunt ergo illi: Quod ergo facis tu signum, ut videamus, et credamus tibi? quid operaris? 31. Patres nostri manducaverunt manna in diserto, sicut scriptum est: Panem de caelo dedit illis manducare. 32. Respondens Jesus, dixit illis: Amen, amen dico vobis: Non Moyses dedit vobis panem de caelo, sed Pater meus dat vobis panem de caelo illum verum. 33. Panis enim Dei est, qui descendit de caelo, et vitam dat huic mundo. 34. Dixerunt ergo ad illum: Domine, semper da nobis hunc panem. 35. Ait illis Jesus: Ego sum panis vitae: qui venit ad me, non esuriet: et qui credet, non sitiet umquam. 36. Sed dixi vobis, quoniam et videtis, et non creditis. 37. Omne, quod dat mihi Pater, ad me venit: et qui venit ad me, non abicio eum: 38. quoniam descendi de caelo, non ut faciam voluntatem meam, sed ejus, qui me misit Patris. 39. Haec est autem voluntas ejus, qui misit Patris: ut omne, quod dedit mihi, nihil ex illo perdam, sed resuscitabo illum in novissima die. 40. Haec est enim voluntas Patris mei: ut omnis, qui videt Filium, et credit in illum, habeat vitam aeternam, et resuscitem illum ego in novissima die. 41. Amurmurabant ergo Judaei de illo, quod dixisset: Ego sum panis, qui descendi de caelo, 42. et dicebant: Nonne hic est Jesus filius Joseph, cujus nos novimus Patrem, et Matrem? Quomodo dicit: Quoniam de caelo descendi? 43. Respondit Jesns, et dixit illis: Nolite murmurare inter vos: 44. nemo potest venire ad me, nisi Pater, qui me misit, adtraxerit illum: et ego resuscitabo illum in novissima die. 45. Scriptum est enim in Profetis: ... Et erunt omnes docibiles Dei. Omnis, qui audit a Patre, et didicerit, venit ad me. 46. Non quod Patrem vidit quisquam: nisi qui a Deo est, hic vidit Deum. 47. Amen, amen dico vobis: Qui credit in me, habet vitam aeternam. 48. Ego sum panis vitae. 49. Patres vestri manducaverunt panem in deserto, et mortui sunt. 50. Hic est autem panis, qui de caelo descendit: ut si quis ex illo manducaverit, non moriatur. 51. Ego sum panis vitae, qui de caelo descendi. 52. Si quis manducaverit ex meo pane, vivet in aeternum: panis, quem ego dabo, corpus meum est pro hujus mundi vita. 53. ... litigabant ergo Judaei ad invicem, dicentes: Quomodo potest hic nobis corpus suum da ... manducare? 54. Et ait illis Jesus: Amen, amen

dico vobis Nisi acceperitis corpus Fili hominis, sicut panem vitae,
et sangu(in)em illius biberitis, non habebitis vitam in vovis ipsis.
54. Qui (e)det meam carnem, et bibet sangu(in)em meum, habet
vitam aeternam: et ego resuscitabo eum novissima die. 56. Caro
enim mea vere esca est: et sanguis meus vere et potus est. 57.
Qui edet meam carnem, et bibet meum sanguinem, in me mane-
bit, et ego in eum. Si acceperit homo corpus Filii hominis,
quemadmodum panem vitae, habebit vitam in eo. 58. Sicut
misit me vivus Pater, et ego vivo propter Patrem: et qui me
manducabit. . . . le vivet propter me. 59. Hic est panis, qui
de caelo descendit. Non sicut manducaverunt Patres vestri manna,
et mortui sunt. Qui manducant hunc panem, vivet in aeter-
num. 60. Haec dixit in synagoga docens, in Chapharnaum
sabbato. 61. Multi ergo audi . . . tes ex discipulis ejus, dixerunt:
Di . . . . . . mo, et quis potest illum audire? 62. Cognovit Jesus
intra se quod murmurarent de hoc discipuli ejus: dixit ad illos:
Hoc vos scandalizat? 63. Quod si videritis Filium hominis
ascendentem ubi ante erat? 64. Spiritus est, qui vivificat;
nam caro nihil prodest: verba, quae ego locutus sum vobis spi-
ritus et vita s . . . 65. Sed ex vobis sunt aliqui, qui non cre-
dunt. Sciebat enim ab initio Jesus qui essent non credentes,
et qui esset, qui illum traditurus erat. 66. Et dicebat: Prop-
terea dixi vobis, nemo potest venire ad me, nisi illi datum fuerit
a Patre. 67. Ex hoc multi ex discipulis ejus abierunt retro:
et amplius cum illo non ambulaverunt. 68. Ait Jesus ad XII:
Numquid et vos vultis ire? 69. Respondit Simon Petrus: Do-
mine, ad quem ibimus? verba vitae aeternae habes. 70. Et
nos credidimus, et cognovimus quia tu es Christus Filius Dei
71. Respondit Jesus, et dixit illis: Nonne ego vos XII. elegi:
et ex vobis unus diabolus est? 72. Dicebat autem Judam Si-
monem Scarioth: hic enim illum erat traditurus, cum esset unus
de XII.

VII. 1. Post hæc ambulabat Jesus in Galileam, non
enim habebat potestatem in Judea ambulandi: quoniam que-
rebant Judaei illum occidere. 2. Erat autem prope dies fes(tus)
Judaeorum, Scenopegia. 3. Dixerunt ergo ad illum fratres ejus:
Transi hinc, et vade in Judaeam, ut et discipuli tui videant
opera, quæ facis. 4. Nemo enim in occulto aliquit facit, et
quaerit ipse in palam esse: si haec facis, manifesta te huic
mundo. 6. Neque enim tunc fratres ejus credebant in illum.
6. Dixit ergo illis Jesus: tempus meum nondum venit: tempus
autem vestrum semper est paratum. 7. Non potest hic mun-
dus odire vos: me autem odit: quia ego testimonium dico de
illo quod opera ejus mala sunt. 8. Vos ascendite in diem festum,
ego non ascendam in hunc diem festum: quoniam tempus meum
nondum impletum est. 9. Haec dicens illis, ipse mansit in

Judaea. 10. Et postquam ascenderunt fratres ejus in diem festum, tunc et ipse ascendit in die festo non palam, sed absconse. 11. Judaei ergo querebant eum in die festo, et dicebant. Ubi est ille? 12. Et murmur de illo erat in turba. Quidam dicebant: Quia bonus est. Et alii dicebant: Non, sed seducit populum. 13. Nemo tamen palam loquebatur de illo propter timorem Ju . . . rum. 14. Et cum jam dies festus medius esset, ascendit Jesus in templo, et doceb . . . 15. Mirabantur ergo Judaei, dicentes: Quomodo hic litteras novit, qui non didicit? 16. Respondit illis Jesus, dicens: Mea doctrina non est mea, sed ejus, qui me misit. 17. Si quis voluerit voluntatem illius face . . . et . . . rina, utrum ex Deo est, an ego ipse a me loquor. 18. Qui a se loquitur, gloriam suam quaerit, qui autem quaerit gloriam ejus, qui misit eum, hic verax est, et iniquitas in illo non est. Nonne Moyses dedit vobis legem: et nemo ex vobis facit legem? 20. Quid me quaeritis occidere? Respondit turba, et dixit: Demonium hab . . . quis te quaerit occidere? 21. Respondit Jesus, et dixit illis: Unum opus feci, et omnes miramini: 22. Ideo dedit vobis Moyses circumcisionem: (non ex Moysen est, sed a Patribus vestris) et in sabboteo circumciditis hominem. 23. Si ergo circumcisionem accipit homo in sabbato, ut non solvatur lex Moysi: mihi irascimini quod totum . . . em sanum feci sabbato? 24. Nolite judicare secundum personam hominis, sed justum judicium judicate. 25. Dicebant ergo quidam Hierosolymitae: Nonne hic est, quem quaerunt occidere? 26. Ecce palam loquitur, et nihil illi dicunt. Numquid vere cognoverunt Principes Sacerdotum, quod hic est Christus? 27. Sed . . . novimus unde sit: Christus autem cum venerit, nemo sciet unde sit. 28. Clamabat ergo docens in templo Jesus, dicens: Et me nostis, et scitis unde sim: et a me non veni, sed est verax, qui me misit quem vos non nostis. 29. Ego novi illum: quoniam ab illo sum, et ille me misit. 30. Quaerebant ergo illum . . . prehendere: et nemo misit in illum manus, quoniam nondum venerat hora ejus. 31. De turba autem multi crededederunt in illum, et dicebat: Christus cum venerit, numquid plura signa facturus est quam quæ hic facit. 32. Audierunt ergo Sacerdotes, et Pharisaei turbas murmurantes de illo: et miserunt . . . nistros Pharisaei, et Principes Sacerdotum ut eum conprehenderent. 33. Dixit ergo Jesus: Adhuc modicum tempus vobiscum sum: et vado ad eum, qui me misit. 34. Quaeritis me, et non invenietis: et quo ego vado, vos non potestis venire. 35. Dixerunt ergo Judaei inter se: Quo hic iturus est, quod non illum inveniemus? Numquid in dispersionem Graecorum iturus est, et docere Graecos? 36. Qui est hic sermo, quem dixit: Quaeritis me, et non invenitis: et ubi ego eo, vos non potestis venire? 37. In novissima autem magna

die festi Judaeorum stabat Jesus et clamabat: Qui sitit, veniat ad me, et bibet 38. Qui credit in me, sicut dixit Scriptura, flumina de ventre ejus flue ... aquae vivae. 39. Hoc autem dixit de Spiritu, quem accepturi erant credentes in eum: nondum autem erat Spiritus datus, quoniam Jesus nondum fuerat honoratus. 40. De turba itaque qui audierunt sermones hos, dicebant: Est vere Prof ... D ... bat: 41. Hic est Christus. Quidam vero dicebant: Numquid de Galilea ...... 42. Nonne Scriptura dicit: Quia de semine David, et a Bethlem castello, ubi erat David, Christus venit? 43. Dissensio itaque facta est in turba propter illum. 44. Quidam autem ex illis voluerunt adprehendere illum: ... nemo ... it in illu ... 45. Vénerunt ergo ministri ad Principes sacerdotum, et Pharisaeos. Quibus illi ... xerunt: Quare non adduxistis illum? 46. Responderunt ministri, dicentes: Numquam hominum sic locutus est, quomodo et hic. 47. Responderunt eis Pharisaei: ... mquid et ... d ... 48. ... credidit in illum v ... de Pharisaeis? 49. Sed haec turba, quae ignorant legem, maledicti sunt. 50. Dicit Nicodemus ad illos, is, qui prius venit ad illum, unus cum esset ex eis: 51. Numquid lex nostra judicat hominem, nisi audiat prius ab illo, et congnoscat quid ...... us es? 52. Scrutare Scripturas, et vide, quia Prophaeta de Galilaea non surgit.

VIII. 12. Iterum ergo loquebatur ad illos Jesus, dicens: Ego sum lux hujus mundi: qui me sequitur, non ambulavit in tenebris, sed habebit lucem vitae. 13. Dixerunt illi Pharisaei: Tu de te testificaris: et testimonium tu ... non est ... 14. Respondens Jesus, et dixit illis: Et si ego testimonium dico de me, verum est testimonium meum: quoniam scio unde veni, et quo vado: vos nescitis unde venerim, et quo vadam. 15. Vos secundum carnem judicatis: ego neminem judico: 16. sed et si ego judico, judicium meum verum est, quia solus non sum: sed ego, et Pater, qui me misit. 17. Sed in lege vestra scriptum est: duorum hominum testimonium verum est. 18. Ego sum, qui testimonium dico de me: et qui me misit, Pater, testimonium dicit de me. 19. Dicebant ergo ei: Ubi est Pater tuus? Quibus respondit Jesus: Neque me nostis, neque Patrem meum: si enim me nossetis, utique et Patrem meum nossetis. 20. Haec verba locutus est in gajop(h)ilacio, docens in templo: et nemo illum adprehendit, quia nondum venerat hora ejus. 21. Ait illis iterum Jesus: Ego vado, et quaeritis me, et in peccato vestro moriemini. Quo ego vado, vos non potestis venire. 22. Dicebant ... go Judaei: Numquid occidere se habet? quoniam dicit: Ubi ego vado, vos non potestis venire. 23. Et dicebat illis Jesus. Vos de inferioribus estis, ego de superioribus sum. Vos de hoc mundo estis, ego non sum de hoc mundo. 24. Dixi vobis quoniam moriemini in peccatis vestris: si enim non credi-

deritis quoniam ego sum, moriemini in peccatis vestris. 25. Dicebant ergo illi: Tu qui es? Ait illi Jesus: Initium, quod loquor vobis. 26. Multa habeo de vobis loqui, et judicare: sed qui me misit, verax est; et ego quae audivi ab illo, haec loquor in hoc mundo. 27. Et non cognoverunt quod Patrem illis diceret Deum. 28. Ait ergo Jesus: Cum exaltaveritis Filium hominis, tunc scietis quod ego sum, et a me facio nihil, sed sicut docuit me Pater, sic loquor: 29. quoniam is, qui me misit, mecum est, non reliquit solum: quoniam ego, quae placent illi, facio semper. 30. Haec illo loquente. multi crediderunt in eum. 31. Dicebat ergo ad Judaeos Jesus, qui crediderunt: Si vos manseritis in verbo meo, vere discipuli mei eritis: 32 et scietis veritatem, et veritas vos liberavit. 33. Responderunt illi, quod Judaei semen Abrahae sumus, et numquam cuiquam servivimus: quomodo tu dices: Quia liberi eritis? 34. Respondit illis Jesus: Amen, amen dico vobis, quod omnis, qui facit peccatum, servus peccati est. 35. Servus autem non manet in domo Domini in aeternum: Filius autem manet in aeternum. 36. Si Filius vos liberaverit, vere liberi eritis. 37. Scio quod semen Abrahae estis: sed quaeritis me occidere, quia sermo meus non requiescit in vobis. 38. Ego quod vidi aput Patrem meum, loquor; et vos itaque quod vidistis aput Patrem vestrum, facitis. 39. Qui responderunt: Pater noster Abraham est. Ait illi(s) Jesus: Si Filii Abrahae essetis, opera Abrahae faceretis. 40. Nunc autem quaeritis me occidere, hominem, qui veritatem locutus sum vobis, quam audivi a Deo: hoc Abraha(m) non fecit, 41. quod vos facitis, opera Patris vestri. Dixerunt illi: Nos de fornicatione non sumus nati: unum habemus Patrem Deum. 42. Ait illis Jesus: Si Deus Pater vester esset, diligeritis me. Nam ego ex Deo exivi, et veni: neque enim a me veni, sed ille me misit. 43. Quare loquelam meam non adgnoscitis? Quia non potestis audire verbum meum. 44. Vos de Patre diabulo estis: et desideria patris vestri vu . . . s . . cere. Ille . . . icida erat ab initio, et in veritatem non stetit: quoniam non est veritas in illo: cum loquitur mendacium, de suo loquitur, quoniam mendax est, sicut et Pater ejus. 45. Ego quia veritatem dico, non creditis mihi. 46. Quis ex vestrum arguet me de peccato? Si veritatem dico, quare non creditis mihi? 47. Quia ex Deo . . . ba Dei audit. Ideo vos non creditis, quia ex Deo non estis. 48. Responderunt Judaei, et dixerunt: Non bene dicimus quod Samaritanus es tu, et daemonium habes? 49. Respondit Jesus: Ego daemonium non habeo, sed honorificabo Patrem meum vos me non honorificatis. 50. Ego autem non quaer . . . oriam meam: est qui quaerat, et judicet. 51. Amen, amen dico vobis: si quis verbum meum servaverit, mortem non videbit in aeternum. 52. Dicunt illi Judaei: Nunc

cognovimus quia demonium habes. Abraham mortuus est, et Profetae: et tu dicis; Si quis verbum meum audierit, et servaverit, non gustabit mortem in aeternum. 53. Numquid tu major es quam Abraham, quia mortuus est? set et Profetae mortui sunt? Quem te facis? 54. Respondit Jesus: Si ego me glorificavero, gloria mea nihil est: est Pater meus, qui glorificat me, quem vos dicitis quod Deus vester est, 55. et non cognovistis illum: ego novi illum: Et si dixero quia nescio eum, ero similis vobis. mendax. Sed novi illum, et verbum ejus servo. 56. Abraham Pater vester exsultavit ut videret diem meum: et vidit, et gavisus est. 57. Dixerunt ergo ad illum Judaei: Quinquaginta annos nondum habes, et Abraham vidisti? 58. Dixit illis Jesus: Amen, amen dico vobis, ante Abraham ego sum. 59. Tulerunt itaque lapides Judaei, ut . . . tarent in illum: Jesus igitur abscondit se, et exiit de templo.

IX. 1. Et transiens vidit hominem caecum a nativitate sua: 2. et interrogaverunt illum discipuli ejus, dicentis: Rhabbi, quis peccavit, hic, aut parentes ejus, quod caecus natus est? 3. Respondit illis Jesus: Neque hic peccavit, neque parentes ejus sed ut manifestetur opera Dei in illo. 4. Me oportet operari opera ejus, qui me misit, dum dies est: venit nox, quando nemo potest operari. 5. Cum sum in hoc mundo, lux sum hujus mundi. 6. Haec dicens, exspuit in terra, et fecit lutum de sputimento, et linuit oculos ejus, 7. et dixit: Vade in natatoriam Siloam (quod est interpraetatum Missus). Abiit, et lavit, et venit videns. 8. Vicini ergo ejus, et qui videbant illum prius quod caecus, et mendicus erat, dicebant: Nonne hic est, qui sedebat, et mendicabat? Alii dicebant: Hic est. 9. Alii dicebant: Similis est illi. Ipse autem dicebat: Ego sum. 10. Dicunt illi: Quomodo ergo aperti tibi sunt oculi? 11. Ille autem respondit illis, dixit: Homo, qui dicitur Jesus, tetigit mihi oculos, et dixit: Vade in Siloa, et abluere. Et abii, et lavi, et video. 12. Dixerunt ergo ei: Et ubi est ille? Dicit: Nescio. 13. Adducunt autem ad Pharisaeos eum, qui fuerat caecus. 14. Erat autem sabbatum qua die lutum fecit Jesus, et aperuit oculos ejus. 15. Iterum interrogaver . . illum Pharisaei, quomodo visum recepit. Ad ille dixit illis: Lutum posuit in oculos meos, et abii, et lavi, et video. 16. Dicebant itaque quidam ex Pharisaeis: Hic homo non est a Deo, quod sic sabbatum non servat. Alii dicebant: Quomodo potest homo peccator talia signa facere? Et dissensiones erant inter illos. Dicebant ergo caeco illi: 17. Tu quid dicis de illo, quod aperuit oculos tuos? Ad ille dixit: Quod Profeta est. 18. Non crediderunt Judaei, quoniam caecus fuit et videt, donec vocaverunt parentes ejus: 19. et interrogaverunt illos: Hic est filius vester, quem dicitis vos quia caecus natus est? quomodo nu . . . videt? 20.

Responderunt parentes ejus, et dixerunt: Scimus quod hic est filius noster, et quoniam caecus natus est. 21. Quomodo autem nunc videt, nescimus: aut quis aperuit oculos ejus, nos nescimus: ... rogate: aetatem habet ipse pro se loquatur. 22. Haec dixerunt parentes ejus, quoniam timebant Judaeos: jam enim constituerant Judaei ut si quis illum confiteretur Christum, de synagoga eiceretur. 23. Et ideo parentes ejus dixerunt: Aetatem habet, ipsum interrogate. 24. Vocaverunt itaque iterum hominem, qui fuerat caecus, et dixerunt illi: Da honorem Deo, nos scimus quod hic homo peccator est. 25. Ait ille: Si peccator est, nescio: unum scio, quod caecus eram, et nunc video. 26. Dicunt illi: Quid fecit tibi? quomodo aperuit oculos tuos? 27. Respondit illis: Dixi vobis, et non audistis: quid vultis iterum audire? numquid et vos vultis discipuli ejus fieri? 28. Ad illi maledixerunt illum et dixerunt: Tu discipulus ejus esto: nos autem Moysi discipuli sumus. 29. Nos scimus quod Moysi locutus est Deus: hunc autem nescimus unde sit. 30. Respondit homo, et dixit illis: In hoc mirandum est quod vos nescitis unde sit, et aperuit oculos meos: 31. scimus quod Deus peccatores non exaudit: sed si quis Deum colat, et voluntatem ejus faciat, hunc exaudit Deus. 32. A saeculo non est auditum quod aperuit aliquis oculos caeci nati. 33. Nisi ... set a Deo, ... n posset facere quidquam. 34. Res ... runt ... illi, et ... xerunt, in peccatis natus est totus: et tu doces nos? Et ejecerunt illum foris. 35. Audivit Jesus quia ejece . . un . . lum foris: et invenit illum, et dixit illi: Tu credis in Filium Dei? 36. Respondit: Quis est, Domine, ut credam in ill . . 37. Ai ... Jesus: Et vidisti eum, et qui loquitur ... m, ipse e ... xit: 38. Credo Domine. Et adoravit eum. Ait Jesus: Ad judicium ego veni in hunc mundum: ut qui non viden ... ant ... dent caeci fiant. 40. Et audierunt igitur haec ex Pharisaeis, qui cum illo erant, et dixerunt illi: Numquid et nos caeci sumus? 41. Ait illis Jesus: Si caeci essetis, non haberitis peccatum, sed dicitis: Quia vidimus. Peccatum ergo vestrum manet in vobis.

X. 1. Amen, amen dico vobis: qui non intrat per januam in ovile ovium, est latro. 2. Qui autem intrat per januam, pastor est ovium: 3. Huic ostiari ... aperit. et ... s audiunt vocem ejus; suas oves proprias vocat nominatim, et ducit illas. 4. Et cum suas omnes ejecerit, ante illas vadit, et ... es eum se ... ur, quia ... runt vocem ejus. 5. Alterum non ... untur, sed fugiunt ab illo: quia nesciunt illius vocem. 6. Hoc proverbium dixit illis Jesus. Illi autem non cognoverunt quod locutus est illis. 7. Ait ergo iterum ad illos Jesus: Amen, amen dico vobis, ego sum janua ovium. 8. Omnes quicumque venerunt, fures sunt, et latrones? sed non audierunt

illos o . . . 9. Ego sum janua. Si quis per me intraverit, salvus erit, et exiet, et pascua inveniet. 10. Fur non venit nisi ut furetur, et perdat. Ego autem veni ut vitam habeant, et abontius habeant. 11. Ego sum pastor bonus. Pastor autem bonus animam suam ponit pro ovibus. 12. Qui mercenarius est, et non est pastor . . . jus no . . . oves propriae, videt lupum venientem, et relinquit oves, et fugit: et lupus rapit illas, et dispargit illas oves 13. mercenarius autem . . git, quoni . . . mercenarius est, et non pertinet ad eum de ovibus 14. Ego sum pastor bonus: et novi meas ov . . . et noveru . . me me . . . cut no . . . Pater, 15. et ego novi Patrem: et animam meam pono pro ovibus. 16. Et alias quidem oviculas habeo, quae non sunt de hoc ovili: et illas oportet me perducere ut vocem meam audiant, et fiet una grex, et unus pastor. 17. Propterea me Pater diligit: quoniam ego pono animam meam pro ovibus, ut iterum sumam illam. 18. Nemo tollit eam a me: sed ego pono illam a me metipso, potestatem autem habeo ponendi eam: et potestatem habeo iterum sumendi eam. Hoc enim mandatum accepi a Patre. 19. Dissensio iterum facta est inter Judaeos propter hos sermones. 20. Et dicebant multi ex illis: Daemonium habet, et insanit: quid illum auditis? 21. Alii dicebant: Haec . . rba non sunt daemonium habentes: numquid daemonium potest caecorum oculos aperire? 22. Facta sunt Encenia in Hierosolymis: et hiemis erat. 23. Et ambulabat Jesus in templo, in porticu Solomonis. 24. Circuierunt ergo illum Judaei, et dicebant illi: Usquequo animam nostram tolles? si tu es Christus, dic nob . . aperte. 25. Respondit illis Jesus: Dixi vobis, et non creditis: opera quae ego facio in nomine Patris mei, ipsa testimonium dicunt de me: 26. sed vos non creditis, non enim estis de ovibus meis, sicut dixi vobis. 27. Qui sunt ex ovibus meis, vocem meam audiunt: et ego cognosco illas, et secuntur me: 28. et ego vitam aeternam do illis: et n . . pereunt in perpetuum, et nemo rapit illas de manu meam. 29. Pater quod dedit mihi, majus est omnibus: et nemo potest rapere illud de manu Patris mei. 30. Ego, et Pater unum sumus. 31. Tulerunt ergo lapides Judaei, ut illum lapidarent. 32. Respondit eis Jesus: Multa opera bona ostendi vobis ex Patre . . . propter . . od eoru . . . me lapidatis? 33. Responderunt illi Judaei: De bono opere non te lapidamus, sed propter blasphemia: et quia cum tu homo sis facis te ipsum Deum. 34. Respondit illis Jesus: Non est scriptum in le . . . quoniam ego dixi, Dii estis? 35. Si illos dixit Deos, ad quos sermo fiebat Dei, et non potest solvi scriptura: 36. quem Pater sanctificavit, et misit in hunc mundum, vos dicitis: Quoniam blasphemat: quia dixi, Filius Dei sum. 37. Si non facio opera Patris, nolite mihi credere. 38. Si autem facio, et non vultis mihi cre-

dere, operibus credite, et scitote quoniam in me est Pater. et ego in Patre. 39. Quaerebant ergo illum adprehendere: et evasit de manibus eorum. 40. Et abiit iterum trans Jordanem in locum, ubi fuerat Johannes prius baptizans: et manebat ibi: 41. Venerunt ergo ad illum multi, et dicebant: Quia Johannes quidem nullum signum fecit. 42. Omnia autem quae dixit Johannes de hoc, vera sunt Et multi crediderunt . . . um. . . .

XI. 1. Erat autem quidam infirmus Lazarus nomine a Bethania, de castello Mariae, et Marthae sororis ejus. 2. (Erat autem Maria, quae unxerat Dominum unguento, et exterserat pedes ejus capillis suis: cujus frater Lazarus infirmabatur.) 3. Miserunt ergo hae sorores ejus ad illum, dicentes: . . . . . . matur. 4. Cum audisset Jesus, ait illis: Infirmitas haec non est ad mortem, sed pro gloriam Dei, ut magnificetur Filius Dei in illo. 5. Amabat enim Jesus Lazarum, et sorores ejus. 6. Cum ergo audivit, quoniam infirmatur, tunc manxit in eodem loco biduo. 7. Deinde post hanc ait discipulis: Eamus iterum . . Judaeam. 8. Dicunt illi discipuli ejus: Rhabbi, modo quaerebant te lapidare Judaei, et iterum vadis illic? 9. Respondit illis Jesus: Nonne XII horae sunt diei? Si quis ambulaverit interdie, non offendet, quia lumen hujus mundi videt: 10. quod si quis ambulaverit in noctem, offendet, quia lux non est in illo. 11. Haec dixit, et po . . hanc ait . . . Lazarus a . . cus noster obdormit: sed vado ut suscito illum. 12. Dixerunt ergo ei discipuli ejus: Domine, si dormit, salvus erit. 13. Dixerat autem Jesus de morte ejus: ad illi . . istimaverunt quod de dormitione somnus dicit. 14. Tunc manifeste ait: Lazarus mortuus est: 15. et gaudeo . . . . caus . . . ibi non . . . . . . eram ibi. Sed eamus ad illum. 16. Ait Thomas, qui dicitur Didymus, ad condiscipulos: Eamus et nos, ut moriamur cum illo. 17. Venit ergo Jesus: et invenit illum jam quadriduum habentem in monumento. 18. Erat autem Bethania prope Hierosolyma fere stadiis quindecim. 19. Multi autem ex Judaeis venerant ad . . . a . . . t Mariam, ut eas consolarentur de fratre suo. 20. Martha ergo ut audivit quia Jesus venit, occurrit illi: Maria autem domi sedebat. 21. Ait ergo Martha ad Jesum: Domine, si hic fuisses, non esset mortuus frater meus: 22. et nunc scio quoniam quaecumquae petieris a Deo, dabit tibi Deus. 23. Ait illi Jesus: Re . . . t . . ater tuus. 24. Ait Martha: Scio quod resurget in resurrectionem in novissima die. 25. Dixit illi Jesus: Ego sum resurrect . . ui credit in me, et si mortuus fuerit, vivet: 26. et omnis, qui videt, et credet in me, non morietur in aeternum. Credis in hoc? 27. Ait illi Martha: Utique Domine, ego credidi quod tu es Christus Filius Dei, qui in hunc mund . . . ven . . . 28. Haec dicens, abiit, et vocavit Mariam sororem suam silentio, dicens: Magister venit, et vocat te. 29. Illa ut audivit,

surrexit cito, et veniebat ad illum: 30. nundum enim venerat
Jesus in castellum: sed adhuc erat in loco illo, in quo occurre-
rat illi Martha. 31. Judaei autem, qui erant cum il . . in
dom . . . . . . labantur eam, videntes Mariam quod velociter surrexit,
et exiit, secuti sunt illam dicentes: Quia vadit ad monumentum,
ut ploret ibi. 32. Maria ergo, ut venit ubi erat Jesus, et vidit
illum, cecidit ad pedes ejus, dicens: Domine, si hic fuisses, non
esset mortuus frater meus. 33. Jesus autem, ut vidit illam
flentem, et Judaeos flentes, qui venerant cum illa, fremuit in
spiritu, et turbavit se ipsum, et dixit: 34. ubi illum posuistis?
Dicunt illi: Domine, veni, et vide. 35. Et lacrimatus est
Jesus. 36. Et dixerunt Judaei: Ecce quomodo amabat illum.
37. Quidam autem dixerunt ex illis: Non poterat hic, qui
aperuit oculos caeci, facere ut hic non moreretur? 38. Jesus
ergo fremens intra se, venit ad monumentum: erat autem spelonca,
et lapis superpositus ei. 39. Ait Jesus: Tollite lapidem. Di-
cit ei Martha soror Lazari: Domine, jam faetet, quadriduanus
est enim. 40. Ait Jesus: Non tibi dixi quoniam si credideris,
videbis majestatem Dei? 41. et tulerunt lapidem: Jesus au-
tem adlevatis oculis sursum ad cae . . . dixit: Pater gratias ago
tibi quod audisti me. 42. Et ego sciebam quod semper me
audis, sed propter turbam circumstantem, dixi: ut credant quod
tu me misisti. 43. Et haec dicens, voce magna exclamavit:
Lazare veni foras. 44. Et exiit qui defunctus erat, alligatus
pedes, et manus institis, et facies ejus sudario erat ligata. Dixit
Jesus: Solvite illum, et sinete ire. 45. Multi itaque ex Ju-
daeis, qui venerant ad Mariam, videntes, quae fecit Jesus, cre-
diderunt in illum. 46. Quidam autem ex illis abierunt ad Pha-
risaeos, et dixerunt illis quae fecit Jesus. 47. Congregaverunt
ergo Sacerdotes et Pharisaei concilium, et dixerunt: Quid facie-
mus, quod hic homo multa signa facit? 48. Si dimiserimus
illum sic, omnes credent in eum: et venient Romani, et tollent
nobis locum nostrum, et gentem. 49. Unus autem ex illis no-
mine Caiphas, qui erat anno illo Princeps Sacerdotum, dixit illis:
Vos nescitis nihil, 50. neque cogitatis quod expedit vobis ut
unus homo moriatur pro plebem, et non omnis gens pereat, 51.
Hoc autem ab se non dixit: sed quia Princeps erat Saserdotum
anni illius, prophetavit, quod Jesus moriturus erat pro gente,
52. et non solum pro gente, sed ut dispersos quoque Filios Dei
in unum congregaret. 53. Ex illa itaque die consilium fecerunt
ut illum occiderent. 54. Jesus ergo jam palam non ambulabat
inter Judaeos, sed abiit in regionem prope desertum in civitatem
quae dicitur Ephraem civitas, et ibi morabatur cum discipulis suis.
55. In illo tempore futura erat Pascha Judaeorum: et ascen-
derunt multi in Hierosolymis de illa regione ante Pascha, ut se
purificarent. 56. Quaerebant ergo Jesum, et dicebant inter se,

in templo stantes, et dicentes: Putatis, quod non venit ad diem solemnem? Dederunt autem Principes Sacerdotum, et Pharisaei mandatum, ut si quis cognovisset ubi ... et, indicaret, ut adprehenderent illum.

XII. 1. Jesus autem ante sex dies Paschae venit in Bethaniam, ubi erat Lazarus, quem suscita ... a mortuis ... cerunt illi cenam: et Martha ministrabat, Lazarus autem unus erat de discombentibus. 3. Maria autem accepit libram nardi unguenti, et unxit pedes Jesu, et ter .. t .. pillis suis pedes ejus: et domus impleta est odore unguenti. 4. Dicit unus ex discipulis ejus, Simon Judas Scarioth, qui eum ... diturus e ... 5. Quare hoc unguentum non venit denariis CCC. et datum est pauperibus? 6. Hoc autem dixit, non quod de pauperibus cura illi esset, sed quia fur er ... et loculos ... t, et ea, que mittebantur, aufferebat. 7. Ait Jesus: Dim ... tite illam ut in diem sepulturae meae servet illut. 8. Pauperes enim semper habetis vobiscum: me autem non semper habebitis. 9. Turba autem multa ex Judaeis audiit quia ibi est: et venerunt, non propter Jesum solum, sed ut Laza .. viderent, q ... suscita .. a mortuis. 10. Cogitaverunt autem Principes Sacerdotum ut et Lazarum occiderent: 11. quia multi Judaeorum propter illum ibant et credebant in Jesum. 12. Altera die turbae multae, quae venerant ad diem festum, audi ... tes quod Jesus venit in Hierosolyma, 13. acceperunt florres palmarum, et exierunt ... li obviam, ... lamabant, dicentes: Ossanna filius David, benedictus qui venit in nomine Domini, Rex Istrahel. 14. Et invenit Jesus asinum, et sedit super illum, sicut scriptum est: 15. Noli timere filia Sion: ecce Rex tuus venit mansuetus sedens super pullum asinae. 16. Haec autem non cognoverunt prius discipuli ejus: sed cum glorificatus esset Jessus, tunc rememorati sunt quod haec erant scripta de illo: et haec fecerunt illi. 17. Testimonium itaque reddebant turbae, quae erant cum illo quoniam Lazarum evocavit de monumento, et suscitavit eum a mortuis. 18. Ideo occurrit illi turba: quoniam audierunt quod hoc fecit signum. 19. Farisaei ergo dixerunt ad illos: Videtis quod nihil proficitis? ecce post illum universus mundus abiit. 20. Et erant quidam Graeci ex eis, qui ascenderunt ut adorarent in diem sollemnem. 21. Hi accesserunt ad Philippum, qui erat a Bedsaida Galileae et rogabant illum, dicentes: Domine, volumus Jesum videre. 22. Venit Philippus, et dicit Andreae: Venit Andreas, et Philippus, et dicunt ad Jesum. 23. Ad ille respondit eis, dicens: Venit hora, ut honorificetur Filius hominis. 24 Amen, amen dico vobis, nisi granum tritici cadens in terra, moriatur, 25. ipsum solum manebit, si vero moriatur, multum fructum adferet. Qui amat animam suam, perdet illam: et qui odit animam suam in hoc mundo, in vitam aeternam cu-

stodiet illam. 26. Si quis mihi ministrat, sequatur me: et ubi ego sum. ibi et minister meus erit. Si quis mihi ministrat, honoravit illum Pater meus. 27. Nunc anima mea turbatur. Et quid dicam? Pater, libera me de hanc hora: sed ideo veni in hanc horam. 28. Pater, honorifica nomen tuum. Venit autem vox de caelis, dicens: Et honorificavi, et iterum honorificabo. 29. Turba, quae stabat, et audiebat, dicebat: Tonitrua facta sunt. Alii dicebant: Angelus est illi locutus. 30. Respondit Jesus, et dixit illis: Non propter me vox haec venit, sed propter vos. 31. Nunc judicium est hujus mundi: nunc princeps hujus mundi mittitur foras. 32. Ego cum exaltatus fuero de terra, omnia traham ad me. 33. (Hoc autem dicebat, significans qua morte erat moriturus.) 34. Respondit illi turba: Nos audivimus scriptum in lege, quod Christus manet in aeternum: et quomodo tu dicis: Quod oportet exaltari Filium hominis? Qui est hic Filius hominis? 35. Ait illi Jesus: Adhuc modicum tempus lux in vobis est. Ambulate dum lucem habetis, ne vos tenebrae conprehendant: si quis ambulet in tenebris, nescit quo eat. 36. Dum lucem habetis, credite in lucem, ut filii lucis sitis. Haec locutus est Jesus: et abiit, et abscondit se. 37. Cum tanta autem signa fecisset coram illis non crediderunt in eum: 38. ut verbum Esaeiae Profetae impleretur, quod dixit: Domine, quis credidit auditui nostro? et brachium Domini cui revelatum est? 39. Propterea non poterant credere, quia iterum dixit Eseias: 40. Obcecavit occulos illorum, et induravit cor eorum: ut non videant oculis, et non intellegant corde, et convertantur, et sanem illos. 41. Haec dixit Eseias, quando vidit gloriam ejus, et locutus est de illo. 42. Verumtamen et ex Principibus multi crediderunt in illum: sed propter Pharisaeos non confitebantur, ne de Synagoga eicerentur. 43. Amaverunt enim gloriam hominum magis, quam gloriam Dei. 44. Jesus autem clamabat, dicens: Qui credit in me, non credit in me, sed in eum, qui me misit. 45. Et qui me videt, videt eum, qui me misit. 46. Ego lumen in hunc mundum veni: ut omnis, qui credit in me, in tenebris non manet. 47. Et si quis audierit verba mea, et servaverit, et ego illum non judico: non enim veni judicare hunc mundum, sed ut salvum faciam hunc mundum. 48. Qui me spernit, et non accipit verba mea, habet qui eum judicet. Sermo quem ego locutus . . in illis, ille . . dicabit de illo novissima die. 49. Quia ego a me non sum locutus, sed qui me misit Pater. Ipse mihi mandatum dedit quid dicam, et quid loquar. 50. Et scio quod mandatum illius vita aeterna est. Quae ergo loquor, sicut dixit mihi Pater, ita loquor.

XIII. 1. Ante diem autem solemnem Paschae, sciens Jesus quod venit hora ejus ut transeat de hoc mundo ad Patrem, diligens discipulos suos, qui erant in hoc mundo, usque in

finem dilexit illos. 2. Et cena facta, cum diabulus se inmiserat in corde Judae Simonis Scariotis, ut eum traderet; 3. sciens quod omnia dedit illi Pater in manus, et quod a Deo exiit, et ad Deum vadit; 4. surrexit a cena, et posuit vestimenta sua: et sumpsit linteum, et cinxit se. 5. Deinde misit aquam in pulvem, et coepit lavare pedes discipulorum, et tergere linteo, quo erat praecinctus. 6. Venit igitur ad Petrum Simonem. Et dicit illi Petrus: Domine. tu mihi lavas pedes? 7. Respondens Jesus, dixit ei: Quid ego facio, tu n . . . 8. Dicit Petrus: Non lavavis pedes meos in aeternum. Respondit illi Jesus: Nisi lavero tibi pedes, non habes partem mecum. 9. Dicit illi Simon Petrus: Domine, non tantum pedes, sed et manus, et caput, et totum corpus. 10. Ait illi Jesus: Qui labit, non habet necessitatem lavandi nisi . . . d . . . ur . . . . . . vos mundi estis, sed non omnes. 11. Sciebat enim quis traditurus ess . . um: ideo dix . . . Quia omnes non estis . . . ndi. 12. Cum . . . t ergo pedes illorum, accepit vestimenta sua: et recubuit iterum, et dixit illis: Intelligitis quid feci vobis? 13. Vos dicitis mihi Magister, et Domine: et bene dicitis: sum enim. 14. Si igitur ego, qui Dominus sum, et Magister, pedes vestros lavi, quanto magis vobis alterutro debe . . . s labare pedes. 15. Exemplum enim d . . . bis, ut sicut ego feci vobis. et vos faciatis. 16. Amen, amen dico vobis, non est servus major Domino suo, neque Apostolus maior illo, a quo missus est. 17. Si haec sitis, beati estis si illa feceritis. 18. Non de omnibus vobis dico: ego scio quod se legerim: sed ut Scriptura adimpleatur: Qui edit mecum panem, levavit in me calcaneum suum. 19. Amodo dico vobis, prius quam fiat; ut credatis, cum factum fuerit, quia ego sum. 20. Amen, amen dico vobis, qui a . . . ipit eum, q . . . m mi . . ero, me a . . . accipit, accipit eum qui me misit. 21. Haec locutus est Jesus, et turbatus est in spiritu: et testificatus est, dicens: Amen, amen dico vobis. quia unus ex vobis tradet me. 22. Discipuli autem ejus respiciebant ad invicem, stupentes de quo diceret. 23. Erat autem recumbens unus ex discipulis ejus in sinu Jesu, etiam quem diligebat Jesus. 24. Innuit ergo huic Simon Petrus, dicens: Interroga qui est, de quo dicit? 25. Recombens ergo ille supra pectus Jesu, ait illi: Domine, qui est? 26. Respondit ergo Jesus: Ille est, cui ego intinctum panem porrexero. Intinxit ergo panem, et tradidit Judae Scarioth Jesus. 27. Et, ut accepit panem, intravit in eum Satanas. Dixit illi Jesus: Quod facis, fac celerius. 28. Nemo autem ex his, qui recumbebant, intellexit, quid illi dixerit. 29. Plerique enim existimabant quia locutus habebat Juda, quia dicit illi Jesus: Ut emeret, quae necessaria erant ad diem sollemnem; aut ut pauperibus daret. 30. Ut accepit igitur ille panem, confestim exiit. Erat autem

nox. 31. Cum ergo exisset, dicit Jesus: Nunc honoratus est
Filius hominis: et Deus honorificatus est in illo. 32. Et Deus
honorificavit eum in ipso, et confestim honorificabit eum. 33. Fi-
lioli, adhuc pusillum vobiscum sum. Qaeritis me: et quemad-
modum dixi Judaeis: Quia ubi sum ego, vos non potestis ve-
nire: et nunc vobis di ... 34. ... tum ... vobis do, ut dili-
gatis invicem, sicut ego dilexi vos; ita et vos diligatis invicem.
35. In hoc scient omnes quia mei discipuli estis, si veram di-
lectionem habueritis inter vos. 36. Dicit illi Simon Petrus:
Domine, quo vadis? Respondit Jesus: Quo ego vado, non potes
nunc me sequi: sequeris autem postea. 37. Dicit illi Petrus:
Domine quare non possum te sequi modo? animam meam pro te
ponam. 38. Respondit Jesus: Animam tuam pro me ponis?
Amen, amen dico tibi, non prius gallus cantabit donec tu me
ter abneges. Et ait discipulis suis:

XIV. 1. Ne conturbetur cor vestrum. Credite in Deum,
et in me creditis. 2. In domo Patris mei mansiones mul-
tae sunt; alioquin dixissem vobis, eo, ut praeparem vobis
locum. 3. Si abiero, et praeparavero vobis, rursum veniam, et
adsumam vos ad me, et ego ubi sum, et vos sitis. 4. Et quo
vado, nostis viam. 5. Dicit illi Thomas: Domine, nescimus quo
vadis: quomodo novimus viam? 6. Ait illi Jesus: Ego sum
via, et veritas, et vita. Nemo venit ad Patrem, nisi per me.
7. Si me cognovistis, et Patrem meum cognovistis: jam ex hoc
nostis illum, et vidistis illum. 8. Dixit illi Philippus: Domine.
ostende nobis Patrem, et sufficit nobis. 9. Respondit Jesus:
Tanto tempore vobiscum sum, et non me cognovistis? Philippe.
qui me vidit, vidit et Patrem. Quomodo tu dicis: Ostende
nobis Patrem? 10. Non credis quia ego in Patre, et Pater in
me est? Verba, quae vobiscum loquor, non a me loquor. Sed
Pater, qui in me manet ipse loquitur, et opera, quae ego facio,
ipse facit. 11. Credite mihi quia ego in Patre, et Pater in me:
12. alioquin vel propter opera ipsa credite mihi. Amen, amen
dico vobis, qui credit in me, opera, quae ego facio, et ipse faciet,
et majora horum faciet: et quia ego ad patrem vado. 13. Et
quidquid petieritis in nomine meo, hoc faciam, ut honorificetur
Pater in Filio. 14. Si quid petieritis in nomine meo, ego fa-
ciam. 15. Si diligitis me, mandata mea servatis. 16. Et ego
rogabo Patrem. et alium advocatum davit vobis, ut vobiscum sit
in aeternum, 17. Spiritum veritatis, quem hic mundus non po-
test accipere, quoniam non videt illum. nec agnoscit. Vos agno-
scitis eum, quia vobiscum manet, et in vobis est. 18. Non re-
linquam vos orphanos: veniam ad vos. 19. Adhuc pusillum,
et hic mundus amplius me non videbit. Vos videbitis me: quia
ego vivo, et vos vivitis. 20. Illa die scitis vos quia ego in
Patre meo, et vos in me, et ego in vobis. 21. Qui habet

præcepta mea, et custodit illa, ille est, qui me diligit. Qui autem me diligit, diligitur a Patre meo: et ego diligam illum, et ostendam illi me ipsum. 22. Ait illi Judas, non ille Scarioth: Domine, quid factum est, quod manifestas te nobis, et non huic mundo? 23. Respondit Jesus, et dixit illi: Si quis me diligit, sermonem meum custodiat, et Pater meus diligit illum, et ad illum veniemus, et aput eum manebimus. 24. Qui non me diligit, sermones meos non custodit. Et sermo meus, non est meus; sed ejus, qui me misit, Patres. 25. Haec locutus sum vobis aput vos manens. 26. Advocatus est autem Paracletus ille Spiritus sanctus, quem missurus est Pater in nomine meo, ille vos docebit, et commemorabit vos omnia, quaecumquae dixero. 27. Pacem meam relinquo vobis, pacem meam do vobis: non quomodo hic mundus dat, ego do vobis. Non conturbetur cor vestrum, neque formidet. 28. Audistis quia dixi vobis: Eo, et venio ad vos. Si me amaretis. gauderetis, quia eo ad patrem quia Pater meus major est me. 29. Et nunc dixi vobis antequam fiat; ut, cum factum fuerit, credatis. 30. Jam non multa loquor vobiscum. Venit enim hujus mundi princeps, et in me nihil habet invenire. 31. Sed, ut cognoscat hic mundus quia ego diligo Patrem, et sicut Pater mandatum dedit mihi, sic facio. Surgite, eamus hinc.

XV. 1. Ego sum vitis vera, et Pater meus agricultor est. 2. Omne sarmentum in me, quod non adferet fructum tollit illud: et omnem fructiferum purgat ut fructum ampliorem adferat. 3. Jam vos mundi estis propter verbum, quod locutus sum vobis. 4. Manete in me, et ego in vobis. Sicut sarmentum vitis non potest fructum ferre a se, nisi maneat in vineam; sic et vos, si in me non manseritis. 5. Ego enim sum vitis, vos estis sarmenta: si quis manserit in me, et ego in illo, hic adferet fructum copiosum: quia sine me nihil facere potestis, nisi in me quis manserit. 6. Si quis autem in me non manserit, proicitur foras sicut sarmenta, et arescet, et congregabunt illa et in ignem mittent, et ardebunt. 7. Si manseritis in me, et verba mea in vobis manserint, quodcumque petere volueritis, fiet vobis. 8. In hoc honorificabitur Pater meus, ut fructum multum feratis, et sitis mei discipuli. 9. Sicut dilexit me Pater, et ego vos dilexi. Manete in caritate mea. 10. Et si praecepta mea custodieritis. manebitis in mea caritatem, sicut et ego Patris mandata servavi, et maneo in hujus caritate. 11. Haec locutus sum vobis, ut gaudium meum in vobis sit, et gaudium vestrum impleatur. 12. Hoc est mandatum meum, ut diligatis invicem, sicut et ego dilexi vos. 13. Majore hanc caritatem nemo habet, ut animam suam ponat pro amicis suis. 14. Vos amici mei estis, si reciperitis quod praecipio vobis. 15. Jam non dico vos servos, sed amicos . . . nescit servus, quid faciat Dominus

ejus. Vos autem dixi amicos, quia omnia, quae audivi a Patre
meo, nota vobis feci. 16. Non vos me elegistis; sed ego vos
elegi, et posui vos, ut eatis, et fructificetis, ut fructus vester
maneat, ut quodcumque a Patre petieritis in nomine meo, det
vobis. 17. Haec vobis mando, ut diligatis invicem. 18. Si
hic mundus vos odit, scitote quia me prius odiit. 19. Si de
hoc mundo essetis, mundus vos utique amaret: quia autem de
hoc mundo non estis, sed ego elegi vos de hoc mundo, ideo vos
odit mundus. 20. Memores estote sermonis, quod ego dixi
vobis: Non est servus major Domino suo, nec Apostolus major
ejus, qui misit eum. Si haec nostis, felices estis, si feceritis,
ea: non de omnibus vobis dico. Ego scio, quos elegerim. Si me
persecuti sunt, et vos persequentur: si sermonem meum serva-
verunt, et vestrum servabunt. 21. Sed haec omnia faciunt vobis
propter nomen meum: quia ignorant eum, qui me misit. 22. Si
non venissem, et locutus illis fuissem, peccatum non haberent:
nunc vero excusationem non habent de peccato suo. 23. Qui
me odit, et Patrem meum odit. 24. Si operam non fecissem in
illis, quae nemo alius fecit, peccatum non haberent: nunc autem
et viderunt, et oderunt me, et Patrem meum. 25. Sed ut im-
pleatur verbum, quod in lege eorum scribtum est: Quoniam
oderunt me gratis. 26. Cum ergo venerit Paracletus ille, quem
ego mittam vobis a Patre meo spiritum veritatis, qui de Patre
meo procedit, ipse testificabitur de me: 27. et vos testimonium
perhibetis, quia ab initio mecum estis.

XVI. 1. Haec locutus sum vobis, ne scandalizemini. 2.
Extra Synagogam vos facient; sed venit hora, ut omnis, qui oc-
ciderit vos, aestimet se sacrificium Deo offerret: 3. et haec fa-
cient vobis, quia non noverunt Patrem, neque me. 4. Haec lo-
cutus sum vobis; ut, cum venerit hora, memores sitis, quia ego
dixi vobis. 5. Haec autem vobis ab initio non dixi, quia vo-
biscum eram: nunc vero eo ad eum, qui me misit et nemo ex
vobis interrogat me, Quo . . . 6. Sed quia haec locutus sum
vobis, tristitia cor vestrum implevit 7. Sed ego veritatem vobis
dico: expedit vobis ut ego eam: nam, si non abiero ego, Para-
cletus non veniet ad vos: si autem ego abiero, mittam illum ad
vos. 8. Et cum venerit ipse, arguet mundum de peccato, et
de justitia, et de judicio. 9. De peccato quidem, quia non
crediderunt in me: 10. de justitia autem, quod eo ad Patrem,
et jam me non videbitis: 11. de judicio, quia princeps hujus
mundi judicatus est. 12. Adhuc multa habeo, quae dicam vobis:
sed non potestis illa modo portare. 13. Sed cum venerit Spi-
ritus veritatis, ille vos deducet in omnem veritatem. Non enim
loquitur a se, sed quaecumque audierit, loquetur, et quae ventura
sunt, adnuntiavit vobis. 14. Ille me honorificavit, quia de meo
accipiet, et adnuntiavit vobis. 15. Omnia quaecumque habet

Pater, mea sunt. Ideo dixi vobis: Quia de meo accipit, et adnuntiavit vobis. 16. Pusillum et non videbitis me: et iterum pusillum, et videbitis me. 16. Dixerunt ergo discipuli ejus ad invicem: Quid est hoc, quod dixit nobis: Ecce pusillum, et non videbitis me, et post pusillum, et videbitis me: et quod dixit: Eo ad Patrem, 18. Quid est hoc pusillum? non intellegimus quid dixit. 19. Cognovit Jesus, quia volebant eum interrogare, et ait illis: De hoc quaeritis ad invicem, quia dixi: Pusillum, et non videbitis me, et iterum pusillum, et videbitis me. 20. Amen, amen dico vobis, quoniam vos flebitis, et lugebitis, mundus autem gaudebit: vos tristes eritis, sed tristitiam vestram in gaudium convertetur. 21. Mulier cum parturit, tristitiam habet, quia venit dies ejus: cum autem genuerit puerum, amplius non est memor tribulationis propter gaudium, quia natus est homo in hunc mundum. 22. Et vos igitur modo tristitiam habebitis, iterum autem videbo vos, et gaudebit cor vestrum, et gaudium vestrum nemo auferet a vobis. 23. Sed in illa die nihil me interrogabitis. Amen, amen dico vobis, quoniam si quid petieritis Patrem in nomine meo, davit vobis. 24. Usque adhuc non petistis quicquam in nomine meo: petite, et accipietis, ut gaudium vestrum sit plenum. 25. Haec dixi vobis in similitudinibus. Veniet hora ut jam non in similitudinibus vobis loquar, sed palam de Patre nuntiavo vobis. 26. In illa die in nomine meo petite, et ego rogabo propter vos. 27. Ipse enim Pater amat vos: me amastis, et credidistis, quoniam ego a Deo exivi, 28. et a Patrem veni in hunc mundum: iterum relinquo hunc mundum, et vado ad Patrem. 29. Dicunt illi discipuli: Ecce nunc palam loqueris, et similitudinem nullam dicis. 30. Nunc scimus te omnia nosse, nec indigeri ut te quisquam interroget: in hoc credimus, quia a Deo venisti. 31. Respondit illis Jesus: Amodo creditis? 52. Ecce veniet hora, et jam venit, ut dispargamini unusquisque in sua regione. et me solum relinquatis: sed non ero solus, quia Pater mecum est. 33. Haec locutus sum vobis, ut in me pacem habeatis. In hunc mundum vexationem habebitis: sed gaudete, quia ego vici mundum.

XVII. 1. Haec locutus est Jesus: et adlevatis oculis suis in caelum, dixit: Pater venit hora, honorifica Filium tuum ut Filius tuus te honorificet: 2. sicut dedisti illi potestatem universae carnis, ut omnem, quod dedisti ei, det illis vitam aeternam. 3. Haec est autem vita aeterna, ut sciant te unum verum Deum, et quem misisti Jesum Christum. 4. Ego te honorificavi super terram: opus, quod dedisti mihi ut facerem, perfeci illud: 5. et nunc honorifica me tu Pater, aput te ipsum, gloria, quam habebam aput te, ante quam mundus esset. 6. Manifestavi nomen tuum hominibus, quos mihi dedisti de hoc mundo. Tui erant, et mihi illos dedisti, et verbum tuum custodierunt. 7. Nunc

cognovi quoniam omnia, quae mihi dedisti, a te sunt: 8. quia
verba, quae mihi dedisti, dedi illis: et ipsi acceperunt illa vere,
quia a te exierunt: et crediderunt. quia tu me misisti. 9. Ego
pro illis rogo: non pro mundo hoc rogo, sed pro illis, quos mihi
dedisti, quia tui sunt: 10. et mea omnia tua sunt, et quae
tua sunt, mea sunt: et honorificatus sum in illis. 11. Et hi
in hoc mundo sunt, et ego ad te venio, et jam non sum in hoc
mundo, et in hoc mundo sunt. Pater sancta, serva eos in nomine
tuo: et, in hoc mundo cum essem cum illis, 12. ego servabam
eos in nomine tuo. Quos dedisti mihi, custodivi: ut et neimo perit
de illis, nisi filius perditionis. ut Scriptura impleretur. 13. Nunc
autem at te venio, et haec loquor in hoc mundo, ut habeant
gaudium meum expletum in semetipsis. 14. Ego dedi illis verbum tuum. et hic mundus odit illos, quia non sunt de hoc mundo.
sicut ego non sum de hoc mundo. 13. Non rogo, ut tollas
illos de mundo: 16. non sunt, sicut ego non sum de hoc
mundo. 17. Sanctifica illos in veritatem. Verbum tuum verum
est. 18. Sicut me misisti in hunc mundum, et ego misi illos
in hunc mundum: 19. et pro illis ego me sanctifico; ut sint
ipsi sanctificati in veritatem. 20. Non pro his tantum rogo,
sed pro illis, qui credituri sunt per verbum illorum in me;
21. ut omnes unum sint, sicut tu Pater in me, et ego in te,
ut et illi quoque in nobis sint: ut mundus sic credat, quia tu
me misisti. 22. Et ego gloriam, quam dedisti mihi, dedi illis;
ut sint unum, sicut et nos unum sumus. 23. Et ego in illis,
et tu in me: ut sint perfecti in unum; ut sciat hic mundus,
quia tu me emisisti, et dilexi i . . . os, sicut et tu me dilexisti.
24. Pater, quos dedisti mihi, volo ut ubi ego sum, et illi sint
mecum: ut videant gloriam meam, quam dedisti mihi: quoniam
dilexisti me ante constitutionem mundi. 25. Pater juste, et
hic mundus te non cognovit: ego autem te adgnovi, et hi cognoverunt, quia tu me misisti. 26. Et notum ad illis feci nomen
tuum, et cognitum . . ciam; ut caritas, qua me dilexisti, sit in
eis, et ego in illis.

XVIII. 1. His dictis, Jesus exiit, et discipuli ejus trans
torrentem Cedri, ubi erat hortus, in quem introivit simul cum
discipulis suis. 2. Sciebat autem et locum illum: quia frequenter convenerat ibi Jesus cum discipulis suis. 3. Igitur Judas,
accepta cohorte a Principibus Sacerdotum, et de Pharisaeis ministros, venit ibi cum lamternis, et lampadibus, et armis. 4. Jesus autem sciens omnia, quae erant sibi ventura, exiit, et ait
illis: Quem quaeritis? 5. Responderunt illi: Jesum Nazaraenum.
Dixit illis: Ego sum. Jesus autem stabat, et Judas, qui eum
traditurus erat, cum illis. 6. Ut ergo dixit illis: Ego sum:
abierunt retro, et ceciderunt in terram. 7. Iterum illos interrogavit: Quem quaeritis? Ad illi dixerunt: Jesum Nazaraeum.

8. Dixi vobis, ego sum: si ergo me quaeritis, sinite hos ire:
9. ut impleatur verbum. quod dixit: Quoniam, quos dedisti mihi,
neminem ex his perdidi. 10. Simon igitur Petrus habens gla-
dium eduxit illum, et percussit servum Principis Sacerdotum, et
amputavit illi auriculam dextram. Erat autem nomen servi illius
Malachus. 11. Ait ergo Jesus Petro: Remitte gladium in teca
sua. Calicem, quem mihi dedit Pater, non vis bibam illum?
12. Cohors igitur, et tribunus, et ministri Judaeorum adprehen-
derunt Jesum, et adligaverunt eum, 13. et duxerunt ad An-
nam primum; erat enim socer Caiphae, qui fuit Princeps Sacer-
dotum anno illo. 14. Hic est autem Caiphas, qui consilium
Judaeis dederat: Quia expedit unum hominem mori pro plebe,
et non tota gens pereat. 15. Sequebatur autem Jesum Simon
Petrus, et alius discipulus. Discipulus autem ille notus erat
Principi Sacerdotum, et simul intravit cum Jesu in atrium Prin-
cipis Sacerdotum. 16. Petrus vero stabat foris ad januam.
Egressus ergo discipulus ille alius qui erat notus Principi Sacer-
dotum, dixit ostiariae: et induxit Petrum. 17. Dicit ergo an-
cilla ostiaria Petro: Numquid et tu de discipulis es hominis
illius? Et ait ille: Non sum. 18. Stabant autem servi, et
ministri ad carbones, quia frigus erat: stabat autem et Petrus
cum illis calficiens se. 19. Princeps igitur Sacerdotum inter-
rogavit Jesum de discipulis ejus, et de doctrjna. 20. Respondit
Jesus: Ego palam locutus sum huic mundo: et ego semper docui
in Synagoga, et in templo, quo omnes Judaei conveniunt, et in
occulto nihil locutus sum. 21. Quid me interrogas? Interroga,
qui audierunt quid illis locutus sum: et ecce hi sciunt, quae
dixi ego. 22. Cum haec ille dixisset, unns adstans ex ministris
dedit palmam in faciem Jesu, dicens. Si respondis Principi
Sacerdotum? 23. Respondit illi Jesus: Si male locutus sum,
testimonium dic de malo: si autem bene, quid me caedis? 24.
Misit ergo illum Anna vinctum ad Caipham Principem Sacerdo-
tum. 24. Erat autem Simon Petrus stans, et calficiens se ad
ignem. Dixerunt ergo illi: Numquid et tu unus es de discipulis
ejus? Ad ille negavit, et dixit: Non sum. 26. Dicit unus ex
servis Principis Sacerdotum, qui cognatus erat illius cujus abs-
ciderat Petrus auriculam: Nonne ego te vidi in horto cum eo?
27. Iterum ergo negavit, et statim gallus cantavit. Adducunt
ergo Jesum missum ad Caipham Principem Sacerdotum in prae-
torium. Erat autem mane, et ipsi non introierunt in pretorium,
polluerentur, sed ut manducarent Pascha. 29. Exiit autem Pi-
latus ad illos foris, et dixit: Quam accusationem adfertis de
hoc homine? 30. Responderunt Judaei, et dixerunt illi: Si
non esset malefaciens hic, numquam illum tradidissemus. 31.
Ait illis Pilatus: Accipite illum ergo vos, et secundum legem
vestram judicate de illo. Dixerunt ergo illi Judaei: Nobis non

licet quemquam occidere; 32. ut verbum Jesu impleretur, quod dixit, significans qua morte esset moriturus. 33. Intravit ergo iterum in pretorium Pilatus et vocavit ad se Jesum, et dixit ad eum: Tu es Rex Judaeorum? 34. Et respondit Jesus: A te haec dicis, an alii tibi dixerunt? 35. Respondit Pilatus: Numquid et ego Judaeus sum? Gens tua, et Principes Sacerdotum tradiderunt te mihi: quid fecisti. 36. Respondit Jesus: Regnum meum non est de hoc mundo: si ex hoc mundo esset regnum meum, ministri mei concertarent ne ego traderer Judaeis: nunc autem regnum meum non est hinc. 37. Ait Pilatus: Tu ergo Rex es Judaeorum? Respondes Jesus: Tu dicis, quia Rex sum ego. Ad hoc natus sum, et ad hoc veni in hunc mundum, ut testimonium perhibeam veritati: omnis, qui de veritatem est, audit vocem meam. 38. Ait illi Pilatus: Quid est veritas? Et, cum hoc dixisset, iterum foris egressus est ad Judaeos, et ait illis: Ego nullam in illo invenio causam. 39. Est autem vobis consuetudo, ut unum dimittam vobis: vultis ergo Regem Judaeorum? 40. Clamaverunt autem omnes, dicentes: Non hunc, sed Barabban. Erat autem Barabbas latro.

XIX. 1. Tunc ergo Pilatus acceptum Jesum, flagellavit eum; 2. et milites nectentes coronam de spinis, imposuerunt capiti ejus, et vestimentum purpureum induerunt eum, 3. et veniebant ad illum, dicentes: Habe Bex Judaeorum: et dabant illi palmas in faciem. 4. Egressus est rursum Pilatus foris, et ait illis: Ecce ego adduco illum vobis foris, ut sciatis quia non invenio in eo causam. 5. Exiit ergo Jesus foris habens spineam coronam, et purpuream tunicam. 6. Quem cum vidissent Sacerdotes, et ministri, exclamaverunt, cruci eum figerent.. Ait illis Pilatus: Sumite eum vos, et crucifigite: ego enim in eo culpam non invenio. 7. Responderunt Judaei: Nos legem habemus, et secundum legem debet mori, quia Filium se Dei fecit. 8. Cum audisset autem Pilatus hunc verbum, magis timuit, 8. et intravit rursus in praetorio, et ait ad Jesum: Unde es tu? Jesus autem responsum non dedit. 10. Ait ergo illi Pilatus: Mihi non loqueris? nescis quia potestatem habeo crucifigendi te, et potestatem habeo dimittendi te? 11. Respondit ei Jesus, et dixit: Non haberes potestatem .. me nullam, nisi data tibi fuisset de surs . . . Propter hoc, qui me tibi tradidit, magnum peccatum . . bet. 12. Et ex hoc Pilatus quaerebat illum dimittere. Judaei autem exclamaverunt, dicentes: si hunc dimiseris, non es amicus Caesaris. Omnis enim, qui Regem se facit, contradicit Caesari. 13. Cum audisset ergo Pilatus haec verba, produxit fo . . . Jesum, et sedit pro tribunali in locum, qui appellatur Lithostrotus Hebreice autem Gennaesa. 14. Erat autem praeparatio Phaschae, hora erat circiter sexta, et ait Judaeis: Ecce Rex vester. 15. Ad illi exclamaverunt: Tolle, tolle,

cruci eum fige. Ait illis Pilatus: Regem vestrum crucifigam? Responderunt Sacerdotes: Nos non habemus Regem, nisi Caesarem. 16. Tunc tradidit eum illis, ut crucifigeretur. Adsumpserunt igitur Jesum. 17. et gestans sibi crucem, pervenit in locum, qui appellatur Calvariae locus, quod dicitur Haebraice Golgotha, 18. ubi illum crucifixerunt, et cum eo allios duos latrones, hinc, adque illinc, medium autem Jesum. 19. Scripsit autem et titulum Pilatus, et posuit supra crucem. Erat autem scriptum: Jesus Nazaraenus Rex Judaeorum. 20. Hunc ergo titulum multi legerunt Judaeorum, quia in proximo erat civitati locus, ubi crucifixus erat Jesus: et erat scriptum Hebraeice, Graece, et Latine. 21. Dicebant ergo Pilato Principes Sacerdotum, et Principes Judaeorum: Noli scribere Rex Judaeorum; sed, quia ipse dixit: Rex sum Judaeorum. 22. Respondit illis Pilatus: Quod scribsi, scribsi. 23. Milites ergo, cum crucifixissent Jesum, acceperunt vestimenta ejus, et fecerunt quattuor partes, unicuique militi partem. Erat autem tunica de summo. sed texta in . . . tum. 24 Dixerunt ergo ad invicem: Non scindamus illam, set sortiamur cujus sit: ut Scriptura adimpleretur: Diviserunt vestimenta mea sibi, et supra vestimentum meum miserunt sortem. 25. Stabant autem secus crucem Jesu mater ejus Maria, et soror matris ejus maria Cleophae. 26. Jesus autem, ut vidit matrem suam, et discipulum adstantem, quem diligebat, dicit matri suae: Mulier, ecce Filius tuus. 27. Deinde dicit discipulo: Ecce mater tua. Ex illa hora accepit illam discipulus ille in sua. 28. Post hoc, videns Jesus quod perfecta sunt omnia, et consumantur Scripturae, ait: Sitio. 29. Pelvis posita erat aceto plena: hysopo circumdantes, optulerunt ori ejus. 30. Cum accepisset acetum, dixit: Consumatum est. Et inclinans caput, tradidit spiritum. 31. Judaei ergo, quoniam cena pura erat, ne sabbato manerent corpora in cruce, (erat aut . . magnus d . . . illius sabbati) rogaver . . Pilatum, ut crura illis frangerentur, et tollerentur de crutice. 32. Venerunt ergo milites; et primi quidem, crura fregerunt, et alterius similiter, qui simul crucifixus erat. 33. Ad Jesum autem cum venissent, et viderunt eum jam mortuum, non fraegerunt crura ejus, 34. sed unus ex militibus lancia latus ejus percussit, et exiit confestim sanguis, et aqua. 35. Et qui vidit, testificatur, et testimonium ejus verum est. Et ipse scit, quod vera dicit, ut et vos credatis. 36. Haec enim facta sunt illi Scriptura adimpleretur: Ossum ejus non confringitis ab eo. 37. Et iterum altera Scriptura: Viderunt in quem compunxerunt. 38. Post haec autem rogavit Philatum Joseph ab Arimathia, qui erat discipulus Jesu, absconditus autem propter timorem Judaeorum, ut tolleret corpus Jesu. Et perimisit Pilatus. Venerunt ergo, et tulerunt illum. 39. Venit ergo Nicodemus, is qui pridem venerat

ad Jesum nocte, ferens mixturam murae, et alo . . . fere libras centum. 40. Et acceperunt corpus Jesum, et adligaverunt illum linteaminibus cum aromatibus, sicut est consuetudo Judaeis sepelire. 41. Erat autem in locum, ubi crucifixus erat, hortus: et in ho . . . monum . . . m no . . . . . . 42. . . . ta erat monumentum, posuerunt Jesum.

XX. 1. Una autem sabbati venit Maria Magdalene, cum adhuc tenebrae essent, ad monumentum; et videt lapidem sublatum de monumentum, 2. et cucurrit, et venit ad Simonem . . . um, et . . . discipu . . . nt . . . . . . ubi illum posuerunt. 3. Exiit ergo Petrus, et alter discipulus, et ibant ad monumentum. 4. Currebant autem ipsi duo simul, ille autem discipulus praecurrit velocius Petro, et venit prior ad monumentum. 5. Et prosceltans, videt posita linteamina, non tamen intravit. 6. Secutus est illum et Petrus, et intravit in monumentum, et vidit linteamina posita. 7. et sudarium, quod erat positum seorsum, involutum in uno loco. 8. Tunc ergo introivit et dissipulus, qui prior venerat ad monumentum, et vidit, et credidit: 9. nondum enim sciebant Scripturam, quod oportet illum a mortuis resurgere. 10. Abierunt ergo discipuli ad se. 11. Maria autem flens stabat ad monumentum: et cum fleret, adspexit in monumentum: 12. et vidit duos Angelos . . albis sedentes, unum ad caput, unum ad pedes, ubi positus erat Jesus. 13. Dicunt ill . . mulieri, quid fles? Ait illis: Quoniam tulerunt Dominum mecum, et n . . . o ubi eum posuerunt. 14. His dictis, conversa est retro, et videt . . . sciebat, quod Jesus est. 15. Dicit illi Jesus: Mulier, quid ploras? quem queres? . . la existimans eum hortulanum esse, ait illi: Domine, si tu portasti illum, dic mihi, ubi posuisti eum, et ego illum tollam. 16. Dicit . . . i Jesus: Maria. Illa stetit, et ait illi: Rh . . . quod dicitur, Domine) 17. Dicit illi Jesus: Noli me tangere, nondum enim ascendi ad Patrem meum: vade autem ad fratres meos, et dic illis: Ascendo ad Patrem meum, et ad Patrem vestrum, Deum meum, et Deum vestrum. 18. Venit Maria Magdalene nuntians discipulis: quoniam vidi Dominum: et haec dixit illi. 19. Set, cum sero factum esset die illa, una sabbati, et ostiis clusis, ubi era . . discipuli propter timorem Judaeorum, venit Jesus, et stetit in medio, et ait illis: Pax vobis. 20. Et his dictis, ostendit illis manus et latus: et gavisi sunt discipuli. 21. Dicit illis ergo iterum: Pax vobiscum. Sicut misit me Pater, et ego mitto vos. 22. Insufflavit, et ait illis: Accipite Spiritum Sanctum: 23. si cujus remiseritis peccata, remissa erunt illi: si cujus tenueritis, tenebuntur. 24. Thomas unus de XII, qui dicitur Dydymus, non fuit cum illis, quando venit Jesus. 25. Dicebant ergo illi et alii discipuli: Vidimus Dominum. Ad ille dixit ad eos: Nisi videro in manibus ejus vestigium

clavorum, et misero digitum meum in locum clavorum, et misero manus in latus ejus, non sum crediturus. 26. Post dies octo iterum venit: simul intus erant discipuli, et Thomas cum illis. Venit Jesus osteis clusis, et stetit in medio, et dixit: Pax vobiscum. 27. Deinde ait ad Thomam: Ostende hoc digitum tuum, et vide manus meas, et mitte manus tuas in latus meum: et noli esse incredulus, sed fidelis. 28. Respondit Thomas, et dixit illi: Tu es Dominus meus, et Deus meus. 29. Ait illi Jesus: Quoniam vidisti, credidisti: beati qui non viderunt, et crediderunt. 30. Multa quidem, et alia signa fecit Jesus coram discipulis suis, quae non scripta sunt in hoc libro. 31. Haec autem scripta sunt, ut credatis, quoniam est Christus Filius Dei; et ut credantes, vitam habeatis in nomine ejus.

XXI. 1. Post haec ostendit se iterum Jesus discipulis suis ad mare Tiberiadis: 2. et simul erant Simon Petrus, et Thomas, qui dicitur Didymus, et Natanael a Cana Galileae, et fili Zaebaedaei, et alii ex discipulis ejus duo. 3. Dicit illos Simon Petrus: Vado piscari. Dicunt illi: Venimus simul et nos tecum. Exierunt, et ascenderunt in naviculam: illa nocte nihil ceperunt. 4. Sed, cum mane factum esset, Jesus stetit in litore; non enim sciebant discipuli, quod Jesus esset. 5. Ait illis: Habetis aliquid pulmentum vos? Responderunt illi: Non. 6. Ad ille dixit illis: Mittite in dexteram partem navigii, et invenietis. Miserunt illi, et trahere non poteraut retiam prae multitudinem piscium. 7. Dicit ergo discipulus ille, quem diligebat Jesus, Petro: Dominus est. Et Simon Petrus, audito quia Dominus est, tunicam se praecinxit, (erat enim nudus) et misit se in mare. 8. Alii discipuli in navicula venerunt: non enim longe erat terra, fere cubitis vi .. nti) trahebant retiam piscium. 9. Ut ergo descenderunt in terram, vident carbones incensos, et piscem superpositum, et panem. 10. Dicit illis Jesus: Adferitis de piscibus, quos cepistis. 11. Ascendit Simon Petrus, et traxit retiam ad terram plenam magnis piscibus CLIII. Et cum tanti essent, non est scissa retia. 12. Ait illis Jesus: venite, prandete. Et nemo audebat ex discipulis ejus interrogare illum: Tu qui es? scientes, quod Dominus est. 13. Venit Jesus, et sumpsit panem, et dedit illis, et piscis similiter. 14. Hoc jam tertio ostendit se Jesus discipulis, postquam a mortuis resurrexit. 15. Cum ergo prandiderunt, ait Jesus Petro: Simon Johannis amas me? Ait illi: Utique, Domine. Ait illi: Pasce oves meas. 16. Dicit illi iterum: Simon Johannes, amas me? Dicit illi: Utique, Domine. 17. Ait illi: Pasce oves meas. Dicit illi tertio: Simon Johannes, amas me? Contristatus est Petrus, quod dixit illi tertio: Amas me? Ait illi: Omnia tu nosti Domine; tu scis quod amo te. Dixit illi: Paschae oves meas. 18. Amen, amen dico tibi, cum es .. dolescentior, praecinges

te ipsum, e .. bulas quo vi .. cum autem senueris .. tendes ..
nus tuas .. ter te .. git ... te quo ... vis. 19. Hoc autem dixit,
significans quam mortem honorificaturus esset Deum. Ait illi:
Sequere me. 20. Et conversus Petrus vidit discipulum, q ...
diligebat Jesus, sequentem, qui et recubuerat in cena supra pectus
Jesu, et d .. erat: Domine, ... is est, qui ... det te? 21. Hunc
... videns ... us, ait ad ... Domine, hic ... quid? ... 22.
... volo manere, dum venio, quid ad te? interdum tu me seque-
re. 23. Et exiit hic sermo in fratres, quod ille discipulus
non moreretur. Et non dixit Jesus. Non moritur: sed: Sic
illum volo manere, dum venio. 24. Hic est discipulus, qui tes-
tificatur de Jesum, et quis scripsit haec, scimus; et scimus, quod
verum est testimonium ejus. 25. Et alia multa fecit Jesus,
quae, si scriberentur per singula, nec ipsum existimo mundum
capere posse, et libros qui scribantur.

INCIPIT EVANGELIUM SECUNDUM LUCANUM.

I. 1. Quoniam quidem multi tem ...... 4. ... noscas eorum
sermonum ... ibus ... tu .... datis, 6. et justifcationibus
Domini ...... 9. ... censum poneret ingres ... tem ...... 13.
... niam ecce exaudita est oratio tua: et uxor tua Elisabet pariet
tibi filium, et vocaris nomen ejus Johannem: 14. eritque gau-
dium tibi, et exultatio, et multi in nativitate ejus gaudebunt:
erit enim magnus in conspectu Domini: et vinum, et sicera non
bibet: et Spiritu Sancto inplebitur adhuc ex utero matris suae:
16. et multos filiorum Istrahel convertet ad Dominum Deum
ipsorum: 17. et ipse praeibit in conspectu ejus in spiritu, et
virtute Heliae: ad convertenda corda Patrum ad filios, et incre-
dibiles ad prudentiam justorum, parare Domino populum perfec-
tum. 18. Et ait Zacha .. as aud Angelum: Unde hoc sciam?
ego enim senex sum, et uxor mea processit in diebus suis. 10.
Et respondens Angelus dixit ei: Ego sum Gabriel, qui adsisto
in conspectu Dei: et missus sum loqui ad te, et veni nuntiare
tibi haec. 20. Et ecce eris tacens, non poteris loqui usque
in diem ... o fiant haec, quoniam non credidisti verbis meis,
qua .. mplebuntur tempore suo. 21. Et erat populus expec-
tans Zachariam: et mirabantur, quod moram faceret in templo.
22. Egressus autem non poterat loqui ad eos, et cognoverunt

quia visionem vidit in templo. Et ipse erat .. nuens illis, et permansit mutus. 23. Et factum est, ut impleti sunt dies Sacerdotii ejus, abiit in domum suam. 24. Post istos autem dies concepit Elisabet uxor ejus, et occultabat se mensibus quinque, dicens: 25. Quid ita mihi fecit Dominus in diebus, quibus respexit aufferre obprobrium meum inter homines. 26. Eodem .. tem tem .. re mi ... Angelus Gabriel a Deo in ci .... Galilae .. nom ... zare ... 27. ... gine ...... de d ... vi ... Vir ... ria. 28. E ... sus ... ben ... eam, d ... Habe g ... plena ... tecum .. dicta tu inter mu ... 29 ... sa aute .. ut vidit .. ta est in ... itu ejus, et erat ... ns, quod ... bene 30. ... Et ... Ange ... time ...... ce 31. ... cip ... ero, ... es Fil ... ca ... en ... Jesum. 31. Hic ... magnus .. us Altis ... i voca .. tur, et ... ei Dominus .. dem Da .. Patris .. s, et regnavit in domum Jacob in saecula, 33. et regni ejus non erit finis. 34. Et ait illi Maria: Quomodo erit hoc, quoniam non novi virum? 35. Et respondens Angelus, dixit ei: Spiritus Sanctus superveniet in te, et virtus Altissimi inumb .. vit tibi. Ide .·. que quod .. cetur ex ... tum, vocavitur Filius Dei. 36. Et ecce Elisabet cognata tua, et ipsa concepit Filium in senecta sua: et hic mensis sextus est ei, quae vocatur sterilis, 37. quia non est impossibile aput dominum omne v .. bum. 38. Et dixit Maria: Ecce Ancilla D ... fiat m ...... 39. Maria in diebus illis, et abiit in montanam cum festina .. ne, in ci .... tem Ju ...... 42. ... et exclamavit voce magna, et ait: Benedicta tu inter mulieres, et be .... ictus ... tus ven ...... ta es, 45. quae credidisti quod erit consummatio eorum, quae tibi dicta sunt a Domino. 46. Et ait Elisabet: Magnificat anima mea Dominum: 4. et exultavit spiritus .. us in D ... lutare meo. 48. ... a respexit humi .. tatem ancil .. e suae: ...... potens est: 49. et sanctum est nomen ejus. 50. Et misericordia ejus in saecula saeculorum saecula timentibus eum. 51. Fecit potestatem in brachio suo: dissipavit superbos mente, et corda eorum. 52. Deposuit potentes de sede, ... xalta ...... 53. divites dimisit inanes. 54. Suscepit Istrahel puerum suum, re ... misericordiae ... 55. ... ocutus e ... Patres nostros Ab .. ham, et sem .. ejus in .. ternum .. 57. Mansit autem Maria cum ea mensib .. tribus: et re ... rsa est ...... 57. ... perit Filium. 58. Et audierunt vicini, et cognati ejus qu .. mag ... vit ... mise .. cordiam suam cum e ... congratulabantur ei . 49. Et factum est .. octavo .. venerunt circumcidere ... rum ...... 60. ... dens Mater ipsius, dixit: Non, sed vocabitur Johannes. 61. Et dixerunt ad eum: Nemo est in cognatione tua, qui vocetur nomine isto. 62. Adnuebant etiam Patri ejus, quem vellet vocari eum. 63. Et, accepto pu ...... men ejus. 64. Et confestim soluta est lingua ejus, et mirati sunt omnes. Aper-

tum est autem os ejus, et loquebatur, benedicens Deum. 65. Et ... ctus est su .. r omnes .. mor, qui cir .. um illos ha .. itabant, in omni montana Judeae divulgabantur om ... haec ver 66. ... posue ... omnes ... audie .. nt in corde suo, dicentes: Quidnam puer iste erit? ... nus ... cum illo. 67. Et Zac ... ater ejus impletus est Spiritu Sancto, et p .. phetavit, .. cens: 68. Benedictus Deus Istrahel. ... a visita ... t, et fecit redemptionem populo 69. ... corn ... nobis, in ... o Da .,.... 70. ... tus est per os Sanctorum P ... h ... rum su ... m, qui .. seculo sunt ... 71. ... micis nostris, et de ma ... omnium. .. nos oderunt. 72. Facere misericordiam cum Patribus n .. tris, et ... ra ...... 73. ... trum dare nobis: 74. ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberatos servire ipsi. 75. In castitate. et justi .. in consp .. tu ejus omnes dies .. tros. 76. Et tu puer, ... pheta Alt .. simi vocaberis: praeibis enim .. te facie .. Domini p ... vias ejus ... 77. ... andam ... entiam salutis populo ejus: in remissionem peccatorum ipsorum. 78. Per viscera misericordiae Dei nostri, in quibus visitavit nos, oriens ex alto: 79. inluminare i in tenebris, et umbra mortis sedentes: ad dirigendos pedes nostros in viam pacis. 80. Puer autem crescebat, et confirmabatur in spiritu: et erat in desertis usque in diem ostensionis suae ad Istrahel.

II. 1. Factum est autem in illis diebus, exiit edictum a Caesare Augusto, ut profiteretur per universum orbem. 2. Haec .. ma fac ... profes ... aeside Syrix .. Cyrino: 3. et ibant omnes profi ... ri unus ... que in .. m civi .. m. 4. Ascendit autem et Joseph a Galilaea de civitate Nazaret in terram Judeam in civitatem David, quae vocatur Bethlem: eo quod esset de domo, et patria David, 5. profiter .. um Mari ... ns s .. regnan ... 6. Factum est autem, .. m ibi essent, inpleti sunt dies ut ... ret. 7. Et pe .. rit Fili .. suum primogenitum, et pannis eum involuvit, et conlocavit eum in praesepio: quoniam non erat locus in diversorio. 8. Pastores autem erant in illa regione, vigilantes et custodientes vigilias noctis super gregem suum. 9. Et ecce Angelus Domini stetit super eos, et majestas Domini circumluxit eos, et timuerunt timore magno. 10. Dixitquae eis Angelus: Nolite timere: ecce enim evangelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni populo: 11. quia natus est vobis hodie Salvator, qui est Christus Dominus, in civitate David. 12. Et hujus hoc vobis signum istut: invenietis infantem pannis involutum, positum in praesepio. 13. Et subito facta est cum illis Angelorum multitudo exercitus caelestis laudantium Deum, et dicentium: 14. Gloria in exc ... is Deo, et super terram pax hominibus bonae voluntatis. 15. Et factum est, ut abierunt ... n caelum Angeli, pastores loquebantur ad invicem, et dixerunt: Pertranseamus usque Bethlem, et videamus

hoc verbum quod factum est sicut Dominus ostendit nobis. 16.
Et venerunt festinantes: e .. nvenerunt Mariam, et Josef, et
infantem positum in praesepio. 17. Videntes autem, et cog-
no ... de ver ... quod eis dictum erat de puero; 18. et om-
nes, qui audierunt, mirati sunt de iis, quae ad eos locuti sunt
pastores. 19. Maria vero conservabat omnia verba ista, com-
mittens in corde suo. 20. Et reservi sunt pastores magnifican-
tes et laudantes Deum in omnibus, quae audierunt, et viderunt
sicut dicta sunt ad eos. 21. Et cum impleti sunt dies octo,
ut eum circumciderent, vocatum est nomen ejus Jesum, quod vo-
catum erat ab Angelo priusquam conciperetur in utero. 22. Et,
cum expleti essent dies purgationis ejus secundum legem Moysi,
duxerunt eum in Hierusalem, ut offerrent eum Domino, 25. sicut
scriptum est in lege Domini: Quia omne masculinum, quod ape-
rit volvam, sanctum Domino vocabitur. 24. Et, ut darent hostias
secundum quod dictum est in lege Domini, par turturum, vel
duos pullos columbarum. 25. Et ecce erat homo in Hierusalem,
cui nomen Symeon, et homo iste justus, et timoratus, expectans
exortationem Istrahel, et Spiritus Sanctus erat super eum. 26. Et
erat ei responsum a Spiritu Sancto, non visurum eum mortem,
priusquam videret Christum Domini. 27. Et venit in spiritu in
templum. Et, cum inducerent parentes puerum Jesum, ut face-
rent de illo secundum consuetudinem legis; 28. et ipse accepit
eum in amplexum, et benedixit Deum, at ait: 29. Nunc dimit-
tis servum tuum Domine, secundum verbum tuum in pace: 30.
quia viderunt oculi mei salutare tuum, 31. quod praeparasti
secundum omnium faciem populorum. 32. Lumen relatione gen
tium, et gloriam populi tui Israhel. 33. Et erat Joseph, et
Mater ejus mirantes in his, quae dicebantur de eo. 34. Et be-
nedixit illos Symeon, et ait ad Mariam Matrem ejus: Ecce hic
positus est in ruinam, et resurrectionem multorum in Israhel, et
in signum quod contradicitur. 35. Et tuam vero ipsius animam
pertransiit gladius, uti revelentur multorum cordium cogitationes.
36. Et erat Anna Prop ... issa, filia P .. nuel de tribu Aseri:
haec processerat in diebus multis. quae vixerat cum viro annis
VII. a virginitate sua. 37 Et haec vidua annorum LXXXIIII.
quae non descendebat de templo, in jejuniis, et orationibus ser-
viens nocte, ac die. 38. Et haec, stans ipsa hora, confite-
batur Deum et lo .... ebatur ... omnibus expectantibus
redemptionem Istrahel. 39. Et ut perfecerunt omn .. quem ...
dum legem Domini, regressi sunt in Galileam in civitatem suam
Nazaret, sicut dictum est per Prophetam: qu ... Nazareus vo-
cabitur. 40. Puer autem crescebat, et confortabatur repletus
in sapientia: et gratia Dei erat super eum. 41. Et ibant Jo-
seph, et Maria per omnes annos in Hierusalem, die sollemni
Pasche. 42. Et cum essent illi anni duodecim, et ascenderunt

in Hierosolyma secundum consuetudinem diei solemni azymo-
rum. 45. Et cum consummassent dies, revertentibus illis, re-
mansit Jesus in Hierusalem, et nescierunt parentes ejus. 44.
Arbitrati enim esse eum in comitatu, venerunt iter diei, et quae-
rebant eum inter cognatos, et notos. 45. Et non invenientes
eum, reversi sunt Hierusalem, q . . erentes eum. 46. Et fac-
tum est, post dies tres invenerunt eum et in temp . . . sedentem
in medio docentium . . dientem illos, ed interrogantem. 47.
Stupe . . . utem omnes, qui audiebant eum, super sapientia, et
responsis ejus. 48. Et videntes eum, expaverunt. Et ait ad
illum Mater ejus: Fili, quid ita fecisti nobis? dolentes, et tris-
tes quaerebamus te. 49. Et ait ad illos: Quid e . . quod me
querebatis? nescitis qu . . . . in Patris mei oportet me esse? 50.
Et . . non . . . lexeru . . verbum, quod locutus est illis. 51.
Et descendit cum illis, et venit Nazaret, et erat subjectus illis.
Et Mater ejus conservabat verba ejus omnia in corde suo. 52.
Et Jesus proficiebat aetate, et sapientia, et gratia aput Deum,
et homines.

III. 1. In anno autem quinto decimo imperii Tiberi Cae-
saris, procurante Pontio Pilato Judaeae, Tetrarcha autem Gali-
laeae Herode, Philippo autem fratre ejus Tetrarcha Iture, et
Drachonitidis regionibus, et Lysaniae Abilianae Tetrarcha, 2.
sub Principibus Sacerdotum Anna, et Caipha, factum est verbum
Dei super Johannem filium Zachariae in deserto. 3. Et venit in
totam regionem Jordanis, praedicans baptismum paenitentiae, 4.
sicut scriptum et in libro sermonum Esaeiae Prophaetae: Vox
clamantis in deserto: Parate viam Domino, rectas fecite semitas
ejus: 5. omnis vallis inplebitur, et omnis mons, et collis hu-
miliabitur: et erunt prava in directa, et aspera in vias planas:
6. et videbit omnis caro salutarem Dei. 7. Dicebat ergo pro-
cedentibus turbis, ut ab eo baptizarentur: Progenies viperarum,
quis ostendit vobis fugere ab ira ventura? 8. Facite itaque
fructus dignos paenitentiae: ne vellitis dicere: Patrem habemus
Abraham. Dico enim vobis, quia potens est Deus de lapidibus
istis suscitare filios Abraha . . 9. Jam quid enim securis ad
radicem arborum posita est. Omnis itaque arbor non faciens
fructum, excidetur, et in ignem mittetur. 10 Et interrogabant
eum turbae, dicentes: Quid ergo faciemus? 11. Respondens
autem, dixit illis: Qui habet duas tunicas, det non habenti: et
qui habent escas, similiter faciant. 12. Venerunt autem et pu-
blicani similiter ut baptizarentur, et dixerunt ad eum: Magister,
quid faciemus? 13. Quibus ipse ait: Nihil plus exegeritis,
quam quod constitutum est vobis. 14. Interrogabant autem eum,
et milites, dicentes: Et nos quid faciemus? Et ait illis: Ne-
minem concusseritis, neque calumniam feceritis: et sufficientes
estote stipendiis vestris. 15. Arbitrante autem populo et cogi-

tantibus omnibus in cordibus suis de Johannem, ne forte ipse esset Christus, 16. respondit omnibus, dicens: Ego quidem vos aqua baptizabo in paenitentiam: venit autem fortior me . . . us non sum dignus calciamenta portare: ipse vos baptizabit in Spiritu Sancto, et igni: 17. habens ventilabrum in manu sua, ad purgandam aream suam; et congregat triticum in horreum suum, paleas vero comburet igni inextinguibili. 18. Multa quidem, et alia hortatus, populum evangelizab . . 19. Erodes autem Tetrarchas, cum argueretur ab eo de Herodiade uxore fratris sui, et de omnibus malis. quae fecit Herodes, 20. adjecit hoc super omnia, et inclusit Johannem in carcerem. 21. Factum est autem, cum baptizatus esset omnis populus, et Jesu baptizato, et orante, apertum est caelum, 22. et descendlt Spiritus Sanctus corporali specie, sicut columbam, in eum, et vox de caelo facta est: Filius meus es tu, ego hodie genui te: 23. Et ipse Jesus erat fere annorum XXX. incipiens, Filius, ut existimabatur, Joseph, qui fuit Heli, qui fuit Matthae, 24. qui Levi, quibus Melchi, qui Anne, qui Joseph, 25. qui Naum, qui Seddi, qui Nance, 26. qui Mattathiae, qui Semeja, qui Joseph, qui Joda, 27. qui Johanna, qui Resae . . . a . . babel, qui S . . atiel, qui Neri, 28. qui Melchi, qui Ad . ., qui Cosan, qui Elmadan, qui Er, qui Jese, qui Eliger, qui Jorim, qui Matthatae, 30. qui Levi, qui Simeon, qui Juda, qui Joseph, qui Jona, qui Eliacim, 31. qui Eram . . . Matthatha, qui Nathan, 32. qui David, qui Jessae, qui Obeth, qui Boos, qui Salmon, qui Na . . son, 33. qui Aminadab, qui Aram, qui Esrom, qui Fares, qui Judae, 34. qui Jacob, qui Isac, qui Abraham, qui Thara, qui Nachor. 35. qui Seruch, qui Regau, qui Faleg, qui Eber, qui Sale, qui Cainan, 36. qui Arfaxad, qui Sem, qui Noe, qui Lameci, 37. qui Mathus . . qui Enoc, qui Jaret, qui Maleel, qui C . . . nan, 38. qui Enos, qui Set, qui Adam, qui Dei.

IV. 1. Jesus autem plenus Spiritu Sancto reversus est ab Jordanen, et ferebatur a spiritu in deserto 2. diebus XXXX. cum temptaretur a Diabulo, et non ed(et) quicquam in diebus illis, et consummatis eis, esuriit. 3. Dixit autem illi diabolus: Si Filius Dei es, dic lapidibus . . . fiant pan . . 4. Et respondit ad illum Jesus, et dixit: Scriptum est: Quia non in pane solo vivet homo, sed in omni verbo Dei. 5. Adduxit eum Hierusalem, et statuit eum supra pinnam templi, et ostendit illi omnia regna orbis terrarum in momento temporis, 6. et dixit ad illum diabolus: Tibi dabo potestatem hanc omnem, et gloriam ipsorum: quoniam mihi tradita est, et, cuicumque volo, do illam. 7. Tu ergo, si procidens adoraveris ante me, erint tua omnia. 8. Et respondens dixit illi Jesus: Scriptum est: Diliges Dominum Deum tuum, et ipsi soli servies. 9. Et adduxit illum in Hie . . . alem, et statuit illum super pinnam templi, et dixit illi:

Si Filius es, Dei mitte te hinc. 10. Scriptum est enim, quo-
niam Angelis suis mandavit de te, ut custodiant te: 11. super
manus tollent te, ne forte offendas ad lapidem pedem tuum,
12. Et respondens, dixit illi Jesus: Quia scriptum et: Non
temptabis Dominum Deum tuum. 13. Et consummata omni
temptatione, diabolus discessit ab eo, usque in tempore. 14. Et
reversus est Jesus in virtute Spiritus in Galilaeam. et fama exiit
per omnem finitimam regionem de illo. 15. Et ipse docebat in
Synagogis, honorem accipiens ab omnibus. 16. Et venit in
Nazaret, ubi erat nutritus. et intravit secundum consuetudinem
die 'sabbato in Synagoga, et surrexit legere. 17. Et porrectus
est illi liber Prophaetae Esaiae, et revolvens librum, invenit lo-
cum, ubi erat scriptum: 18. Spiritus Domini super me: prop-
ter quod unxit me, evangelizare humilibus missit me, 19. prae-
dicare captivis remissionem, et caecis visum. dimittere confractos
in requiem, praedicare annum Domini acceptum, et diem redemp-
tionis. 20. Et revolvens librum, et reddens ministro, sedet.
Et omnium in Synagoga oculi erant intuentes in eum. 21. Cae-
pit autem dicere ad illos: Quoniam hodie inpleta est Scripturam
haec in auribus vestris. 22. Et omnes testimonium dabant
illi. et mirabantur in verbis gratiae quae prodibant de ore illius.
et dicebant: Nonne Filius Joseph hic? 23. Et dixit ad illos:
Forsitam dicetis mihi parabolam hanc: Medice cura te ipsum:
quaecumque audivimus facta in Capharnaum, fac et hic in patria
tua. 24. Dixit autem: Amen dico vobis, quia nullus Propheta
acceptus est in patria sua. 25. In veritate dico vobis: Multæ
viduae erant in diebus Heliae, quando clausum est caelum per
triennium. et menses sex: quomodo facta est famis magna super
omnem terram; 26. et ad nullam earum missus est Helias,
nisi in Sarepta Sidonia, ad mulierem viduam. 27. Et multi
leprosi erant in Israhel sub Heliseo Propheta: set nullus eorum
purgatus est, nisi Ineman Sirus. 28. Et repleti sunt omnes
ira in Synagoga audientes h . . c. 29. Et surgentes, eiciebant
illum extra civitatem: et adduxerunt eum usque ad supercilim
montis, super quem civitas aedificata erat ipsorum. 30. Et
praeteriens per medio illorum, ibant. 31. Et devenit in Caphar-
naum civitatem Galilaeae, et erat docens illos sabbatis. 32. Et
stupebant in doctrina ejus, quoniam in potestate erat verbum
illius. 33. Et erat in Synagoga homo habens daemonium in-
mundum, et exclamavit voce magna, dicens: 34. Quid nobis
est, et tibi Jesu Nazarene? venisti perdere nos? scio te qui sis,
Sanctus Dei. 35. Et objurgavit illum Jesus, dicens: Ommu-
tesce, et exi ab illo. Et. cum projecisset illum demonium, exiit
ab illo, nihil nocens illum. 36. Et factus est pavor super om-
nes, et conloquebantur ad alterutrum. dicentes: Quod est hoc
verbum, quia in potestate. et virtute imperat immundis spiritibus.

et exeunt? 37. Et exibat fama de eo in omnem finitimam regionem. 38. Surgens autem de Synagoga, intravit in domum Simonis. Socrus autem Simonis detinebatur febre magna: et rogaverunt illum pro ea. 39. Et adstans super eam, imperavit febri: et reliquid eam. Confestim autem surgens, ministrabat (h)is. 40. Occidente autem sole, omnes, quodquod habebant aegros languoribus variis, adducebant illos ad eum. Qui unicuique eorum manibus inpositis curabat illos. 41. Exibant autem et daemonia a multis exclamantia, et dicentia: Tu es Filius Dei: et abjurgans, non sinebat ea loqui: quoniam sciebant Christum illum esse. 42. Orta autem die, egressus abiit in desertum locum, et turbae requirebant illum, et venerunt usque ad eum, et detinebant illum, ne discederet ab ipsis. 43. Qui dixit ad illos: Quoniam et aliis civitatibus oportet me evangelizare regnum Dei: quia hab hoc missus sum. 44. Et erat praedicans in Synagogis Galilaeae.

V. 1. Factum est autem, dum turba incumbit ei ad audiendum verbum Dei, et ipse erat stans juxta stagnum Gennesaret. 2. Vidit naviculas duas stantes ad litus; de quibus piscatores egressi, latabant retias suas. 3. Ascendens autem in unam naviculeam, quae erat Simonis, rogavit eum, ut producerent terra quantulumcumque. Sedens autem, docebat de navicula turbas. 4. Cumque desiit loqui, dixit ad Simonem: Leva in alto, et expandite retias vestras ad capiendum. 5. Et respondens Simon, dixit illi: Magister, per totam noctem laborantes, nihil cepimus: sed in verbo tuo expandam retiam. 6. Et, cum hoc fecissent, concluserunt piscium multitudinem magnam: rumpebantur autem retiae eorum. 7. Et adnuebant socios in alia navic . . . t ve . . nt, et adjuvarent eos. Et venerunt, et repleverunt ambas naves, ita ut mergerentur. 8. Hoc viso, Simon procidit genibus Jesu dicens: Exi a me, quia vir peccator sum, Domine. 9. Pavor enim adprehenderat eum, et omnes qui cum illo erant, in captura piscium, quae ceperant: 10. similiter Jacobus, et Johannes filii Zebedei, qui erant sociis Simonis. Et dixit ad Simonem Jesus: Noli timere: jam amodo eris vivificans homines. 11. Et, deductis naviculis ad terram, relictis omnibus secuti sunt eum. 12. Et factum est, dum esset ipse in una civitatum, et ecce vir plenus lepra, et ipse prostratus in faciem, orabat illum, dicens: Quoniam, si vis, potes me mundare. 13. Et extendens manum, tetigit illum, dicens: Volo mundare. Et protinus lepra discessit ab illo; 14. et ipse precepit ei nemini diceret: sed: Vade, et ostende te Sacerdoti. et offers pro purgatione tua, sicut praecepit Moyses, ut sit in testimoninium hoc vobis. 15. Divulgabatur autem magis fama de eo; et conveniebant turbae multae audire, et curari a languoribus suis. 16. Ipse autem erat secedens in desertis, et orabat. 17. Et factum est in una dierum, et ipse erat docens. Et e . . . avisae . . . ente . . . doctores, qui

convenerant ex omni municipio Galilaee, et de Judea, et Hierusalem: et virtus erat Domini ad sanandum eos. 18. Et ecce viri adferentes super lectum hominem, qui erat paralyticus: et quaerebant inferre illum, et ponere ante eum. 19. Et, cum non ... issent ... erre ... propter turbam, ascenderunt super lectum, et per tegulas dimiserunt eum cum lectulo in conspectu Jesu. 20. Et, visa fide illorum, dixit homini: Remissa sunt tibi peccata tua. 21. Et ceperunt cogitare Scribae, et Pharisaei, dicentes: Quis est, qui loquitur blasphemias? Quis poterit dimittere peccata, nisi unus Deus? 22. Cognitis ... Jesus cogitationinibus eorum, dixit ad illos: Quid cogitatis in cordibus vestris? quid est facilius dicere: Remittuntur tibi peccata tua: aut dicere: Surge, et ambula? 24. Ut sciatis autem quia potestatem habet Filius hominis in terra remittendi peccata, ait paralytico: Tibi dico, surge et tolle lectum tuum, et vade in domum tuam. 25. Et confestim surgens coram omnibus, sustulit grabattum suum, in quo jacebat abiit in domum suam honoricans Deum. 26. Et pavor adprehendit omnes. Et inpleti sunt timore, dicentes: Quoniam vid ... mi ... 27. Et ... exiit, et intuitus est publicanum ... ne Levi sedentem ad theloneum, et dixit illi: Sequere me. 28. Et, relictis omnibus, surgens sequebatur illum. 29. Et fecit illi cenam magnam Levi in domo sua: et erat turba ingens publicanorum, et aliorum, qui erant cum illis d .. com b ... 30. Et m .. uraverunt Pharisaei, et Scribae eorum, dicentes ad discipulos illius: Quare cum publicanis, et peccatoribes manducat, et bibit. 31. Et respondens Jesus, dixit ad illos: Non egent ani medico, sed qui se male habent. 32. Non veni vocare iustos, sed peccatores in paenitentiam. 33. Qui dixerunt ad illum: Quare discipuli Johannis jejunant frequenter, et Pharisaeorum et orationes faciunt: tui autem manducant, et bibent? 34. Qui dixit ad illos: Nunquid possunt fili sponsi, quamdiu sponsus cum illis est, jejunare? 35. Venient dies; et cum ablatus fuerit ab illis sponsus, tunc jejunabunt in illis diebus. 36. Dixit autem et parabolam ad eos: Quia nemo insumentum tunicae rudis adsuit panno veteri: alioquin et novum scindet, et veteri non conveniet insumentum a novo. 37. Et nemo mittit vinum novum in utres veteres: aliqui rumpet vinum n .. vum utres, et ipse effonditur, et utres peribunt. 38. Sed vinum in utres novos mittunt, et ambo servantur.

VI. 1. Et factum est in sabbato secundo primo, cum transiret per sata et vellerent discipuli illius spicas, manibus conterentes, et edebant. 2. Quidam autem Phari ...... erunt ... ant: Quid ... sabbatis, quod non licet? 5. Et respondens dixit illis Jesus: Nec hoc legistis, quod fecit David, cum esuriit ipse, et qui cum eo erant? 4. Quomodo intravit in domum Dei, et panes propositionis accepit, et manducavit, et dedit

eis, qui secum erant; quos non licet edere . . . si so . . . acerdotibus? 5. Et diceb . . illis: Quoniam Dominus est Filius hominis etiam sabbati. 6. Factum est autem in alio sabbato intrare illum in Synagoga, et docere. Et erat ibi homo, et manus illius dextra erat arida. 7. Observabant autem Scribae, et Pharisae . . . sabbati . . ur . . ret . . . nir . . . et ac . . ar . . . illum. 8. Ipse autem sciebat cogitationes illorum. Dixit autem homini, qui habebat manum aridam: Surge, et sta in medio. Et surgens, stetit, 9. Dixit autem Jesus ad illos: Interrogabo vos, si licet sabbatis be . . acere, . . ale . . . . . . 10. Circumspiciens omnes illos esse in ira, dixit homini: Extende manum tuam. Et extendit: et restituta est manus illius. Ipsi autem impleti sunt stupore, et conloquebantur ad invicem quidnam facerent ı . . u. 12. Factum . . . . . . rat pernoctans in oratione Dei. 13. Et cum dies horta est, vocavit discipulos suos, et eligens ex eis duodecim, quos et Apostolos nominavit. 14. Simonem, quem et cognominavit Petrum, et Andream fratrem ejus, et Jacobum, et Johannem, et Philippum, . . Ba . . . 15. . . . et Ma . . heum, et Thomam, et Jacobum Alphei, et Simonem qui appellatur Zelotes, et Judam Jacobi, et Judant, qui erat proditor. 17. Et descendens cum illis, stetit in loco campense, at turba discipulorum ejus, et multitudo ingens populi ab omni Judea, et Hierusalem, et trans fretum, et maritima Tyri, et Sidonis, 18. qui venerant audire illum, et curari a languoribus suis. Et qui vexabantur ab spiritibus immundis, curabantur. 19. Et omnis turba quaerebat tangere eum: quoniam virtus ab illo exibat, et sanabat omnes. 20. Et ipse adlevans oculos in discentes suos, dicebat: Beati pauperes spiritu; quoniam vestrum est regnum Dei. 21. Beati, qui esuritis nunc, et sititis; quoniam saturi eritis. Beati, qui ploratis nunc: quoniam videbitis. 22. Beati estis, cum odierint vos homines, et cum segregaverint vos, et cum ciecerint vos et cum exprobraverint nomen vestrum, tamquam nequam, causam Fili hominis. 23. Gaudete in illa hora, et exultamini; ecce enim merces vestra copiosa est in caelo: similiter faciebant Profetis Patres illorum. 24. Verumtamen vae vobis divitibus, quoniam habetis consolationem vestram. 25. Vae vobis saturis; quia esurietis. Vae vobis, qui ridetis nunc; quia lugebitis, et flebitis. 26. Vae, cum bene vobis dixerint omnes homines: similiter faciebant Pseudoprophetis Patres eorum. 27. Sed vobis dico audientibus: Diligite inimicos vestros, benefacite eis, qui oderunt vos. 28. Benedicite maledicentes vos, orate pro eis qui calumniantur vos. 29. Percutienti te in maxilla preve ei alteram. Et ab eo, qui autferet vestimentum tuum, et palleum vetare noli. 30. Omni autem poscenti te, da: et ab eo qui tollit tua, repetere noli. 31. Et, quemadmodum vultis ut faciant vobis homines, sic facite eis. 32. Et, si diligites eos, qui vos diligunt, quae vobis gratia

est? nam et peccatores, eos, qui se diligent, diligunt. 33. Et,
si benefeceritis, qui benefaciunt vobis, quae gratia est vobis?
etenim peccatores hoc faciunt. 34. Et, si feneretis eis, a qui-
bus speratis recipere, quae gratia est vobis? etenim peccatores
peccatoribus fenerunt, ut recipiant. 35. Veruntamen diligite
inimicos vestros, et benefacite, et fenerate, nihil desperantes: et
erit merces vestra multa in caelo, et eritis fili Excelsi: quoniam
ipse suavis est super ingratos, et nequas. 36. Estote miseri-
cordes, sicut et Pater vester miseretur. 37. Nolite judicare,
ne judicemini: nolite condemnare, ut non condemnemini. Dimit-
tite, et dimittemini. 38. Date, et dabitur vobis; mensuram
bonam, agitatam, cumulatam superfluentem dabunt in sinu vestro.
Eadem mensuram, qua metitis, remetietur vobis. 39. Dicebat
autem et parabolam illis: Nunquid potest caecus caecum du-
cere? nonne utrique in foveam incident? 40. Non est discens
super magistrum: consumatus autem omnis erit, si sit sicut ma-
gister illius. 41. Quid autem vides festucam in oculo fratris
tui, trabem autem, quae in oculo tuo est, non consideras? 42.
Aut quomodo potest dicere fratri tuo: sine eiciam festucam de
oculo tuo: et ecce in oculo tuo trabes subiacet? Hypocrita, eice
primum trabem de oculo tuo: et tunc perspicies eicere festucam
de oculo fratris tui. 45. Non est arbor bona, faciens fructus
malos: nec arbor mala, faciens fructus bonos. 54. Unaquaeque
arbor ex fructu suo dinoscitur. Neque legunt de spinis ficus:
sed nec de rubo vindemiant uvam. 45. Bonus enim homo, de
bono thesauro cordis sui profert bonum. et nequa, de malo
profert malum. Ex abundantia cordis os illius loquitur. 46.
Quid autem me vocatis, Domine, Domine; et non facitis quae
dico? 47. Omnis, qui venit ad me et audit verba mea, et
facit illa, demonstrabo vobis cui sit similis: 48. similis est
homini aedificanti domum, qui fodit in altum, et posuit funda-
menta super petram; tempestate horta, impulit flumen domui illi,
nec valuit movere illam: fundata enim erat supra petram. 49.
Qui autem audit, et non facit, similis est homini aedificanti do-
mum supra terram sine fundamento; impulit flumen domui illi,
et cecedit, et facta est ruina domus illius magna.

VII. 1. Factum est autem, cum inplesset omnia verba in
auribus populi, intravit in Capharnaum. 2. Centurionis autem
cujusdam servus mala habens, incipiebat mori qui erat ei carus.
3. Audiens autem de Jesu, misit seniores Judaeorum rogans
illum ut veniret, et sanaret servum illius. 4. Qui, cum venis-
sent, rogabant Jesum sollicite, dicentes: Quoniam dignus est,
ut illi praestes hoc: 5. diligit enim gentem nostram, et Synago-
gam ipse aedificavit nobis. 6. Ibat autem cum illis Jesus. Cum-
que jam non longe abesset a domo, misit ad illum Centurio
amicos, dicens ei: Domine, noli vexare te: non sum enim dignus,

ut sub tectum meum intres; sed dic verbo, et sanabitur puer meus. 8. Nam et ego homo sum potestatis subjectus: habeo sub me milites: dico huic vade, et vadit: et alio veni, et venit: et servo meo fac hoc, et facit. 9. His auditis, Jesus miratus est: et conversus sequenti se turbae, dixit: Amen dico vobis, in nullo tantam fidem inveni in Istrahel. 10. Et reversi sunt domum, qui missi erant, et invenerunt servum sanum. 11. Et factum est, deinceps ibat Jesus in civitatem, quae appellatur Nain; et comitabantur cum illo discipuli sui, et turba magna. 12. Factum est autem cum adpropinquaret portae civitatis; et ecce efferebatur mortuus filius unicus matris suae; et haec erat vidua, et turba civitatis magna cum illa. 13. Et visam eam Dominus, misertus est ei, et dixit ei: Noli flere 14. Et accedens, tetigit locutum, (et qui portabant, steterunt) et ait: Adulescens tibi dico, surge. 15. Et consedit mortuus, et coepit loqui. Et dedit eum matri suae. 16. Adprehendit autem timor omnes, et honorificabant Deum, dicentes: Quoniam Propheta magnus surrexit in nobis; et quia visitavit Deus populum suum in bono. 17. Et exibit verbum hoc in tota Judaea, de illo, et in omni finitima regione. 18. Et renuntiaverunt Johanni discipuli sui. 19. Et, convocatis duobus quibusdam ex discipulis suis, Johannes misit ad Dominum, dicens: Tu es, qui venturus es, an alium expectamus? 20. Et venerunt viri ad eum, et dixerunt: Johannes Baptista misit nos, dicens: Tu es, qui venturus es, an alium expectamus? 21. Eadem hora curabat multos a languoribus, et verberibus, et spiritibus malignis; et caecis multis donavit visum. 22. Et respondens, dixit illis: Euntes renuntiate Johanni, quae vidistis, et audistis? Caeci vident, clodi ambulant, leprosi purgantur, surdi audiunt, mortui resurgent, pauperes evangelizantur: 23. et, beatus erit, quicumque non scandalizabitur in me. 24. Cumque discessissent nuntii Johannis, coepit dicere de Johannen ad turbas: Quid existis in deserto videre? harundinem a vento moveri? 25. Sed quid existis videre? hominem mollibus vestimentis indutum? Ecce, qui in veste praetiosa et in deliciis superabundant, in domibus regum sunt. 26. Sed quid existis videre? Prophetam? Etiam dico vobis: Nemo major in natis mulierum, amplius est Johannen Baptista, et amplius quam Propheta. 27. Hic est, de quo scriptum est: Ecce mitto Angelum meum ante faciem tuam, qui praeparavit viam tuam. 28. Dico autem vobis: Major in natis mulierum Johannen Baptista nemo est. Et qui minimus est in regno Dei, major illo est. 29. Et omnis populus cum audissent, et publicani justificaverunt Deum, baptizati baptismum Johannis. 30. Pharisaei autem, et legis doctores consilium Dei spreverunt in se, cum non . . . nt bap . . . ati. 31. Cum ergo adsimilabo homines gentis hujus? et cui sunt similes? 32. Similes

sunt infantibus in foro sedentibus, qui clamant ad alterutrum, dicentes: Cantavimus vobis, et non saltastis: lamentavimus vobis, et non planxistis. 33. Venit Johannis baptista ne .. dere, ne ... bibens, e ... citis: Daemonium habet. 34. Venit Filius hominis, manducans, et bibens, et dicitis: Ecce homo devorator, et bibens vinum, amicus publicanorum. 35. Et justificata est sapientia ab omnibus filiis suis. 36. Rogavit autem eum quidam Pharisaeus, ut cibum caperet secum. Et ingressus in domum Pharisaei, discubuit 37. Et ecce mulier in civitate, quae erat peccatrix, cognito eo accumbere in domo Pharisaei, adferebat ampullam unguenti: 38. et sta(n)s, a retro pedes illius, flens lacrimis irrigabat, et capillis capitis sui extergebat, et osculabatur pedes illius, et ungebat unguento. 39. Videns autem Pharisaeus, qui invitaverat eum, dixit intra se dicens: Hic, si erat Propheta, sciret utique quae et qualis est mulier, quae tangit illum; quoniam peccatrix est. 40. Et respondens Jesus, dixit ad illum: Simon, habeo tibi aliquid dicere. Qui ait: Dic, Magister. 41. Duo debitores erant cuidam feneratori: unus debebat denarios quingentos, et alius denarios quinquaginta. 42. Non habentibus illis unde redderent, utrisque donavit. Quis ergo illum amplius diliget? 43. Respondens autem Simon, dixit: Aestimo, quod is, cui amplius redonavit. Qui dixit ei: Recte judicasti. 44. Et conversus ad mulierem, dixit Simoni: Vides hanc mulierem? Intravi in domum tuam, aquam in pedibus mihi non dedisti: haec autem lacrimis irrigavit mihi pedes, et capillis suis extersit. 45. Osculum mihi non dedisti: haec autem, ex quo intravit, non desiit osculando pedes meos. 46. Oleo non unxisti pedes meos: haec autem unguento unxit. 47. Qua ex causa tibi dico: Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum. Cui autem minus dimittitur, minus diligit. 48. Et ait ad illam Jesus: Remittuntur tibi peccata. 49. Et coeperunt, qui discumbebant, pariter dicere intra se: Quis est hic qui peccata remittit? 50. Dixit autem ad mulierem: Fides tua te salvam fecit: vade in pace.

VIII. 1. Et factum est deinceps, et ipse circuibat per civitates et vicos, praedicans, et adnuntians regnum Dei: et duodecim discipuli cum illo. 2. Et mulieres quaedam, quae erant curatae ab spiritibus inmundis: Maria, quae cognominatur Magdalene, ex qua daemonia septem exierant, et Johanna uxor Chuze procuratoris Erodis, et Susanna, et aliae conplures, quae et ministrabant illi de facultatibus suis. 4. Conveniente autem turba magna, et eorum, qui ex civitatibus adveniebant, dixit parabolam: 5. Ecce exiit, qui seminat, seminare semen suum: dum seminat, quoddam cecidit juxta viam, et conculcatum est, et volucres comederunt illud. 6. Et aliud cecidit super petram, et enatum exaruit, propter quod non haberet umorem. 7. Et

aliut cecidit inter spinas, et creverunt spinae, et suffocaverunt illud. Et aliud cecidit super terram optimam, et bonam, et ortum fecit fructum centies tantum. Et haec dicens, clamabat: Qui habet aures audiendi. audiat. 9. Interrogabant autem illum discipuli, quidnam esset haec parabola. 10. Qui dixit: Vobis traditum est mysterium regni Dei: ceteris autem in parabolis, ut videntes non videant, et audientes non intellegant. 11. Est autem haec parabola: Semen est verbum Dei. 12. Qui autem secus viam, hi sunt, qui audiunt; venit autem diabolus, et tollet de corde eorum verbum, ne credentes salvi fiant. 13. Qui autem super petram, hi sunt, qui, cum audierint, cum gaudio recipient verbum: et ipsi radices non habent: qui ad tempus credunt, et in tempore temptationis discedunt. 14. Quod autem in spinas cecidit, hi sunt, qui audiunt verbum, et a sollicitudinibus, et divitiis, et luxuriis saeculi ingredientes, suffocantur, et non dant fructum. 15. Quod autem in terram bonam: hi sunt, qui in corde bono audientes verbum, retinent, et fructum dant in patientia. 16. Nemo autem lucernam accensam operiet illam vase, aut suptus lectum ponit, sed supra candelabrum ponit, ut omnes intrantes, videant lumen. 17. Nihil enim est occultum, quod non palam fiat: sed nec absconsum, nisi ut cognoscatur, et in palam veniat. 18. Videte, quomodo audiatis? Quisque enim habuerit, dabitur illi: et qui non habuerit, et quod putat se habere, auferetur ab eo. 19. Venerunt autem ad illum mater, et fratres illius, set non poterant conloqui ei propter turbam. 20. Nuntiatum est autem illi: Quoniam mater tua, et fratres tui stant foris, volentes te videre. 21. Qui respondens, dixit ad illos: Mater mea, et fratres mei, illi sunt, qui verbum Dei audiunt, et faciunt. 22. Factum est autem in una dierum: et ipse ascendit in naviculam, et discipuli ejus, et dixit ad illos: Transfretemus stagnum. Et sustuleru . . . 23. Navigantibus autem eis, condormiit, et descendit turbo in stagnum venti, et conplebantur, et periculabantur. 24. Accidentes autem discipuli, suscitaverunt illum, dicentes: Magister, perimus. Tunc surgens, imperavit vento, et tempestati aquae, et destiterunt: et facta est tranquillitas. 25. Dixit autem illis: Ubi est fides vestra? . . mentes autem mirati sunt ad ali(u)s alium, dicentes: quisnam, ut hic, est, qui et ventis imperat, et aquae, et obaudiunt illi? 26. Enavigaverunt autem in regionem Gerasenorum, quae est trans fretum Galilaeae. 27. Gresso autem illo, occurrit illi vir, qui daemonem habebat ex temporibus multis, et vestimentum non induebatur, neque domo manebat, sed in monumentis. 28. Videns autem Jesum, prostravit se, et, exclamans voce magna, dixit: Quid mihi est tecum Jesu Fili Dei Summi? oro te, ne me torqueas. 29. Praecipiebat enim spiritui immundo exire de homine. Multis enim temporibus arripuerat illum: alligabatur enim catenis,

et conpedibus, ut custodiretur; et, erumpens vincula, fugabatur a daemone in desertis. 30. Interrogavit autem illum Jesus: Quod tibi nomen est? Qui dixit: Legio: quoniam daemonia multa erant in eo. 31. Et rogabant i . . um, ne imperaret eis in abyssum ire. 32. Erat autem ibi grex porcorum magna, quae pascebatur: et rogaverunt illum, ut in eis intrarent. Et permisit illis. 33. Et, cum exissent daemonia ab homine, intraverunt in porcos; et inpetum fecit grex per praeceps, in mare, et suffocata est. 34. Videntes autem pastores, fugerunt, et renuntiaverunt quod factum est in civitatem, et in agros. 35. Exierunt autem videre quod factum est, et venerunt ad Jesum, et invenerunt sedentem hominem, a quo daemonia exierant, vestitum, et constantem mente ante pedes Jesu, et timuerunt. 36. Adnuntiaverunt autem illis, qui viderant, quomodo sanatus est is, qui a daemoniis erat vexatus. 37. Rogavit autem illum omnis multitudo regionis Gerasenorum, ut discederet ab eis; quoniam timore magno detinebantur. Ipse autem ascendens in nave, reversus est. 38. Rogabat autem eum ille vir, a quo exierant daemonia, ut esset secum. Dimisit autem Jesus illum, dicens: 39. Revertere domi aput te, et enarra quanta tibi fecerit Deus. Et abiit per totam civitatem praedicans quanta Jesus fecisset illi. 40. Factum est autem, dum reverteretur Jesus, et exciper . . um tur . . . erant enim . . . s expectantes eum. 41. Et ecce venit vir nomine Jairus, et hic erat Princeps Synagogae: et, prostratus ad pedes Jesu, rogabat illum, ut intraret in domum suam 42. Quia filia unica erat illi fere annorum duodecim, et haec moriebatur. Et factum est, dum iret turba . . . at et con . . . me . . . ita ut suffocarent eum. 43. Et mulier, quae erat in profluvio sanguinis ab annis duodecim, quae in medicis consumpserat omnem substantiam suam, nec potuit ab aliquo curari, 44. accedens de retro, tetigit vestimentum ejus, et protinus stetit fluxus sanguinis ejus. 45. Jesus autem, sciens quod exierit ab eo virtus, dixit: Qui tetigit me? Negantibus autem omnibus, ait Petrus, et qui cum illo erant: Magister, turbae tam magnae conprimunt te, et dicis: Quis tetigit me? 46. Qui dixit: Tetigit me aliquis; ego enim cognovi virtutem exisse a me. 47. Ut vidit autem mulier, se non latuisse, venit tremens, et procidens ante pedes illius; et ob quam causam tetigit eum, indicavit coram omni populo; et quomodo sanata est comfestim. 48 Qui dicit ei: 48. Filia, fides tua te salvam fecit: vade in pace. 49. Adhuc loquente eo, venit a Principe Synagogae, dicens ei . . ortua est filia tua, noli v(ex)are illum. 50. Jesus autem, cum audisset . . . dixit . . sat . . puellae: Noli timere: tantum crede, et vivet. 51. Cumque venisset domi, non est passus intrare secum quemquam, nisi Petrum, et Johannem, et Jacobum, et patrem, et matrem puellae. 52. Plorabant autem omnes, et plange-

bant eum. Qui dixit: Nolite flere, no . . nim mo . . a est, sed dormit. 53. Et . . ridebant eum, s(c)ientes eam mortuam esse. 54. Ipse autem, adpraehensa manu ejus exclamavit, dicens: Puella, surge. 55. Et reversus est spiritus ejus, et surrexit statim. Et jussit dari ei manducare. 56. Obstupuerunt autem parentes ejus, praecepitque illis, ut nemini dicerent quod factum est.

IX. 1. Convocatis autem duodecim Apostolis, dedit illis virtutem, et potestatem super omnia daemonia, et languores curandi. 2. Et misit illos praedicare regnum Dei, et sanare aegrotos. 3. Et dixit ad illos: Nihil tollatis in via, neque virgam, neqne peram neque calceamenta, neque panem, neque pecuniam, neque duas tunicas habeatis. 4. In quancumque domnm intraveritis, ibi manete, et inde exite. 5. Et quicunque non receperint vos, exeuntes de civitate illa, pulverem vestrum de pedibus excutite in testimonium illis. 6. Exeuntes autem, circuib . . . . r muni . . evangeli . . ntes, et curantes ubique. 7. Audiit autem Herodes Tetrarcha omnia, quae fiebant, et stupebat, eo quod diceretur a quibusdam: 8. Quia Johannes surrexit a mortuis: a quibusdam autem: Quia Helias apparu . . ab aliis autem: Quia Propheta de antiquis surrexit. 9. Dixit au . . . ha . . Jo . . nem . . . collavi. Quis autem est hic, de quo audio ego talia? Et quaerebat videre illum. 10. Et reversi Apostoli, nontiaverunt illi quaecumquae fecerunt: et adsumens eos, secessit seorsum in locum desertum, qui vocabatur Bet . . da . . . 11. Turbae autem, cum cognovissent, secutae sunt eum: et excipiens illos, loquebatur illis de regno Dei, eos . . . necesse habebant curari, sanabat. 12. Dies autem coeperat declinare. Accedentes autem duodecim, dixerunt illi: Dimitte turbam, ut, euntes adjacentes vicos, et agros, reficiant se, et inveniant escas: quoniam hic in deserto loco sumus. 13. Dixit autem ad illos: Date eis manducare. Qui dixerunt: Non sunt nobis plusquam quinque panes, et pisces duo: nisi nos euntes, emamus in omnem populum hunc escas. 14. Erant autem viri fere quinque milia. Dixit autem ad discipulos suos: Facite illos recumbere per cor . . . quin . . . no . . . 15. runt s . . . recu . . . nt omnes. 16. Acceptis autem quinque panibus, et duobus piscibus, respiciens in caelum, benedixit super illos: et confregit, et dabat discipulis, ut adponerent turbis. 17. Et manducaverunt, et satiati sunt. Et sublatum est, quod superfuit illis, fragmentorum cophin . . . decim. 18. E . . . um est, . . . esset in . . . reto, aderant illi discipuli sui, et interrogavit eos, dicens: Quem me dicunt turbae esse? 19. Qi respondentes, dixerunt: Johannem Baptistam; alii autem Heliam; aliqui vero, quia Profeta unus de prioribus surrexit. 20. Dixit autem illis: Vos autem quem me dicitis esse? Respondens autem Petrus, dixit: Christum. 21. Qui, cum obiurgasset illos, praecepit ne cui dicerent hoc,

dicens: 22. Quoniam oportet Filium hominis multa pati, et
reprabari a Senioribus, et Pontificibus, et Scribis, et interfici.
et post tertium diem resurgere. 23. Dicebat autem ad omnes:
Si quis vult post me venire, abneget se ipsum, et sequatur me.
24. Quisque enim voluerit animam suam salvam facere, perdet
illam: et, qui perdiderit animam suam causa mea, salvabit illam.
25. Qu .. enim pro .. homini lucrari mundum totum, se au-
tem ipsum perdere aut jacturam faciat. 26. Quisque enim
confusus fuerit me, et m .. hunc Fil ... homin ... fondet ...
cum venerit in gloria sua, et .. tris, et Sanctorum Angelo-
rum. 27. ... eo autem vo .. vere: sunt .... dam hic .. ntes,
qui non gustabunt mortem, donec vide .. nt regnum Dei.
28. Factum est autem post haec verba circiter post dies
octo adsumptis .. on Petro, .. ohanne, et .. bo, ascen
.. in mon .. m, ut ora .. t. 29. Et factum est, dum o .. at
ipse, et facta est facies vultus ejus alia, et vestis ejus candida,
praefulgens. 30. Et ecce viri duo conloquebantur ei. Erat
autem Moyses, et Helias, apparentes in gloriam: 31. dicebant
consummationem illius. quam impleturus erat in Hierusalem. 32.
Petrus autem, et qui cum eo erant, gravati sunt somno. Evigi-
lantes autem, viderunt gloriam ejus, et duos viros adsistentes ei.
33. Et factum est dum discerent ab illo, dixit Petrus: Magis-
ter, bonum est nos hic esse; et faciamus tabernacula tria, unum
Tibi, et unum Moysi et unum Heliae: nesciens quid diceret. 34.
Haec autem eo dicente, facta est nubs, et obumbrabat illos: timue-
runt autem, dum illi intrarent in nubem. 35. Et vox facta est de
nub ... icens ... t Filius .. s electus: ipsum audite. 36. Et, cum
facta est vox, inventus est Jesus solus. Et ipsi tacuerunt, et
nemini indicaverunt in illis diebus quidquam ex iis, quae vide-
rant. 37. Factum est au .. per diem, descendentibus eis de
monte occurrit illis turba magna. 38. Et ecce vir de .. rba
exc .. avit, dicens: Magister, oro te, respicias in filium meum,
quia unicus mihi est: 39. et ecce spiritus arripit illum subito,
et concidit, et discarpit illum cum spuma, et vix recedit ab
illo, contribulans eum: 40. et p .. catus sum discipulos tuos.
ut eicerent illum, et non potuerunt. 41. Respondens autem
Jesus, dixit: O generatio incredibilis: quousque ero aput vos,
et sufferam vos? Adhuc hoc filium tuum. 42. Adhuc autem
accedente illo, adlisit illum ille spiritus malus, et concarpsit.
43. Imperavit autem Jesus spiritui immundo, et sanavit puerum.
et reddidit illum patri suo. 44. Stupebant autem omnes in
magnalia Dei: omnibus autem mirantibus, de omnibus quae facie-
bat, dixit ad discipulos: Ponite vos in auribus vestris verba
haec; Filius enim hominis incipit tradi in manibus hominum.
45. Ad illi ignorabant verbum hoc: et erat occultum ab eis,
ne intelligerent, et timebant interrogare eum de verbo hoc. 46.

Intravit autem cogitatio in eis, quisnam esset major illorum. 47. Jesum autem, visa cogitatione cordis illorum, adprehensum infantem, statuit apud se, et dixit: 48. quicumque me recipit non me recipit, sed eum, qui me misit. Qui enim minimus in omnibus vobis est, hic est magnus. 49. Respondens autem Johannes, dixit: Magister, vidimus quendam in nomine tuo eicientem daemonia, et prohibebamus illum; quoniam non sequitur nobiscum. 50. Dixit autem ad illum Jesus: Sinite illum, et nolite prohibere; qui enim non est adversus vos, pro vobis est: nemo est enim qui non faciat virtutem in nomine meo, et poterit male loqui de me. 51. Factum est autem, dum conplerentur dies receptionis ejus, et ipse direxit faciem suam ire in Hierusalem. 52. Et misit nuntios ante conspectum suum, et euntes, intraverunt in civitate Samaritanorum, tanquam paraturi illi. 53. Et non receperunt eum, quoniam facies illius erat tendens in Hierusalem. 54. Videntes autem discipuli ejus Jacobus, et Johannes, dixerunt: Domine, vis, dicimus ut ignis de caelo descendat super illos, et consumat eos, sicut Helias fecit? 55. Et conversus, objurgavit illos, dicens: Nescitis cujus spiritus estis. 56. Filius hominis non venit animas hominum perdere, sed salvare. Et abierunt in aliut castellum. 57. Et factum est, euntibus illis in via, dixit quidam ad eum: Sequar te quocumque ieris. 58. Et dixit ei Jesus: Vulpes cubilia habent, et volucres caeli nidos, ubi requiescant; Filius autem hominis non habet, ubi capud reclinet. 59. Dixit autem ad illum: Sequere me. Qui dixit: Domine, permitte mihi prius ire, et sepelire patrem meum. 60. Dixit autem illi: Sine mortuos sepelire mortuos suos: tu autem vade; adnuntia regnum Dei. 61. Dixit autem alius: Sequar te Domine; prius autem permitte mihi ire, et nontiare eis, qui domo sunt. 62. Dixit autem ad illum Jesus: Nemo retro respiciens, et extendens manum super aratrum, aptus et regno Dei.

X. 1. Elegit autem et alios LXXII. et misit illos binos ante faciem suam, in omnem locum, et civitatem, ubi intraturus erat. 2. Dicebat autem illis: Messis copiosa: operarii autem pauci. Praecamini ergo Dominum messis, ut mittat operarios in messem suam. 3. Ecce mitto vos tamquam agnos in medio luporum. 4. Nolite portare sacculum; non peram, nec calciamentum: et neminem circa viam salutaveritis. 5. In quamcumque primum domum intraveritis, dicite: Pax huic domui. 6. Si ibi fuerit filius pacis, requiescet super illum pax vestra; sin autem, super vos revertetur. 7. In eadem domo manete, edentes, et bibentes quae ab illis apponuntur vobis; dignus est enim operarius mercedem suam. Nolite migrare de domo in domum. 8. Et in quacumqu . . . vitate intraveritis, et receperint vos, manducate quae adponuntur vobis, 9. et curate, qui in ea sunt,

infirmos, et dicite illis: Adpropinquavit in vos regnum Dei. 10. In quacunque autem civitate intraveritis, et non receperint vos, exeuntes in platea ejus, dic .. e: 11. Etiam pulv. .. qui ad ... nobis de civitate vestra in pedes excutimus super vos: adtamen scitote adpropinquasse regnum Dei. 12. Dico autem vobis: Sodomis in regno remissius erit, quam civitati illi. 13. Vae tibi Corozain, et Bed .. da; quia, si in Tyro, et Sidone factae fuissent virtutes, quae facta sunt in vobis, olim fors in cinere, et cilicio sedentes, paenitentiam egissent. 14. Verumtamen Tyro, et Sidoni in judicio remissius erit. quam vobis. 15. Et tu Capharnaum, numquit usque ad caelum exaltaveris? .. usque ad inferos demergeris. 16. Qui audit vos, me audit: et qui spernit vos, me spernit, et eum, qui me misit. Qui autem me audit, audit eum, qui me misit. 17. Reversi sunt autem LXX. et duo cum gaudio, dicentes: Domine, etiam daemones subiacent nobis in nomine tuo. 18. Dixit autem illis: Vi .. bam Satanam, tamquam fulgur de caelo ca .. ntem. 19. Ecce ... statem calcandi super viperas, et scorpiones, et super omnem viam inimici: nihil vos nocebit. 20. Verum in hoc nolite gaudere, quod spiritus vobis abaudiunt: gaudete autem, quia nomina vestra scripta sunt in caelo. 21. In illa hora exultavit in Spiritu Sancto, et dix .. Confiteo ... Domine ... et terrae, quoniam abscondisti haec a sapientibus, et sensatis, et revelasti ea parvolis. Ita Pater; quia sic placuit ante te. 22. Omnia mihi tradita sunt a Patre. Et nemo nobis quis est Pater, nisi Filius; et quicumque voluerit Filius, revelavit. 23. Et conversus ad discipulos, dixit: Beati oculi, qui videtis, quae vos videtis. 24. Dico enim vobis, quia multi Prophetae voluerunt videre, quae vos videtis, et non viderunt. 25. Et ecce quidam Legis doctor surrexit, temptans illum dicens: Magister, quid faciens vitam aeternam possidebo? 26. Et dixit ad illum: In lege, quid scriptum est? quomodo legis? 27. Qui respondens, dixit: Diliges Dominum Deum tuum in toto corde tuo, et in totta anima tua, et ex tottis viribus tuis: et diliges proximum tuum, tanquam te ipsum. 28. Dixit autem illi: Recte respondisti: hoc fac, et vibes. 29. Qui, cum se vellet justificare, dixit ad Jesum: Et quis est mihi proximus. 30. Suscipiens autem Jesus, dixit: Homo quidam descendebat ab Hierusalem in Hierico, et hic incidit in latrones qui, expoliantes eum. et plagis inpositis, abierunt, semivivo eo relicto. 31. Fortuito Sacerdos quidam descendebat per viam illam, et viso illo, praeteriit. 32. Similiter autem et Levites, cum transiret per eodem loco, et vidisset illum pertransiit. 33. Samaritanus autem quidam iter faciens, venit per eum, et videns eum, misertus est. 34. Et colligavit vulnera ejus, infundens oleum, adque vinum; et inpositum eum in suo jumento, duxit in stabulo, et curam habuit ejus. 35.

Et in crastinum diem protulit duos denarios, et dedit stabulario, et dixit illi: Diligenter curam illius habe; et quodcumque amplius erogaveris, revertens, ego reddam tibi. 36. Quis horum videtur proximus fuisse ejus, qui inciderat in latrones? 37. Ad ille dixit: Qui fecit misericordiam in illo. Dixit autem illi Jesus Recte respondisti: vade, et tu fac similiter. 38. Factum est autem, dum irent, ipse intravit in vicum quendam; mulier autem quaedam nomine Martha excepit illum in domo sua: 39. et huic erat soror, quae vocabatur Maria: quae, cum consedisset ad pedes Domini, audiebat verbum ejus. 40. Martha autem turbabatur circa plurimum ministerium. Adstans autem, dixit: Domine, non adtinet at te, quod soror mea reliquid me solam ministrare? dic ergo ei, ut adjuvet me. 41. Respondens autem, dixit ei Dominus: Martha, Martha, 42. Maria optimam partem sibi elegit, quae non auferetur ei.

XI. 1. Et factum est cum esset ipse in quodam loco orans; et, ut quievit, dixit quidam ex discentibus ejus: Domine, doce nos orare, sicut Johannes docuit discipulos suos. 2. Dixit autem illis: Cum orabitis, dicite: Pater Sancte, qui es in caelis, sanctificetur nomen tuum. Adveniat regnum tuum. Fiat voluntas tua. 3. Panem nostrum cotidianum da nobis hodie. 4. Et dimitte nobis peccata nostra, sicut et ipsi dimittimus omni debitori nostro. Et ne inducas ...... 6. ... adponam illi, et illi de .. tro resp .. dens, di ...... gens, 8. dabit il .. quantos de ... rat. 9. ... vobis ...... 11. ... si petierit piscem, numquid pro pisce serpen .. m illi por ... 12. ... si pe ...... 26. ... et adsumit adhuc alios septem spiritus nequiores se, et intrantes, inhabitant. Et fiunt nobissima hominis illius pejora priorum. 27. Factum est autem, cum diceret haec ipse, levata voce quaedam mulier dixit illi Beatus venter, qui te portavit, et ubera, quae suxisti: 28. Qui ait illi: Beati qui audiunt verbumm Dei, et custodiunt. 29. Turba autem conveniente, coepit dicere: Gens haec, gens nequa est: signum quaerit; et non dabitur ei, nisi signum Jonae. 30. Sicut enim fuit Jonas signum Ninevitis; sic erit et Filius hominis huic generationi; et sicut Jonas in ventre coeti fuit; sic erit et Filius hominis in terram. 31. Regina Austri surget in judicio cum viris generationis hujus, et condemnavit eos: quoniam venit de finibus terrae audire sapientiam Solomonis: et ecce hic plus Solomone. 32. Viri Ninevitae surgent in judicio cum gente hac, et condemnabunt eam; quia paenitentiam egerunt in praedicationae Jonae et ecce hic plus quam Jona. 33. Nemo lucernam accensam in occulto ponit, neque sub modium, sed super candelabrum, ut intrantes, lumen videant. 34. Lucerna corporis tui est oc ... tuus. Si oculu ... simplex fuerit, totum corpus tuum lucidum est: si vero oculus tuus nequa fuerit, et corpus tuum tenebrosum erit. 35.

Si ergo lumen, quod est in te, tenebrae sunt, tenebrae rese . . . atae sunt? 37. Loquentae autem eo, rogavit eum quidam Pharisaeus, ut pranderet secum. Ingressus autem . . cubuit. 37. Pharisaeus autem coepit, recogitans intra se, dicere quod non prius baptizatus esset. 39. Dixit autem Dominus ad illum: Nunc vos Pharisaei, utrum ne exteriorem partem calicis, et catini, mundatis quod autem intus est vestrum, plenum est rapina, et nequitia? 40. Stulti, nonne qui fecit verum interiora, et exteriora fecit? 41. Verum, quod superest, date elemosynam: et ecce omnia munda vobis erunt. 42. Sed vae vobis Pharisaeis, quoniam decimatis mentam, et rutam, et omnem olus, et praeteristis judicium, et caritatem Dei. Haec oportet fieri, et illa non relinquere. 43. Vae vobis Pharisaei, quoniam diligitis primos consessus in Synagogis, et salutationes in foro. 44. Vae vobis, quoniam estis monumenta ignobilia, et homines ambulantes supra, ignorant. 45. Respondens autem quidam ex Legis doctoribus, dixit ei: Magister, haec dicens, et nobis contumeliam facis. 46. Qui dixit: Et vobis Legis doctoribus vae, quia honeratis homines sarcinas inportabiles, et ipsi uno digitorum vestrorum non attingitis ea. 47. Vae vobis, quoniam aedificatis monumenta Prophetarum: nam Patres vestri occiderunt illos. 48. Ergo testimonium perhibetis, non consentientes operibus Patrum vestrorum; quoniam illi quidem occiderunt eos, vos autem aedificatis. 49. Ideo et sapientia Dei dicit: Mittam in illis Prophetas, et Apostolos; et ex illis occident, et persequentur: 50. ut exquiratur sanguis omnium Propphetarum, qui effusus est ab origine mundi, usque in gente hac, 51. a sanguine Abel, usque ad sanguinem Zachariae, quem occiderunt inter altarium, et aedem. Ita dico vobis: exquiretur a gente hac. 52. Vae vobis Legis doctoribus, quoniam abscondistis clavem scientiae, et ipsi non intratis, et introeuntes, prohibuistis. 53. Dicente autem illo haec coram omni populo, coeperunt tam Scribae, quam et Legis doctores male se habere, et comminare illi de pluribus, 54. quaerentes occasivonem aliquam invenire ab illo, ut accusarent eum.

XII. 1 Multa autem turba . . . tinen . . . ci in . . . um in . . . t ita, ut . . . alium . . . culcarent, coepit dicere ad discentes: Primum cavete a fermento Pharisaeorum, quod est adfectatio. 2. Nihil enim opertum est, quod non revelabitur, et occultum quod non co . . cat . . 3. Qua . . n tenebris . . ritis, in lu . . raet . . buritur; et quod ad aurem locu . . fueritis . . cubiculis, praedicabitur supra t . . a. 4. Dico vobis, quasi amicis: nolite terreri ab his, qui occidunt, et post haec non habent amplius, quod faciant. 5. Demonstrabo autem vobis, quem timeatis: eum, qui, postquam occiderit, habet potestatem mittendi in gehennam. Dico vobis, hunc timete. 6. Nonne quinque passeres depondio viniunt? et unus eorum non est in oblivione

in conspectu Domini. 7. Sed et capilli capitis vestri omnes numerati sunt. Nolite timere; multo vos passeribus differtis. 8. Dico vobis: Omnis, quicumque confessus fuerit me coram hominibus, et Filius hominis confitebitur eum coram Angelis Dei: 9. qui autem negaverit me coram hominibus, abnegabitur coram Angelis Dei. 10. Et omnis, qui dixerit verbum in Filium hominis, remittetur illi: qui autem blasphemaverit Spiritum Sanctum, non remittetur illi. 11. Cum autem adducent vos ad Synagogas, et Principes, et Potestates, nolite solliciti esse, quomodo rationem reddatis, aut quid dicatis: 12. Sanctus enim Spiritus docebit vos eadem hora, quae oporteat dicere. 13. Dixit autem illi quidam de turba: Magister, dic fratri meo, ut partiatur mecum hereditatem. 14. Qui dixit ei: Homo, quis ... uit ... r vos ... m? 15. ... autem ... cavete ab omni avaritia; quia non in superando alicui, vita ipsius est, de facultate sua. 16. Dixit autem parabolam ad illos, dicens: Hominis cujusdam divitis uberes fructus attulit ager: 17. et recogitabat intra se, dicens: Quid faciam, quod non habeo ubi congeram fructus meos? Et cogitans, dixit: 18. Hoc faciam: deponam horrea; et majora aedificabo: et ibi congeram omnes fructus meos, 19. et dic .. animae meae: Habes multa bona; aepulare. 20. Dixit autem illi Deus: Stulte. hac nocte animam tuam reposcunt a te: quae ergo parasti, cujus erint? 22. Dixit autem ad discipulos suos: Propterea vobis dico: nolite solliciti esse de anima vestra, quid edatis; neque de corpore vestro, quid induamini. 23. Anima pluris est, quam esca: et corpus, plus quam vestitus. 24. Considerate corvos, quia non ... nequ ... nt; qui ... n est cel .. m, nq ... et Deus p ...... 25. ... test ... cere sta ... suae cubitum unum? 26. Et de ceteris, quid solliciti estis? 27. Considerate lilia agri, quomodo non texunt, neque neunt: dico vobis, nec Solomon in omni gloria ... tus er .. tanquam unum ex istis. 28. Quod si faenum ... hodie ... um ... ur ... vestit: quanto magis vos parvae fidei? 29. Et vos nolite quaerere quid edatis, aut quid bibatis: nolite solliciti esse: 30. haec enim omnia gentes saeculi quaerunt. Scit enim Pater vester, quia haec omnia opus sunt vobis. 31. Quaerite autem regnum ejus; et haec adicientur vobis. 32. Nolite timere minima grex; quoniam placuit Patri vestro dare vobis regnum. 33. Vendite bona vestra; et date elemosynam. Facite vobis sacculos, qui non veterascunt, thensaurum non deficientem in caelis, ubi fur non accedit, nec tinea consumit. 34. Ubi enim fuerit thensaurus vester, ibi erit et cor vestrum. 35. Et sint lumbi vestri succinti, et lucernae ardentes; 36. et vos similes hominibus expectantibus Dominum suum, quando revertatur a nuptiis: et cum venerit, et pulsaverit, confestim aperiant illi. 37. Beati servi illi, quos, cum venerit Dominus, invenerit vigilantes. Amen dico

vobis, quoniam su . . get se, et . . cumbere faciet illos et transiens, ...

XIII. 1. Venerunt autem quidam eodem tempore, nuntiantes ei de Galilaeis, quorum sanguinem Pilatus miscuit cum victimis suis. 2. Et respondens, dixit illis: Putatis, quoniam isti Galilaei prae omnibus Galilaeis fuerunt peccato . . . quoniam perpessi sunt talia? 3. Non, dico vobis: nisi paenitentiam egeritis, omnes similiter perietis. 4. Sicut et illi decem et octo, super quos cecidit turris in Siloa, et occidit eos; putatis, quia ipsi debitores fuerunt prae omnibus hominibus inhabitantibus in Hierusalem? 5. Non, dico vobis: sed, nisi paenitentiam egeritis, omnes similiter perietis. 6. Dicebat autem parabolam illis: Arborem ficus habebat quidam plantatam in vinea sua; et venit, quaerens fructum in ea, et non invenit. 7. Dixit autem ad cultorem vineae: ecce triennium est, ex quo venio, quaerens fructum in ficu hac, et non invenio: excide ergo illam ut quod et terram occupet? 8. Qui . . . di . . Domine, si . . eam et hunc annum, donec fodiam circa illam, et mittam cophinum stercoris: 9. et, si quidem fecerit fructum ce . . oquin in futurum excides . . . 10. Erat au . . m docens in Synagog . . . batis. 11. Et ecce mulier, quae spiritum habuit languoris . . . . . . rum. 12. Quam, cum vidisset Jesus, vocavit eam, et dixit ei: Mulier, absoluta es ab infirmitate tua. 13. Et inposuit . . nus; et subito erec . . est, et hono . . bat Deum. 14. . . . en . . autem Archisynagogus, indignans dicebat turbae, quod sabbato curaret . . Sex die . . nt, in quibus oportet operari: in his ergo, venientes curamini, et non die sabbati. 15. Respondens autem ad illum Dominus, dixit: Hypocritae, unusquisque vestrum sabbato non solvet bovem suum, aut asinum a praesepio, et ducit, et adaquat? 16. Hanc autem, cum sit filia Abrahae, quam alligavit Satanas, ecce XVIII. anni, non oportebat solvi a vinculo hoc die sabbati? 17. Haec dicente eo, confundebantur omnes, qui adversabantur ei; et omnis populus gaudebat in omnibus mirificis quae fiebant ab illo. 18. Dicebat ergo: Cui simile est regnum Dei? et cui adsimilabo illud? 19. Simile est grano sinapis; quo accepto, homo misit in orto suo; et crevit, et facta est arbor, et volucres caeli requieverunt in ramis ejus. 20. Et iterum dixit: Cui est simile regnum Dei? et cui adsimila . .? 21. Simile est fermento, quod acceptum mulier abscondit in farina, donec fermentaretur. 22. Et circuibat per civitates, et vicos, docens Hierosolymis. 23. Dixit autem quidam illi: Domine, si pauci sunt, qui salvi futuri sunt? Qui dixit ad illos: 24. Intrate per angustum ostium; quoniam multi, dico vobis, quaerent, nec poterint introire. 25. Cum autem intraverit Paterfamilias, et adcluserit ostium, et incipietis foris stare, dicentes: Domine, aperi nobis: et respondens, dicit: Nescio vos unde sitis:

26. Tunc incipietis dicere: Manducavimus coram te, et bibimus;
et in plateis nostris docuisti. 27. Et dicet vobis: Nescio vos
unde sitis: discedite a me omnes operarii iniquitatis. 28. Illic
erit fletus, et stridor dentium: cum videritis Abraham, et Isac,
et Jacob, et omnes Prophetas Dei introeuntes in regno Dei, vos
autem proici foris. 29. Et venient ab Oriente, et Ocidente, et
ab Aquilone, et Austro; et discumbent in regno Dei. 30. Et
ecce sunt novissimi, qui erunt primi; et sunt primi, qui fuerunt
novissimi. 31. Eadem die accesserunt quidam Pharisaeorum,
dicentes illi: Discede, et vade hinc; quoniam Herodes vult te
occidere. 32. Ipse autem dixit eis: Euntes, indicate vulpi
huic: Ecce eicio daemonia, et sanitates perficio hodie, et cras,
et die tertia consummor. 33. Sed oportet me hodie, et cras,
et in futurum; quoniam non oportet Prophetam perire extra
Hierusalem. 34. Hierusalem, Hierusalem, quae occidis Prophetas,
et lapidas eos, qui missi sunt at te; saepius volui congregare
filios tuos, quemadmodum gallina nidum suum sub alas suas, et
noluistis! 35. Ecce relinquitur vobis domus vestra deserta.
Dico enim vobis, quia non videbitis me, donec veniat dies, quando
dicatis: Benedictus, qui venit in nomine Domini.

XIV. 1. Et factum est, cum intrasset in domum cujusdam
Principis Pharisaeorum sabbato manducare panem, et ibi erant
observantes illum. 2. Et ecce homo quidam hydropicus erat
ante illum. 3. Et respondens, dixit Jesus ad Legis doctores,
et Pharisaeos: si licet sabbatis curare? 4. Ad illi tacuerunt.
Ipse itaque adprehendens manum illius, curatum eum dimisit. 5,
Et dixit ad illos: Cujus vestrum, asinus, aut bos si ceciderit in
puteum sabbato, non continuo extrahet illum in die sabbati? 6.
Et non poterant ei respondere ad haec. 7. Dicebat autem et
ad invitatos parabolam, denotans eos quomodo primos discubitos
eligerent, dicens ad eos: 8. Cum invitatus fuerit aliquis ad
nuptias, non discumbat in primo loco, ne forte honoratior te ali-
quis sit invitatus, 9. et veniens, qui te et illum invitavit, di-
cat tibi: Da huic locum; et tunc incipies cum confusione no-
bissimum locum detinere. 10. Sed cum invitatus fueris, vade,
et discumbe in novissimo loco; ut, cum venerit. qui te invitavit,
dicat: Amice, accede superius. Tunc erit gloria tibi coram dis-
cumbentibus; 11. quoniam omnis, qui exaltat se, umiliabitur, et qui
se humiliaberit, exaltabitur. 12. Dicebat autem et invitatori: Cum
facies prandium, et cenam, noli invitare amicos, neque fratres tuos,
sed nec vicinos, nec divites; ne forte et ipsi te invitent, et fiat
redditio tibi: 13. sed, cum facies prandium, invita pauperes. de-
biles, . . odos, et caecos: 14. et beatus eris, quia non habent
unde reddere tibi; reddetur enim tibi in resurrectione justorum.
15. Audiens autem quidam ex discumbentibus haec, dixit illi:
Beatus, qui manducaverit panem in regno Dei. 16. Qui dixit:

Homo quidam fecit cenam magnam, et invitavit multos; 17. et misit servum suum hora cenae, dicere invitatis: venite, quoniam omnia praeparata sunt. 18. Et coeperunt omnes si . . excusare se. Prior ait: Villam emi, et necesse habeo exire, et videre illam: rogo te, habe me excusatum. 19. Et alius dixit: Juga bovum conparavi paria quinque, et vado experimentum accipere illorum; et propter hoc venire non possum. 20. Et alius dixit: Uxorem duxi; et non possum venire. 21. Et reversus servus, renuntiavit Domino suo haec. Tunc iratus Paterfamilias dixit servo suo: Exi alacriter in . . tea . . . cos . . . tis; et pauperes, et deb . . es, et caeco . . t clodos in . . . duc hoc. 22. . . . ser . . us D . . os . . Domine, factum est, sicut praesepisti, et adhuc locutus est. 23. Et dixit Dominus servo suo: Exi circa vias, et saepes; et coge intrare quoscumque inveneris, ut impleatur domus mea 24. . . co enim vobis, quoniam nu . . us virorum illorum, qui vocati sunt et non venerunt, gustabunt de cena mea. 25. Comitabatur autem cum eo turba; et conversus dixit ad illos: 26. Si quis venit ad me, et non odit patrem suum, aut matrem, aut uxorem, aut filios, aut fratres, et sorores, insuper et animam suam, non potest meus discipulus esse. 27. Et qui non portat crucem suam, et venit post me, non potest discipulus meus esse. 28. Quis ex vestrum volens turrem aedificare, nonne prius sedens computavit inpendia, si habeat quae opus sunt ad consummandum eam? 29. ne, si posito fundamento non valuerit consummare, omnes, qui vident, dicent: 30. Hic homo coepit aedificare, nec valuit consummare. 31. Aut quis Rex iturus comittere cum alio Rege bellum, nonne sedens prius cogitavit, si potens est cum decem milibus obviare ei, qui cum viginti milibus venturus est ad illum? 32. Alioquin, dum adhuc cum longe est, legationem mittens, rogat pacem. 33. Sic ergo omnis ex vobis, qui non renuntiat omnibus facultatibus suis, non potest esse meus discipulus. 34. Bonum est sal: quod si et sal infatuatum fuerit, in quo condietur? 35. Neque in terra neque in stercore utile est, nisi ut foris proiciatur. Qui habet aures audiendi, audiat.

XV. 1. Erant autem accedentes ad eum omnes publicani, et peccatores, audire eum. 2. Et murmurati sunt Pharisaei, et Scribae, dicentes: Quare hic peccatores recipit, et vescitur cum eis? 3. Dixit autem ad eos parabolam hanc, dicens: 4. Quis ex vestris homo, qui habet oves centum, et si perierit una ex eis, nonne relinquit XCVIIII. in deserto, et vadit ad illam, quae perit, quaerens donec inveniat illam? 5. Et cum invenerit, inponit illam super umeros suos, gaudens: 6. et cum venerit domum, convocat amicos, et vicinos, dicens illis: Congratulamini mihi, quoniam inveni ovem meam, quae perierat. 7. Dico vobis, quoniam sic gaudium erit in caelo super unum

paccatorem paenitentiam agentem, quam super XCXIIII. justos, quibus non est necessaria paenitentia. 8. Aut quae mulier, habens drachmas X. et si perdederit unam ex illis, nonne accendit lucernam, et scopis commundat domum, et quaerit diligenter, quoadusque inveniat? 9. Et, cum invenerit eam, vocat amicas suas, et vicinas, dicens: Congratulamini mihi; quoniam inveni dracmam, quam perdideram. 10. Sic dico vobis, gaudium erit coram Angelos Dei super unum peccatorem paenitentiam agentem. 11. Dixit ergo: Homo quidam habebat duos filios, 12. et dixit illi adulescentior: Pater, da mihi portionem substantiae, quae me contingit. Et divisit illis substantiam. 13. Et non post multos dies, collectis omnibus, adulescentior filius peregre profectus est in regionem longinquam; et ibi dissipavit substantiam suam, vivens luxuriose. 14. Cumque consumpsisset omnia, facta est famis valida per regionem illam; et ipse coepit egeri. 15. Et abiit, et conjunxit se uni de municipibus regionis illius: qui misit illum in agro suo, ut pasceret porcos. 16. Et cupiebat saturare ventrem suum de siliquis, quas porci edebant; nec quisquam dabat illi. 17. In se autem conversus, dixit: Quanti mercenarii patris mei abundant pane; ego autem hic fame pereo. 18. Surgens, ibo ad patrem meum, et dicam illi: Pater, peccavi in caelum, et coram te; 19. jam non sum dignus vocari filius tuus: fac me, sicut unum ex mercenariis tuis. 20. Et surgens, venit usque ad patrem suum. Cumque udhuc longe esset, vidit illum pater ipsius; et misericordia motus est, et procurrens, incubuit super collum ipsius, et osculatus est eum. 21. Dixit autem illi filius: Pater, peccavi in caelum, et coram te; jam non sum dignus vocari filius tuus. 22. Dixit autem pater ad pueros suos: Celerius proferte stolam priorem, et induite illum, et date anulum in manu illius, et calciamenta in pedibus, eius, 23. et adducite vitulum illum saginatum, et occidite, et manducemus, et aepulemur; 24. quoniam hic filius meus mortuus fuerat, et revixit; perierat, et inventus est. Et coeperunt aepulare. 25. Erat autem filius illius senior in agro: et cum veniret, adpropinquavit domui, et audiit symphonias, et chorum; 26. et vocavit unum de pueris, et interrogavit, quidnam essent haec? 27. Qui ait illi: quoniam frater tuus venit, et occidit pater tuus vitulum illum saginatum; quoniam incolume illum recepit. 28. Iratus est autem, et noluit intrare. Egressus autem pater illius, coepit rogare eum. 29. Ipse autem respondens, ait patri suo: Ecce tot annis servio tibi, et nunquam mandatum tuum praeteribi, et numquam dedisti mihi haedum, ut cum amicis meis aepularer. 30. Cum autem filius tuus hic, qui comedit omnem facultatem suam vivens cum fornicariis, venit, et occidisti vitulum illum saginatum. 31. Ipse autem dixit illi: tu mecum fuisti semper, et es; et omnia mea, tua sunt: 33.

aepulari autem nos oportebat, et gaudere, quoniam hic frater tuus mortuus fuerat, et revixit, perierat, et inventus est.

XVI. 1. Dicebat autem et ad discipulos suos: Homo quidam erat dives, qui habebat vilicum: et hic diffamatus fuerat aput illum, tanquam dissiparet bona ipsius. 2. Et vocabit eum dominus suus, et ait illi: Quid hoc audio de te? redde rationem vilicationis tuae: jam enim non poteris amplius actum meum administrare. 3. Dixit autem ille vilicus intra se: Quid faciam, quoniam dominus meus auferet vilicationem meam a me? fodere non valeo; mendicare confundor. 4. Cognovi quid faciam; ut, cum amotus fuero de vilicatione, recipiant me in domus suas. 5. Et, convocato unoquoque ex debitoribus domini sui, dicebat priori: Quantum debes domino meo? 6. Qui dixit: Centum vatos olei . Dixit autem illi: Accipe cautionem tuam; et sedens, celerius scribe quinquaginta. 7. Deinde alii dixit: Tu autem quantum debes domino meo? Qui dixit: Centum coros tritici. Dixit autem et huic: Accipe cautionem tuam, et scribe octoginta. 8. Et laudavit dominus vilicum iniquitatis, quia prudenter fecerit, Dixit autem ad . . mu . . se . . . dico vobis . . li hujus saeculi prudentiores sunt super filios lucis in gente hac. 9. Et ego dico vobis: Facite vobis amicos de iniquo mamona: ut, cum defecerit vobis, recipiant vos in aeterna tabernacula. 10. Quid fidelis est in minimo, et in multo fidelis est: et qui in minimo iniquus est, et in magno iniquus est. 11. Si ergo in iniquo mamona fideles non fuistis, quod vobiscum est, quis dabit vobis? 12. Et, si in alieno fideles non fuistis, quod vestrum est, quis credet vobis? 13. Nemo potest servus duobus dominis servire. Aut enim unum odiet, et alium diliget: aut unum patietur, et alium contemnet. Non potestis Deo servire, et mamonae. 14. Hec omnia cum audissent Pharisaei, qui erant amatores pecuniae, irridebant eum. 15. Et dixit eis: Vos estis, qui justificatis vos coram hominibus: Deus autem scit corda vestra: quoniam, quod aput homines sublime est, abominatio est ante conspectum Dei. 16. Lex, et Prophaetae usque ad Johannem: ex quo regnum Dei evangelizantur, et omnes in illum festinant. 17. Facilius est autem caelum, et terram transire, quam de lege unum apicem excedere. 18. Omnes, qui dimittit uxorem suam, et nubit aliam, adulterium facit: et qui dimissam a marito ducit, moecatur. 19. Homo quidam erat dives, qui vestiebatur purpuram, et byssum: et aepulabantur cotidie splendide. 20. Pauper autem quidam, nomine, Lazarus, jacebat ad januam divitis illius, ulceribus plenus: 21. et cupiebat satiari de micis, quae cadebant de mensa divitis: sed et canes venientes, lambebant vulnera ejus. 22. Factum est autem ut moreretur pauper, et portaretur ab Angelis in sinu Abrahae. Mortuus est autem et dives, et sepultus est aput inferos.

23, Et de inferno elevans oculos suos, cum esset in tormentis, videt Abraham a longe, et Lazarum in sinu ejus; 24. et ipse exclamans, dixit: Pater Abraham, misere mihi, at mitte Lazarum, ut intingat extremum digiti sui in aquam, et refrigeret linguam meam; quoniam crucior in hac flamma. 25. Dixit autem illi Abraham: Fili, memor esto quoniam recepisti bona in vita tua, et Lazarus similiter mala: nunc autem hic consolatur, tu autem cruciaris. 26. Et super omnibus istis inter nos, et vos hiatus terrae magnus confirmatus est; ut hi qui veniunt hoc, transire non possint ad vos, neque inde hoc transmeare. 27. Dixit autem illi: Rogo ergo te Pater, ut mittas in domum Patris mei. 28. Habeo enim quinque fratres, ut testificetur illis, ne et ipsi veniant in hunc locum cruciatus. 29. Dixit autem illi Habram: Habent Moysen, et Prophetas: audiant illos. 30. Qui dixit: Non, Pater Abraham; sed, si quis ex mortuis surrexerit, paenitentiam agent. 31. Dixit autem illi: Si Moysen, et Prophetas non audiunt; nec si quis ex mortuis ad illos ierit, credent.

XVII. 1. Dixit autem ad discipulos suos: Difficile est, ut non veniant scandala: verumtamen vae illi, per quem veniunt. 2. Utilius est autem illi ne nasceretur, aut lapis molaris inpositus fuisset collo illius, et projectus esset in marem; quam ut scandalizet unum de pusillis istis. 3. Attendite vobis: si peccaverit frater tuus, corripe illum; et si paenitentiam egerit, remitte illi. 4. Et si septiens peccaverit in die in te, et septies conversus fuerit at te, dicens: Ago paenitentiam: remitte illi. 5. Et dixerunt Apostoli Domino: Auge nobis fidem. 6. Quibus ille dixit: Si habueritis fidem, tanquam granum sinapis dicetis muro huic: Eradicare, et plantare in mare: et obaudisset vobis. 7. Quis autem vestrum, habens servum arantem, aut pascentem oves, qui, regresso eo de agro, statim dicet illi: Transi, et recumbe: 8. sed dicet illi: Praepara mihi, quod cenem, et succinctus ministra mihi, donec manducem, et bibam, et postea tu manducabis, et bibet? 9. Numquid aget gratias servo; quoniam fecit, quae praecepta sunt ei? 10. Sic et vos, cum feceritis, quae praecepta sunt, dicitis: Servi inutiles sumus: quod debuimus facere, fecimus. 11. Et factum est dum iret in Hierusalem et ipse transiebat per mediam Samariam, et Galileam, et Jericho. 12. Ingrediens autem in quendam vicum, et ecce decem viri leprosi steterunt a longe; 13. et levaverunt vocem suam, dicentes: Jesu Magister, miserere nobis. 14. Et, cum audisset illos, dixit illis: Euntes, ostendite vos Sacerdotibus. Et factum est, dum irent, emundati sunt. 15. Unus autem ex eis, cum vidisset quia sanus est, reversus est, cum voce magna honorificans Deum: 16. et procidit in faciem ad pedes illius, grati .. agens; et ipse erat Samaritanus. 17. Respondens autem

Jesus, dixit: Hi decem mundati sunt: novem ubi sunt? 18.
Ex his non est inventus, qui reversus honorem daret Deo, nisi
hic alienigena. 19. Et dixit illi: Surge, et vade; quoniam
fides tua te salvum fecit. 20. Interrogatus autem a Pharisaeis,
quando venturum . . t regnum Dei, Dixit eis: Non venit reg-
num cum observatione: 21. sed nec dicent: Ecce hic, aut
ecce illic. Ecce enim regnum Dei intra vos est. 22. Dixit
autem ad discipulos suos: Venient dies, ut concupiscatis videre
unum diem Filii hominis, non videbitis. 23. Et dicent vobis:
Ecce hic, aut ecce illic. Nolite ire, nec sequi. 24. Sicut enim
fulgul coruscans, sic erit Filius hominis. 25. Prius autem oportet
illum multa pati, et reprobari a generatione hac. 26. Et sicut
factum est in diebus Noe, sic erit et in diebus Fili hominis.
27. Edebant, bibebant, nubebant, nubebantur, usque in diem
quo introiret Noe in arcam, et venit dilubium, et perdidit omnes.
28. Similiter et factum est et in diebus Lot: Edebant, bibe-
bant, emebant, vendebant, plantabant, aedificabant: 29. qua die
exiit Lot a Sodomis, pluit ignem de caelo, et perdidit omnes:
30. Similiter erit in die, qua Filius hominis revelabitur. 31.
In illa hora, qui erit super tectum, et vasa illius in domo,
non descendat tollere ea: et qui in agro, similiter non revertatur
retro. 32. Memores estote uxoris Lot. 33. Quicumque ergo
quaesierit animam suam salvam facere, perdet illam: et qui per-
diderit, salvam eam faciet. 34. Dico enim vobis, hac nocte
erunt duo in lecto uno: unus adsumetur, et alius relinquetur:
35. Erint duae molentes in unum: una relinquetur, et alia ad-
sumetur: duo in agro; unus adsumetur, et alius relinquetur. 36.
Et respondentes, dixerunt illi: Ubi Domine? 37. Qui dixit
illis: Ubicumque fuerit corpus, illuc conveniunt aquilae.

XVIII. 1. Dicebat autem parabolam illis, ob hoc quod
deberent semper orare, et non deficere, dicens: 2. Judex qui-
dam erat in quadam civitate, qui Deum non timebat, sed nec
hominem reverebatur. 3. Vidua autem quaedam erat in eadem
civitatem, et veniebat ad illum, dicens: Vindica me de adversaris
meis. 4. Et nolebat per tempus. Post haec autem dixit intra
se: Si Deum non timeo, nec hominem revereor: 5. attamen
quia molesta est mihi vidua haec, vindicabo illam, ne per tem-
pore veniens, suggillet me. 6. Dixit autem Dominus: Audite
quid judex iniquitatis dicet: 7. Deus autem non faciet vindic-
ta electorum suorum clamantium die, ac nocte, patientiam ha-
bens in illis? 8. Dico vobis, quia faciet vindic . . . illorum
celeriter. Attamen Filius hominis veniens, inveniet putas fidem
super terram? 9. Dixit autem et ad quosdam fidentes sibi,
quasi sint justi, et spernentes ceteros, parobolam hanc: 10. Duo
homines ascenderunt in templo orare, unus Publicanus, et alius,
Pharisaeus. 11. Stans itaque Pharisaeus, intra se haec orabat:

Deus, gratias ago tibi quia non sum, sicut ceteri hominum: rap-
tores, injusti, adulteri, velut hic Publicanus: 12. jejuno bis in
sabbato: decimas dono omnium, quaecumque possideo. 13. Et
Publicanus a longe stans, nolebat nec quidem oculos suos in cae-
lum adlevare; set percutiebat pectus suum, dicens: Deus propi-
tius esto mihi peccatori. 14. Dico vobis, quia descendit hic
justifiatus in domo sua prae illum Pharisaeum: quoniam omnis,
qui se exaltat, humiliabitur; et qui se humiliat, exaltabitur. 15.
Offerebant autem ei infantes, ut illos tangeret. Videntes autem
discipuli, objurgabant eos. 16. Jesus autem imperavit eis, di-
cens: Sinite infantes venire ad me, et nolite prohibere illos;
talium est enim regnum caelorum. 17. Amen dico vobis: Quis-
que non acceperit regnum Dei, tanquam infans, non intrabit in
illut. 18. Interrogavit autem eum quidam, dicens: Magister
bone, quid faciens vitam aeternam possidebo? 19. Dixit autem
illi Jesus: Quid me dicis bonum? nemo est bonus, nisi unus
Deus. 20· Mandata nosti. Ait: Quae? Non homicidium facies:
Non adulterabis: Non furtum facies: Non falsum testimonium
dices: Honora patrem tuum, et matrem tuam, 21. Qui dixit:
Haec omnia custodivi a juventute mea. 22. Quod cum audisset
Jesus, dixit ei: Adhuc unum tibi deest: omnia quaecumque ha-
bes, vende da pauperibus, et habebis thensaurum in caelis; et
veni, sequere me. 23. Qui, cum audisset haec, tristes factus
est: erat enim dives valde. 24. Quem cum vidisset Jesus con-
tristatum, dixit: Quam difficile, qui pecunias habent, in regno
Dei intrabunt! 25. Facilius est enim camellum per foramen
acus transire, quam divites in regnum Dei. 26. Dixerunt au-
tem qui audiebant: Et quis poterit salvus fieri? 27. Dixit
autem illis: Quae inpossibilia sunt aput homines, possibilia vero
aput Deum sunt. 28. Dixit autem Petrus: Ecce nos, relictis
omnibus nostris, secuti sumus te. 29. Qui dixit eis: Amen
dico vobis, nemo est, qui reliquerit domum, aut parentes, aut
fratres, aut uxorem, aut filios propter regnum Dei, 30. qui non
accipiet septies tantum in tempore isto; et in futuro saeculo vi-
tam aeternam possidebit. 31. Convocatis autem duodecim dis-
cipulis, dixit ad illos: Ecce ascendimus in Hierosolyma, et con-
summabuntur omnia, quae scripta sunt per Prophetas de Filio
hominis. 32. Tradetur enim gentibus, et inludetur, et conspue-
tur; 33. et flagellatum occident illum, et die tertia resurget.
34. Et ipsi nihil horum intellexerunt: sed erat verbum abscon-
sum ab eis; et non intellexerunt, quae dicebantur ad eos. 35.
Factum est autem, dum adpropinquaret in Jericho, quidam cae-
cus sedebat secus viam, mendicans. 36. Qui, cum audisset tur-
bam praetereuntem, interrogabat, quidnam hoc esset. 37. Indi-
caverunt autem ei, quia Jesus Nazarenus transit. 38. Et ex-
clamavit, dicens: Jesu Fili David, miserere mei. 39. Et, qui

praeteribant, increpabant eum, ut taceret. Ad ille multo magis
clamabat: Fili David, miserere mei. 40. Stans autem Jesus,
jussit illum adduci. Cumque adpropinqua . . . interrogavit illum,
dicens: Quid tibi vis faciam? Qui dixit: Ut videam. 42. Et
respondens, dixit illi Jesus: Respice, fides tua te salvum fecit.
43. Et confestim videre caepit; et sequebatur eum, honorificans
Deum. Et omnis populus, cum vidisset, dederunt laudem Deo.

XIX. 1. Et ingressus, circuibat Hiericho. 2. Et ecce
vir nomine Zaccheus: et hic erat Princeps Publicanorum: et ipse
erat locuples, 3. et quaerebat videre Jesum, qui esset: et non
poterat prae turba, quoniam statura brevi erat. 4. Et procur-
rens, ascendit in arborem Sycomori, ut videret illum: quoniam
per illa parte transiturus erat. 5. Et factum est dum transiret
Jesus, vidit illum; et respiciens, dixit ei: Zacchee, festinans
descende, quoniam hodie in domo tua oportet me manere. 6. Et
festinans descendit, et excepit illum gaudens. 7. Et cum vidis-
sent omnes, murmurati sunt, quod aput virum peccatorem introis-
set manere. 8. Stans autem Zaccheus, dixit ad Dominum:
Ecce dimidiam partem bonorum meorum, Domine, do pauperibus;
et, si cui quid fraudavi, quadruplum reddam. 9. Dixit autem
Jesus ad illos: Quia hodie salus domui huic facta est; quoniam
quidem et hic filius est Abrahe. 10. Venit enim Filius homi-
nis salvum facere, et querere perditum. 11. Audientibus au-
tem haec illis, addidit, dicens parabolam; eo quod esset juxta
Hierusalem, et quod putabant, quia confestim regnum Dei mani-
festaretur. 12. Dixit ergo: Homo quidam pater familias pro-
fectus est in regionem longinquam, accipere regnum, et reverti.
13. Vocatis autem decem servis suis, dedit illis decem mnas,
et dixit ad eos: Negotiamini, donec venio. 14. Cives autem
illius odiebant eum: et miserunt legationem post illum dicentes:
Quia nolumus hunc regnare super nos. 15. Et factum est, re-
vertente illo accepto regno, jussit vocari servos suos, quibus de-
derat pecuniam; ut sciret, quis quid negotiatus fuisset. 16. Ve-
nit autem prior, dicens: Domine, mna tua decem adquisivit mnas.
17. Et dixit illi: Tanto melior bone serve; quia in minimo
fidelis fuisti, eris potestatem habens supra decem civitates. 18.
Et venit alius, dicens: Domine, mna tua fecit alias quinque
mnas. 19. Dixit et huic: Et tu, esto supra quinque civitates
potestatem habens. 20. Et alius venit, dicens: Domine, ecce
mna tua, quam habebam repositam in sudario: 21. quoniam
timebam te, quia homo austerus es; tollis, quod non posuisti; et
metes, quod non seminasti. 22. Ait illi: Ex ore tuo judicabo
te, infidelis serve et male: sciebas me, quia homo austerus sum,
tollo, quod non posui, et meto, quod non seminavi; 23. et quare
non dedisti pecuniam meam ad mensam, et ego, cum venissem,
cum usuris exegissem eam? 24. Circumstantibus autem dixit:

Auferte ab illo, et date ei, qui decem mnas habet. 25. Et
dixerunt illi: Domine, habet decem mnas. 26. Dico vobis:
Omni, qui habuerit, dabitur illi: ab eo autem qui non habet, et
quod habet, auferetur ab eo. 27. Veruntamen inimicos meos
illos, qui noluerunt me regnare super se, adducite hoc, et jugu-
late in conspectu meo. 28. Et his dictis, ibat Hierosolymis
ascendens. 29. Et factum est cum adpropinquasset Betphage,
et Bethania ad montem, qui appellatur Oliveti, misit duos ex
discipulis suis, dicens: 30. Ite in vicum contra; in quo ingre-
dientes, invenietis asinam, cum pullum alligatum, super quem
nullus sedit: solvite illam, et adducite. 31. Et, si quis vos in-
terrogaverit: Quare solvitis? dicetis illi: Quoniam Dominus
operam ejus dessiderat. 32. Abierunt autem, qui missi erant,
sicut dixerat illis, invenerunt asinam stantem. 33. Et sol-
ventibus eis asinam cum pullo, dixerunt Domini illius ad illos:
Quid solvitis pullum? 34. qui dixerunt: Quia Domino suo neces-
sarius est. 35. Et adduxerunt illum ad Jesum. Et subster-
nentes vestimenta sua super pullum, inposuerunt Jesum. 36. Eun-
tem autem illo, substernebant ei vestimenta sua in via. 37. Adpro-
pinquante autem eo ad discensum montis Oliveti, coepit omnis
multitudo gaudens conlaudare Deum voce magna de quibus vide-
bant omnibus virtutibus, dicentes: 38. Benedictus, qui venit
in nomiue Domini: benedictus Rex pacis in caelo, et gloria.
39. Et quidam Pharisaeorum de turba dixerunt ad illum: Ma-
gister, objurga illos. 40. Qui dixit eis: Dico vobis, si isti
taçuerint, lapides clamabant. 41. Et cum adpropinquasset, visa
civitate, flevit super eam, dicens: 42. Quoniam si scires tu,
quamquam in hac tua die, quae ad pacem tuam, absconsa essent
ab oculis: 43. quoniam venient dies super te, et inicient ini-
mici tui sepem, et circumdabunt te, et continebunt te undique,
44. et pavimentabunt te, et natos tuos, qui in te sunt, et non
relinquent lapidem supra lapidem in te; ob hoc, quod ignorasti
tempus visitationis tuae. 45. Et ingressus in templo, coepit
eicere vendentes in illo, et ementes; et mensas nummulariorum
evertit, et cathedras vendentium columbas, dicens eis: 46. Scrip-
tum est: Domus mea domus orationis est. Vos autem illam
fecistis speluncam latronum. 47. Et erat docens cottidie in
templo. Pontifices autem, et Scribae, et Principes populi quae-
rebant illum perdere; 48. et non inveniebant quid facerent.
Populus enim omnis suspensus erat audiens eum.

XX. 1. Et factum est autem in una dierum, docente illo
populum in templo, et adnuntianti, adsteterunt Pontifices, et
Scribae, cum Senioribus dicentes: Dic nobis, in qua potestate
haec facis? Et: Quis est, qui dedit tibi hanc potestatem? 3.
Respondens autem, dixit ad illos: Interrogabo vos et ego; 4. et
respondite mihi: Baptismum Johannis de caelo erat, an ex ho-

minibus? 5. Sed illi cogitabant intra se, dicentes: Quia si dixerimus: De caelo: dicet nobis: Quare ergo non credidistis illi? 6. Et dixerimus: Ab hominibus: omnis populus lapidabit nos; sciunt enim, Johannem Prophetam fuisse. 7. Et responderunt, se nescire unde. 8. Et dixit illis Jesus: Nec ego dico vobis, in qua potestate haec facio. 9. Caepit autem dicere parabolam hanc: Vineam plantavit homo, et locavit illam colonis, et ipse peregrinatus est temporibus multis. 10. Et tempore quoddam misit ad illos colonos servum, ut ex fructuum vineae darent illi. Et caesum illum, dimiserunt vacuum. 11. Et adposuit alium mittere servum. Quoque et illum caesum, dimiserunt vacuum. 12. Et adposuit tertium mittere. Et illum vulneratum projecerunt. 13. Dixit autem Dominus vineae: Quid faciam? Mittam filium meum carissimum: forsitan hunc reverebuntur. 14. Quem ut viderunt coloni, cogitaverunt inter se, dicentes: Hic est haeres: occidamus eum, ut nostra fiat hereditas. 15. Et projectum illum extra vineam, occiderunt. Quid ergo faciet Dominus vineae? 16. Veniet, et perdet colonos istos, et tradet vineam aliis. Qui, cum audissent, dixerunt. Absit. 17. Quique intuens eos, dixit: Quid ergo scriptum est? Lapidem, que reprobaverunt aedificantes, hic factus est in capite anguli. 18. Omnis, qui offendiderit super illum lapidem, conquassabitur: super quem cciderit autem, comminuet illum. 19. Et quaesierunt Pontifices, et Scribae inicere illi manus eadem hora, et timuerunt populum: scierunt enim, quod ad illos dixisset parabolam hanc. 20. Et, cum discessissent, submiserunt suborfingentes se, ita ut caperent sermones illius, ut traderent eum potestati Praesidis. 21. Et interrogaverunt illum, dicentes: Magister, scimus, quoniam dicis vera, et non accipes personam hominum, sed in veritate viam Dei doces. 22. Licet nobis tributum dare Caesari, aut non? 23. Quorum visa nequitia, dixit ad illos: Quid me temptatis? 24. Ostendite mihi denarium. Cujus habet immaginem, et inscriptionem? Respondentes, dixerunt: Caesaris. 25. Qui dicit: Reddite (Caesari) quae sunt Caesaris, Caesari: ut quae Dei sunt, Deo. 26. Et non potuerunt sermonem ejus capere coram populo: et mirati in responso ejus, tacuerunt. 27. Accedentes autem quidam Sadduceorum, qui contradicunt resurrectionem non esse, interrogabant illum, 28. dicentes: Magister Moyses scripsit nobis, si unius frater mortuus fuerit, habens uxorem, et hic filios non habuerit, ut accipiat frater illius uxorem ejus, et resuscitet fratri suo semen. 29. Septem fratres erant: et prior accepit uxorem, et decessit sine filiis. 30. Et sequens accepit eam, et ipse decessit sine filiis. 31. Tertius similiter, autem et septem; et non reliquerunt filium, et defuncti sunt. 32. Sed et mulier. 33. In resurrectione, cujus eorum erit uxor? Septem enim habuerunt illam uxorem.

34. Dixit illis Jesus: Fili hujus saeculi generant, et generan-
tur, nubunt, et nubuntur; 35. qui autem digni fuerint saecu-
lum illum attingere in resurrectionem a mortnis, non nubunt, nec
nubuntur: 36. nec enim jam morituri sunt; aequales enim An-
gelis sunt Dei, resurrectionis fili cum sint. 37. Quia autem
surgunt mortui, Moyses demonstravit vobis: dicit de rubo: Do-
minum Deum Abraham, Deum Isac, et Deum Jacob. 38. Non
est Deus mortuorum, sed viventium: omnes enim illi vivent.
39. Respondentes autem quidam de Scribis, dixerunt: Magister,
bene dixisti. 40. Nec amplius audebant interrogare eum quic-
quam. 41. Dixit autem ad eos: Quomodo dicunt, Christum
filium David esse. 43. Et ipse David dicit in libro Salmo-
rum: Dicit Dominus Domino meo, sede ad dexteram meam,
43. donec ponam inimicos tuos sub pedibus tuis. 44. David,
Dominum illum vocat: et quomodo Filius illius est? 55. Audi-
ente autem omni populo, dixit ad discipulos suos: 46. Cavete
a Scribis, qui volunt ambulare in stolis, et amant salutationes in
foro, et primos consessus in Synagogis, et primos discubitos in
conviviis. 47. Qui comedunt domos viduarum, fingentes longam
orationem. Hi accipient amplius paenae.

XXI. 1. Respiciens autem Jesus, vidit mittentes dona
in altario divites. 2. Vidit etiam quemdam viduam pauper cu-
lam, mittentem duos quadrantes. 3. Et dixit: Vere dico vo-
bis, quia vidua paupera haec plus omnium misit. 4. Omnes
enim isti, de quo super illis fuit, miserunt in dona Dei: haec
autem de exiguitate sua omnem facultatem suam, quam habebat,
misit. 5. Et quibusdam, dicentibus de templo quod lapidibus
optimis et bonis extructum esset, dixit: 6. Haec videtis: ve-
nient dies, in quibus non relinquetur lapis super lapidem in pa-
riete hic, qui non destruatur. 7. Interrogaverunt autem eum,
dicentes: Magister, quando haec erunt? et quod signum, cum
haec incipient fieri? 8. Ad ille dixit: Videte, nec seducamini:
multi enim venient in nomine meo, dicentes, quia ego sum, et
tempus adpropinquavit: nolite sequi post illos. 9. Cum autem
audieritis bella, et separationes; nolite terreri: oportet enim haec
fieri primum, sed nundum erit finis in illis. 10. Surget enim
gens super gentem, et regnum super regnum: 11. terrimotus
quoque magni per loca, et pestes, et fames erunt; formidinesquae
de caelo, et signa magna erunt, et hiemes. 12. Ante haec au-
tem omnia inmittent super vos manus suas, et persequentur, et
tradent vos in Synagogis, et carceribus; et ducemini ad Reges
causa nominis mei, 13. ut sit in testimonio vobis. 14. Ponite
ergo in cordibus vestris, non prius medetare quomodo rationem
reddatis: 15. ego enim dabo vobis os, et sapientiam, cui non
poterunt resistere, qui adversantur vobis. 16. Trademini autem
et a parentibus, et cognatis, et amicis: et morti adficient ex

vobis; 17. et eritis odio omnibus causa nominis mei; 18. et
capillus de capite vestro non periet. 19. In tolerantia vestra
possidebitis animas vestras. 20. Cum autem videritis circum-
datam ab excercitibus Hierusalem, tunc scitote, quoniam adpro-
pinquavit . . . olatio ejus. 21. Tunc qui sunt in Judaea, fugi-
ant in montibus; et qui in medio ejus, secedant; et, qui in re-
gionibus, ne intrent in eam: 22. quoniam dies judicii hi sunt;
ut inpleantur omnia, quae scripta sunt. 23. Vae praegnantibus,
et lactantibus in illis diebus: erit necessitas magna super terram,
et ira populo huic: 24. et cadent in ore gladii, et captivi du-
centur in gentes universa, et Hierusalem erit in conculcationem
nationum, donec repleantur tempora gentium. 25. Et erint
signa in sole, et luna, et stellis, super terram compressio gentium
in stupore sonus maris, 26. et undis, a refrigescentibus homi-
nibus a timore, et expectatione supervenientium orbi terrarum:
virtutes enim, quae sunt in caelo, movebuntur. 27. Tunc vide-
bunt Filium hominis venientem in nube cum potestate magna, et
gloria. 28. Incipientibus autem his fieri, respicite, et levate
capita vestra: quoniam adpropinquate liberatio vestra. 29. Et
dixit parabolam illis: Videte ficum, et omnes arbores: 30. cum
florient a se, scitis in proximo esse aestatem. 31. Sic et vos,
cum videritis haec, scitote, quoniam in proximo est regnum Dei.
32. Amen dico vobis, quia non transiet gens illa, donec omnia
fiant. 33. Caelum, et terra transiet; verba autem mea non
praeteribunt. 34. Attendite autem vobis ne quando graventur
corda vestra gratulatione, et ebrietatibus, et sollicitudinibus sae-
cularibus; et instet super vos repentaneus dies ille: 35. tan-
quam laqueus intravit enim super omnes, qui sedent super faciem
totius terrae. 36. Vigilate autem, in omni tempore orantes,
ut digni habeamini effugere omnia haec, quae futura sunt: et
stabitis ante Filium hominis. 37. Erat autem per dies in templo
docens; noctibus vero egrediebatur, et demorabatur in monte, qui
dicitur Olivetum. 38. Et omnis populus de luce vigilabant ad
eum in templo, audire illum.

XXII. 1. Adpropinquabat autem dies festus Adzymorum,
qui dicitur Pascha: 2. et quaerebant Pontifices et Scribae
quomodo interficerent illum: timebant enim populum. 3. Intra-
vit autem Satanas, in Judam, qui cognominatur Iscarioth, unum
de numero XII. et abiit, et conlocutus est Pontificibus, et Scri-
bis quemadmodum traderet illum. 5. Et gavisi sunt, et polliciti
sunt se pecuniam daturos. 6. Et quaerebat opportunitatem tra-
dendi illum sine turba. 7. Venit autem dies Paschae: 8. et
misit Petrum et Johannem, dicens: Euntes, parate nobis Pascha
mandacare. 9. Qui dixerunt ei: Ubi vis paremus? 10. Dixit
autem ad eos: Ecce, intrantibus vobis in civitatem, occurret vobis
homo amphoram aquae portans: sequimini illum in domo, qua

ingreditur; 11. et dicetis Patrifamiliae domui: Dicit tibi Ma-
gister: Ubi est refectio, ubi Pascha cum discipulis meis edam?
22. Et ille vobis ostendet maedianum stratum magnum: ibi pa-
rate. 13. Euntes autem, invenerunt, sicut dixerat illis, et para-
verunt Pascha, 14. Et, cum facta est hora, discubuit; et Apo-
stoli cum illo. 15. Et dixit ad eos: Desiderio cupivi hoc
Pascha manducare vobiscum, antequam patiar. 16. Dico enim
vobis, quoniam non edam illud, donec inpleatur in regno Dei.
17. Et, accepto calice, gratias egit, dicens: Sumite hoc, et
partimini in vobis. 18. Dico enim vobis, quoniam non bibam
de fructu vineae, donec regnum Dei veniat. 19. Et, accepto
pane, gratias egit, et confregit et dedit illis, dicens: 21. Hoc
est Corpus meum. Attamen ecce manus proditoris mei mecum
super mensam. 22. Filius quidem hominis secundum quod defi-
nitum est, vadit. Verum vae homini illi, per quem traditur.
23. Et ipsi inquirebant inter se, quisnam esset, qui hoc facturus
esset. 24. Facta est autem contentio inter illos, quisnam esse
major. 25. Ad ille dixit eis: Reges gentium dominantur eorum:
et qui potestatem in eos exercunt, beneficiorum largitores dicun-
tur. 26. Vos autem non ita; sed, qui major est in vobis, fiat
sicut minor, et qui praeest, ut qui ministrat. 27. Quis enim
major est, qui recumbit, aut qui ministrat? In gentibus quidem,
qui recumbit; in vobis autem non sic, sed qui ministrat. Ego
autem sum in medio vestrum, sicut qui ministrat. 28. Vos
autem estis, qui permansistis mecum in temptationibus meis:
29. et ego dispono vobis, sicut disposuit mihi Pater meus reg-
num, 30. ut edatis, et bibatis super mensam meam in regno
meo, et sedeatis in XII. sedibus, judicantes XII. Tribus Israel.
31. Dixit autem Dominus Petro: Simon, Simon, ecce Satanas
postulavit vos, ut scribaret tamquam triticum. 32. Ego autem
rogavi pro te, ne deficeret fides tua: et tu tandem conversus,
confirma fratres tuos: et rogate, ne intretis in temptatione. 33.
Dixit autem ei Petrus: Domine, tecum paratus sum et in car-
cerem, et in mortem ire. 34. Qui a . . . Dico tibi Petre, non
cantabit hodie gallus, donec tu me ter abneges. 35. Et dixit
eis: Quando misi vos sine sacculo, et pera, et calciamentis,
numquid aliquid defuit vobis? 36. Ad illi dixerunt: Nihil.
Dixit ergo: Sed nunc, qui habet sacculum, tollat simuliter et
peram; et qui non habet, vendat tunicam suam, et emat gladium.
37. Dico enim vobis, quoniam adhuc hoc, quod scribtum est,
oportet inpleri in me: Quod et cum injustis deputatus est. Et,
de me quae sunt, finem habent. 38. Ad ille dixit: Domine,
ecce gladii duo hic. Qui dixit ei: Sat est. 39. Et egressus,
abiit secundum consuetudinem in montem Oliveti. Secuti sunt
autem illum et discipuli ejus. 40. Et, cum, esset in eo loco,
dixit illis. Orate, ne intretis in temptationem. 41. Et ipse

abolsus est ab illis, tamquam lapidis ictus; et, positis genibus, orabat, dicens: 42. Pater, non voluntas mea, sed tua fiat: transfers calicem hunc a me. 43. Apparuit autem illi Angelus de caelo, confortians eum. Et factus est in agonia; et prolixius orabat. 44. Et factus est sudor illius, quasi guttae sanguinis decurrentis super terram. 45. Et, surgens ab oratione, venit ad discipulos suos, et invenit illos dormientes a maerore. 46. Et dixit eis: Quid dormitis? surgite, orate, ne intretis in temptationem. 47. Et, adhuc eo loquente, ecce turba, et qui vocabatur Judas, unus de duodecim, praecedebabat illos: et accedens, osculatus est Jesum. 48. Dixit autem Jesus: Juda, osculo Filium hominis tradis? 49, Videntes autem qui erant circa illum, quod futurum esset, dixerunt illi: Domine, si percutiemus in gladio? 50. Et percussit unus quidam ex illis servum Pontificis, et abscidit aurem illius dexteram. 51. Dixit autem illi Jesus: Sine usque hoc. Et extendens manum suam, tetigit eum; et reintegrata est auris ejus. 52. Dixit autem Jesus ad eos, qui venerant ad se, Pontifices, et Antistites templi, et Seniores: Tamquam ad latronem existis cum gladiis, et fustibus? 53. Cum cottidie essem vobiscum in templo non extendebatis manus super me: sed haec est vestra hora, et potestas tenebrae 54. Conprehensum autem eum adduxerunt in domum Pontificis. Petrus autem sequebatur a longe. 55 Incenso autem igne in medio atrio, et consedentibus, sedebat Petrus in medio illorum. 56. Quem cum vidisset quaedam ancilla, intuens eum, dixit: Et hic ex illis est, qui cum eo erant. 57. Ad ille negavit, dicens: Mulier, non novi eum. 58. Et egressus in illum ad januam vidit alia; et ait et . . . bi erant: Et hic fuit cum Jesu Nazareno. Et rursus negavit cum jurejurando. 59. Quem paulo post cum vidisset quidam, dixit: Vere et hic cum Jesu erat; nam et Galilaeus est. 60. Dixit autem Petrus: Homo, nescio quid dicis. Et protinus, adhuc loquente illo, gallus cantavit. 61. Et conversus Dominus, respexit Petrum. Et rememoratus est Petrus verbum Domini, sicut dixit illi: Ante quam gallus cantet, ter me negabis te scire. 63. Et viri, qui continebant illum, deridebant eum. 64. Et, coperientes faciem illius, percutiebant; et interrogabant illum, dicentes: Profetiza, quis est qui percussit te? 65. Et alia multa blasfemantes dicebant ad eum. 66. Et, cum dies horta est, convenerunt Seniores populi, Pontifices, et Scribae; et deduxerunt illum in concilium suum; et interrogabant eum, dicentes: Si tu es Christus, dic nobis? 67. Dixit autem illis: Si vobis dixero, non creditis: 68. si interrogavero, non respondebitis, sed nec dimittetis me 69. Amodo autem erit Filius hominis sedens ad dextram virtutis Dei. 70. Dixerunt autem ei omnes: Tu es Filius Dei? Dixit autem illis:

Vos dicitis, quia ego sum. 71. Qui dixerunt: Quid adhuc egemus testimonio? audivimus enim de ore illius.

XXIII. 1. Et surgens universa multitudo eorum, adduxerunt illum ad Pilatum 2, Coeperunt autem accusare illum, dicentes: Hunc invenimus evertentem gentem .., tribu .. dare Caesari, dicentem, se Christum Regem esset. 3. Pilatus autem interrogavit eum, dicens: Tu es Rex Judaeorum? Qui respondit illi: Tu dicis. 4. Pilatus autem ait ad Pontificis et turbam: Nullam ivenio culpam in homine hoc. 5. Ad illi invalescebant, dicentes: Commovet populum, docens per totam Judaeam, inchoans a Galilaea, usque hic. Pilatus autem ut audiit Galilaeam, interrogavit, an a Galilaea homo iste esset. 7. Et, cum cognovisset, eum de Herodis potestatem esse, remisit illum ad Herodem, qui erat et ipse Hierosolymis in his diebus. 8. Herodes autem, viso Jesu, gavisus est valde: erat enim cupiens videre illum, propterea quod audiret frequenter de illo; et sperabat aliquod signum videre ab illo fieri. 9. Interrogabat autem illum verbis pluribus. Ipse vero nihil respondebat illi. 10. Stabant autem Pontifices, vehementer accusantes eum. 11. Spernens autem illum et Herodes cum exercitu suo, et delusum induens veste candida, remisit Pilato. 12. Facti sunt autem in amicitiam Herodes, et Pilatus eadem hora: praeerant enim in inimicitiam. 13. Pilatus autem, convocans Pontifices, et Principes populi, dixit ad illos: Detulistis mihi hominem hunc, tamquam advertentem populum: et ecce ego coram vos interrogans, nihil inveni dignum in homine hoc de iis, quae accusatis eum. 15. Sed nec Herodes: remisi enim vos ad illum, et ecce nihil dignum morte gestum est illi. 16. Castigatum ergo illum dimittam. 18. Exclamabant autem totus populus, dicentes: Tolle hunc, dimitte autem nobis Barabbant, 19. qui erat, propter seditionem quandam factam in civitatem, conjectus in carcerem, quia homicidium fecerat. 20. Rursus autem Pilatus adlocuttus est eis, volens dimittere Jesum. 21. Qui proclamabant, dicentes: Crucifige illum. 22. Qui tertio dixit ad illos: Quid enim mali fecit hic? nihil dignum mortis inveni in illo. Castigatum ergo illum dimittam. 23. Qui imminebant vocibus magnis, postulantes: crucifige illum: invalescebant voces illorum. 24. Et Pilatus decrevit fieri petitionem illorum. 25. Dimisit autem eum, qui propter homicidium, et seditionem conjectus erat in carcerem; Jesum autem tradidit voluntati ipsorum. 26. Et, cum deducerent eum, Simonem quendam Cyreneum venientem a villa adprehendentes, inposuerunt illi crucem ferre post Jesum. 27. Sequebatur autem eum multitudo ingens populi, et mulierum, quae plangebant se, et lamentabant. 28. Ad quas conversus, Jesus dixit: Filiae Hierusalem, nolite flere me; verum vos flete, et natos vestros; quoniam venient dies, in quibus dicent: Felices steriles, et ventres, qui non genuerunt,

et ubera, quae non educaverunt. 30. Tunc incipient dicere montibus: Cadite super nos: et collibus: 31. Tegite nos quoniam si in umido ligno haec faciunt, in arido quid fiet? 32. Ducebantur autem et alii duo latrones cum illo interfici. 33. Et, cum venissent ad locum, qui appellatur Calvariae, crucifixerunt eum et latrones, unum quidem ad dextram, et alium ad sinistram. 34. Et, dividentes vestimenta ipsius, mittebant sortes 35. Et stabat populus exspectans. Subsannabant autem eum Principes, intra se dicentes: Alios salvos fecit; se salvum faciat, si hic est Christus Dei electus. 36. Inridebant autem eum et milites, accedentes, acetum offerentes ei, et dicentes: Tu es Rex Judaeorum? salva te ipsum. 38. Erat autem et inscriptio scripta super eum: Rex Judaeorum hic. 39. Unus autem ex iis, qui suspensi erant malefici, blasphemabat eum, dicens: Nonne tu es Christus? libera te, et nos. 40. Respondens autem alius, objurgabat eum, dicens: Nec times Deum, quoniam in eodem judicio es? 41. Et nos quidem juste: digna enim, quorum gessimus, recepimus: hic autem nihil mali fecit. 42. Et dicebat ad Jesum: Memento mei, cum veneris in regno tuo. 43. Et dixit illi Jesus: Amen dico tibi, hodie mecum eris in Paradiso. 44. Et erat circiter hora sexta: et tenebrae factae sunt super omnem terram; et usque horam nonam intenebricatus est sol; 45. et velum templi scissum est medium. 46. Et, exclamans voce magna Jesus: Pater, in manibus tuis commendo spiritum meum Et emisit spiritum. 47. Quod cum vidisset Centurio, horificavit Deum, dicens: Vere homo hic justus erat. 48. Et omnes, quae convenerunt, turbae ad spectaculum hoc, videntes ea, quae fiebant, percutientes pectora sua, revertebantur. 49. Stabant autem omnes noti illius a longe, et mulieres, quae secutae fuerant illum a Galilaea, videntes haec. 50. Et ecce vir nomine Joseph, qui erat Decurio, bonus, 51. et jusstus (hic non consenserat consilio, et opere illorum), ab Arimathia civitate Judeorum qui expectabat regnum Dei. 52. Hic accessit ad Pilatnm, et petit corpns Jesu; 53. Et depositum, involvit eum in sindonem, et posuit illum in monumento sculptili, ubi nondum aliquis erat positus. 54. Et dies erat cenae purae, et sabbatum inlucescebat. Consecutae duae mulieres quae secutae fuerant illum de Calilaea, viderunt monimentum et quomodo positum est corpus illius. 56. Reversae autem, paraverunt aromata, et unguenta: et sabbato quidem quieverunt secundum mandatum.

XXIV. 1. Prima autem die sabbatorum venerunt ante lucem valde ad monumentum, adferentes quae paraverunt: 2. invenerunt autem lapidem revolutum a monumento. 3. Ingressae autem, non invenerunt corpus. 4. Et factum est, dum stuperent de hoc, ecce viri duo adstiterunt juxta illas in veste fulgenti. 5. Timore autem adprehensae, inclinantes faciem ad ter-

ram, dixerunt ad illas: Quid quaeritis vivum cum mortuis?
6. Memoramini, sicut locutus est vobis, dum adhuc esset in
Galilaea, dicens: 7. Quoniam Filium hominis oportet tradi, et
tertia die resurgere. 8. Et maemoratae sunt verborum horum.
9. Et reversae, renuntiaverunt haec omnia illis undecim et ce-
teris omnibus. 10. Erat autem Magdalena, et Maria Jacobi,
et Johanna, et relique cum eis, que dicebant ad Apostolos haec.
11. Et visa sunt illis, tanquam delera, verba haec; et non cre-
debant eis. 13. Et ecce duo erant ex illis, euntes in munici-
pium, stadios habentem LX. ab Hierusalem, cui nomen Ammaus.
14. Et ipsi tractabant de omnibus, quae his contegerant. 15.
Et factum est dum tractarent ipsi, et Jesus ascendens comitaba-
tur cum illis: oculi autem eorum tenebantur, ne agnoscerent
illum. 17. Dixit autem ad eos: Quae sunt verba ista, quae
tractatis ad alterutrum, est estis tristis? 18. Respondens autem
unus ex eis, cui nomen est Cleophas, dixit ad illum: Tu solus
peregrinus es in Hierusalem? nescis, quae gesta sunt in illa in
diebus istis? 19. Qui ait illis: Quae? Et ipsi dixerunt: De
Jesu Nazareno, qui fuit Propheta, potens in opere, et verbo,
coram Deo, et omni populo; 20. quomodo hunc tradiderunt
Pontifices nostri in judicio mortis, et crucifixerunt illum. 21. Nos
vero speravimus ipsum esse, qui redemturus esset Istrahel: nunc
tertia dies est hodie, ex quo facta sunt haec. 22. Et super
his omnibus mulieres quaedam ex nostris exterruerunt nos, quae
fuerunt mane ad monumentum; 23. et, cum non invenissent
corpus ejus, venerunt, dicentes, etiam visionem Angelorum se
vidisse, qui dicunt eum vivere. 24. Et abierunt quidam ex
nostris ad monumentum, et invenerunt ita, ut mulieres dixerunt;
ipsum autem non viderunt. 25. Et ipse dixit ad illos: Insen-
sati, et graves corde in credendo omnibus, quibus locuti sunt
Prophaetae. 26. Nonne haec oportebat pati Christum, et intrare
in gloriam suam? 27. Et erat inchoans a Moysen et omnibus
Prophetis, interpraetans eis in omnibus Scripturis de se. 28. Et
adpropinquaverunt in vicum, quem ibant; et ipse adfectabat se
longius ire. 29. Et coegerunt illum, dicentes: Mane nobiscum;
quoniam ad vesperum jam declinavit dies. Et intravit, ut cum
eis maneret. 30. Et factum est, cum discubuisset cum illis,
acceptum panem benedixit, et frangens porrigebat illis. 31. Et
adaperti sunt oculi eorum, et cognoverunt illum; et ipse nusquam
conparuit ab illis. 32. Et dixerunt ad alterutrum: Nonne cor
nostrum erat in nobis ardens in via, cum adaperiebat nobis Scrip-
turas? 33. Et surgentes eadem hora, reversi sunt in Hierusa-
lem; et invenerunt collectos XI. et eas, qui cum illis erant, di-
centes: 34. Quoniam vere resurrexit Dominus, et visus est
Simoni. 35. Et ipsi enarrabant, quae in via gesta erant; et
sicut agnitus est illis in fractione panis. 36. Et, dum haec

loquuntur, ipse stetit in medio eorum. 37. Exterriti autem, et timore adprehensi, putabant se spiritum videre. 38. Qui dixit illis: Quid turbati estis? et quare cogitationes ascendunt in corde vestro? 39. Videte manus meas, et pedes meos; quoniam ego sum: ipse tractate, nt videte: quoniam spiritus carnem, et ossum non habet, sicut me videtis habentem. 41. Adhuc autem non credentibus illis, et stupentibus prae gaudio, dixit: Habetis aliquid, quod edamus hic? 42. Qui porrexerunt illi piscis assi partem, et favum. 43. Et accipiens, manducavit coram illis: 44. et dixit eis: Haec verba, quae locutus sum aput vos, cum adhuc essem vobiscum: quoniam oportet inpleri omnia, quae scripta sunt in lege Moysi, et Prophetis, et Psalmis de me. 45. Tunc aperuit sensum illorum, ad intelligendum Scripturas. 46. Et dixit eis: Quoniam sic scriptum est, Christum pati, et resurgere a mortuis tertia die, 46. et praedicari in nomine illius paenitentiam, et remissionem peccatorum in omnibus gentibus, incipiens ab Hierusalem. 48. Vos autem estis testes horum. 49. Et ego mittam repromissionem Patris super vos: vos autem sedete in civitatem, donec induamini virtutem a summo. 50. Seduxit autem illos usque ad Bethaniam; et extollens manus suas, benedixit eos. 51. Et factum est dum benediceret illos, discessit ab eis. 52. Et ipsi reversi sunt in Hierusalem cum gaudio .. no. 53. Et erat semper in templo, conlaudantes Deum.

Evangelium secundum Lucanum explicit.

INCIPIT EVANGELIUM SECUNDUM MARCUM.

I. 1. Initium Evangèlii Jesu Christi Filii Dei. Sicut scriptum est in Esciam Prophetam: 2. Ecce mitto Angelum meum ante faciem tuam; et paravit viam tuam. 3. Et iterum: Vox clamantis in deserto: praeparate viam Domino; rectas facite semitas Dei nostri. 4. Fuit Johannes in deserto baptizans, et praedicans baptismum paenitentiae in remissione peccatorum. 5. Et egrediebatur ad eum tota regio Judaeae; et Hierosolymitae omnes baptizabantur in Jordane ab eo, confitentes peccata sua. Et dicebat illis: 6. Ego quidem vos baptizavi in aqua in paenitentiam; 7. venit autem post me fortior me, cujus non sum dignus solvere corrigiam calciamentorum ejus. Ipse vos baptizavit in Spiritu Sancto. 8. Erat autem Johannes indutus pellem

camelli; et edebat lucustas, et mel silvestre. 9. In illis diebus
venit Jesus a Nazaret. Galilaeae, et baptizatus est in Jordanen
ab Johannen. 10. Et ascendens de aqua, vidit adaperiri caelos,
et Spiritum, tanquam columbam, descendentem in eum. 11. Et
venit vox de caelis: Tu, es Filius meus dilectus: in te bene
sensi. 12. Et protinus Spiritus duxit illum in deserto per LX
dies; 13. et temptabatur a Satanan, et erat cum besteis, et
Angeli ministrabant ei. 14. Et, postquam traditus est Johan-
nes, venit Jesus in Galilaeam, praedicans Evangelium regni Dei,
dicens: 15. Quia inpleta sunt tempora, et adpropinquavit
regnum Dei paenitentiam agite, et credite in Evangelio. 16. Et
transiens secus mare Galilaeae, vidit Simonem, et Andream fratrem
Simonis, mittentes retias in mare: (erant enim piscatores.) 17.
Et dixit eis Jesus: Venite, sequimini ni me; et faciam vos ut
sitis piscatores hominum. 18. Et statim, relictis omnibus, secuti
sunt eum. 19. Et paulum progressus, vidit Jacobum Zebaedaei,
et Johannen fratrem illius et ipsos in navicula reficientes retias;
20. et protinus vocavit eos. Et, relicto Patre suo Zebaedeo
in navicula cum mercenariis, secuti sunt eum. 21. Et ingressi
sunt in Capharnaum; et statim sabbatis intravit in Synagoga, et
docebat illos. 22. Et stupebant in . . . . . . 34. bus, et dae-
monia multa eiciebat, et non patiebatur ea loqui; quoniam scie-
bant eum. 35. Et prima luce exiit, et abiit in deserto; et ibi
orabat. 36. Et consecuti sunt eum Simon, et qui cum illo
erant. 37. Et, cum invenissent eum, dixerunt, illi: Quia om-
nes te quaerunt. 38. Et dixit eis: Eamus in proxima cas-
tella, et civitates, ut et ibi prædicem; ad hoc enim veni. 39.
Et erat praedicans in Synagogis eorum in omnem Galilaeam, et
daemonia eiciens. 40. Et venit ad eum leprosus, deprecans
eum, et dicens: Quia, si vis, potes me mundare. 41. Et ira-
tus, extendens manum suam, et tangens illum, ait ei: Volo:
emundare. 42. Et statim discessit ab eo lepra, et mundatus
est. 43. Et comminatus est, et statim dimisit eum. 44. Et
dixit ei: Vide, nemini dixeris; sed vade, ostende te Sacerdoti,
et offers pro purgatione tua, quod praecepit Moyses in testimo-
nium illis.. 45. Ad ille egressus, coepit praedicare, et diffa-
mare sermonem: ita ut jam non posset palam in civitatem introire:
sed foris in deserta loca erat, et conveniebant ad eum undique.

II. 1. Et, cum introisset iterum in Capharnaum post dies,
2. cognitum est, quod in domo esset: et protinus convenerunt
multi, in tantum ut jam non posset capere usque ad januam, et
loquebatur illis verbum. 3. Et veniunt ad eum, adferentes pa-
ralyticum, qui tollebatur a quattuor. 4. Et, cum non possent
accedere propter turbam, ascendentes, denudaverunt tectum, ubi
erat Jesus; et dimiserunt grabattum, ubi paralyticus decumbebat.
5. Cum vidisset autem Jesus fidem illorum, ait paralytico: Fili,

remittuntur tibi peccata tua. 6. Erant autem quidam ex scri-
bis ibi sedentes, et cogitantes in cordibus suis, dicentes: 7. Quid
hic sic loquitur? blasphemat. Ouis potest remittere peccata, nisi
unus Deus? 8. Et cum cognovisset Jesus in spiritu, quod co-
gitarent intra se, dixit illis: Quid haec cogitatis in cordibus
vestris? 9. Quid est facilius dicere? Surge, et tolle grabattum
tuum, et vade domui tuae: aut dicere? Remittuntur tibi peccata
tua. 10. Ut autem sciatis, quia potestatem habet Filius ho-
minis super terrram remittendi peccata, (ait paralytico:) 11. Tibi
dico: surge, tolle grabattum tuum, et vade domui tuae. 12. Et
ille confestim surgens, sublato grabatto coram omnibus, abiit: ita
ut stuperent omnes, et honorificarent Deum, dicentes, numquam
taliter vidisse se. Et exiit iterum Jesus ad mare, et omnis turba
convenit ad eum, et docebat illos. 14. Et praeteriens, vidit
Jacobum Alphei, sedentem at teloneum, et ait illi: Sequere me.
Et exsurgens, secutus est eum. 15. Et factum est, discumben-
tibus eis in domo illius, multi publicani, et peccatores simul re-
cumbebant cum Jesu, et discipulis ejus: erant enim multi, qui
secuti sunt eum. 16. Scribae autem, et Pharisaei cum vidissent
illum edentem cum peccatoribus, et publicanis, dixerunt discipu-
lis ejus: Quare cum peccatoribus, et publicanis edit? 17. Et
cum audisset Jesus, dixit: Non egent sani medicos; sed qui
male habent: non veni vocare justos, sed peccatores in paeniten-
tiam. 18. Erant autem discipuli Johannis, et Pharisaeorum,
jejunantes; et venerunt, et dixerunt ei: Quare discipuli Johan-
nis, et Pharisaei jejunant; tui autem discipuli non jejunant? 19.
Et dixit eis Jesus: Numquid possunt filii sponsi, quandiu spon-
sus cum illis est, jejunare? 20. Veniet dies, cum aufertur ab
eis sponsus; et tunc jejunabunt in illis diebus. 21. Nemo au-
tem insumentum panni rudis mittit tunicae veteri: alioquin tollit
supplementum novum a veteri, et pejor scissura fit. 22. Et
nemo mittit vinum novum in utres veteres, sed in novos: alio-
quin rumpentur utres; et vinum, et utres peribunt. 23. Et
factum est iterum, cum sabbatis ambulare per segetem: et disci-
puli ejus coeperunt, iter facientes, vellere spicas, et edere. 24.
Pharisaei autem dicebant ei: Ecce, quid faciunt discipuli tui
sabbatis, quod non licet illis? 25. Et respondens, dixit eis:
Numquam legistis, quid fecit David, cum opus fuit, et esuriit
ipse, et qui cum illo erant? 26. Et introivit in domum Dei,
et panes propositiones edit, et dedit eis, qui secum erant, quos
non licebat edere, nisi Sacerdotibus? 27. Dico autem vobis,
quoniam Filius hominis dominus est etiam ipsius sabbati. Et
cum audissent, qui ab eo erant, exierunt detinere eum: dicebant
enim, quia extitit mente.

III. 1. Et intravit iterum in Synagoga: et erat ibi
homo, habens aridam manum. 2. Et observabant eum, an sab-

batis curaret, ut accusarent illum. 3. Et dixit homini, qui manum habebat aridam: Surge in medium. 4. Et dixit ad illos: Licet sabbatis benefacere, aut malefacere? animam salvam facere, an perdere? Ad illi tacuerunt. 5. Et circumspiciens eos cum iracundia, dolens super cecitatem cordis eorum, ait homini: Extende manum tuam. Et extendit; et restituta est manus ejus, sicut et alia. 6. Et protinus exierunt Pharisaei, cum Herodianis, consilium facientes de eo, ut perderent illum. 7. Jesus autem cum discipulis suis secessit ad mare: et cum vidissent turba magna a Galilaea, et Judaea, 8. et ab Hierosolymis, et ab Idumaea, et trans Jordanen, et qui circa Tyrum, et Sidonem, quae faciebat, venerunt ad eum. 9. Et dixit discipulis suis, ut in navicula sibi deserviret, propter turbam: ne eum multi conprimerent. 10. Curabat enim multos; it ... inruerent in eum, ut illum tangerent, quicumque habebant verbera. 11. Et spiritos inmundos, cum illum viderent, procidebant ei, et clamabant, dicentes: 12. Tu, es Filius Dei. Et multa objurgabat eos, ne eum palam faceret; quoniam sciebant eum Christum esse. 13. Et ascendit in montem; et convocavit ad se, quos voluit ipse, et venerunt ad illum. 14. Et fecit, ut essent duodecim cum eo; et, ut mitteret eos praedicare, 15. et haberent potestatem curandi languores, et eiciendi demonia, et circumirent, praedicantes Evangelium. 16. Et imposuit Simoni nomen, Petrum: 17. et Jacobum Zebaedaei, et Johannen fratrem Jacobi, et inposuit illis nomine Beanerges, quod est, filius tonitrui: 18. et Andrean, et Philippum, et Bartholomaeum, et Matthaeum, et Thoman, et Jacobum Alphei, et L ... um, et ... nem Cha ... um, 19. et J ... Scariot ... trad. ... um. 20. Et ... in dom ... con ... us tur ... ta ut non possent nec .. nem manducare. 21. Quod ut audierunt de illo Scribae, et ceteri, exierunt ... e eum: di ... t enim, quoniam excutiat eos. 23. Et Scribae, et qui ab Hierosolymis .. ende ... disc .. quon ... eelz ... bet ... pe dae ... orum, ... um e. . um e .. cit dae .. nia. 23. Et convocans eos, dice ... illis in parabolis Dominus Jesus: Quomodo potest Satanas Satanan .. pellere? 24. ... regnu .. se dividatur, non potest stare regia illa. 25. Et: si domus super se divisa fuerit, non poterit stare domus illa. 26. Et: si Satanas Satanan eicit, dispertitus super se, non potest stare regnum ejus, sed finem habet. 27. Nemo autem potest vasa fortis intrare in domum, et diripere, nisi prius fortem alliget; et tunc domum illius diripiet. 28. Amen dico vobis, quia omnia remittentur filiis hominum .. cata, et blasphemiae: 29. qui autem blasphemaverit Spiritum Sanctum, non habet remissionem; sed reus erit aeterni peccati. 30. Quia dicebant, illum spiritum immundum habe ... 31. Et venit mater illius, et fratres; et foris stantes, miserunt ad eum: 32. et

turbae dixerunt ei: Ecce mater tua, et fratris ... roris ... fo ... quaerentes te. 33. Et respondit illis: Quae est mater mea? et qui sunt fratres mei? 34. Et respiciens, qui circa eum sedebant, dixit: Ecce mater mea, et fratres mei. 35. Et quicumque fecerit voluntatem Dei, hic est frater meus, et soror mea, et ... mea e ..

IV. 1. Et ... rum docere ad mare; et congregata est ad illum turba magna; ita ut in naviculam ascenderet, et sederet circa litus maris, et omnis turba circa mare erat, 2. et docebat eos in parabolis multa, et dicebat illis in doctrina sua: 3. Aud .. Ecce exiit, qui seminat, seminare. 4. Et factum est, cum seminat quoddam juxta viam; et venerunt volucres caeli, et comederunt illud. 5. Et aliud cecidit super pet .. terram ... bi non er .. terra multa, et statim exortum est, quoniam non habebat altitudinem terrae: 6. Sole autem orto, exestuaverunt, quia non habebant radicem, et exaruit. 7. Et aliud cecidit in spinis: et creverunt spinae, et suffocaverunt illud, et fructum non dedit. 8. Et aliud cecidit in terram bonam; et dabat fructum ascendentem, et adferentem cum incremento unum XXX. et unum LX .. um C. 9. Et .. bat: Qui .. et aures audiendi, audiat; et qui intellegit, intellegat. 10. Et, cum esset seorsum, interrogabant eum discipuli sui, quaenam esset haec parabola? 11. Et dicit eis: Vobis datum est cognoscere mysterium regni Dei; illis autem, qui foris sunt, in .. rabolis om .. dicuntur: 12. ... videntes, videant, et non videant; et audientes, non intellegant; ne forte revertantur, et dimittantur illis delicta. 13. Et dixit eis: Nescitis hanc parabolam? et quomodo omnes parabolas scietis? 14. Qui loquitur verbum, serit. 15. Hi autem sunt, qui secus viam seminati sunt, qui neglegenter verbum suscipiunt; et, cum audierint, confestim venit Satanas, et tollit verbum, quod seminatum est in cordibus eorum. 16. Et hi sunt, qui super petrosa seminati sunt, qui, cum audierint verbum, protinus cum gaudio excipiunt illut: 17. et non habent ... cem in se, sed tem .. ranei sunt: orta deinde praessura, vel per .. tione ..... di, simul .... 25. Qui enim habet, ad ,.. bitur ei; et qui non habet, etiam ..... au .. retur ... 26. Et dicebat: Sic est regnum Dei, quemadmodum ... mo mittat ..... 28. .... spicam, deinde plenum frumentum in spica. 28. Et, cum fructum fece .. protinus inm .. falcem, qu ... nit me ... 30. ... diceba ... adsi .. bimus .... 31. seminum, quae sunt ...... 34. ... secreto autem discipulis ...... 37. bant in naviculam; ita ut jam inpleretur .. vis. 38. Ipse autem erat in puppe, super cervi ... miens: et sus .. averunt eum, dice .. Magist ... pertinet ... quoni ...... 40. Et dixit illis: Quid timidi estis? nondum habetis fi ... Et timuerunt timore magno; et dicebant ad alterutrum; .. is est ... t ma ......

V. ...... tu inmundo, 3. qui habeb ...... 4. ...
vincere. 5. Et quod per omnem noctem, et di ...... 7. tor-
queas. 8. Dicebat enim illi: Exi spirite inmunde, de homine.
9. ... interrogavit eum: Quod tibi no .. n est? .. t respondit:
Legio, nom ... hi; qu ... mu ...... 12. ... runt illum universa
daemonia, dicentes: Mitt .. os in porcos, .. in illis .. emus.
13. Et protinus Dominus Jesus permis .. ipsis. Et euntes
spiritus inmundi, introierunt .. porc .. magno impetu grex prae-
cipitatus est in marem. Erant autem cir ... lia, et .. caba ...
in mari. 14. Et pastores illorum fugerunt, et ... e ... ta
... agros ...... 16. ... vexabatur a daemoniis, e ... porcis.
17. E ... bant eum, ut ...... 19. ... is qu ... bi fece ...
Dominus, et misertus est tui. 20. Et abiit, et coepit praedi-
care in Dacapoli, quanta fecisset illi Jesus; et protinus omnes
mirabantur. 21. Et cum transfretasset Jesus in con .. ratet ..
venit .. ba magna ad eum, et ipse erat ad marem. 22. Et
venit quis de ... bu ... ynagogae; et, cum vidisset eum, procidit
illi ad pedes, 23. deprecans eum multa, et dicens: Filiola
mea in extremis est; ut venias, et inponas manus ei, ut salva
sit, et vibat. 24. Et abiit cum illo: et sequebatur eum turba
multa, et conprimebant eum. 23. Et mulier quaedam, habens
profluvium sanguinis per annos duodecim, 26. et multa passa
a medicis multis, et inpendens omnem substantiam suam, e .. r ..
pro .. sed p .. deterius habebat, 27. Cum audisset de Jesu,
venit a retro, et tetigit tunicam illius inter turbam: 28. dice-
bat enim intra se: Vel si vestimentum illius tetigero, salva ero.
29. Et protinus siccatus est fons sanguinis ejus; et cognovit
corpore, quia sanata est plaga sua. 30. Et statim sciens Jesus
intr .. virtut ... erat, c ... us ad ... xit: Quis tetigit ves-
timenta mea? 31. Discipuli autem ejus dixerunt: Magister,
vides turbam conprimentem te, et dices: Quis me tetigit? 32.
Et circumspiciebat videre eam, quae hoc fecerat. 33. Mulier
autem timens, et tremens ab hoc, quod fecerat absconse, sciens
quod ei contigit, venit, et prostravit se ei, et indicavit illi om-
nem veritatem. 34. Jesus autem dixit ... fides tua te salvam
fecit ...... tua. 35. Adhuc eo loquente, veniunt ab Archisy-
nagogo, dicentes: Filia tua mortua est: quid adhuc vexas Ma-
gistrum? 36. Statim Jesus, ut audiit verbum, ait Archisyna-
gogo: Noli timere: tantum crede. 37. Et non est passus quem-
quam sequi se, nisi Petrum, et Jacobum, et Johannem fraterem
ejus. 38. Et venit in domum Archisynagogi, et videt tumul-
tum plorantium et lamentantium .. ltum ... trans .. eis: 38.
Quid tumultuamini, et ploratis? Puella, non est mortua; sed
dormit. 40. Ad illi inridebant eum. Ipse vero, ejectis omni-
bus, adsumpsit matrem, et patrem puellae, et qui erant secum,
et intravit, ubi erat puella. 41. Et tenens manum ejus, dicit

ei: Tabitha, quod est interpraetatum, Puella, tibi dico, surge.
42. Et protinus exsurrexit puella, et ambulabat: erat autem
annorum XII. et obstupuerunt pavore magno. 43. Et praecepit
illis multum, ne quis hoc sciret: et jussit dari ei manducare.

VI. 1. Et exiit inde, et venit in patriam suam, et secuti
sunt eum dicipuli sui; 2. et, sabbato facto coepit in Synagoga
docere: et cum audissent, multi stupebant in doctrina illius, di-
centes: Unde huic haec? et quae sapientia, quae data est ei?
et ut virtutes tales per manus illius efficiuntur? 3. Nonne hic
est fabri filius, et Mariae? frater Jacobi, et Josetis, et Judae,
et Simonis? nonne et sorores hujus hic aput nos sunt? Et scan-
dalizabantur in illo. 4. Et dicebat eis Jesus, quia non est
Propheta sine honore, nisi in patria sua, et in cognatis, et in
domo sua. 5. Et noluit ibi nullam facere virtutem, nisi in
paucis aegris inponens manum, curabat; 6. et mirabatur,
propter incredulitatem illorum. Et circuibat per municipia, do-
cens. 7. Et convocatis XII. misit illos binos, data eis potestatem
spirituum immundorum; 8. praecipiens illis, ne quid tollerent
in via, nisi virgam tantum, neque peram, neque panem, sed nec
nummos in zonam, 9. sed calciatos soleis: et, nolite indui
duas tunicas. 10. Et dicebat illis: Ubicumque intraveritis, ibi
manete, donec exeatis inde; 11. et quicumque non receperint vos,
nec audierint vos, exeuntes inde, excutite pulverem pedum ves-
trorum in testimonium eis. Amen dico vobis, remissius erit So-
domis, et Gomoris in die judicii, quam civitati illi. 12. Et,
cum exissent, praedicabant, ut paenitentiam agerent: 13. et
daemonia multa eiciebant, et ungebant oleo multos aegros, et
sanabant. 14. Et audiit Herodes Rex (palam factum est enim
nomen illius:) et dicebant: Quia Johannes Baptista resurrexit
a mortuis; et ideo virtutes operantur in eo. 15. Alii autem
dicebant: Quia Elias est. Alii autem: Quia Propheta est.
16. Cum audisset autem Herodes, dixit: Quem ego decollavi,
hic est Johannes: hic a mortuis resurrexit. 17. Ipse enim He-
rodes, mittens, detinuit Johannem, et alligavit eum, et misit in
carcerem propter Herodiadam uxorem Philippi fratris sui, quod
nupsisset eam. 18. Dicebat enim Johannes Herodi: Quia non
licet te habere uxorem fratris tui. 19. Herodias autem insidia-
batur ei; et querebat interficere eum, et non poterat. 20. He-
rodes enim timebat Johannen, sciens, illum virum justum, et
sanctum, et custodiebat eum. Et, cum audisset eum, multa fa-
ciat, et libenter eum audiebat. 21. Die autem opportuno,
Herodes natali suo cenam fecit Magistratibus, et Tribunis, et
Primis Galilaeae. 22. Cum intrasset autem filia ipsius Hero-
diadis, et saltasset, et placuisset Herodi, et discumbentibus, dixit
Rex puellae: Pete me, quod vis; et dabo tibi: 23. et juravit
illi multum: Quoniam, quodcumque me petieris, dabo tibi: licet

dimidiam partem regni mei. 24. Ad illa, cum exisset, dixit matri suae: Quid petam? Et illa dixit: Caput Johannis Baptistae. 25. Et, cum intrasset ad Regem, dixit: Confestim da mihi super discum caput Johannis Baptistae. 26. Et tristis factus est Rex propter jusjurandum: et, propter simul recumbentibus noluit eam spernere: 27. sed statim mittens speculatore, jussit adferri caput ejus. Et, cum abisset, decollavit eum in carcerem, 28. et attulit caput super discum, et dedit illud puellae, et puella dedit matri suae, 29. Et, cum audissent discipuli illius, venerunt, et sustulerunt corpus ejus, et posuerunt illud in monimento. 30. Et convenerunt Apostoli ad Jesum, et renontiaverunt illi omnia, quaecumque fecerunt, et docuerunt. 31. Et dixit eis Jesus: Venite, eamus seorsum in deserto loco, et requiescite pusillum. Erant enim, qui veniebant, multi; nec cibum poterant enim qui veniebant capere. 32. Et ascendentes in navi, abierunt in desertum locum seorsum. 33. Et viderunt eos abeuntes, et cognoverunt multi, et pedestre ex omnibus civitatibus concurrerunt ibi, et venerunt. 34. Et egressus, ut vidit turbam magnam Jesus, misertus est eis, qui erant veluti pecora, quae non habebant pastorem; et coepit docere eos multa. 35. Jam autem, cum esset hora multa, accesserunt discipuli illius, dicentes ei: Quia desertus est locus hic, et hora jam multa: 36. dimitte itaque illos; ut, euntes in proximas villas, et municipia, emant sibi, quod manducent. 37. Et respondens, dixit eis Jesus: Date illis manducare. Et dixerunt ei: Euntes, ememus denaris ducentis panes, et dabimus illis, ut manducent. 38. Et dixit eis: Quod panes habetis? Ite, et videte. Et, cum cognovissent, dixerunt ei: Quinque panes, et duos pisces. 39. Et praecepit eis Jesus, ut discumberent omnes super viridem faenum. 40. Et discubuerunt centeni, quinquageni. 41. Et, acceptis V. panibus, et duobus piscibis, respiciens in caelum, benedixit, et confregit panes, et dabat discipulis suis, uti adponerent ante eos; et duos pisces partitus est omnibus. 42. Et manducaverunt omnes, et satiati sunt. 43. Et sustulerunt reliquias fragmentorum XII. cophinos plenos, et de piscibus. 44. Et erant, qui ederant, V. milia virorum. 45. Et protinus exsurgens, coegit discipulos suos ascendere in naviculam, et praecedere se in contra Bessaida; cum ipse dimitteret turbam. 46. Et, cum dimisset eos, abiit in montem orare. 47. Et cum sero factum esset, jam erat navis in medio mari, et ipse solus super terram. 48. Et cum vidisset remigantes, et laborantes, (erat enim illis ventus contrarius) circa quartam vigiliam noctis venit, ambulans Jesus super marem, et volebat praeterire illos . . . li, 40. cum vidissent eum ambulantem super mare, putaverunt phantasma esse, et exclamaverunt omnes, 50. et conturbati sunt. Statimque allocutus est ad eos, dicens: Animaequi estote, ego sum, nolite

timere. 51. Et ascendit . . . avem, . . . tuset m . . . nter se stupebant eum admiratio . . . 52. enim . . . intellexerunt de panibus: erat enim cor illorum obtusum. 53. Et inde, cum transfretassent, pervenerunt . . . terram Gennesaret. 54. Cum exissent de navi, continuo cognoverunt eum: 55. circumeuntes autem universam regionem illam, coeperunt super grabbatos adferre omnes, qui se male habebant, circumferebant enim eos, ubicumque audissent Jesum esse. 56. Et quocumque introibat in municipia, vel agros, aut in civitatis, in foro, et in plataeis ponebant aegros, et rogabant eum, ut vel fimbriam vestimenti ejus tangerent: et quicumque tetigerunt sanati sunt.

VII. 1. Et conveniunt ad eum Pharisaei, et quidam de Scribis, qui venerant ab Hierosolymis. 2. Qui cum, vidissent quosdam ex discipulis ejus immundis manibus, hoc est in . . . tis, edentes panes, . . . eraverunt. 3. Pharisaei . . . et omnes Judaei nisi momento laverint manus, non edunt panem, tenentes traditionem seniorum: 4. et a foro cum venerint, nisi baptizati fuerint, non edunt: et alia multa sunt illis, quae acceperunt tradita, baptismos calicum, et urceorum, et caccaborum, et lectorum. 5. Et interroga . . . nt eum Pharisaei, et Scribae, dicentes: Quare discipuli tui non sequuntur secundum traditionem seniorum, sed immundis manibus edunt panem? 6. Ad ille respondens, dixit: Bene prophetavit Eseias de vobis simulatoribus, qui dixit: Populus labis me diligit, cor autem illorum longe est a me. 7. Vane autem colunt me, docentes doctrinas, et mandata hominum; 8. baptizantes urceos, et calices, et alia multa his similia, quae facitis, derelicto mandato Dei, tenentes traditionem hominum. 9. Et dixit illis: Bene irritum facitis praeceptum Dei, ut traditionem vestram statuatis. 10. Moyses enim dixit: Honorifica patrem tuam et matrem tuam. Et: Qui maledixerit patrem, aut matrem, morti moriatur. 11. Vos autem dicitis: Si dixerit homo patri suo, aut matri: Donum, (quod est munus) quo a me melior factus fueris: 12. non sinetis amplius aliquit facere patri, aut matri, 13. spernentes verbum Dei, per traditionem vestram stultam, quam tradidistis: et similia hujusmodi multa facitis. 14. Et, convocans turbam iterum, dixit illis: Audite me omnes, et intellegite. 15. Nihil est a foris hominis quod intrans in eum, possit eum coinquinare: sed, quae de homine proficiscuntur, illa sunt, quae coinquinant hominem. 16. Si quis habet aures audiendi, audiat. 17. Et, cum introisset in domum prae multitudinem, interrogabant eum discipuli ejus similitudinem. 18. Et ait illis: Sic et vos inprudentes estis? Non intellegitis, quia omne, quod a foris introit in homine, non potest eum coinquinare: 19. nec enim introit in cor ejus, sed in ventre ejus, et in secessu exit, purgans omnes escas, et exit in rivum. 20. Dicebat autem: quia, quae de homine exeunt: illa coinqui-

nant hominem. 21. Ex interioribus enim de corde hominum procedunt cogitationes male, adulteria, 22. furta fornicationes, homicidia, avaritia, nequitia, dolus, inpudicitia, oculus nequa, blasphemia, superbia, stultitia. 23. Omnia haec mala de intus procedunt, et coinquinant hominem. 24. Et exurgens, abiit in finibus Tyri; et, cum intrasset in domum, neminem voluit scire, et non potuit latere. 25. Cum audisset enim mulier . . . li . . ebat spiritum inmundum, venit, et procidit ad pedes ejus. 26. Mulier autem erat Greca, natione Syraphoenissa. Et rogabat illum, daemonium eiceret de filia ejus. 27. Et dicit ei: Sine primum satiari filios: non est enim bonum sumere panem filiorum, et proicere canibus. 28. Ad illa respondit ei, dicens: Ita Domine; nam et catelli subtus mensam edent de micis puerorum. 29. Et dixit ei: Vade; propter hunc verbum tuum exiit daemonium a filia tua. 30. Et, cum isset domi aput se, invenit daemonem exisse, et filiam suam recumbentem in lecto. 31. Et deinceps egressus de finibus Tyrii, venit per Sidonem ad mare Galilaeae inter medios fines Decapolis. 32. Et offerunt ei surdum, et mutum: rogantes, ut inponeret ei manus. 33. Et adprehendens eum de turba seorsum, expuens, misit digitos suos in auribus ejus, et tetigit linguam ejus: 34. et aspiciens in caelum, ingemuit, et ait illi: Epita: quod est: adaperire. 35. Et apertae sunt aures ejus, et solutum est vinculum lingue ejus, et loquebatur diserte, adeo ut omnes stuperent. 36. Praecepitque eis, ne cui dicerent. Cum prae . . . eret ill . . O magis clamabant, 37. et eo amplius admirabantur, dicentes: Bene omnia fecit: et surdos facit audire, et mutos loqui.

VIII. 1. In illis autem diebus iterum, cum turba magna esset, et non haberent, quod ederent, convocans discipulos, dixit eis: 2. Misereor turbae huic quoniam jam triduum . . . quo hic . . . et non habent quod edant, 3. et . . . mittere illos jejunos dom . . . ne patiantur in via; quoniam quidam illorum a longe venerunt. 4. Et responderunt . . . discipuli sui: Unde hic tantos poterit aliquis saturare panibus in aeremia? 5. Et interrogabat illos: Quod panes habetis? Qui dixerunt: VII; 6. et praecepit turbae discum . . . super terram. Et accepit septem panes, . . . gratias agens, fregit, et dedit discipulis suis, ut apponerent: et apposuerunt turbae. 7. Et habebant pisciculos paucos; et ipsos benedixit, et jussit apponi. 8. Et manducaverunt, et satiati sunt: et sustulerunt, quod superaverat fragmentorum, VII. sportas. 9. Erant autem, qui manducaverunt, ad quattuor milia hominum: et dimisit illos. 10. Et protinus ascendit naviculam cum discipulis suis, et venit in partes Magedan. 11. Et exeuntes Pharisaei, c . . . nt di . . . cum eo, quaerentes ab illo signum de cae . . . temptantes illum. 12. Et ingemiscens . . . suo, dixit: Quid generatio haec quaerit signum?

Amen dico vobis, si dabitur generationi huic signum. 13. Et,
dimissis his, rursum ascensa nave, abiit trans fretum: 14. et
obliti sunt sumere panes . . . unum panem habebant secum in
nave. 15. Et praecepit illis, dicens: Cavete a fermento Pha-
risaeorum, et a fermento Herodis. 16. Et cogitabant ad alte-
rutrum, quod panes non haberent. 17. Et, cum rescisset Jesus,
ait illis: Quid cogitatis in cordibus vestris, quia panes non ha-
betis? nondum intellegitis, nec perspicitis? obtusum est cor ves-
trum? 18. oculos habentes, non videtis? et aures habentes,
non auditis? Nec memores estis, 19. cum confregi quinque
panes in quinque milia hominum? ex quibus, quod corbes frag-
mentorum sustulistis? ad illi dixerunt: Duodecim. 20. Quando
autem VII. in quattuor milia, quod sportas fragmentorum sustu.
listis? Qui dixerunt: VII. 21. Et dicit illis: Quomodo non-
dum intellegitis? 22. Et venerunt in Bethania et offerunt ei
caecum, depraecantes illum, ut eum tangeret. 23. Et, adprae-
hensa manu caeci, produxit illum extra municipium: et expuens
in oculos ejus, inposuit illi manus, et interrogabat eum, an ali-
quid videret. 24. Et respiciens, ait: Video homines, veluti ar-
bores, ambulantes. 25. Deinceps inponens manum super oculos
ejus, et fecit illum videre, et curatus est: ita ut videret clare
omnia, 26. Et dimisit illum in domum sua, dicens: Vade
domi aput te, et ne in municipio intres, nec cuiquam dicas. 27.
Et exiit Jesus cum discipulis suis in Caesaream Filippi; et in
itinere interrogabat discipulos suos, dicens: Quem me dicunt
esse homines? 28. Ad illi responderunt et dicentes: Johannen
Baptistam; alii autem Helian; alii vero quasi unum ex Prophe-
tis. 29. Ipse autem interrogabat illos: Vos autem quem me
dicitis esse? Et respondens Petrus, dicit ei: Tu es Christus.
30. Et objurgavit eos, ne cui dicerent de se. 31. Et coepit
docere illos, quia oportet Filium hominis multa pati, et repro-
bari a Saenioribus, et Principibus, et Scribis, et occidi, et post
tertium diem resurgere. 32. Et palam verbum loquebatur. Et
adprehendens Petrus eum, coepit objurgare eum, dicens: Domine,
propitius esto; nam hoc non erit. 33. Qui conversus, ut vidit
discipulos suos, objurgavit Petrum, dicens: Vade post me Sa-
tana, quoniam non sapis quae Dei sunt, sed quae sunt hominum.
34. Et, convocata turba cum discipulis suis, dixit: Si quis
vult sequi me, abneget se ipsum, et tollat crucem suam, et se-
quatur me. 35. Quisque enim voluerit animam suam salvare,
perdet eam; qui autem perdiderit animam suam causa Evangelium,
salvabit eam. 36. Qui enim prodest homini, si lucratus fuerit
totum saeculum, et jacturatus fuerit animam suam? 37. Aut
quam dabit homo commutationem pro animam suam? 38. Quis-
que enim confusus fuerit me, et mea verba in generatione adul-
tera, et peccatrice, et Filius hominis confundetur eum, cum venerit

in gloria Patris sui cum Angelis sanctis. 39. Et dicebat illis: Amen dico vobis, quia sunt quidam hic stantes mecum, qui non gustabunt mortem, donec videant regnum Dei venientem in virtutem.

IX. 1. Et post dies sex adsumpsit Jesus Petrum, et Jacobum, et Johannen, et duxit illos in montem altum seorsum solus, et transfiguratus est in conspectu eorum. 2. Et vestimenta ejus facta sunt fulgentia, candida valde, tanquam nix. 3. Et visus e ... Helias, cum Moysi; et conloquebantur cum Jesu. 4. Et Petrus dixit ad Jesum: Rabbi, optimum est nobis hic esse ... si vis, f ... mus tria tabernacula, tibi unum, et Moysi unum, et Heliae unum. 5. Nesciebat enim, quod loqueretur; ... ore enim ... ti sunt. 6. ... a est ... obum trans eos; et venit vox de nube, dicens: Hic est Filius meus karissimus: audite eum. 7. Et statim respicientes, neminem alium ... nt, nisi ... lum. 8. Et cum descenderent de monte, praecepit illis, ne cui, quae viderunt, enarrarent, nisi cum Filius hominis a mortuis ... rexerit. 9. Et verbum retinuerunt aput se; quaerentes, quid est, cum a mortuis surrexerit? 10. Et interrogaverunt eum, dicentes: Quid ... Scribae dicunt: ... venire? 11. Quibus responderunt, dixit illis: Et Helias venien ... primum, restituet omnia: ... quomodo scriptum est in Filium hominis, ut multa patiatur, ... pern ... 12. Sed dico vobis, quia Helias venit, et fecerunt illi quaecumque voluerunt, ... ut scriptum est de ... 13. Et, cum venisset ad di ... vidit turbam magnam ad ... es cum ... statim, 14. ut viderunt eum, omnis turba paverunt eum ... salutare ... eum. 15. Et interrogabat Scribas: Quid inquirebatis inter vos? 16. Et respondit Magister at ... me ... tem ... ir ...; 17. ... henderit eum, ... et cum ... spumat, et stridet dentibus, et arescit diu: etiam discipulis tuis dixi, ut expellerent; et non potuerunt eicere illut. 18. Et respondens, dixit eis: O generatio incr ... usque ... apud ... ero? ... qu ... p ...... erte ... ad me ... attulerunt ... m. 19. Et cum vidisset ... spiritus conturbabit puerum; et cadens in terram, volvebatur spumans. 20. Et interrogavit Jesus patrem pueri, dicens: Quantum temporis est, ex quo hoc ei accidit? Ad ille respondens, ait: Ex infantia. 21. Et frequenter in ignem misit illum ... as, ut per .. et cum, ... quid potes, adjuva nos Domine, misertus nostri. 22. Et ait illi Jesus: Quid est, si quid potes? si potes credere, omnia possibilia credenti. 23. Et protinus exclamans pater pueri, cum lacrimis dixit: Credo, Domine: adjuva incredulitatem meam. 24. Et cum vidisset Jesus, quod concurreret turba, objurgavit spiritum immundum, dicens: Ego tibi impero, surde et mute spirite; exi ab illo, nec amplius intraveris in eum. 25. Et exclamans, cum multum conlisissit eum, exiit ab eo: et factus est,

tamquam mortuus: adeo ut multi dicerent, eum mortuum esse.
26. Jesus autem tenens manum ejus, elevavit eum, et surrexit.
27. Et cum introisset in domum, discipuli ejus secreto interro-
gabant eum: Quare nos non potuimus eicere illut? 28. Et
dixit eis: Hoc genus daemonii nulla alia re potest exire, nisi
in oratione, et jejunio. 29. Et inde egressi, iter faciebant per
Galilaeam, et nolebant quemquam scire. 30. Docebat enim dis-
cipulos suos, et dicebat illis: Quia Filius hominis traderetur in
manus hominum, et interficient illum, et post tertium diem re-
surget. 31. Ad illi ignorabant Verbum, et timebant eum inter-
rogare. 32. Et venerunt in Capharnaum. Et cum fuisset domi,
interrogabat illos: Quid in via disputabatis? 33. Ad illi sile-
bant: inter se enim disputaverant, quis illorum major esset. 34.
Et cum consedisset, vocavit duodecim, et ait illis: Si quis vult
primus esse, fiat omnium nobissimus, et omnium minister. 35. Et
acceptum puerum, statuit illum in medio ipsorum: et, cum in
sinu sumpsisset eum, ait illis: 36. Si quis ex hujusmodi pue-
ris receperit unum in nomine meo, me recipit; et quicumque
me recipit, non me recipit, sed eum, qui misit me. 37. Res-
pondens autem Johannes, dixit: Magister, vidimus quendam in
nomine tuo eicientem daemonia, qui non sequitur nobiscum, et
prohibuimus illum. 38. Ad ille respondens, ait: Nolite prohi-
bere: nemo est enim, qui faciat virtutem in nomine meo, et po-
terit male loqui de me. 39. Qui enim non est adversus vos,
pro vobis est. 40. Quicumque enim potum dederit vobis cali-
cem aquae in nomine meo, quia Christi estis, amen dico vobis,
non perdet mercedem suam. 41. Et quicumque scandalizaverit
unum ex minimis vestris fidem habentibus, bonum est illi, si cir-
cumdaretur mola asinaria collo ejus, et in mare mittatur. 42.
Et, si scandalizaverit te manus tua, abscinde illam: bonum est
te debilem introire in vitam: quam duas manus habentem mitti
in gehennam, in ignem inextinctibilem. 43. ubi vermis illorum
non morietur, et ignis non extinguetur. 44. Et si pes tuus
scandalizat te, amputa illum: bonum est tibi clodum introire in
vitam aeternam: quam duos pedes habentem mitti in gehennam,
ubi ignis est inextinctibilis. 45 ubi vermis eorum non morie-
tur, et ignis eorum non extinguetur. 46. Et si oculus tuus
scandalizat te, exime illum: bonum est tibi luscum introire in
regnum Dei; quam duos oculos . . . ntem mitti in gehennam.
47. ubi vermis eorum non morietur, et ignis non extinguetur.
48. Omnis hostia insalabitur. 49. Et bonum est sal: quod si
sal insulsum fuerit, in quo illut condietis? Habete in vobis sal
. . . et pacem habete inter vos.

X. 1. Et inde surgens, venit in fines Judaeae . . . Jorda
. . . et v . . . rursus turb . . . illum, et, sicut solitus erat, iterum
docebat illos. 2. Et interrogabant eum: Si licet viro uxo-

rem dimittere, temptantes eum. 3. Quibus respondens, dixit eis: Quid vobis praecepit Moyses? 4. Qui dixerunt: Permisit libellum repudii scribere, et dimit . . . pon . . n . . Jesus, ait illis: Ad duritiam cordis vestri scripsit vobis praeceptum hoc. 6. Ab initio autem creaturae, masculum, et feminam fecit illos Deus. 7. Propter hoc relinquet homo patrem suam, et matrem suam, sed et adhaerebit uxori suae; 8. et erunt duo in carne una. Itaque jam non sunt duo, sed una caro. 9. Quod ergo Deus conjunxit, hoc homo non disseparet. 10. Et iterum domoi discipuli de hoc interrogaverunt eum. 11. Et ait illis: Si dimiserit vir uxorem suam, et duxerit aliam, moecatur super eam. 12. Et si mulier discesserit a viro, et alio nupserit, adulterium committit super illum. Similiter et qui dimissa a viro ducit, moechatur. 13. Et offerebant ei infantes, ut tangeret illos. Disciputi autem ejus objurgabant eos, qui offerebant. 14. Quod cum vidisset Jesus, indignatus est, et ait illis: Sinite infantes venire aput me; et nolite prohibere eos: talium est enim regnum Dei. 15. Amen enim dico vobis: Quicumque non receperit regnum Dei, tanquam infans, non intravit in illum. 16. Et in sinu suo benedicebat illos. 17. Et proficiscente eo, procurrens unus, genibus prostratus, rogabat eum, dicens: Magister bone, quid faciam, ut vitam aeternam possideam? 18. Jesus autem intuens illum, ait illi: Quid me dicis bonum? Nemo bonus, nisi unus Deus. 19. Mandata nosti? Ait: Quae? Non adulterium committes: Non homicidium facies: Non furareris: Non falsum testimonium dices: Non abnegabis: Honora patrem tuum et matrem tuam. 20. Qui respondens, dixit ei: Magister, haec omnia observabi ab adulescentia mea: quid adhuc mihi deest? 21. Jesus autem intuens illum, dilexit eum, et ait illi: Unum tibi deest: vade; quaecumque habes, vende, et divide pauperibus; et habebis thensaurum in caelo; et, sublata cruce, veni, sequere me. 22. Et ille contristatus in hoc verbo, abiit tristis: erat enim habens magnam pecuniam. 23. Et respiciens Jesus, ait discipulis suis. Quam difficile, qui pecuniam habent, in regno Dei intrabunt! 25. Facilius camellus per foramen acus intravit, quan dives in regnum Dei. 24. Discipuli autem ejus pavebant in verbis ejus. Jesus autem respondens, iterum ait illis. Filioli, quam difficile, qui pecunias habent, vel confidentes in eis, in regnum Dei introibunt! 26. Ad illi tanto magis admirabantur, dicentes inter se: Et quis poterit salvus fieri? 27. Quos intuens Jesus, dixit: Aput homines quidem impossibile est; aput Deum autem possibile est. 28. Et coepit Petrus dicere illi: Ecce nos, relictis omnibus, secuti sumus te. 29. Respondens Jesus, dixit: Amen dico vobis: Nemo . . . qui reliquerit domum. aut fratres, aut sorores, aut matrem, aut filios, aut agros causa mei, et causa Evangelii, 30. qui non accipiet centies tantum

in tempore hoc: qui autem reliquerit domum, et fratres, et sorores, et matrem, et filios, et agros cum persecutionibus . . . in saeculo venturo vitam aeternam accipiet, 31. . . . autem erunt primi novissimi, et novissimi primi. 32. Erant eutem in via ascendentes Hierosolymis, et praecedebat eos Jesus, et pavebant. Et adsumens iterum duodecim, coepit illis dicere, quae ejus essent eventura. 33. Quia ecce ascendimus Hierosolymis, et Filius hominis tradetur Pontificibus Sacerdotum, et Scribis, et damnabunt eum morti, et tradent eum gentibus, 34. et inludent eum, et conspuent in eum. et flagellabunt eum, et interficient illum, et post tertium diem resurget. 35. Et accesserunt ad illum Jacobus, et Johannes filii Zebaedei, et dixerunt ei: Magister. volumus, ut quidquid petierimus te, facias nobis. 36. Et dixit illis: Quid faciam vobis. 37. Quid dixerunt: Da nobis, ut unus ad dexteram tuam, et unus ad sinistram tuam sedeamus in gloria tua. 38. Et respondens Jesus, dixit eis: Nescitis quid petatis: potestis calicem bibere, quem ego bibiturus sum; aut baptismum, quod ego baptizor, baptizari? 39. Ad illi dixerunt: Possumus. Jesus autem dixit illis: Poculum quidem, quem ego bibiturus sum, bibetis; et baptisma, quod ego baptizor, baptizamini: 40. sedere autem ad dexteram meam, aut ad sinistram. non est meum dare; aliis paratum est a Patre meo. 41. Quod cum audissent ceteri decem. coeperunt invitus habere de Jacobo, et Johannem. 42. Et convocans eos Jesus, dixit illis: Scitis, quoniam, qui videntur principari gentium, dominantur earum; et qui maxime inter illos sunt, sub potestate eos habent. 43. Non est ita in vobis: sed quicumque voluerit in vobis major esse, erit vester minister; 44. et quicumque voluerit esse inter vos primus, erit vester servus. 45. Etenim Filius hominis non venit, ut ministraretur illi, sed ut ministrare, et daret animam suam redemptionem pro multis. 46. Tunc venit in Hierico; et proficiscente eo inde cum discipulis suis, et turba magna, et filius Time Bar Timeas caecus sedebat secus viam, mendicans. 47. Qui. cum audisset quod Jesus Nazarenus est, coepit clamare, et dicere: Jesu Fili David, miserere mei. 48. Et objurga . . . eum multi, ut taceret. Ad ille tanto magis clamabat: Fili David, miserere mei. 49. Et stans Jesus, jussit vocari illum. Ad illi dixerunt caeco: Fortis esto, surge, vocat te. 50. At ille, ejecta tunica, exsiliens, venit ad eum. 51. Et respondens, ait illi Jesus: Quid vis, faciam tibi? Caecus autem ait ei: Domine . . . am. 52. . . . autem . . . Vade, fides tua te salvum fecit. Et statim videre coepit, et sequebatur illum in via.

XI. 1. Et cum adpropinquassent Hierosolyma, et Bethania ad montem Olivarum. misit duos ex discipulis suis, 2. dicens eis: Ite in municipium, quod est contra vos; et statim. intrantes, invenietis pullum asinae alligatum, super quem nemo homi-

num sedit: solvite eum, et adducite. 3. Et si quis vobis dixerit: Quid solvitis pullum? Dicite: Domino suo necessarius est: et protinus eum remittet hoc. 4. Exeuntes, invenerunt pullum alligatum ante januam foris in platea, et solverunt eum. 5. Et quidam ex his, qui ibi circumstabant, dixerunt eis: Quid fecistis, solventes pullum? 6. Et dixerunt illi, sicut praeceperat illis Jesus: et permiserunt illis ducere pullum ad Jesum: 7. et straverunt illi vestimenta sua; et sedit super eum 8. Multi autem vestimenta sua sternebant in via: alii autem frondes de arboribus cedebant, et sternebant in via. 9. Et, qui praecedebant, et qui sequebantur, clamabant dicentes: Ossanna in excelso: 10. Benedictus, qui venit in nomine Domini: Benedictum regnum Patris nostri David: Ossanna in excelsis. 11. Et, cum introisset Hierosolyma in templum, circumspiciens omnia; jam cum hora esset serotina, exiit in Bethania cum duodecim discipulis. 12. In crastino autem die, cum exissent a Bethania, esuriit. 13. Et, visa a longe arborem ficus habente folia, venit, quasi inventurus aliquid in ea; cum venisset autem, et nihil invenisset, nisi folia (non enim erat tempus ficus). Qui dixit ei: 14. Jam numquam in sempiternum nemo fructum ex te edat. Et audiebant discipuli ejus. 15. Et venerunt Hierosolyma iterum. Et cum introisset in templum, coepit eicere vendentes, et ementes in templo; et mensas numulariorum, et cathedras vendentium columbas evertit. 16. Et non sinebat, ut aliquis transferret vas per templo; 17. et docebat, dicens eis: Nonne scriptum est; Domus mea, domus orationis vocabitur omnibus gentibus. Vos autem eam fecistis speluncam latronum. 18. Et cum audissent Pontifices, et Scribae, quaerebant quomodo illum perderent; et timebant populum, quia tota turba stupebat in doctrina illius. 19. Et cum sero factum est, et exiebat extra civitatem. 20. Et transeuntes, discipuli, viderunt arborem ficus aruisse a radicibus. 21. Et rememoratus Petrus, ait illi: Rabbi, ecce arbor fici, quam maledixisti, aruit. 22. Et respondens Jesus, ait illis: Si habueritis fidem, 23. amen dico vobis, quia quicumque dixerit monti huic: Tollere, et jactare in mare; et non dubitaverit in corde suo, sed crediderit, quoniam, quae loquitur, erunt, contingent illi, quaecumque dixerit. 24. Propter hoc dico vobis: Omnia, quaecumque oratis, et petitis, credite, quia accipietis, et erint vobis. 25. Et cum stabitis orantes, remitti, si quid habetis adversus aliquem: ut et Pater vester, qui est in caelis, dimittat peccata vestra. 26. Nam si vos non remittitis, nec Pater vester, qui est in caelis, remittet vobis delicta vestra. 27. Et venerunt iterum Hierosolyma: et, in templo deambulante eo, venerunt ad illum Pontifices Sacerdotum, et Scribae, et Seniores; 28. et dixerunt ei: In qua potestate haec facis? et quis tibi dedit hanc potestatem? 29. Et Jesus respondens,

dixit eis: Interrogo vos et ego unum verbum: respondite mihi:
et dicam vobis, in qua potestate haec faciam. 30. Baptisma
Johannis, de caelo erat, an ex hominibus? respondete mihi. 31.
Ad illi cogitabant inter se, dicentes: Quid dicemus? Si dixeri-
mus: De caelo: dicet nobis: Quare non credidistis illi? 32.
Quod si dixerimus: Ex hominibus: timemus populum omnes
enim sciebant Johannen, quoniam vere Propheta erat. 33. Et
respondentes ad Jesum, dixerunt: Ne . . . Et Jesus dixit illis:
Nec ego dico vobis, in qua potestate haec faciam.

XII. 1. Coepit autem il . . . e . . . Vineam plantavit homo,
et circumdedit saepem, et fodit torcular, et aedificavit turrem
. . . avit eam vinitoribus, et peregre profectus est. 2. Et
misit ad vinitores . . . . . . ent illi. 3. Et adprehensum . . . ce-
ciderunt, et dimiserunt eum vacuum . . . illum. 4. Et iterum
misit ad eos alium servum; et illum in capite vulneraverunt, et
injuriose tractaverunt. 5. Et alium misit servum; et illum oc-
ciderunt: et multos alios; quos . . . ceciderunt, quosdam vero
occiderunt. 6. Cum haberet autem adhuc unicum filium dilec-
tum, novissime illum misit, dicens: Forsitan filium meum revere-
buntur. 7. Vinitores autem dixerunt inter se: Hic est heres;
venite, occidamus illum, et nostra erit hereditas. 8. Quem ad-
prehensum, occiderunt, et projecerunt eum extra vineam. 9. Quid
ergo faciet Dominus vineae? Veniet, et perdet vinitores, et da-
vit vineam aliis. 10. Nec Scripturam hanc legistis? Lapidem,
quem reprobaverunt aedificantes, hic factus est in capite anguli.
11. A Domino factus est: hic est mirabilis in oculis nostris.
12. Et quaerebant eum tenere; et timuerunt turbam: cognove-
runt enim, quod ad eos parabolam dixisset. Et, relicto illo, abi-
erunt. 13. Et immiserunt quosdam ex Pharisaeis, et Herodia-
nis, ut eum captarent verbo. 14. Et illi venientes, interroga-
bant illum: Magister, scimus, quia verax es, et quia non perti-
net te de ulla re: nec enim accipis personam hominum, sed in
veritate viam Dei doces. Dic ergo nobis: Licet dare tributum
Caesari, aut non? 15. Sciens autem Jesus simulationem illo-
rum, ait illis: Quid me temptatis? adferte mihi denarium, ut
videam. 16. Ad illi attulerunt. Et ait illis: Cujus est imago,
et inscriptio? Dixerunt: Caesaris. 17. Respondens autem Jesus,
dixit illis: Reddite igitur, quae Caesaris sunt, Caesari, et, quae
Dei sunt, Deo. Et mirabantur super eum. 18. Et venerunt
Sadducaei ad illum: qui dicunt, non esse resurrectionem: et in-
terrogabant eum, dicentes: 19. Magister, Moyses scripsit nobis,
ut, si cujus frater decesserit, et habuerit uxorem, et filium non
reliquerit, et accipiat frater illius uxorem ejus, et resuscitet semen
fratri suo. 20. Erant autem aput nos VII. fratres; et prior,
accepta uxore, decessit, et non reliquit semen. 21. Et sequens
accepit illam, et decessit: et nec hic reliquid semen. Et tertius

similiter. 22. Acceperunt eam VII. et non reliquerunt semen. Postea et mulier defuncta est. 23. In resurrectione ergo, cum resurrexerit, cujns illorum erit uxor? VII. enim habuerunt illam uxorem. 24. Respondens autem Jesus, dixit eis: Propter hoc erratis, nescientes Scripturas, neque virtutem Dei. 25. Cum enim a mortuis resurrexerint, nec nubunt, nec nubuntur, sed sunt, tanquam Angeli in caelis. 26. De mortuis autem, quia resurgunt, non legistis in libro Moysi de rubo quomodo dixit illi Deus, dicens: Ego sum Deus Abraham, et Deus Isac, et Deus Jacob? 27. Non est Deus mortuorum, sed vivorum. Vos ergo multum erratis. 28. Et accedens unus ex Scribis, cum audisset illos conquirentes; videns, quoniam bene illis respondit, interrogabat eum: Quod est mandatum primum? 29. Et Jesus ait illi: Omnium primum: Audi Istrahel, Dominus Deus noster, unus est; 30. et diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, et ex tota anima tua, et ex totis viribus tuis, et ex tota fortitudine tua; 31. et propinquum tuum, tamquam te ipsum. Hoc est magnum mandatum. 32. Et dixit illi Scriba: Vere dixisti Magister, qua unus est Deus, et non est, praeter ipsum. 33. Et diligere illum ex toto corde, et ex omni virtute, et ex omnibus viribus; et diligere proximum, tanquam se, plus est omnium holocaustorum, et hostiarum. 34. Et cum vidisset eum Jesus, quia sensate respondit, ait illi: Non es longe a regno Dei Et nemo audebat amplius illum interrogare. 35. Et respondens Jesus, dicebat, docens in templo: Quomodo dicunt Scribae, quia Christus Filius est David? 36. Ipse David in Spiritu Sancto dixit: Dicit Dominus Domino meo, sede ad dextram meam; donec ponam inimicos tuos, scabillum pedum tuorum. 37. Ipse David dicit eum Deum: et unde est filius ejus? Et multa turba audiebat illum libentissime. 38. Ad ille docens, simul dicebat eis: Cavete a Scribis, qui volunt in stolis ambulare, et salutari in foro, 39. et primos consessus in Synagogis, et primos cubitos in cenis; 40. qui comedunt domos viduarum, et pupillorum, occansione longa orantes: hi accipient amplius poenae. 41. Et sedens contra gajophilacium, videbat quomodo turba mittit pecuniam in gajophilacium; et multi divites mittebant multa. 42. Cum venisset autem una vidua, misit minuta duo, quod est quadrans; 43. et convocans discipulos suos dixit eis: Amen dico vobis, quoniam vidua paupercula haec amplius omnium misit munus in gajophylacio. 44. Omnes enim ex eo, quod superfuit illis, miserunt; haec autem de aegentia sua, omnia. quaecumque habuit, misit, id est totam substantiam suam.

XIII. 1. Et, proficiscente eo de templo, ait illi unus ex discipulis suis: Magister. ecce quales lapides, et qualia aedificia! 2. Et respondens, ait illis: Videtis has structuras magnas? Amen dico vobis, non relinquetur hic lapis super lapidem, qui

non destruatur: et post triduum alius resurget sine manibus. 3.
Et sedente eo ad montem Oliveti contra templum, interrogabant
illum secreto Petrus, et Jacobus, et Johannes, et Andreas: 4.
Dic nobis, quando haec erunt? et quod signum, cum incipient
omnia haec consummari? 5. Et respondens, ait illis: Videte,
ne quis vos seducat; 6. multi enim venient in nomine meo,
dicentes: Quia ego sum: et multos seducent. 7. Cum autem
audieritis bella, et opiniones praeliorum, nolite turbari: oportet
enim fieri, sed nondam est finis. 8. Exsurget enim gens super
gentem, et regnum super regnum, et erint terraemotus circa loca,
et fames: initium dolorum, omnia haec. 9. Deinde vos ipsos
tradent in Concilia: et in Synagogis vapulabitis: et ad Praesides,
et ad Reges stabitis, causa mei, in testimonium illis. 10. Et
in omnibus gentibus in primis oportet praedicare Evangelium.
11. Et, cum adducent vos, tradentes; nolite solliciti esse, nec
praemedetare, quid loquamini: sed, quodcumque datum fuerit vobis in illa hora, hoc loquimini: non enim vos estis, qui loquimini, sed Spiritus Sanctus. 12. Et tradet frater fratrem ad
mortem, et pater filium; et insurgent fili in parentes, et morti
adficient eos. 13. Et eritis odio omnibus, causa nominis mei.
Qui autem perseveraverit in finem, hic salvus erit. 14. Et cum
videritis abominationem desolationis stare, ubi non oportet, qui
legit, intellegat, quidquid legit. Tunc, qui fuerint in Judaea,
fugiant in montibus; 15. et, qui super tectum fuerit, non descendat in domo, sed nec intret tollere aliquid de domo sua:
16. et, qui in agro fuerit, non revertatur tollere vestimentum
suum. 17. Vae autem praegnantibus, et lactantibns in illis diebus, et orate ne hieme haec fiant. Erint enim in diebus illis tribulationes, quales non fuerunt numquam tales ab initio creaturae, usque adhuc, sed neque fient. 20. Et nisi Dominus breviasset dies propter electos suos, non fuisset salva ulla caro: sed
propter electos, quos elegit, brevia ... 21. Et tunc, ... uis
vobis dixerit: Ecce hic Christus: aut: Ecce illic: nolite credere.
22. Surgent enim pseudochristi, et pseudoprophaetae; et facient
signa, et prodigia, ad seducendum, si fieri posset, etiam electos.
23. Videte: praedixi vobis omnia. 24. Sed in illis diebus,
post illam praessuram, sol obscurabitur, et luna non dabit splendorem suum; 25. et stellae erint de caelo cadentes, et virtutes caelorum moventur. 26. Et tunc videbunt Filium hominis,
venientem cum nubibus, cum virtute magna, et gloria. 27. Et
tunc mittet nuntios; et concolliget electos de quattuor ventis, ab
angulis terrae, usque ad summum caeli. 28. A ficus autem
similitudinem discite parabolam. Cum jam ramus ejus tener fuerit,
et folia procreaverit, scitote, in proximo esse aestatem: 29. sic
et vos, cum haec videritis, scitote, quia prope est in januis. 30.
Amen dico vobis, quia non transiet generatio haec, donec omnia

fiant. 31. Caelum, et terra transiet; verbum autem meum non
praeteribit. 32. De die autem illo, et hora, nemo novit, nec
Angeli caelorum, nec Filius, nisi Pater solus. 33. Videte; vi-
gilate: nescitis enim; quando tempus. 34. Quemadmodum homo,
peregre iturus, reliquid domum suam, et dedit servis suis potes-
tatem, unicuique opus suum; et ostiario praecepit, ut vigilaret.
35. Vigilate ergo; nescitis enim quando Dominus domui veniat,
sero, aut media nocte, aut gallicinio, aut mane; 36. ne, cum
venerit subito, inveniat vos dormientes. 37. Ego autem dico
vobis: Vigilate.

XIV. 1. Erat autem Pascha post biduum; et quaerebant
Pontifices, et Scribae quomodo eum conprehenderent, et occide-
rent. 2. Dicebant enim: Ne in dies festos tumultus sit populi.
3. Et, cum esset Bethaniae in domo Simonis leprosi, recumbente
illo, venit mulier, habens alabastrum anguenti nardi optimi prae-
tiosi; et aperiens alabastrum, infudit super caput ejus. 4. Dis-
cipuli autem illius fremebant inter se, dicentes: Ut quid per-
ditio ista? 5. Potuit enim hoc unguentum venire amplius de-
nariis trecentis, et dari pauperibus. Et adminabantur ei. 6. Je-
sus autem ait illis: Sinite eam: quid ei molesti estis? Bonum
opus operata est in me: 7. semper enim pauperes habetis vo-
biscum; et, cum volueritis, potestis illis bene facere: me autem
non semper habebitis. 8. Quod habuit, fecit: praeoccupavit un-
guento unguere corpus meum in sepulturam. 9. Amen autem
dico vobis, quia, ubicumque predicatum fuerit Evangelium in uni-
verso mundo, et, quod fecit haec, divulgabitur in memoriam ejus.
10. Et Judas Carioth unus ex dudecim abiit ad Pontifices
Sacerdotum, ut traderet eum. 11. Ad illi gavisi sunt, et pro-
miserunt ei pecuniam dare. Et quaerebat quomodo eum oppor-
tune traderet. 12. Et prima die Azymorum, quando Pascha
immolabant, dicunt ei discipuli: Ubi vis, euntes, praeparemus,
ut edas Pascha? 13. Et mittit duos ex discipulis dicens: Ite
in civitate; et occurret vobis homo, lagoenam aquae portans: se-
quimini eum; 14. et ubicumque intraverit, dicite patrifamilias:
Magister dicit: Ubi est refectio mea, ubi cum discipulis meis
edam Pascha? 15. Et ipse vobis ostendet locum medianum stra-
tum in superioribus, magnum: ibi parate nobis. 16. Et exie-
runt discipuli ejus, et venerunt in civitate, et fecerunt, sicut
dixit illis, et paraverunt Pascha. 17. Et, cum sero factum es-
set, venit cum XII. 18. Et discumbentibus eis, et edentibus,
dixit: Amen dico vobis, quia unus ex vestris tradet me, qui
edet mecum. 19. Ad illi coeperunt contristari, et dicere illi
singuli: Numquid ego? et alius: Numquid ego? 20. Quibus
ait: Unus ex XII. qui intinget mecum manum in catinum. 21.
Filius quidem hominis traditur, secundum quod scribtum est de
eo; vae autem illi homini, per quem traditur: melius erat illi, si

non fuisset natus homo ille. 22. Et, edentibus eis, accipiens panem, benedixit, et fregit, et dedit illis, dicens: Sumite: Hoc est corpus meum, quod pro multis confringitur in remissione peccatorum. 23. Et, accepto calice, gratias egit, et dedit illis: et biberunt ex eo omnes. 24. Et dixit eis: Hic est sanguis meus novi testamenti, qui pro multis effundetur in remissionem et peccatorum. 25. Amen dico vobis, quia non adaueam bibere ex fructu vineae, usque in diem illum, quo bibam illum novum in regno Dei. 26. Et cum hymnos dixissent, exierunt in montem Oliveti. 27. Et dixit illi Jesus: Omnes vos scandalum patiemini in me, quia scriptum est: Percutiam pastorem, dispargentur oves graegis. 28. Sed, postquam surrexero, praecedam vos in Galilaeam. 29. Petrus autem ait i . . . s: Et si omnes scandalizabuntur, set non ego. 30. Et dicit ei Jesus: Amen dico tibi, quoniam hac nocte, ante quam gallus cantet, ter me abnegabis. 31. Qui tanto magis dicebat: Et si oportuerit me mori tecum, non te abnegabo. Similiter et omnes discipuli dixerunt. 32. Et veniunt in praedium cuiusdam Getsamani. Et ait illis: Sedete hic, donec ins orem. 33. Et adsumit Petrum, et Jacobum, et Johannem secum: et coepit obstupescere, et acediari, et deficere. 34. Tunc dicit eis: O quam tristis est anima mea usque ad mortem: sedete hic, et vigilate. 35. Et progressus paulum, decidit in faciem super terram; et orabat, si fieri potest, ut transiret ab illo hora: 36. et dicebat: Abba Pater, possibilia omnia tibi: transfert hoc poculum a me: sed non quod ego dico, sed quod tu vis. 37. Et invenit illos dormientes. Et ait Petro: Simon, dormis? non potuisti unam horam vigilare? 38. Vigilate, et orate; ne intretis in temptationem. Spiritus quidem promptus est, caro vero infirma. 39. Et iterum abiit orare. 40. Et venit, et invenit illos dormientes: (erant enim oculi illorum degravati) et ignorabant, quid responderent, ei. 41. Et venit tertio, et dicit illis: Dormite jam, et requiescite. Consummatus est finis: advenit hora: et ecce traditur Filius hominis in manibus peccatorum. 42. Surgite, eamus: ecce adpropinquavit, qui me traditurus est. 43. Adhuc eo loquente, venit Judas Scarioth unus ex XII. et cum illo turba cum gladiis, et fustibus, a Summis Sacerdotibus, et Scribis, et Senioribus. 44. Dedit autem, qui eum tradebat, signum, dicens: Quemcumque osculatus fuero, ipse est: tenite illum, et ducite eum diligenter. 45. Et accessit, et ait illi: Habe Rabbi: et osculatus est eum. 46. Tunc illi injecerunt ei manus, et tenuerunt eum. 47. Unus autem quidam eduxit gladium, et percussit servum Summi Sacerdotis, et amputavit illi auriculam. 48. Jesus autem dixit eis: Tanquam ad latronem venistis cum gladiis, et fustibus, conprehendere me? 49. Cottidie eram vobiscum, in templo docens, et non detinuistis me. Sed, ut inpleantur Scripturae. 50. Et, relicto

eo, omnes fugerunt. 51. Et juvenis quidam sequebatur eum,
amictus syndonem supra nudum corpus: et detinuerunt eum. 52.
Ad ille, relinquens sindonem, nudus fugit ab eis. 53. Et duxe-
runt Jesum ad Summum Sacerdotem; et conveniunt omnes Pon-
tifices, et Scribae, et Seniores. 54. Et Petrus secutus est eum
usque in atrium Summi Sacerdotis: et erat sedens cum ministris,
calficiens se ad ignem. 55. Principes autem Sacerdotum, et
Concilium totum quaerebant adversus Jesum testimonium, ut
morti eum adficerent: et non invenerunt. 56. Multi enim falso
testabantur de eo; et non erant aequalia testimonia eorum. 57.
Et alii surgentes, dabant falsum testimonium adversus eum, di-
centes: 58. Quia nos audivimus eum dicentem: Quoniam ego
destruam templum hoc manibus aedificatum, et post tertium diem
aliud suscitabo non manufactum. 59. Et nec sic erant conve-
nientia testimonia illorum. 60. Et surgens Princeps Sacerdotum
in medio, interrogavit Jesum: Nihil respondes ad haec quae isti
adversus te contestantur? 61. Et ait illi: Tu, es Christus Fi-
lius benedicti? 62. Jesus autem respondens, dixit ei: Ego sum:
et videbitis Filium hominis ad dextram virtutis sedentem, et ve-
vientem super nubes caeli. 53' Tunc Princeps Sacerdotum con-
scidit protinus vestimenta sua dicens: Quid adhuc desideramus
testimonia? 64. Audistis blasphemiam! quid vobis videtur? Et
omnes condemnaverunt eum esse reum morti. 65. Ft coepe-
runt quidam inspuere in faciem ejus; et colaphizabant eum. 66.
Et cum esset Petrus in atrio, venit ad illum una ex ancillis
Principis Sacerdotum: 67. et, cum vidisset Petrum calficientem
se ad ignem, intuens eum, dixit: Et tu cum Jesu Nazareno
eras. 68. Ad ille negavit, dicens: Nescio: sed nec novi, quem
dicas. Et exiit foris ante atrium, et gallus cantavit.. 69. Et,
cum eum vidisset iterum puella, coepit dicere circumstantibus:
Quia et hiç ex illis est. 70. Et rursum negavit. Et post pu-
sillum, iterum, qui circumstabant, dicebant: Et tu ex illis es.
71. Et coepit devotare se, dicens: Quia non novi hominem
hunc, quem dicitis. 72. Et protinus secundus gallus cantavit.
Et rememoratus est Petrus verbum, quem dixerat illi Jesus, et
coepit flere.

XV. 1. Et prima luce consilium fecerunt Principes Sa-
cerdotum, cum Senioribus, et Scribis, et totum concilium: et
vinctum Jesum perduxerunt in atrio, et tradiderunt Pilato. 2. Et
interrogavit illum Pilatus: Tu, es Rex Judaeorum? Et respon-
dit ei: Tu dicis. 3. Et accusabant eum Pontifices multa. Ipse
autem nihil respondebat. 4. Iterum autem Pilatus interrogabat
eum: Non respondes nihil? ecce quanta te accusant. 5. Jesus
autem amplius nihil respondit: ita ... miraretur Pilatus ... 6.
... diem ... festum ... ebat ... unum e ... tis quemcumque
po ... sent. 7. Erat autem, qui ... labatur Barabbas ... iis,

qui seditionem . . . rant . . . tus, qui . . . sediti . . . nem homicidium fecerant. 8. Et, accensa tota turba, coepit postulare, sicut semper faciebat . . . 9. . . . respondens . . . s, dixit: Vultis . . . amus vo . . Regem . . . orum? 10. . . . et enim . . . propter . . . diam tradiderunt . . . um . . . pes Sacerdotum . . . 11. . . . m qui . . . m tur . . . suase . . . ut magis Barabban dimitteret illis. 12. Respondens autem Pilatus iterum, ait illis: Quid ergo vultis faciam Regem Judaeorum? 13. Ad illi exclamaverunt, dicentes: Crucifige eum. 14. Pilatus autem dixit illis: Quid enim male egit? Ad illi tanto magis clamabant: Crucifige illum. 15. Pilatus autem . . . . . .

XVI. 7. Galilaeam; ibi eum videbitis, sicut dixi vobis. 8. At illae exeuntes, fugerunt de monumento: invaserat enim eas tremor, et pavor: et nemini quicquam dixerunt: timebant enim. 9. Surgens autem mane, prima sabbati, apparuit primo Mariae Magdalenae, de qua ejecerat septem demonia. 10. Illa vadens, nuntiavit his, qui cum eo fuerant, lugentibus, et flentibus. 11. Et illi audientes quia viveret, et visus esset ab ea, non crediderunt. 12. Post haec autem duobus ex eis ambulantibus ostensus est in alia effigie, euntibus in villam. 13. Et illi euntes, nuntiaverunt ceteris: nec illis crediderunt. 14. Novissime, recumbentibus illis undecim apparuit; et exprobravit incredulitatem illorum, et duritiam cordis: quia his, qui viderant eum resurrexisse non crediderunt. 15. Et dixit eis: Euntes in mundum universum, praedicate Evangelium omni creaturae. 16. Qui crediderit, et baptizatus fuerit, salvus erit; qui vero non crediderit, condemnabitur. 17. Signa autem eos, qui crediderint, haec sequentur: In nomine meo demonia eicient: linguis loquentur novis: 18. serpentes tollent: et, si mortiferum quid biberint, non eos nocebit: super aegros manus imponent, et bene habebunt. 19. Et Dominus quidem Jesus, postquam locutus est eis, assumptus est in caelum, et sedit a dextris Dei. 20. Illi autem profecti, praedicaverunt ubique, Domino cooperante, et sermonem confirmante sequentibus signis.

Explicavit Evangelium secundum Marcum.

CORRIGENDA.

Aliquot mendae — pro dolor! — irrepserunt. Lege: pag. 2, linea 21: diligenter; p. 3, l. 45: diabulo; p. 4, l. 31: circuibat; p. 12, l. 8: si autem non; l. 9: et quicumque; p. 13, l. 12: merces eius; l. 28: de quo di .... est; p. 14, l. 20: coeperunt; p. 16, l. 22: aliut XXX; p. 22, l. 11: in quo; p. 27, l. 37: habebat; p. 28, l. 42 et 43: Erodianis; p. 33, l. 15: suscepimus; l. 18: quandiu; l. 26: vidimus; p. 35, l, 16: turba multa; p. 66, l. 28: unus adstans: p. 67, l. 23: Rex Judaeorum; p. 69, l. 17: discipulus; p. 72, l. 25: et ait; p. 75, l. 27: facite; p. 78, l. 25, in verbo; p. 84, l. 40: Aegresso; p. 91, l. 46: veniunt; p. 94, l. 6: Occidente; l. 8: ecce; p. 95, l. 12: praecepisti; p. 99, l. 46: haec orabat; p. 100, l. 7; justificatus; p. 102, l. 11: si quis; l. 42: adnuntiante; p. 111, l. 3: cogitationes; p. 112, l. 14; Et dixit eis Jesus: Venite sequemini me; p. 114, l. 31; ceteri; p. 118, l. 31: piscibus; p. 121, l. 42: salvavit.

gamle Skriftprøver). Tredie øgede Udgave. Med et Billede, en Plade Skriftprøver og tre mindre Træsnit. M. n. Pr. Kr. 0,90. I Papb. Kr. 0,90. I Shirt. Kr. 1,65.

Til Forsvar for nogle omtvistede Steder i det Nye Testamente. Første Stykke. Af J. Belsheim. (Math. 16, 9—20; 1 Joh. 5, 7. 8; Math. 6, 13; Luk. 11, 2. 4; Joh. 5, 4 og 7, 53—8, 12; Ap. Gj. 8, 37 og 20, 28; 1 Tim. 3, 16). Med en Skriftprøve i Faksimile. M. n. Pr. Kr. 0,40.

Veiledning i Bibelens Historie med udførlige Oplysninger om det Nye Testamentes Bøger med en authograferet Plade og tre i Teksten indrykkede Træsnit. Af J. Belsheim. M. n. Pris Kr. 2,00, i Velskb. Kr. 2,80, i Shirting Kr. 3,00.

Biskop Gunnerus' Hyrdebrev. Efter Originaludgaven og Forfatterens udvidede tyske Oversættelse, paany udgivet af J. Belsheim. Kr. 0,80.

Codex Frisianus. En Samling af norske Konge-Sagaer. Udgivne efter offentlig Foranstaltning ved C. R. Unger. Kr. 6,40.

Den Norske Kirkes symbolske Bøger i Grundtexterne. Efter offentlig Foranstaltning udgivet af Dr. A. Chr. Bang. Kr. 2.75.

Diplomatarium Norvegicum, Oldbreve til Kundskab om Norges indre og ydre Forhold, Sprog, Slægter, Sæder, Lovgivning og Rettergang i Middelalderen. I—XII. Moderreret Pris Kr. 72,00. XIII—XIV. 1ste Halvdel Kr. 18,00. Fortsættelsen udkommer i Halvbind à Kr. 6,00.

Fagrskinna. Kortfattet norsk Konge-Saga fra Slutningen af det tolvte eller Begyndelsen af det trettende Aarhundrede. Udgivet efter Foranstaltning af det akademiske Collegium ved det kongelige norske Frederiks-Universitet af P. A. Munch og C. R. Unger. Med 2 lith. Fascimile-Aftryk. Kr. 2,80.

Flateyjarbok. En Samling af norske Konge-Sagaer med indskudte mindre Fortællinger og Begivenheder i og udenfor Norge samt Annaler. Udgiven efter offentlig Eoranstaltning ved Gudbrandr Vigfusson og C. R. Unger. I—III Bind. Kr. 12.00.

Norrœn fornkvæði. Islandsk Samling af folkelige Oldtidsdigte om Nordens Guder og Heroer, almindelig kaldet Edda Sæmundar hins fróða. Udgiven af Sophus Bugge. Kr. 8,00. Indb. Kr. 9,60.

P. T. Mallings Boghandel.